

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
22-23 квітня 2020 року

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2020

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (22–23 квітня 2020 року). Факультет іноземних мов. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 338 с.

До збірника увійшли матеріали студентів факультету іноземних мов, підготовлені до щорічної студентської наукової конференції університету.

Молоді автори роблять спробу знайти підхід до висвітлення й обґрунтування певних наукових питань, подати своє бачення проблем.

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2020

Аліна Апетрі

Науковий керівник – доц. Якубовська Н.О.

Особливості перекладу французького казкового дискурсу українською мовою

Споконвіку казка була і залишається невіддільною частиною художньої літератури. Казка популярна, незважаючи на вікову категорію, етнічну належність, просторо-часові рамки, формуючи казковий дискурс як «інтегративне явище, яке включає в себе казки з різнобічною тематикою, мета яких полягає у відображенні основної значущості соціуму» [2, с. 63].

Метою роботи є виявлення особливостей перекладу французьких народних казок на стилістичному та лексичному рівнях.

За результатами дослідження, найбільш вживаною ініціальною формулою є “*il était une fois*”, яка перекладається українськими аналогами: “жив колись”, “колись у далеку давнину”, “жив-був”. Такий елемент як кінцівка, що завершує розповідь про казкові події, у французьких народних казках передається сталими формулами “*depuis ce jour-là*”, “*depuis ce temps*”, “*et voilà le conte est terminé*” та інші. Вони перекладаються так само як і ініціальні – українськими аналогами: “ось і казочці кінець”, “вони жилидовго і щасливо”, “і казка ся минула”, “і стали вони жити-поживати і добра наживати” та інші.

Аналіз перекладів епітетів французького казкового дискурсу українською мовою показує, що найбільш вживаним способом перекладу є синонімічний переклад – 35 %. Наприклад: «*Un gros monsieur à la barbe blanche habillé en rouge les guidait*» [4]. – «Санами керував **великий пан** з білою бородою» [1]. Прикметник “*gros*” у поєднанні з іменником “*monsieur*” означає “*personnage important et riche*” [3]. Таким чином, прикметник “*gros*” може перекладатися за допомогою синонімічного відповідника “*великий*”.

Наступним видом перекладу епітетів є контекстуальна заміна – 18%. Наприклад: «*Celle-ci avait beaucoup de peine a l'idée que ce magnifique monsieur à la longue barbe blanche ne soit pas réel*» [4]. – «Їй важко було повірити в те, що **цей добрий**

дідусь з довгою білою бородою не є реальним» [1]. У вищенаведеному реченні відбувається контекстуальна заміна прикметника “*magnifique*”, який позначає “*qui est beau, vigoureux physiquement; qui a une belle attitude extérieure, une mise élégante*” [3] на український прикметник “*добрий*”. Тобто, відбувається узгодження прикметника “*добрий*” із загальним контекстом казки.

При перекладі епітетів також використовуються: еквівалентний переклад – 14%, вилучення – 12%, модуляція – 11%, транспозиція – 5%, перестановка – 3%, додавання – 2%.

Проаналізувавши переклад порівнянь французького казкового дискурсу українською мовою, можна зробити висновки про найчастіше використання дослівного перекладу (30%). Наприклад: «*On voyait son petit sourire à traverssa barbe blanche comme neige*» [4]. – «*Можна було бачити його усмішкув білій, як сніг бороді*» [1].

Часто при перекладі порівнянь використовуються вилучення (27%). Наприклад: «*Il avaitune hotte pleine de jouets comme un colporteur avec ses paquets*»[4]. – «*На спині він нісмішок з іграшками*» [1]. Іменник “*colporteur*” означає “*marchand ambulant qui vend des marchandises à domicile*” [3] і є реалією, яка не має однослівного еквівалента в українській мові, а отже, вимагає перекладу перифразою. З іншого боку, це ускладнювало зміст, тож, перекладач вирішив вилучити це порівняння, оскільки це не зашкодило розумінню тексту.

Іншими видами перекладу порівнянь є додавання (20%), транспозиція (12%) та модуляція (11%).

Список літератури

- 1.Дерево казок Французькі народні казки [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://derevo-kazok.org/>
- 2.Мамонова Ю. В. Характеристика основних емотивних тем англійської бытової сказки. *Вопросы лингвистики и лингводидактики: Концепт, культура, компетенция*. Омск, 2004. С. 62-69.
- 3.Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales [Source électronique]. Disponible sur: URL: <http://www.cnrtl.fr/>
4. Le site des contes pour enfants [Source électronique]. Disponible sur: URL: <http://www.contes.biz/co>

The ways of establishing a friendly environment in English classes for secondary school (8-9 grades)

The subject of a friendly environment is called in other words “rapport”. It has been studied by different scientists such as S. D. Brookfield, H. D. Brown, R. J. Sidelinger, K. Ellis, J. Harmer, E. Merphy and others.

Secondary school students are usually seen as problem students, especially the students of 8-9th grades, despite that fact, they are very passionate, active and energetic. Their age is characterized by physical change, socialization, cognitive processes and emotional changes. At the same time some behavioral problems may occur. So, it is really important for teachers to build friendly relations with the students in order to increase their motivation and eliminate these problems.

Brown (2001) interprets rapport as “...the relationship or connection you establish with your students, a relationship built on trust and respect that leads to students' feeling capable, competent, and creative”[1, p. 202].

According to Jeremy Harmer (2007), successful interaction with students is based on 4 main components:

- recognizing students – including knowing their names;
- listening to students;
- respecting students;
- being even-handed [2].

There are different ways for developing rapport with students in the secondary school. Group activities and games work the best with the students, who are shy and uncomfortable participating in class. Try splitting your students up into small groups, and assign them the task, after that act it out to the class together. Speaking in front of the class within a group is easier for many students than presenting solo. Jokes, humor and smiles from the teacher can create a positive atmosphere in the classroom for all the students.

Wilbert J. McKeachie (1999) provides different types of problem students such as angry, aggressive, challenging students; inattentive students; attention seekers; unprepared students; discouraged, ready-to-give-up students; students with emotional reactions to sensitive topics in his article and gives practical advice techniques how to deal with them and create this friendly environment [3].

In part, successful rapport derives from the students' perception of the teacher as a good leader and a successful professional. If, when teachers come to the class, students can see that they are well-organized and well-prepared, they are likely to have confidence in their teacher. Such confidence is an essential component in the successful relationship between students and their teachers. It extends as well to the teacher's demonstrable knowledge of the subject they are teaching and to their familiarity with classroom materials and equipment. All of these things tell the students that they are "in good hands" [2].

To sum it up, before establishing the rapport we should know the students, their peculiarities, strong and weak sides. If there are problems in the class, we should know the source of their occurrence and search for the ways of its solving. Only after that, we can develop really good relationships with students in the lesson.

Bibliography

1. Brown, H. D. Teaching by principles: An interactive approach to language pedagogy (2nd ed.). New York: Longman. 2001.
2. Harmer, J. The Practice of English Language Teaching (4th edn). Harlow: Pearson Longman. 2007. 448 pages.
3. McKeachie W. J. Problem Students (There's Almost Always at Least One!) *Boston: MA Houghton Mifflin Company*. 1999. 10th edition. P. 235-247 URL: <https://www.colorado.edu/ftep/node/640/attachment> (Last accessed: 08.02.2020).

Олександра Балдис

Науковий керівник – доц. Агапій А.П.

**Лексична сполучуваність дієслів мовлення з іменниками
у творах Г.Грасса**

Наразі найзручнішим способом розкриття семантичної структури слова залишається лексична сполучуваність – здатність слова вступати в сполучення із окремими підгрупами слів, поєднаних спільністю змісту [4].

Мета нашої роботи полягає у виявленні постійних, стійких чи «стандартних зв'язків» за термінологією Л. Бистрової [2, с.46-47] між дієсловами мовлення та семантичними підкласами іменників у творах Г.Грасса з допомогою деяких статистичних прийомів на синтагматичному рівні.

Матеріалом для дослідження послугувала суцільна вибірка з двох романів німецькомовного письменника Г. Грасса «Бляшаний барабан» та «Кіт та миша» загальним обсягом 397609 слововживань.

Оскільки використання статистичних методів дозволяє отримати найбільш об'єктивні результати щодо властивостей сполучуваності лексем, нами було застосовано такі статистичні прийоми:

1) критерій χ^2 -квадрат, що визначає наявність або ж відсутність статистично значущого зв'язку між певними елементами,

2) коефіцієнт взаємної спряженості А.Чупрова, який дозволяє визначити міру наявного зв'язку [3].

Ми опирались на інвентаризацію дієслів мовлення, що попередньо була здійснена вченою А.П. Агапій. Таким чином, до досліджуваної нами лексико-семантичної групи увійшло 80 лексичних одиниць. [1]

Задля виявлення синтагматичних зв'язків нами були виписані іменники, зафіксовані у сполученнях з дієсловами мовлення. При семантичній класифікації іменників серед досліджуваного матеріалу були виділені ті підкласи, в яких іменники зафіксовані в сполученнях з дієсловами мовлення найчастіше. Це дозволило виділити шість підкласів: 1) іменники, що позначають власні назви; 2) іменники, що вказують на родинні зв'язки; 3)

іменники, що позначають професію, титул, вид зайнятості людини; 4) іменники, що позначають характеристику людини; 5) іменники, які вказують на вік людини; 6) інші іменники. У результаті суцільної вибірки нами було зафіксовано 455 синтагм, які вказують на функціонування дієслів мовлення при сполученні їх з іменниками вищевказаних підкласів. У даному дослідженні сила зв'язку за показником взаємної спряженості Чупрова (K) умовно поділена на слабкий зв'язок та сильний. Величини K = від 0, 01 до 0,3 відповідають слабкому зв'язку. Величини K = від 0,3 і більше означають наявність сильного зв'язку між досліджуваними елементами.

У результаті підрахунків можемо зробити такі висновки:

1. Сильний ступінь зв'язку зафіксований для таких дієслів мовлення як: „sagen“ з іменниками, які «позначають власні назви» ($x^2 = 41,74$; $K=0,3$); „sagen“, з іменниками, які «позначають професію» ($x^2 = 35,4$; $K=0,4$).

2. Слабкий ступінь зв'язку був зафіксований для таких дієслів мовлення як: „fragen“ з іменниками, які вказують на родинні зв'язки ($x^2 = 40,1$; $K=0,08$); „sagen“ з іменниками, що позначають родинні зв'язки ($x^2 = 35,4$; $K=0,077$); „erzählen“ з підкласом іменників, які «позначають власні назви» ($x^2 = 6,2$; $K=0,05$); „flüstern“ з іменниками, що «вказують на родинні зв'язки» ($x^2 = 31,11$; $K=0,068$); „erklären“ з іменниками, які «позначають професію, вид діяльності людини» ($x^2 = 18,17$; $K=0,039$). Найменша інтенсивність зв'язку була зафіксована з дієсловом „berichten“ та підкласом іменників, які «позначають професії» ($x^2 = 3,94$; $K=0,008$).

Список літератури

1. Агапій А.П. Семантичні характеристики ЛСГ дієслів мовлення у сучасній німецькій мові//*Науковий вісник ЧДУ*. 1998. Вип. 41. С.44-48
2. Бистрова Л.В. Вивчення синтагматичних зв'язків слів за допомогою статистичних методів *Мовознавство* // . – 1978. - № 4. – С.44-48.
3. Левицкий В.В. Статистические изучения лексической семантики//В.В. Левицкий. – Киев, УМКВО, 1989. – 156с.
4. Сполучуваності слів у мовленні. Типи сполучуваності. Помилки, пов'язані із порушенням сполучуваності слів у мовленні <http://www.testsoch.info/spoluchuvanosti-sliv-u-movlenni-tipi-spoluchuvanosti-pomilki-pov-yazani-z-porushennyam-spoluchuvanosti-sliv-u-movlenni/>

Анастасія Банар
Науковий керівник – доц. Кудрявцева О.Д.

Особливості вживання обставинних детермінантів в сучасній німецькій літературі

Чимраз більше дослідників у галузі граматики застосовують семантичний підхід до вивчення синтаксичних одиниць. Інтерес науковців до змістової сфери мови пояснюється намаганням дослідити закономірності її організації та специфічні властивості [1].

Метою нашої роботи є дослідження особливостей вживання обставинних детермінантів в сучасній німецькій мові, а саме : в художньому та науковому стилі.

Предметом нашого дослідження - обставинні детермінанти в художньому та науковому стилі сучасної німецької мови. В інтерпретації матеріалу як провідний застосовано описовий метод, що дало змогу інвентаризувати детермінанти і з'ясувати особливості їхнього функціонування, а також трансформаційний та порівняльний методи допомогли виявити функціонально-синтаксичні й структурно-семантичні ознаки обставинних детермінантів. Нами було проведено кількісний аналіз прийменниково-іменникових та прислівникових детермінантів. Застосовувалися методи індукції та дедукції [2].

Вибірка з художнього стилю сучасної німецької мови склала 500 прийменниково-іменникових сполук, а вибірка з наукового стилю склала 540 прийменниково-іменникових сполук. Що стосується вибірки прислівників, то слід зауважити, що в художньому стилі зустрічалося 450 одиниць, у науковому стилі – 560 одиниць.

Нами встановлено, що в художньому стилі більш вживані наступні групи прийменниково-іменникових сполук: часу, місця, способу, модальні, причини. Підставою для цього є те, що автори художніх творів зосереджують увагу на місці, часі подій і на причинах рішень героїв. В науковому стилі більш вживані прийменниково-іменникові сполуки, що належать до груп часу,

місця модальності, наслідку, агенса, які за своєю будовою прості приєменники на позначення часу (in,an,auf,mit та ін.), на позначення місця та простору – теж прості за будовою багатозначні (an, auf, vor, hinter, in, über, unter, neben, zwischen та ін.), Це можна пояснити так: автори наукових статей концентруються на часі, місці та наслідках експерименту. Що ж стосується прислівників, то в художньому стилі з 7 семантичних груп зустрічалося 5 груп, а саме: прислівники на позначення часу (abends, bisher, bisweilen, früh, heute, immer, lange, morgen, nachts, nie, niemals, oft, seitdem, taglich, zuweilen ...), прислівники на позначення місця (bergab, dort, dorthier, dorthin, draussen, geradeaus, hier, links, oben, rechts, stadtwarts) прислівники способу дії (gut, hoch, langsam, mutig, schnell, tapfer ...)прислівники причини і мети (folglich, zufällig, darum, sonst), в науковому стилі з 7 семантичних груп більш вживаними були 3 групи: прислівники на позначення часу(bisher, bisweilen, früh, heute, immer), місця (bergab, dort, dorthier, dorthin, drau?en, geradeaus, hier, links, oben, rechts, stadtwarts), ступеня (ausserordentlich, besonders, ganz, sehr, uberaus, viel, vollig, vollkommen, wenig, ziemlich ...)

Наше дослідження сприяє детальнішому вивченню маловивченої області структурно-комунікативної характеристики детермінантів, аналізу механізму функціонування детермінантів в художньому стилі сучасної німецької мови. Крім того, проблема детермінантів пов'язана з актуальними питаннями мовознавства, такими як характеристика семантико-синтаксичних зв'язків у реченні, функції порядку слів, класифікація членів речення та ін.

Список літератури

1. Євгененко Д. А., Білоус О. М., Гуменюк О. О., Зеленко Т. Д. Практична граматики німецької мови – Вінниця Нова Книга, 2004 400 с.
2. Гулыга Е. В. Грамматика немецкого языка / Е. В.Гулыга, М. Д. Натанзон. М.: Менеджер, 2004. 399 с.

Богдана Басараба

Науковий керівник – асист. Негрич Н.Д.

Розвиток умінь діалогічного мовлення на уроці англійської мови в учнів середньої школи

Діалогічне мовлення – це процес взаємодії двох чи більше учасників, де останні по черзі виступають ініціатором спілкування, тобто адресантом, та слухачем-партнером – адресатом. Існують три основні групи вправ, метою яких є поетапний розвиток діалогічного мовлення. Серед них виокремлюють:

- *Реплікування* (відпрацювання різних типів питань використовуючи кліше та підстановку під шаблон);
- *Оволодіння діалогічними єдностями* (самостійне вживання реплік, режим *учень-учень*, кожен з яких по черзі бере участь в створенні ініціативи та реакції);
- *Оволодіння різними функціональними типами діалогу* (спонукання учнів до практики діалогів різних функціональних типів зі зверненням до природних опор).

Метою наукової розвідки є дослідження рівня та компетенції діалогічного мовлення (самостійне використання програмного мовленнєвого матеріалу, реалізації різного типу завдань таких як роздуми, розпитування, оцінка, пропозиція, уточнення, заперечення) в учнів середньої школи у рамках визначеної навчальної програми.

Раз на тиждень університет дає змогу студентам спеціальності «Середня освіта» проходити практику в школі та вести частину уроку. Для проведення даної розвідки був обраний етап «оволодіння різними функціональними типами діалогу». Експеримент проводився в двох дев'ятих класах спеціалізованої школи, базуючись на програмі автентичних книжок *Enterprise plus by Virginia Evans and Jenny Dooley*. Учням запропоновано такий вид діалогу з подальшим завданням:

Діалог-обговорення/дискусія (учням подається зображувальна опора з серіями картинок. Завдання учнів - створити ймовірну ситуацію та уявити репліки персонажів). Задля кращого результату завдання створювалося на основі Таксономії Блума.

Завершальним етапом кожного діалогу було створення своїх власних серій малюнків за допомогою запропонованих WebTools таких як Pictochart, WordArt, StoryBird задля майбутнього обміну та подальшої практики.

Отже, порівнявши два класи варто зауважити, що роботи відзначилися різною якістю. В експерименті брало участь 16 учнів, 10 з класу А та 6 з класу Б. Маємо наступні результати:

Критерій:	Клас А	Клас Б
Учні, які мали труднощі з викладом інформації.	3	2
Учні, які написали, та не захотіли презентувати діалог перед класом.	2	0
Учні, які охоче виконували завдання.	7	4

Виходячи з даної таблиці, можемо зробити такі висновки: в класі А 30% учнів зіткнулися з труднощами, 20% учнів не захотіли презентувати свої роботи перед класом, 70% охоче виконували завдання. В класі Б 33,3 % учнів мали труднощі, всі взяли участь у презентації матеріалу та 66,6% учнів охоче виконували завдання. Отже, учні двох дев'ятих класів спеціалізованої школи мають приблизно однаковий задовільний рівень володіння діалогічним мовленням, проте деякі досі зіштовхуються з певними труднощами в контексті граматики, браку словникового запасу чи страху говорити на публіку. Зазначені проблеми можуть бути усунутими шляхом практики вправ різних діалогічних груп та мотивацією школяра. Цей тип роботи сприяє розвитку незапланованого мовлення, практики граматики та раніше вивчених слів, а також активної роботи усіх учнів, які мають змогу застосовувати набуті знання.

Список література

1. J. Harmer, *The practice of English language eaching fourth edition*, 2008.
2. Рогова Г. В. Методика обучения иностранным языкам в средней школе/ Г. В. Рогова, Ф. М. Рабинович, Т. Е. Сахарова. – М.: Просвещение, 1991. – 287.
3. Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи. М.: Рус. яз., 1981.

Дарія Берестюк

Науковий керівник – доц. Мігорян О. В.

Особливості молодіжного сленгу в сучасній англійській мові

Сленг, нетрадиційні слова або вирази, які передають щось нове або щось старе, надаючи нові характеристики або риси [3, с. 107]. Наприклад, «goat», поточне використання насправді є компліментом, оскільки зараз це акронім, що означає «greatestofalltime.» («найвеличніший з усіх часів»). Один з типів класифікації передбачає поділ на загальний сленг та спеціальний сленг [1, с. 23]. Загальний сленг - це мова, яку оратори навмисно використовують, щоб зламати стандартну мову та змінити рівень спілкування [4, с. 5]. Загальні сленгові слова мають широке розповсюдження, оскільки вони не є ні груповими, ні предметно-обмеженими [1, с. 23-27]. Наприклад, «wanna» - «wantto». Спеціальний сленг - це мова, яка використовується, щоб показати свою приналежність до групи [1, с. 23-27]. До прикладу, вираз «anadultintheroom», що означає «aboss» відноситься до спеціального бізнес сленгу, який використовується лише в цьому конкретному мовному середовищі. Одним із підвидів спеціального сленгу виступає молодіжний сленг, мова, що репрезентує спосіб життя, культуру, поведінку молоді, а також її відношення до інших соціальних груп. Молодіжний сленг досліджується в вікових рамках від 14 до 25 років, згідно з молодіжною політикою Сполучених Штатів Америки. Актуальність вивчення соціолекту молоді зумовлена постійним зростанням дослідницького інтересу до живого мовлення різних соціальних груп, у тому числі й підліткової групи, а також мінливістю й нестабільністю соціолекту, що знаходиться під постійним впливом низки екстралінгвістичних факторів і потребує нових досліджень через певні інтервали часу. Метою роботи було дослідження американського молодіжного сленгу та його особливостей. На думку Боднар, молодіжний сленг поповнюється за рахунок «лексичних запозичень зі соціолектів інших молодіжних субкультур і вигадування підлітками нових засобів мовної експресії за різними моделями лексико-

семантичного словотвору як нормативного, так і ненормативного характеру» [2, с. 8]. Він, як і будь-який інший підвид сленгу, є лексиконом на фонетичній та граматичній основі загальнонаціональної мови і відрізняється розмовним, а іноді й грубо-фамільярним забарвленням, тобто в молодіжному лексиконі використовуються переважно стилістично знижена лексика, а також вульгаризми та дисфемізми. Характерною особливістю, яка відрізняє молодіжний сленг, є його швидка мінливість, яка пояснюється зміною поколінь

Мовні процеси, що відбуваються в молодіжному слензі, допомагають відстежувати мовні зміни в соціальному контексті. Наприклад, афіксальний спосіб творення нової лексики у молодіжному слензі відіграє досить важливу роль у формуванні сленгу, як відображенню молодіжної субкультури. Основою побудови семантико-синтаксичної системи висловлювання у молодіжній мові є дієслово. Проте синтаксична будова висловлювань в усному мовленні представників молодіжних груп синтаксично спрощена до простого двоскладового чи односкладового речення.

Отже, сленг – розмовна мова і існує безліч способів її використання, відповідно до особи та її місця в суспільстві. Особливо пишно розквітає утворення сленгу в періоди великих соціальних змін, воєн, економічних зрушень, коли відчувається нагальна потреба іменувати щось нове. Молодіжний сленг виступає однією з таких змін, яка є актуальною у сучасній англійській мові.

Список літератури

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. Москва, 1986.295 с.
2. Боднар Р.В. Соціолект підлітків як субкультура сучасного лінгвосоціуму (на матеріалі англійської мови 90-х років ХХ – початку ХХІ століття). автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. Київ, 2007. 20 с.
3. Гальперин И. Р. О термине «сленг»: Москва, 1956.Вопросыязыкознания№ 6. 107-114 с.
4. Dumas B. K. Slang a wordforlinguists?: Cambridge, 1978. 5-17 с

Сучасні підручники з німецької мови в жанровому аспекті

Попри активне впровадження різноманітних новітніх технологій при викладанні іноземних мов підручник як джерело знань залишається й сьогодні невід'ємною важливою складовою навчального процесу. Про важливість дослідження підручників свідчить поява у ХХ столітті окремої галузі людського пізнання – підручничознавства, предметом дослідження якої є психолого-педагогічні, дидактико-методичні та ергономічні аспекти навчальної книги (дет. див [1]).

Мета дослідження – встановити якісні і кількісні жанрові особливості сучасних підручників з німецької мови, які використовують в українських закладах вищої освіти.

Матеріалом дослідження слугуютьсім підручниківз німецької мови для рівнів А, В і С («**Begegnungen**», «**Erkundungen**», «**Login**»).

У результаті аналізу зазначених підручників виявлено такі **жанри: діалог, замітка, лист, рекламний буклет, кулінарний рецепт, візитівка, оголошення, анкета, вітальна листівка тощо.**

У підручниках рівня А використовуютьнайчастіше діалог (35%) та інформаційну замітку(29%), дещо рідше монолог (18%), лист(10%), найменше трапляються ліричний твір(5%) і оголошення (3%). У підручниках рівня В зустрічаються найчастіше інформаційна замітка(33%) і діалог (22%), далі за спадом ідуть монолог (18%), оголошення(10%), лист (9%), анкета(5%) та кулінарний рецепт (3%). Для підручників рівня С характерні інформаційна замітка(37%), діалог(20%), монолог(15%), лист(12%), анкета(7%), оголошення(5%).

Зіставний аналіз показав, що в жанровому аспекті підручники трьох рівнів мають певні відмінності. Різниця у застосуванні виокремлених жанрів зумовлена відмінними інтенціями укладачів підручників і різним рівнем володіння іноземною мовою.

За нашим спостереженням, синтаксичні конструкції діалогів у підручниках рівня А складаються переважно з 1-2 елементарних фраз. Вони демонструють рутинні конструкції та приклади спілкування у побутових ситуаціях. Репліки діалогів у підручниках рівня В містять вже приблизно 5 речень. Окрім опису, вони містять елементи роздуму і розповіді. Репліки діалогів у підручниках рівня С складаються з 10 речень. Вони передають переважно наукові чи інформативні факти з певної царини знань. Активне використання жанру діалог в проаналізованих підручниках найкраще сприяє формуванню та покращенню мовленнєвої компетентності у студентів.

Підручники для рівня А спрямовані на розширення словникового запасу студентів, необхідного для обговорення простих побутових тем та стандартних ситуацій спілкування. Тексти в цих підручниках містять короткі розмови або інформаційні повідомлення. Значну частину в цих жанрах відведено невербальним компонентам, спрямованих на краще засвоєння та запам'ятовування лексичних одиниць.

У підручниках рівня В використовують середні за розміром жанри. Вони спрямовані переважно на закріплення і розвиток мовленнєвої компетенції з іноземної мови.

У підручниках рівня С застосовують насамперед такі жанри, як наукова стаття, тези, огляд, рецензія тощо. Головною метою цих жанрів є розвиток навичок професійного спілкування на задану тему.

Отже, якісний і кількісний аналіз підручників різних рівнів дозволив встановити певні закономірності використання дидактичного матеріалу, обґрунтувати доцільність залучення окремих жанрів у підручниках з німецької мови.

Список літератури

1. Жосан Е.О. *Книгознавчі аспекти шкільного підручничознавства*. URL: <http://intkonf.org/kand-pedagog-nauk-zhosan-oe-knigoznavchi-aspekti-shkilnogo-pidruchnikoznavstva/> .

Фоносемантичні особливості рекламного дискурсу

У ході розширення ринку та внаслідок зростання конкуренції схожих і взагалі однакових продуктів, важливо не нехтувати рекламним аспектом товару, застосовуючи який, можна швидко привернути увагу споживача. Цього можна досягнути за допомогою слів, словосполучень, влучно підібраних речень (слоганів) з урахуванням їх звукоформи, використовуючи звукову символіку. Оскільки звук або форма назви можуть контролювати думку про цінність та ефективність продукту, назва бренду компанії, логотип повинні бути ексклюзивними і в той же час чіткими, короткими, легкими у вимов [1, с. 176].

Рекламну індустрію поділяють на «очевидну» або «видиму рекламу» (Above-the-line Kommunikation), при якій здійснюється прямий, безпосередній вплив на «споживача», а саме:

- 1) класична реклама; 2) пряма реклама;
- 3) онлайн – реклама; 4) соціальна реклама;

«Невидима», («непряма») реклама (Below-the-line Kommunikation) впливає на людину опосередковано. Прикладами є спонсорвання, івенти, продакт-плейсмент, челлендж, «сарафанне радіо» (Mund zu Mund Kommunikation).

З опертям на аналіз івентів варто зауважити, що вони охоплюють свято-захід, кейтеринг, корпоративний сценарій, роботу ЗМІ, розважальні ігри. Яскравим прикладом непрямої реклами-івенту є реклама смартфона з залученням бренду на візуальному, презентативному та музичному рівнях. [2, с. 398]

При аналізі рекламного дискурсу нами були виявлені такі види рекламних засобів як:

- оголошення;
- радіо- і телереклама;
- плакати (банери, білборди);
- кінореклама;
- відеофільм;
- рекламні листівки.

Наведена нижче таблиця показує популярні рекламні салогани та відсоток їх вподобань:

Рейтинг найпопулярніших слоганів Таблиця 1

Марка	Слоган	%
HARIBO	Haribo macht Kinder froh und Erwachsene ebenso	40,3
Ritter Sport	Quadratisch.Praktisch.Gut	34,6
merci	Merci, dass es dich gibt	34,2
IKEA	Wohnst du noch oder lebst du schon?	33,1
Milka	Die zarteste Versuchung seit es Schokolade gibt	27,3
Toyota	Nichts ist unmöglich	26,1
Red Bull	Red Bull verleiht Flügel	21,9
Media Markt	Ich bin doch nicht blöd	21,5
Pervoll	Ist der neu? Nein mit Pervoll gewaschen	21,3
müller	Alles Müller, oder was ?	18,2

Серед найулюбленіших рекламних слоганів переважають солодоші таких марок: HARIBO, Ritter Sport, merci, Milka лексеμοформа яких легко і швидко запам'ятовується за рахунок влучно підібраних звукоформ, слоганів. Так, фонема [ʃ] поєднує звучання марки «Ritter Sport» з домінуванням її в слогані «Quadratisch. Praktisch. Gut.» У рекламному контексті «Merci» переважають фонема [m], [s] та короткі голосні, що викликають асоціацію «швидкого», «приємного».

Отже, можна дійти висновку, що аналіз мовлення на рівні рекламного тексту досить перспективний, оскільки презентує комплексний підхід до синтаксичного аналізу рекламних текстів та дає можливість представити такий текст як елемент багатомірною процесу рекламної комунікації.

Список літератури

- 1.Elsen, Hilke. Einführung in die Lausymbolik, Erich Schmidt Verlag, GmbH & Co.KG, Berlin 2016. S.296
- 2.Scharf, Andreas, et al. Marketing: Einführung in die Theorie und Praxis ,Schäffer-Poeschel Verlag für Wissenschaft Steuern Recht GmbH 2015. S. 586

Анастасія Блискун

Науковий керівник – доц. Гладка В.А.

Стереотипізація опозиції свій/чужий у фразеологізмах французької мови

У сучасній науковій парадигмі лінгвістами широко представлено лінгво-культурологічний підхід до опису опозиції свій/чужий, співвіднесений із дослідженнями духовної сфери людства, реконструкцією за даними мови архаїчної моделі світу, виявленням і описом лінгвокультури, констант культури певної мовної спільноти, її ціннісними орієнтирами. Відтак, **актуальність** нашого дослідження зумовлено значним інтересом мовознавців до постійного розвитку мовної картини світу, до зміни стереотипних уявлень носіїв певної мови про навколишню дійсність.

Мета нашої роботи полягає в аналізі особливостей вираження опозиції свій/чужий у фразеології французької мови.

Значимо, що поділ спільноти на тих, кого її члени сприймають як «ми», і на тих, кого вони сприймають як «вони», сходиться до самих витоків становлення людства як соціальної спільноти. Протиставлення «своїх» і «чужих» у різних видах пронизує всю культуру і постає одним із головних концептів колективного, народного, національного світовідчуття. Архаїчне осмислення цієї опозиції мотивують відображення цієї опозиції у мові, в її системі, зокрема в її фразеологічному складі. Численні дослідження взаємозв'язку мови і культури нації дозволяють визначити опозицію свій/чужий не лише як основну бінарну опозицію світової і французької культури, а й як мовний феномен. Відтак, опозиція свій/чужий, що стала спочатку об'єктом культурологічних, а потім і лінгвістичних досліджень, слугує ключем до розуміння багатьох явищ у багатій палітрі фразеологічного складу, зокрема, французької мови.

Аналіз фактичного матеріалу (200 французьких фразеологізмів) дозволив виявити, насамперед, етнокультурні стереотипи, тобто ті, що «визначають узагальнені уявлення про типові риси, характерні представникам певних народностей» [2, с. 85]. Так, низка французьких фразеологізмів відображає стереотипне уявлення французів не тільки про «чужих» (напр.: *mangeurs de macaroni* «макаронники (про італійців)»), а й про «своїх» (напр.:

répondre en Normand «відповідати хитро»; *agir en Gascon* «хвалитися»; *mangeurs de grenouilles/d'escargots* «жабоїди; любителі равликів (про французів)»), виявляючи в такий спосіб особливості їхнього характеру та харчові пристрасті.

Основою опозиції свій/чужий часто слугує метафоричний образ, сформований у свідомості носіїв французької мови в результаті осмислення певних явищ і зв'язків між ними, їхнє узагальнення у стереотипні ситуації. З часом окреслена опозиція, за М. Андреевою, «в додатку до соціуму осмислюється через три типи людських відношень: 1) власне належності – неналежності, 2) кровної пов'язаності – непов'язаності та 3) духовної єдності – відмінності» [1, с. 16]. Аналіз фразеологічного матеріалу показав, що сегмент «кровний зв'язок» у французькій мовній картині світу базується на усвідомленні біологічного зв'язку із суб'єктом та має три типи: 1) власне кровний зв'язок (напр.: *Bon sang ne peut mentir* «Від доброго дерева, добрий і плід»); 2) шлюбний зв'язок (напр.: *Regarde la mère, puis épouse la fille* «Подивися на свекруху, а потім одружуйся з її дочкою»); 3) духовна спорідненість (напр.: *Mieux vaut ami en voie que dernier en courroie* «Грошей мало – не біда, як є друзів череда»).

Прикметно, що французька ментальність виробила свій ідеал чоловіка і дружини, який відображено у французьких прислів'ях, напр.: *Maison sans femme, corps sans âme* «Без господарки дім, як тіло без душі»; *Femme sage reste à son ménage* «Хороший дружині домосідство не мука».

Отже, поділ світу на «свій» і «чужий» охоплює усі сфери людської діяльності, через що опозиція свій/чужий належить до базових опозицій мовної картини світу, зокрема, французького соціуму. В аналізі концептуальної структури означеної опозиції полягає **перспектива** нашого дослідження.

Список літератури

1. Андреева М.П. Социоцентрические фразеологизмы в современном французском языке / М.П. Андреева. – Санкт-Петербург: Генеза, 2011. – 260 с.
2. Руднев В.П. Словарь культуры XX века: ключевые понятия и тексты / Вадим Петрович Руднев. – М.: Аграф, 1999. – 381 с.

Юлія Богайчук

Науковий керівник – доц. Косенко А. В.

Використання перекладацьких трансформацій у романі Гарлана Кобена “Твоя перша остання брехня”

В останні кілька десятиліть спостерігаємо постійний розвиток у сфері перекладознавства по всьому світу. Головним підґрунтям такого процесу є прагнення людства до пізнання та культурного надбання. Зазначимо, що західна літературна продукція значно впливає на наш ринок, що й зумовлює розвиток перекладознавства, адже будь-яка сфера, будь-яка наука потребує окремого підходу, усвідомлення та адекватності [1].

Художній переклад вважається найяскравішим виявленням міжлітературного та міжкультурного взаємовпливу. Перекладач, відтворюючи оригінальний літературний текст, який перебуває у культурному просторі кожного народу, завжди стикається з певними проблемами, вирішення яких збагачує літературний процес, розширює його тематичні, жанрово-змістові та естетичні межі.[2]

Український дослідник М. Шемуда зазначає, що художній переклад – це взаємодія і взаємовплив культур, до яких належить текст оригіналу й текст перекладу. Такий вплив не обмежується лише мовною взаємодією, а й поширюється на своєрідність мови оригіналу та колорит.[3]

Дуже важливу роль у процесі перекладу різних жанрів, а особливо у художньому перекладі, відіграють перекладацькі трансформації. Вивченням та вирішенням проблем перекладацьких трансформацій займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених та лінгвістів, але найбільшу увагу на цьому зосереджували Бархударов Л.С., Швейцер О. Д., Комісаров В. Н., Федоров А.В., Максимов С. Є., Рецкер Я. І., Латишев Л. К., Семенов О. Л., та інші.

На думку вченого – лінгвіста Я. І. Рецкера, перекладацькі трансформації являють собою прийом логічного мислення, завдяки яким перекладач може виявити значення слова мови

оригіналу у контексті та знайти його відповідник у мові перекладу, що не збігається зі словником.[4]

Перекладацькі трансформації поділяються на: лексичні, до яких належать формальні (транскрипція, транслітерація, змішане транскодування, адаптивне транскодування, калькування) та лексико-семантичні (конкретизація, генералізація, диференціація, модуляція); лексично-граматичні (антонімічний переклад, вилучення, додавання, перестановка–пермутація, компенсація); граматичні трансформації (транспозиція, перестановка, поділ, об'єднання); та стилістичні трансформації (нейтралізація, експресивність, модернізація, архаїзація).

Відтворення інформації мови оригіналу в мові перекладу не може бути повністю аналогічним, адже і українська мова і англійська мова мають свої мовленнєві культурні норми, яких кожен перекладач повинен дотримуватись, аби його переклад вважався адекватним та не порушував структуру та форму речення.

Отже, порівнюючи процес художнього перекладу минулому та сьогодні, стає зрозуміло, що це явище постійно вдосконалюється завдяки бажанню суспільства до особистого культурного розвитку, що відбивається в індивідуальній творчості, яку створює перекладач, відтворюючи зміст оригіналу. Не менш важливе місце у процесі перекладу займає застосування перекладацьких трансформацій, адже кожному перекладачеві притаманний власний стиль передачі інформації, що і вказує на унікальність праці.

Список літератури

1. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение : учеб.пособие / М. : ЭТС, 2001. 424 с.
2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. / В. В. Коптілов. К. Юніверс, 2003. 280 с.
3. Шемуда М. Г. Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації / М. Г. Шемуда. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія: Філологічні науки. 2013. Книга 1. С. 164–168.
4. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. / Я. И. Рецкер–М.: Международные отношения, 1974. – 216 с.

Ірина Божеску

Науковий керівник – асист. Стерлікова М.С.

Концептуальність метафори в творчості братів Галлахерів

Метою роботи є дослідження концептуальності метафори на прикладі пісень Ноеля і Ліама Галлахерів як незалежних виконавців. Об'єктом лінгвістичних студій виступає Бритпоп у цілому – британський музично-культурологічний рух у середині 1990-х, вплив якого відчутний донині.

Щоб зрозуміти як працює метафора, ми вивчаємо її “поведінку” в дискурсивній динаміці контекстуалізованої взаємодії: тобто у певному контексті (у даному випадку – в пісенному). Таким чином, метафора розглядається як динамічна і адаптивна конструкція. Від Аристотеля через теорію взаємодії Блека (Black 1979) до теорії змішування (Fauconnier and Turner 2002), одна метафора розглядається як об'єднання двох несхожих ідей, які взаємодіють і спільно адаптуються в розумі, щоб відтворити абсолютно нову концепцію.

У цьому розділі ми розроблюємо теоретичну основу метафори, пов'язуючи мову і мислення і беручи до уваги те, що тепер відомо про використання метафори в дискурсі. Дискурс виникає з взаємодії безлічі складних динамічних систем, що функціонують на різних часових масштабах і рівнях (Cameron 2003, в огляді; Larsen-Freeman 1997; Larsen-Freeman and Cameron, у пресі; Lemke 2000).

Матеріалом дослідження слугували 50 пісень з різного періоду творчості братів Галлахерів. Було досліджено пісні гуртів “Oasis”, “Beady Eye”, “Noel Gallagher's High Flying Birds” та виконавця Liam Gallagher.

На основі власних спостережень вдалося виокремити такі концепти:

1) Восхвалення “британської” національної ідентичності, засновану на кремезності робітничого класу. Як резонно зауважив ірландський політолог Бенедикт Андерсон у своїй теорії “уявних спільнот”, феномен Бритпопу середини 1990-х уособлював ностальгичний британський націоналізм.

2) Мінливість людської душі. У інтерв'ю для NME 30 вересня 1995 року, Ноель Галлахер сказав наступне: “Наші пісні сприймаються по-різному в залежності від багатьох факторів. Коли я в поганому настрої, “being caught beneath a landslide” рівносильно задусі, а під іншим кутом цей рядок можна інтерпретувати як укриття від злочасного навколишнього світу”.

3) Безневинна наївність дитинства. Ноель продовжує: “Ви молоді і захоплено спостерігаєте за іншими гуртами і думаєте, що вони так багато для вас зробили, але це зовсім не так. У дитинстві ви завжди вірили, що Sex Pistols збираються завоювати світ і вбити всіх в цьому процесі. Такі групи, як The Clash, просто припинили своє існування. Панк-рок повинен був стати революцією, але що він зробив? До біса всіх. Коли ми починали, ми вирішили, що не збираємося нічого ні для кого робити, ми просто думали, що залишимо купу відмінних пісень”.

Підбиваючи підсумки, зауважимо, що метафора – динамічна і гнучка соціолінгвістичних структура, тому кожний бачить у ній те, що хоче побачити.

Список літератури:

1. Cameron, L., & Deignan, A. (2006). The Emergence of Metaphoric Discourse. *Applied Linguistics*, 27(4), 671–690. doi:10.1093/applin/aml032.
2. Hart, C. (2008). Critical discourse analysis and metaphor: toward a theoretical framework. *Critical Discourse Studies*, 5(2), 91–106. doi:10.1080/17405900801990058.

Яна Божинська

Науковий керівник – проф. Лабінська Б.І.

Навчання німецької мови дітей дошкільного віку

У сучасному світі одним з критеріїв відбору фахівців з різних галузей є володіння іноземною мовою на високому рівні, тому навчання іноземної мови розпочинається ще в дошкільному віці.

Мета навчання іноземної мови дошкільнятами полягає в сприянні повноцінному та своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, вольової, емоційної, моральної та соціальної сфер у процесі оволодіння основами іншомовного спілкування [1, с.6].

На нашу думку найбільш ефективним методом формування у дошкільників інтересу до вивчення іноземної мови є застосування ігрової технології. Т.К.Полонська розглядає ігрову технологію як системний засіб організації навчання, спрямований на оптимальну побудову освітнього процесу та реалізацію, і забезпечує дитині генералізацію знань і вмінь з метою їх використання в нестандартних умовах [2, с.319].

Для навчання німецької мови дошкільнятами важливо враховувати психологічні передумови, зокрема відмінності залежно від віку, характеру, типу темпераменту. У віці чотирьох років дитина розвиває почуття загальних і похідних термінів свого словникового запасу, але іноді допускає помилки при розрізненні слів: наприклад: всі меблі для сидіння (стілець, табурет, крісло) вона називає стільцем. В процесі навчання, всі завдання зазвичай виконуються в ігровій формі - часто шляхом застосування рольових ігор. В цьому віці діти вчать сперечатися, відстоювати власну думку, і взаємодіяти з іншими дітьми в процесі гри супроводжуючи свої дії лінгвістично. У віці п'яти років діти починають формулювати свої думки більш складними реченнями утворюючи розповіді.

Активний словниковий запас іноземної мови вже містить 2500 слів.Що стосується темпераменту, діти-екстраверти-більш енергійні, беруть першими ініціативу виконувати певні завдання і проявляють лідерські якості яскравіше. Діти-інтроверти – асоціальні, вони надають перевагу пасивному спостереганню за процесом, тому основна задача вчителя знайти індивідуальний підхід до кожного [3, с.55].

Розглянувши психологічні аспекти вивчення німецької мови дошкільнятами, наведемо приклад гри на занятті німецької мови у середній та старшій групі. Гра «Wetterspiel» .

Мета гри: формувати уявлення про погодні зміни в природи, розвивати дрібну моторику рук, пам'ять, мислення, уяву та увагу.Обладнання: стільчик або бубон. Опис гри: Діти разом з вчителем сидять в колі тримаючи маленькі бубни перед собою. Різними видами постукувань діти позначають різні явища природи (Esregnet, eshagelt, esblitzt, estropfelt).

Отже, керуючись викладеним вище, можна зробити висновок, що гра є важливою складовою формування комунікативної компетентності дошкільників, разом з тим виховує і розвиває особистість, активізує в процесі навчання позитивні риси характеру, прояви загальнолюдських моральних якостей.

Список літератури

1. Англійська мова для дітей дошкільного віку : програма та методичні рекомендації Тернопіль Мандрівець, 2015. 48ст.
2. Полонська Т. К. Сутність ігрових технологій у навчанні іноземних мов учнів початкової школи на компетентнісних засадах //Проблеми сучасного підручника. – 2018. – №. 20. – С. 317-327.
3. Олійник Т. І. Рольовагра у навчанніанглійськоїмови / Київ: Освіта, 1992. 127с.

Вираження концепту “емоція” в сучасному англомовному дискурсі (на матеріалі жіночих романів ХХІ століття)

Дослідження присвячене вивченню особливостей вираження концепту на позначення позитивних та негативних емоцій в “жіночих романах” Джона Гріна. Ця проблема актуальна, оскільки визначається необхідністю вивчення емоційних концептів, що втілилися в тексті жіночих романів британської літератури ХХІ століття, адже вербальний колорит емоційних концептів окреслює особливості авторського мовлення та риси англомовної нації.

Термін «концепт» з'явився в середньовіччі й вважається універсальною, яка генералізує особливості речей, має актуальну інформацію та сформована за допомогою думки, щоб застосовувати його внутрішньо. У сучасній лінгвістиці наявна велика кількість тлумачень поняття «концепт». Визначення базуються на різних підходах. В. Карасик поділяє всі підходи до розуміння концепту на лінгвокультурні і лінгвокогнітивні [1, с.75].

У романах Джона Гріна “Провина зірок” та “Паперові міста” досліджено концептуальне поле концепту “емоція”. До концептуального поля концепту “емоція” в романі Джона Гріна “Провиназірок” входять гіперконцепти – позитивні та негативні емоції. Позитивні емоції поділяються на концепти – joy, trust, love, де концепт joy налічує 20 гіпоконцептів, що визначені 11 іменниками, 6 прикметниками, 3 дієсловами; trust – 10 гіпоконцептів, що визначені 5 іменниками, 2 прикметниками, 3 дієсловами; love – 22 гіпоконцептів, що визначені 10 іменниками, 6 прикметниками, 6 дієсловами. Наприклад: “Even though the good guys had just lost, Augustus seemed downright joyful” [8]. Негативні емоції поділяються на концепти – anger, fault, fear, де концепт anger налічує 9 гіпоконцептів, що визначені 3 іменниками, 4 прикметниками, 2 дієсловами; fault – 13 гіпоконцептів, що визначені 9 іменниками, 3 прикметниками, 1 дієсловом; fear – 20 гіпоконцептів, що визначені 8 іменниками, 7 прикметниками, 5 дієсловами. Наприклад: “And that's what I'd felt as he reached for me:

I'd felt as though I were committing an act of violence against him, because I was" [8].

До концептуального поля концепту "емоція" в романі Джона Гріна "Паперові міста" гіперконцепти – позитивні та негативні емоції. Позитивні емоції поділяються на концепти amusement, confidence, relief, де концепт amusement налічує 15 гіпоконцептів, що визначені 5 іменниками, 7 прикметниками, 3 дієсловами; confidence – 18гіпоконцептів, що визначені 7 іменниками, 7 прикметниками, 4 дієсловами; relief – 12 гіпоконцептів, що визначені 4 іменниками, 3 прикметниками, 5 дієсловами. Наприклад: "I thought maybe if I could be confident, something might happen between us" [7]. Негативні емоції поділяються на концепти – frustration, regret, hate, де концепт frustration налічує 14 гіпоконцептів, що визначені 3 іменниками, 5 прикметниками, 7 дієсловами; regret– 17 гіпоконцептів, що визначені 8 іменниками, 5 прикметниками, 4 дієсловами; hate – 18 гіпоконцептів, що визначені 7 іменниками, 10 прикметниками, 1 дієсловом. Наприклад: "I could never get anywhere with the lines, but I kept thinking about them anyway, because I didn't want to disappoint her"[7].

Отже, в "жіночих романах" Джона Гріна найбільше представлені гіпоконцепти на позначення позитивних емоцій, яких виявилось 97, на відміну від гіпоконцептів негативних емоцій, 91. Очевидно, таке домінування визначається вмiлим описом автором "жіночих романів" позитивних емоційних реакцій і станів героїв на життєві події та ситуації.

Список літератури

1. Карасик В. І. Лінгвокультурний концепт як одиниця дослідження. / В. І. Карасік, Г. Г. Слишкін // Методологічні проблеми когнітивної лінгвістики. – Воронежський державний університет, 2001. С. 75-80.
2. John Green. Paper Towns: [electronic resource] / Green John – London: Bloomsbury, 2008. 166 p. Access mode: http://home.iitk.ac.in/~ajayraj/Books/Paper_Towns.pdf
3. John Green. The Fault In Our Stars: [electronic resource] / Green John – Dutton Books, 2012. 313 p. Access mode: https://archive.org/stream/TheFaultInOurStarsJohnGreen/The+Fault+In+Our+Stars+-+John+Green_djvu.txt

Марія Боровська

Науковий керівник — проф. Єсипенко Н. Г

Гра як засіб інтенсифікації навчання іноземної мови учнів

молодшого шкільного віку

Українська система освіти перебуває на етапі змін та все більше уваги приділяє викладанню англійської мови. Багато вчителів зацікавлені в тому, як організувати їхній урок для учнів молодшого шкільного віку одночасно у цікавій та ефективній формі, для яких дані чинники у вивченні іноземної мови досить вагомі.

Одним із дієвих засобів розвитку активності учнів та формування інтересу до навчання поряд з іншими методами та прийомами, які використовуються на уроках, є ігрова діяльність. Використовуючи гру як засіб навчання на уроці англійської мови, можна активізувати учнів, зосередити їх увагу та спонукати до розумової праці. Крім того, гра знайомить дітей з мовним світом країни, сприяє формуванню комунікативних навичок і розвитку пізнавального інтересу до вивчення іноземної мови [1, с. 54].

Гра має вагому дидактичну цінність. Науковці переконані, що під час гри:

- розвивається комунікативна компетенція;
- краще засвоюється навчальний матеріал;
- відбувається соціальний розвиток особистості;
- реалізуються основні групи взаємопов'язаних цілей: освітньої, розвивальної, виховної;
- розвивається вміння орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях ;
- розвивається увага, пам'ять, увага, мислення. [2, с. 10]

Гра може стати вагомим чинником у мотивації учнів до вивчення іноземної мови. Адже згідно з віковими особливостями учнів молодшого шкільного віку, в них швидко зникає інтерес до не цікавих та занадто складних завдань.

Цінність гри полягає в тому, що її можна використовувати на будь-якому етапі уроку: для засвоєння нового матеріалу, використання чи контролю засвоєних знань. Доречним буде використання гри у процесі розвитку мовлення учнів.

Ігри для розвитку мовлення використовуються для розширення світогляду, пізнавальної діяльності учнів. Вони формують певні вміння і навички необхідні для практичної діяльності. Існують такі типи ігор для розвитку мовлення: фонетичні, лексичні, граматичні [3].

Формування мовленнєвих навичок є досить ефективним в молодшому шкільному віці, адже схильність до вивчення іноземної мови у дитинстві є набагато більшою.

Під час гри дитина розвивається і набуває соціального досвіду, адже під час гри вона вчиться працювати в команді, відстоювати свою думку, домовлятися, прислухатися до чужих думок та поважати їх. Саме завдяки ігровим видам роботи дітям легко сприймати та засвоювати матеріал. Адже за допомогою ігор класичне «зубріння» мовного матеріалу перетворюється у захопливе дійство. Ігри захоплюють дитячу увагу, спонукають їх до самовдосконалення. Гра дає можливість учням проявити себе в цікавій для них діяльності та сприяє більш швидкому, надійному запам'ятовуванню іншомовних слів і фраз. Для вчителя дуже важливо вміти зацікавити учня до вивчення іноземної мови та створити дружню атмосферу під час уроку. Адже саме завдяки цьому створюється позитивне сприйняття та формується подальше ставлення школяра до мови, яка вивчається.

Список літератури

1. «Молодий вчений» №9 (61) вересень 2018р./ Грачова Т.М., Жукова М.Л.<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/7.pdf>.
2. Ігри на уроках англійської мови як засіб формування комунікативної компетенції школярів./ Уклала Т.М Гавінська. Слобідно-Охримовецький НВК.
3. Кузнецова О. М. «Комунікативний метод викладання іноземних мов та особливості його застосування у немовних ВНЗ».http://www.rusnauka.com/21_NNP_2010/Philologia/70613.doc.htm.

Навчання граматики учнів 8-9 класів: індуктивний та дедуктивний підходи

ГраMATика, як один із головних аспектів вивчення іноземної мови, становить основу, на якій базується комунікативна компетентність учнів. У зв'язку з цим на сьогодні розроблено безліч методів викладання граматичного матеріалу, кожен з яких орієнтований на певний рівень володіння іноземною мовою та психологічно-вікові особливості учнів. Дедуктивний та індуктивний підходи до вивчення граматики є базовими.

За Є.Плотніковим, найхарактернішою особливістю цих методів є здатність розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу. Використання індуктивного та дедуктивного методів означає вибір послідовності розкриття змісту – від часткового до загального й від загального до часткового [1, 3.].

Завдяки спостереженню під час уроків англійської мови у середній школі та опитуванню було визначено, що переважна більшість викладачів дотримуються використання одного підходу, а саме дедуктивного, оскільки цей підхід дає можливість учням швидше засвоювати знання загального характеру. Натомість використання індуктивного підходу зводиться нанівець, що призводить до неможливості виконання нестандартних завдань та оволодіння мови в цілому. Саме тому дане дослідження орієнтоване на динамічне поєднання вище згаданих підходів для створення комфортного середовища для засвоєння знань учнями.

Мета дослідження мотивується тим, що поєднання дедуктивного та індуктивного підходів до вивчення граматики є малодослідженою частиною методології. Зокрема, враховуючи результати спостереження навчального процесу під час уроків англійської мови на середньому етапі, вважаємо ефективним кожен підхід вивчати окремо, що зумовлює більш детальне пояснення особливостей кожного підходу.

Актуальність дослідження полягає в тому, що викладання граматики неможливе без ретельно підбраного підходу до

пояснення того чи іншого граматичного матеріалу, враховуючи вікові особливості учнів.

За результатами експериментального дослідження, при навчанні учнів 8-9 класів використовується переважно дедуктивний підхід – традиційна модель, у якій учитель є авторитетом для учнів. Це можна пояснити тим, що індуктивний підхід потребує більше часу на вивчення нового матеріалу, проте саме цей підхід веде до самостійного міркування учнями над граматичними одиницями та вирішення проблемних завдань. Цей підхід дає змогу учням мислити абстрактно та робити самостійні висновки. Індуктивний підхід урізноманітнює навчальний процес, що призводить до мотивування учнів.

Для коректного поєднання дедуктивного та індуктивного підходів, робота супроводжується детальним описом проведених уроків у 8-му та 9-му класах. Початкова гіпотеза про більшу ефективність індуктивного підходу в порівнянні з дедуктивним, не була виправдана. Саме це спонукало до детального розгляду особливостей індуктивного підходу та пошуку шляхів поєднання його особливостей з дедуктивним підходом. За допомогою даного дослідження було проведено уроки у двох восьмих класах, які пов'язували особливості індуктивного та дедуктивного підходів. Результати показали, що робота учнів була більш продуктивною та оперативною. Робота була проведена над поясненням умовних конструкцій другого типу через знання учнів умовних конструкцій першого типу.

Особливість дослідження полягає у забезпеченні ефективного підходу до вивчення граматики, а саме поєднання дедуктивного та індуктивного підходу, що дасть учням можливість вільно оперувати граматичними одиницями під час говоріння.

Список літератури

1. Plotnikov Y. O. Inductive and Deductive Methods of Receptive Grammatical Competence Development in the English Teacher Trainees // Scientific journal of National Pedagogical Dragomanov University- №29–2011. – p.3.

2. Schadewitz, N. Comparing inductive and deductive methodologies for design patterns identification and articulation. - International Design 2007.

Даша Бузинська
Науковий керівник – проф. Кушнерик В.І.

Інформаційні технології у професійній діяльності вчителя з вивчення іноземної мови

В умовах глобалізації та інтелектуалізації суспільства, зміни його суспільно-економічних потреб, використання інформаційних технологій у навчальному-виховному процесі стало необхідністю. Вміння правильно та доцільно використовувати інформаційні технології (далі ІТ) в процесі навчання демонструють не всі викладачі у зв'язку з недостатньою проінформованістю, кількістю відповідної літератури та незначними знаннями комп'ютерних технологій.

Наразі, за указом Президента України “Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року “триває виконання державних програм , спрямованих на інформатизацію та комп'ютеризацію загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів, забезпечення таких закладів сучасними технічними засобами навчання з природничо-математичних та технологічних дисциплін, упровадження інформаційних та комунікаційних технологій в освіті та науці. [18, с.]

Актуальність теми даної роботи очевидна: інформаційні технології та їх використання в процесі вивчення іноземної мови є логічним прагненням людства розвиватись, що зумовлює необхідність наявності навичок та знань в комп'ютерній галузі.

Мета дослідження – застосування основних методів та програм ІТ у процесі навчання іноземної мови , виявлення потрібного обладнання для проведення занять, а також встановлення зв'язків між ІТ та безпосередньо матеріалом навчання.

Під час дослідження теми наукової роботи використовувались такі методи дослідження, як описовий, структурний та зіставний.

1. Для втілення описового методу в ІТ використовувалась техніка одного з найпопулярніших наразі магазинів

мультимедійної техніки “Фокстрот”. Магазин надав інформацію щодо властивостей 4-х видів найвживаніших проекторів , а саме: CRT, LCD, D – PLA та DLP.

2. Структурний метод дослідження було застосовано щодо інтернет – ресурсів. Даний метод має на меті дослідження інтернет платформи як цілісної функціональної структури для вивчення іноземних мов, елементами якої є окремі сайти , пов’язані між собою метою навчального процесу.

3. Зіставний метод допоміг визначити одні з найкращих програм створення комп’ютерних тестів для оцінки знань учнів. За результатами дослідження такими програмами: Асистент2, УТК (Універсальний тестовий комплекс). OpenTEST2 та MY TEST X.

Отже, проаналізувавши дані моїх досліджень, я прийшла до певних висновків. ІТ мають безпосередній вплив на вивчення іноземних мов та на навчально-виховний процес в цілому. Використання інформаційних технологій сприяє тому, що за короткий час дитина спроможна засвоїти та переробити великий обсяг інформації .На даний момент не вистачає кваліфікованості викладачів в ІТ та інформації, присвяченій саме цій проблемі, тому це дослідження досить актуальне.

Список літератури

1. Іщенко О.А Передумови і проблеми застосування нових інформаційних технологій при викладанні суспільно-гуманітарних дисциплін / – 2002. – Москва 3. – С. 33-34.
2. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон 2008. 47 с.
3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Президент України : Указ. Стратегія від 25.06.2013 N 344/2013 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

Крістіна Вакуленко

Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

Методика викладання лінгвокраїнознавства

Сучасний розвиток міжнародних контактів і зв'язків в економіці, політиці, культурі та інших галузях посилює необхідність комунікації іноземними мовами. На сьогодні суспільство чітко усвідомлює, що оволодіння двома чи більше іноземними мовами відкриває шлях до світових культурних традицій та нових інформаційних технологій. Головний акцент покладено не лише на прагнення до комунікативної компетентності як кінцевого результату навчання, а й до пошуку найефективніших методів і засобів викладання лінгвокраїнознавчого аспекту в навчанні іноземної мови в середній школі, оскільки навчання спілкуванню неможливе у відриві від знань культури і мовної поведінки жителів країн, мова яких вивчається.

Таким чином, **актуальність** дослідження визначається необхідністю розробки технологій навчання іншомовній культурі, орієнтованих на ознайомлення учнів зі специфікою мислення і світосприйняття, на вміння систематизувати культурні фонові знання, а також недостатньою розробленістю проблеми навчання іншомовній культурі на основі тематичної організації навчального процесу в школі. **Мета** дослідження полягає в розробці змісту та технологій навчання іншомовній культурі на основі тематичної організації навчального процесу та їх практичної апробації. Реалізація поставленої мети передбачає опрацювання таких завдань:

- 1) вивчити теоретичні підходи до трактування понять країнознавства та лінгвокраїнознавства;
- 2) ознайомитися з вимогами державного стандарту до елементів лінгвокраїнознавства на всіх етапах навчання іноземної мови в середній школі;
- 3) виявити специфіку роботи з країнознавчим матеріалом;
- 4) проаналізувати підручники німецької мови і розробити власні плани-конспекти уроків з використанням лінгвокраїнознавчих матеріалів.

Об'єктом дослідження виступає процес навчання іншомовній культурі в середній школі. **Предмет** дослідження – теоре-

тичні основи побудови лінгвокультурного модуля в навчанні іноземних мов і розробка технологій щодо формування комплексних дій для структурування образу іншомовної культури.

Для виконання поставлених завдань і перевірки гіпотези дослідження використано такі методи:

– аналітичні: аналіз наукової літератури з культурології, психології, педагогіки і методики навчання іноземних мов [1, с. 40-46];

– узагальнювальні: формалізація, опис, синтез;

– емпіричні: навчальний експеримент, збір і накопичення даних, спостереження, анкетування, тестування; реєстрація та обробка даних; експериментальна перевірка; проектувальне передбачення і моделювання [2, с. 4-12].

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці адекватних вправ та завдань німецькою мовою для реалізації лінгвокраїнознавчого підходу у навчальному процесі для учнів старших класів у гімназії № 1 м. Чернівці. Для стимулювання пізнавальної активності учнів важливим фактором буде залучення їх до діалогу культур (іншомовної та рідної), до заходів, спрямованих на вивчення іноземної мови (позакласні заходи, навчальні аудіо- і відеоматеріали), введення текстів країнознавчого характеру, щоб одержати додаткові знання в галузі географії, освіти, культури Німеччини, Австрії, Швейцарії тощо.

Лінгвокраїнознавчий матеріал є сильним важелем для створення і підтримки інтересу до вивчення іноземних мов в учнів.

Список літератури

1. Мороз Л., Король О. Вивчення лінгвокраїнознавчого аспекту в процесі оволодіння іноземними мовами *Нова педагогічна думка*. 2014. № 2. С. 40-46.
2. Саланович М. А. Лингвоведческий подход как средство повышения мотивации при обучении иностранным языкам в старших классах средней школы : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук: спец. 06.00.01. М., 1995. 18 с.

Анастасія Варга
Науковий керівник – доц. Петренко О.Д.

Особливості перекладу наукових термінів на матеріалі роману Дена Брауна «Точка обману»

Питанням терміна та термінології займалася велика кількість лінгвістів (Д. С. Лотте, С. Д. Шелов, Е. Ф. Скороходько, В. М. Лейчик, А. І. Гальперін, В. П. Зотова, С. В. Шевчук, Т. Р. Кияк, І. В. Арнольд), які добре розкрили поняття терміну та термінології взагалі. В більшості сучасних досліджень існує два підходи до визначення терміна: структурно-субстанційний та функціональний. Натомість прихильники функціонального підходу вважають, що термін – це тип вживання лексичної одиниці, а не особливий тип лексичної одиниці.

Термін (від латин. *terminus* – межа, кінець) – це слово або словосполучення, яке позначає поняття певної галузі знань чи діяльності людини. Кожна галузь науки, техніки, виробництва, мистецтва має свою термінологію [2, с. 513].

Класифікація термінів досить неоднозначна, бо одні вчені їх поділяють за значенням, інші - за формою творення, є і ті, які розділяють терміни за їх належністю до тієї чи іншої тематики. За основу аналізу видів термінів у романі Дена Брауна «Точка обману» ми взяли структурну класифікацію термінів Р. Ф. Проніної, яка розрізняє три види термінів: прості, складні та терміни-словосполучення [1, с.9].

Всі терміни за своєю *будовою* поділяються на:

1. **прості** *circuit* – ланцюг, *feeder* – фідер;
2. **складні** *flywheel* – маховик, *clock-work* – годинниковий механізм;
3. **терміни-словосполучення** – *tripcoil* – вимикач катушки, *earthault* – замикання на землю, *circuitbreaker* – вимикач, автомат [1, с.9].

У романі Дена Брауна «Точка обману» виявлено чотири структурних типи термінів (у дужках подаємо кількісний показник):

1. прості – 32 (22,9%): *radio, recorder, robot, pager, bugsetc.*;
2. складні – 30 (21,4%): *aircraft, kilohertz, shorthand, chronograph*;
3. терміни-словосполучення – 74 (52,9%): *radiofrequency, laptopcomputer, mechanicaljoystick, worldwideelectronicintercepts*;
4. терміни-аббревіації – 4 (2,8%): *DNA, mhp, EOS, UFO*.

Галузеві термінології, тобто сукупність термінів конкретних галузей, називають терміносистемами, або термінологічними системами. У проаналізованому матеріалі виявлено декілька терміносистем:

1. геологічна: *geologist, geologicsensingequipment, Shelf*;
2. авіаційна: *a twin-rotortransporthelicopter, aircraft, chopper, Boeing*;
3. медична: *DNA, humanbloodstream, arteries, intravenous, scalpel*;
4. космічна: *Sputnik, UFO, aliensaucers, extraterrestrialcorpses*;
5. інші загальнотехнічні терміни: *directionalbeacon, device, enginesetc.*

Отже, за кількісними показниками в романі Дена Брауна «Точка обману» переважають терміни-словосполучення (52,9%), майже на одному рівні стоять прості (32%) та складні терміни (30%), і зовсім невелику частку складають терміни-аббревіації (2,8%).

Список літератури

1. Пронина Р. Ф. Пособие по переводу английскойнаучно-техническойлитературы. Москва : Высшая школа, 1973. – 200 с.
2. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням Підручник Київ: Алерта, 2011. – 696 с.
3. Brown D. Deceptionpoint. London Corgi, 2009. 592 p.

Романа Венгерська
Науковий керівник – асист. Лукашук М. В.

Функціонування дієслів мовлення у сучасному художньому дискурсі (на прикладі роману К. Ішігуро «Залишок дня»)

Одним із центральних напрямків сучасного мовознавства є розробка питань, пов'язаних із систематизацією лексики. Як засвідчують численні праці, необхідним попереднім етапом для вивчення лексичного складу мови, особливостей його системної організації і закономірностей, за якими він функціонує у мовній системі, є дослідження різних лексико-семантичних парадигм – синонімічних рядів, лексико-семантичних груп (ЛСП), семантичних полів тощо.

Матеріалом нашої розвідки послужив роман К. Ішігуро «Залишок дня». Метою даного дослідження є дослідження функціонування комунікативних дієслів у вищевказаному романі.

Ю. Бойко у своїй статті [1] досліджувала синонімічні ряди дієслів мовлення у англomовній художній літературі у репрезентації автора. Класи синонімів дієслів мовлення, які вона виділяє, поділяються на декілька підгруп: 1. комунікація, що поділяється на ряд «розмовляти, обговорювати», «розмовляти бундючно», «розмовляти з дефектом», «розмовляти із висхідною/низхідною інтонацією», тощо. За кількістю випадків вживання серед дієслів мовлення, що розглядається у романі найбільш численним є комунікативне дієслово “to say”, що становить 626 слововживань. За переважною більшістю значень, це дієслово може бути визнаним суто дієсловом мовлення. Воно є матеріальною оболонкою багатьох лексико-семантичних варіантів – окремих значень, що знаходяться у відношеннях семантичної похідності. Цілісне, впорядковане утворення, яке складається з взаємопов'язаних ЛСВ, становить семантичну структуру цього багатозначного слова, наприклад:

*This caused laughter around the table, which Mr Taylor next to me explained by **saying**: "That was a gent used to live in the big house not far from here, sir.*

Отже, ряд синонімів дієслів мовлення, які є найчатотнішими представлені дієсловом *to say* (626слоровживань). До цього ряду належать дієслова мовлення *tell* (84), *speak* (28), *talk* (74), *utter* (17), *remark* (34), *report* (7), *inform* (14), *describe* (14), та інші. Дієслова даного ряду вживаються у наступних контекстах:

But I tell you, sir, day in day out we have a view of the steeple from here[2].

But now that I think further about it, I am not sure Miss Kenton spoke quite so boldly that day [2].

... it is hard for me now to recall precisely what I overheard, just as, indeed, it was for me later that same evening when I reported to his lordship on the matter [2].

But it is out of respect for your views, Mr Lewis, that I feel one should not simply cast them to one side as though they were uttered by some soap-box eccentric [2].

I remarked on this to the man once he had finished with the radiator and closed the bonnet [2].

Таке комунікативне дієслово, як “totell”, нараховує у тексті художнього твору 84 випадки вживання. Воно близький синонім до дієслова “to say”, а також належить до дієслів мовлення, відзначається багатством і різноманітністю значень і відрізняється від попереднього дієслова такими варіантами значень як наказ, підрахунок голосів при голосуванні та розрізнявальною функцією. Отже, ми розглянули основні дієслова мовлення, що вживаються у художньому тексті роману К. Ішігуро «Залишок дня». Як бачимо, основними комунікативними дієсловами представлені дієслова, що входять до ядерної частини лексико-семантичного поля дієслів мовлення, та ті, частотність яких досить висока.

Список літератури:

1. Бойко Ю. Дієслова лексико-семантичного поля «мовлення» у репрезентації автора (на матеріалі сучасної англійської художньої прози) // *Вісник Львівського університету*. Серія іноземні мови. Вип. 22. – 2014. – С. 85–92.
2. Ishiguro, K. *The Remains of the Day*./ K. Ishiguro – Toronto: Lester & Orpen Dennys, 1989,
https://www.goodreads.com/book/show/28921.The_Remains_of_the_Daу.

Засоби створення напруги в романах американських письменників Дена Брауна та Стівена Кінга

Американські письменники Ден Браун та Стівен Кінг – одні з найбільш прославлених письменників у жанрі детективу-триллеру та детективу-жаху. Від їх творів неможливо відірватися в основному через те, як майстерно ці автори створюють напругу у своїх творах. Саме ретельне дослідження складу напруженої інтриги (стилістичний прийом, що є «найбільш важливим спосіб пробудження емоцій, особливо в літературі та кіно» [1, 97] та її видів і буде в центрі уваги.

У складі цієї напруженої інтриги виділяють: сюрприз, структуру інтриги та особу оповідача. Сюрприз у порівнянні з напругою досліджували професори Клісміс Л. та Іуата Ю. За словами професора Клісміс Л. напружена інтрига – це один з засобів створення сюрпризу. Сюрприз - це коротка дія або поворот сюжету руйнує всі очікування та переконання читачів щодо сюжету твору та також дає нову їжу для роздумів і поле для нових ідей щодо розвитку сюжету [3, с. 2]. Професор Іуата Ю. зазначив, що сюрприз більше орієнтований на створення ефекту та пробудження емоцій, а напружена інтрига – на підтримання процесу читання. Сюрприз спрямований на виклик dokonаних емоцій, таких як здивування, тоді як напруга – на виклик прогресивних емоцій, таких як тривога [2, с. 257].

Структура напруженої інтриги це спосіб оформлення історії автором, це вибір ходу подій з метою створення напруги. Автор маніпулює потоком інформації, щоб створити успішну напругу та підвести її до вражаючого повороту подій – сюрпризу. Протагоніст має обмежені знання про ситуацію, в яку він потрапив, а знання читача обмежені до знань протагоніста [3, с. 3].

Особа оповідача (наратора) необхідна для успішної взаємодії автора і читача [5, с. 222]. Існує оповідь від першої особи і від третьої. Оповідь від першої особи – це оповідь коли сам протагоніст і є наратором. Така особа оповідача більш давня, адже раніше саме вона була найбільш розповсюджена. Розповідь від третьої особи – коли хтось сторонній є оповідачем і описує дії протагоніста та події навколо нього [5, с. 224] – Тут варто зазначити, що існує 2 типи розповіді від третьої особи [4]: третя особа обмежена (the 3rd person limited) – коли оповідач сфокусований на одному персонажі, та третя особа відсутня (the third person omniscient) – автор фокусується на кількох персонажах одночасно і це дозволяє йому створювати одразу декілька ефектів напруги, що просто не залишає шансів читачеві відірватися від прочитаного. Саме такий тип розповіді використав у своїх книгах Ден Браун: його книги насичені одразу кількома сюжетними лініями, пригодами одразу кількох героїв, які сходяться разом до кінця твору.

Отже, до складу напруженої інтриги входить сюрприз, який, власне, довершує напружену інтригу, структура, завдяки якій ця інтрига чіпляє і не відпускає увагу читача й особа оповідача, яка забезпечує взаємодію між автором і читачем.

Список літератури

1. Dabata, J. *Mystery and Suspense in Creative Writing*. LIT VerlagMünster, 2012, 188.
2. Iwata, Y., *Creating Suspense and Surprise in Short Literary Fiction: A Stylistic and Narratological Approach*. Department of English School of Humanities. The University of Birmingham. 2009.
3. Klismith, Lydia R., "Suspense, Structure, and Point of View: Building Surprise in Fiction" (2014). Departmental Honors Projects. 12.
4. Stylistic Devices – Points of View. (n. d.) Retrieved from: <https://www.ego4u.com/en/cram-up/writing/style/point-of-view>.
5. Моклиця М. (2011) *Вступ до літературознавства. Посібник для студентів філологічних факультетів*. Луцьк.

Ірина Вірстюк

Науковий керівник – доц. Олексішина Л.Г.

Особливості здійснення письмового перекладу в Україні та Німеччині

На сучасному етапі Німеччина є другим за важливістю торговельним партнером України. Крім того, співпраця поширюється теж на медицину, машинобудування, освіту, культуру та інші галузі [3]. Цей фактор сприяє потребі підготовки професійний перекладачів, які здійснюватимуть письмові переклади вузькоспеціалізованих текстів.

Актуальність дослідження полягає в необхідності аналізувати сучасного ринку письмових перекладів, а саме виявлення типів текстів та документів, а разом із тим нові труднощі та проблеми, які постають перед перекладачами. **Об'єктом дослідження** є письмові переклади, на які наразі існує найбільший попит в Україні та Німеччині. **Предметом дослідження** стали особливості здійснення різних видів письмових перекладів. **Мета дослідження** полягає у огляді та аналізі найчастотніших видів письмових перекладів у Чернівцях та Україні, а також у розгляді навчальних планів і програм, за якими здійснюється підготовка перекладачів щодо доступності їх актуальності до сучасних вимог ринку праці в галузі перекладу. **Завдання дослідження:** 1. Провести теоретичний аналіз джерел з даної теми. 2. Здійснити анкетування професійних перекладачів в Чернівцях, з якими перекладами вони найчастіше працюють. 3. Здійснити аналогічне анкетування перекладачів в місті Аугсбург, Німеччина. 4. Проаналізувати отримані дані та дослідити особливості найчастіше згаданих у анкетуванні видів перекладу. 5. Проаналізувати навчальні програми і плани, за якими здійснюється підготовка перекладачів.

Методи та організація дослідження. З метою дослідження використано порівняльний і зіставний аналіз та метод суцільної вибірки. Для збирання інформації використано метод анкетування. Описовий метод застосовано для пояснень прикладів. Для створення наукової концепції дослідження використовувався метод добору наукової літератури.

Основним терміном нашого дослідження є «письмовий переклад», за яким стоїть цілий ряд окремих видів перекладу. Згідно з типологією сучасного перекладознавства письмовий переклад належить до категорії перекладів за формою презентації тексту перекладу та тексту оригіналу, тобто письмовий переклад перш за все здійснений у письмовій формі і відповідно перекладений у тій же формі. [2, 56 с.]. Письмовий переклад як один із видів має дві жанрових характери текстів, а саме художній переклад та спеціальний переклад [2, 11с.]. У даному дослідженні ми будемо аналізувати саме спеціальний переклад, на який сьогодні є попит та особливості його виконання. Основана увага буде приділятися перекладу офіційно-ділових документів. Після отримання статистичних даних, які саме види письмового перекладу, найчастіше здійснюють перекладачі в Україні та Німеччини, ми детально опрацюємо кожен названий документ та специфіку його перекладу.

Отже, це дослідження полягає у комплексному опрацюванні письмових видів перекладу із метою створення цілісної картини щодо актуальної письмової перекладацької діяльності. Результати дослідження можуть бути використані як рекомендаційний матеріал для викладачів спеціальності «Німецько-український переклад» для оптимізації підбору тренувальних текстів для перекладу під час університетських занять.

Список літератури

1. Теорія перекладу. Частина перша А.О. Кальниченко, Харків 2017, 65 с.
2. Теорія та практика перекладу. Борисова А. О., Архипова В. О., Колесник А. О., Мануєнкова О. О., Муравйова О. М. Харків 2012, 81 с.

Наталія Вітвіцька

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Гнатковська О.М.

Лексико-граматичні особливості мовлення детектива: гендерний аспект

Одним із найпопулярніших жанрів художньої літератури вважається детективний роман. Сьогодні він виступає як повноцінний жанр художньої літератури, хоча його вивчення розпочалось доволі нещодавно через його належність до «масової літератури». Як цілісний жанр, детектив утвердився в епоху Романтизму. Термін «детектив» уперше вжитий американською поетесою та письменницею Анною Кетрін Грін. Проте традиційно Е. По вважається зачинателем цього жанру, оскільки саме він увів у літературу нову сюжетну схему і нового героя: детектива-інтелектуала, котрий розкриває злочин завдяки вмінню відбудувувати чіткі причинно-наслідкові ланцюжки міркувань [1, с. 213].

Актуальність дослідження обраної теми зумовлена відсутністю даних про лексико-граматичні особливості мовлення детектива у гендерному аспекті. Проблема гендеру знаходиться в центрі чисельних дискусій і є відносно новим напрямом дослідження, через що доцільно приділити особливу увагу її вивченню. Мета дослідження полягає у вивченні лексико-граматичних особливостей мовлення детектива у гендерному аспекті.

Для дослідження та аналізу нами обрано два романи: *“IQ” Джо Іде* (2016) та *“The Girl in the Ice” Роберта Бріндзи* (2016). Об'єктом дослідження виступає мовлення двох детективів різної статі – головних героїв цього роману, а предметом – лексичні та граматичні особливості мовлення цих детективів.

Для того щоб виявити певні подібні та відмінні риси гендерного маркованих мовних засобів і встановити певні закономірності, слід ретельно проаналізувати усі лексичні й граматичні засоби творення мовлення.

Висновки про лексичні особливості мовлення детектива можна зробити, виділивши семантичні класи слів

(моносемантичні та полісемантичні слова; синоніми та антоніми; усталені вирази та ідіоми; аббревіатури), проаналізувавши їхню структуру, поділивши на лексичні групи та поля, а також провівши стилістичну класифікацію слів, розподіляючи їх на різні підгрупи (неологізми, вульгаризми, професіоналізми тощо). Також слід звернути увагу на наявність таких лексичних стилістичних засобів як епітети, метафори, порівняння, гіберболи тощо [2, с. 68].

Коли мова йде про граматичні мовні засоби, то тут дослідження можна поділити на дві частини: аналіз морфології (різних частин мови та граматичних конструкцій) та аналіз синтаксису (структури та типів речень) [2, с. 64].

Однією із граматичних особливостей мовлення детективів обох статей є часте застосування означеного артикля. Це явище зумовлене тим, що детективи постійно перебувають у пошуках конкретних доказів, які можуть допомогти знайти справжнього злочинця.

Характерною ознакою лексики детектива-чоловіка виявилось використання вульгаризмів. Детектив-чоловік часто вдається до вульгарних слів на кшталт *“damn”*, *“goddamn”*, *“bitch”* та ін. У мовленні ж детектива-жінки вульгарні слова майже відсутні. Це свідчить про те, що жінки схильні стримувати себе у спілкуванні з іншими.

Отже, ми можемо зробити висновок, що чоловікам-детективам притаманне вживання більш емоційно забарвленої лексики, ніж детективам-жінкам. Обидва детективи відповідально ставляться до розслідування і перебувають у постійному пошуку конкретних доказів, про що свідчить часте вживання означеного артикля.

Список літератури

1. Помазан І.О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Підручник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. Харків Видавництво НУА, 2016. 265 с.
2. Literary Text Analysis: a Step-by-Step Guide: Навчальний посібник / Укл. О. М. Гнатковська, І. В. Сапожник. Чернівці, 2019. 108 с.

Функціонування стилістичних засобів в англійській мові на матеріалі *TED talks*

Дивлячись на сучасне суспільство, можна помітити, що темпи розвитку новітніх технологій та представлення інновацій стрімко зростають. І сьогодні вже ні для кого не секрет, що для саморозвитку можна не лише читати книги, але і використовувати більш новітні ресурси. Одним із таких ресурсів є відома на увесь світ платформа *TED talks*, гаслом котрої є: “Ідеї, які варто розповсюджувати”. Погляньмо, що говорять творці цієї програми: “TED – це неприбуткова організація, яка присвячена розповсюдженню ідей у формі коротких, переконливих промов” [1]. Ця організація розпочала своє існування в 1984р. як конференція, на якій обговорювалися теми, котрі стосувалися технологій, освіти та дизайну.

Американський письменник Кармін Галло в своїй книзі “Презентації в стилі TED” розповів про 9 секретів успішного публічного виступу, котрими користуються спікери *TED Talks*. Серед них: використання гумору, діаграм, графіків, картинок, застосування різноманітних асоціацій та цитат відомих людей [2]. Більше того, не можливо не врахувати роль та вплив стилістичних засобів у їхніх промовах.

Під стилістичними засобами розуміється різновид риторичного прийому, заснований на прагматичному вмотивованому відхиленні від мовної норми, або його стилістично нейтрального варіанта. Єфімов Л.П. та Ясінецька О.А. дали таке визначення стилістичним засобам: “Стилістичні засоби (тропи, фігури мови), на відміну від виразних засобів мови, не є феноменами мови. Вони формуються в момент мовлення, і більшість з них не існують поза контекстом” [4, с.12]. Однією з основних класифікацій стилістичних засобів є класифікація І.Р. Гальперіна. Він розподілив їх на три групи: фонетичні, лексичні та синтаксичні

[3]. До основних стилістичних засобів, котрі підсилюють прагматичний вплив тексту, належать метафора, епітет, гіпербола, повтори, анадиплосис, анафора, антитеза, риторичні запитання та ін..

Аналізуючи промови *TED talks*, можна зауважити, що спікери неодноразово використовують різноманітні стилістичні засоби для досягнення певного ефекту. Наприклад, для того, щоб привернути увагу слухачів, вони досить часто створюють власні оказіоналізми (*déjà vu – vuja de, soul-baring*). Спікери вигадують нові слова, або використовують усичення та основоскладання.

Окрім цього, помітне застосування метафор (*uncover your soul, bottle our emotions*) та порівнянь (*every newborn was as singular as a snowflake*), котрі не лише привертають увагу слухачів, але і допомагають у створенні різноманітних асоціацій та викликають інтерес до промови. Епітети (*fraught world, bedrock belief, dead people's goals*) допомагають справляти неабиякий емоційний вплив на слухачів. Вони додають експресивності висловам та вказують на особливе сприйняття кожною людиною певних речей, які на перший погляд можуть здаватися доволі стереотипними. Досить часто спікери, для того, щоб наголосити на чомусь або звернути увагу слухачів на певній ідеї, використовують інверсію: *In siblinghood, that's where we start assembling many of those first layers that cover our soul.*

Таким чином, часте використання різноманітних стилістичних засобів допомагає спікерам *TED talks* привернути увагу аудиторії та справити враження на слухачів.

Список літератури

1. TED: Ideas worth spreading. URL: <https://www.ted.com/about/our-organization>.
2. Gallo C. Talk like TED. Pan MacMillan. 2014. 279 p.
3. Гальперин И.Р. Стилистика английского языка: учебник. Изд. 3. М.: Высш. школа, 1981. 334 с.
4. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилистика англійської мови і дискурсивний аналіз: навчально-методичний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240

Анастасія Войт
Науковий керівник – доц. Шиба А.В.

Навчальна гра як засіб формування іншомовних комунікативних умінь учнів початкової школи

У дитячі роки гра є основним видом діяльності людини. За її допомогою молодші школярі навчаються, розвиваються і пізнають світ. Саме цей метод дає можливість учневі не тільки розширити свої знання мови, а й поліпшити комунікативні уміння. Часто поняття «навички» й «вміння» вживають ототожнено. Але важливо розуміти різницю між ними. Навичка – це поєднання стереотипних фізичних дій і розумових операцій, які виконуються в необхідній послідовності як частина певного виду роботи. Уміння – більш складне поняття. Воно поєднує в собі можливість якісно, з максимальною ефективністю виконувати фізичну, розумову роботу. Уміння складається з цілого ряду придбаних і засвоєних навичок [3]

Як писав В. Сухомлинський, «гра – це величезне світле вікно, через яке у духовний світ дитини вливається живильний потік уявлень і понять про навколишній світ [1, с.12]. Навчальна гра є найцікавішою і найпривабливішою діяльністю для учнів початкової школи. Саме тому багато науковців та педагогів розглядали використання цього методу на уроках. Питанню актуальності навчальної гри присвячували свої праці О. Декролі, В. Сухомлинський, К. Ушинський, А. Макаренко, П. Мороз, О. Охредько, К. Баханов, О. Пометун, Г. Фрейман.

Гра є багатофункціональним методом навчання, адже спрямована не тільки на розвиток інтелектуальних здібностей, а й на формування естетичних почуттів, організованості, творчої спрямованості особистості. Передаючи школярам знання, учитель враховує не тільки їх інтереси, а й вікові потреби.

У сучасному світі популярності набули інноваційні форми уроків. Різні типи ігор, які проходять жваво, емоційно, допомагають учням бути впевненішими в собі, застосовують на уроках у початкових класах. Навчальна гра це вид гри, розроблений з метою кращого засвоєння навчального матеріалу

за допомогою ігрових елементів. У сучасні дидактиці немає чіткої класифікації навчальних ігор К. Баханов, зокрема, так класифікує навчальні ігри:

– за методикою проведення: ігри-змагання, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, ігри-драматизації;

– за дидактичною метою: актуалізуючі, формуючі, узагальнюючі, контрольні-корекційні [2, с.124].

Із сучасних навчальних ігор можна виокремити ігри-вправи, ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові ігри. Кожен вид безпосередньо спрямований на розвиток комунікативних вмінь і може бути використаний на уроках англійської мови в початкових класах[4, с.36].

Найчастіше в початковій школі на уроках англійської мови застосовують такі види ігор: ігри-вправи, ігри-змагання, рольові ігри. Застосувавши на практиці, ми можемо виділити їх переваги порівняно із традиційними формами навчання. Гра сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та його творчому сприйняттю. Цей метод переносить центр уваги з учителя на учня. Школярі прагнуть працювати самостійно, у парах та групах, брати ініціативу та відповідальність.

Для найбільш ефективного формування комунікативних вмінь у молодших школярів, необхідно поєднувати традиційні форми, інноваційні та навчальні ігри на уроках англійської мови.

Список літератури:

1. Сухомлинський В.О.Інтерес до учіння – важливий стимул навчальної діяльності учнів // *Вибр. твори* : в 5 т. Т. 5. Київ : Рад. шк., 1977. С. 7–16.

2. Базанов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі: Монографія/ Базанов К. О. - Запоріжжя : Просвіта, 2000. - 160 с.

3. <https://moyaosvita.com.ua/osvita-2/chim-vidriznyayetsyavminnya-vid-navichki/>

4. Ананьева Е. Г. Методологические рекомендации по организации учебно-технических и деловых игр / Е. Г. Ананьева, В. Е. Алексеев, С. Ю. Губенков. — М. : ВНМЦ ПТО молодежи, 1991. — 107 с

Юлія Гайко
Науковий керівник – доц. Петренко О.Д.

Лексико-граматичні особливості перекладу рекламного тексту про їжу

Реклама завжди відігравала помітну роль у житті суспільства. Вона багатогранна за змістом і поширена у всіх сферах людської діяльності. В еру стрімкого розвитку інформаційних технологій чи не найвигіднішою серед усіх видів реклами є саме інтернет-реклама. Вона надзвичайно різноманітна, зручна у розміщенні, легка в редагуванні та навіть забезпечує рекламодавця можливістю вибору цільової аудиторії. Така реклама широкодоступна, тому й охоплює величезний спектр потенційних клієнтів. Зважаючи на стрімкий прогрес саме в сфері інформаційних технологій, вона постійно розвивається та вдосконалюється.

Важливе визначення особливостей лексичних та граматичних трансформацій у перекладі текстів про їжу. Адже переклад цієї сфери лиш почав набирати популярності і потребує подальшого вдосконалення. Дослідження виконане на матеріалах запозичених з Інтернет сайтів, кулінарних журналів та книг про їжу.

Такими трансформаціями є: конкретизація значень, генералізація значень, смисловий розвиток, антонімічний переклад, додавання й вилучення слова, цілісне переосмислення.

Проаналізувавши декілька текстів про традиційну їжу в країнах Європи українською мовою, бачимо, що найчастіше застосовують такі види лексичних трансформацій, як конкретизація та додавання (див. табл. 1).

Таблиця 1

Кількісні характеристики лексичних трансформацій

Лексична трансформація	Кількість	%
Генералізація	7	16,6
Конкретизація	11	26,1
Смисловий розвиток	3	7,1
Антонімічний переклад	4	9,5

Додавання	9	21,4
Випущення	3	7,1
Цілісне перетворення	5	11,9
Всього	42	100

Переклад текстів про їжу досить складний, адже вони можуть бути написані як в художньому стилі, так і в публіцистичному, і потрібно зробити не просто переклад, а й передати культурний, історичний та естетичний фон ТО.

А.Д. Швейцер визначав граматичні трансформації як «трансформації, при яких перетворюється формальна структура висловлювання і залишається незмінним констатуючий його сенс набір сем» [2, с. 118].

Граматичні трансформації несуть у собі: заміну частин мови, членування і об'єднання речень у перекладі, граматичні заміни.

Під час аналізу текстів про їжу в контексті досліджено такі граматичні аспекти: 1) граматичні заміни: *Many Englishmen drink 5 o'clock tea with cookies.* – *Більшість англійців п'ють чай з печивом о 5 годині*; 2) способи перекладу форм пасивного стану дієслова: *A girl was given a cup of hot, fragrant coffe, the aroma of which immediately spread through the entire coffee shop.* – *Дівчині дали чашку гарячої, запашиної кави, аромат якої миттєво рознісся на всю кав'ярню.*

Отже, можемо зробити висновок, що трансформації відіграють важливу роль у процесі перекладу і тільки оволодівши ними, можна добитись точного і коректного перекладу. При перекладі текстів про традиційну їжу найчастіше застосовують лексичні трансформації – конкретизації та додавання.

Список літератури

1. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского языка на русский. М., 1973. 199 с.
2. Швейцер Л. Д. Теория перевода: статус. Проблемы, аспекты. М., 1998. 215 с.

Алла Галан
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

Формування лінгвістичної компетенції учнів на матеріалі граматичної категорії роду

Категорія роду іменників у німецькій мові є однією з перших і основних тем курсу практичної граматики для всіх етапів і профілів навчання. Труднощі її засвоєння зумовлені відсутністю чітких критеріїв визначення родової належності іменників, що зумовлює помилки в узгодженні компонентів словосполучення і речення в німецькій мові. Недостатнє опрацювання питань про природу граматичного роду, формальні і змістовні властивості роду, не завжди виправданий і часто практично не затребуваний поділ іменників на класи свідчить про актуальність створення методики вивчення категорії роду в німецькій мові, потребу знайти логічні і систематизовані підходи до визначення роду німецьких іменників, щоб сприяти більш успішному його засвоєнню учнями ЗОШ.

Об'єктом нашого дослідження є категорія роду іменників німецької мови, **предметом** – система формування навичок визначення і використання роду іменників у німецькій мові на уроках іноземної мови в загальноосвітній школі. **Мета** дослідження – розробити та експериментально перевірити методику формування навичок використання категорії роду в усному мовленні на уроках німецької мови. Для здійснення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: 1) вивчити принципи і структуру формування лінгвістичної компетенції на початковому етапі (5-6 класи); 2) вивчити теоретичні основи розгляду категорії роду іменників у лінгвістичній і методичній літературі і проаналізувати підручники для початкового етапу навчання німецькій мові з погляду представлення в них категорії роду іменників; 3) скласти лексичний мінімум іменників чоловічого, жіночого, середнього роду з підручників для початкового етапу навчання; 4) розподілити іменники на тематичні групи і більш детально вивчити особливості родової належності серед іменників кожної групи; 5) скласти комплекс завдань, спрямованих

на формування навичок визначення категорії роду іменників і перевірити ефективність його засвоєння. **Матеріалом** дослідження слугують іменники, вибрані з підручників для 5 і 6-го класів загальноосвітньої середньої школи [1; 2] обсягом 300 одиниць, тестові матеріали і результати констатуючого тестового контролю.

Оскільки в основу формування лінгвістичної компетенції на матеріалі граматичної категорії роду ми кладемо поряд з формальними також тематичні ознаки, то будемо враховувати ці ознаки при створенні нашої методичної системи. Всі вправи на різних етапах ґрунтуються на лексичному матеріалі тематичних груп „Сім'я”, „Школа”, „Пори року”, „Свята”, „Мій вільний час”, „Природа”, „Німеччина і Україна” (для 5-го класу) і „Канікули”, „Хоббі”, „Зима”, „Друзі”, „Людина і світ”, „Паска”, „Моє місто” (6 клас). На початковому етапі необхідно включити в роботу вправи на спостереження, аналіз і осмислення мовних одиниць, як-от: зверніть увагу на різні артиклі в іменниках; чому підкреслене слово є зайвим в низці слів тощо.

На 2-му етапі відбувається тренування граматичного матеріалу і формування граматичних мовних навичок, яке передбачає розвиток навички точного відтворення вивченого явища в типових для його функціонування мовних ситуаціях і його розвиток за рахунок варіювання умов спілкування, що вимагають адекватного граматичного оформлення висловлювання. Навчання граматичної сторони усного мовлення пов'язане з формуванням відповідних автоматизмів, що ефективно здійснюється через імітаційні, підстановочні, трансформаційні, репродуктивно-продуктивні тренувальні вправи. Для визначення ступеня ефективності навчання учнів розроблено контрольний урок, спрямований на визначення родової належності іменників.

Список літератури

1. Сотникова С.І., Білоусова Т.Ф. Німецька мова (1-й рік навчання). 5 клас: підручник для закл. заг. сер. освіти. 2-ге вид. Харків: Ранок, 2018. 176 с.
2. Сидоренко М.М., Палій О.А. Німецька мова (2-й рік навч.). 6 клас: підручник для закл. заг. сер. освіти. Київ: Грамота, 2014. 240

Функціонування дієслів мовлення в сучасному мовленні Британії

Коли ми аналізуємо висловлення, значна увага приділяється прагматичному компоненту дискурсу, де дієслова мовлення відіграють дуже важливу роль, оскільки вони оформлюють висловлення.

Комунікація передбачає взаємний обмін інформацією, отже комунікативні акти передачі інформації чергуються під час розмови між комунікантами, утворюючи таким чином низку подібних актів, при чому комунікативний акт може включати як одне, так і більшу кількість висловлень (речень).

Дієслова мовлення мають велику функціональну значимість (на відміну від інших дієслів вони використовуються для введення прямого та непрямого мовлення), внаслідок цього вони відіграють важливу роль при конструюванні тексту, оскільки репрезентують як безпосередньо акт комунікації між діючими особами в художньому творі, так і авторські ремарки. Ці дієслова вживаються в різних сферах спілкування людини, у всіх стилях.

Як зазначає Л. Ковальчук, «дискурс інтегрує текст з контекстом. У руслі сучасних лінгвістичних досліджень відбувається фундаментальне переосмислення поняття контексту. Контекст як невід’ємна складова дискурсу передбачає урахування не лише текстового масиву, а й позалінгвальних соціальних та референційних (обставинних, просторових та часових параметрів), когнітивних та психологічних чинників, які опосередковують взаємодію учасників спілкування» [1, с. 274].

У дискурсі екстралінгвістичні характеристики (жести, міміка, та ін.) не виражаються на письмі, і тут дієслова мовлення виражають якісь їх характеристики, напр. *tomurmur* може передавати незадоволення, *to whisper* – виражати інші екстралінгвістичні прагматичні відносини між мовцями (можна

шепотіти, щоб не розбудити когось, або ж щоб одержати інформацію від інших слухачів тощо).

У розмовному дискурсі для передачі висловлень використовуються дієслова мовлення. Зокрема, вони передають висловлення співрозмовників:

Returning from a visit to Uganda, where he met with patients in the villages and with other agencies, Maurice Adams said, 'It is a beautiful country which is being devastated by a disease which can be stopped.' [2].

*I feel I'm just regarded as a neurotic woman I've been **told** that by Mr. She **told** me that she was eight years old, the eldest of six children, when the security men came to the army camp to arrest her father, an officer in the Moroccan army, in 1972*[2].

*More than 40,000 Cornish houses are affected, say surveyors who **report** blanket bans by many societies on loans secured against properties containing any concrete*[2].

If I donotutter a word, I amitsmaster; once I utterit, I amitsslave[2].

*'David,' she **whispered**, drawing him aside*[2].

З точки зору валентних якостей, серед дієслів мовлення можна виділити дієслова мовлення, які належать до валентнісного типу передачі інформації говорити, розмовляти, розповідати та дієслова з більш складними валентними якостями, сполучуваннями значення передачі інформації з іншими валентними варіантами характеристики мовлення суб'єкта, наприклад шепелявити, шепотіти, брехати

Отже, як бачимо, дієслова мовлення вживаються у розмовному дискурсі для передачі екстралінвістичних характеристик мовлення, як сила звучання (*towhisper, toshout*), відносин між мовцями, передачі повідомлень співрозмовників та інших характеристик мовленнєвих актів.

Список літератури

1. Ковальчук Л. Функціональна структура прагматичного контексту / Л. Ковальчук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. – Філологічні науки. – Вип. 81 (2). – 2009. – С. 274-277.
2. BritishNationalCorpus. Oxford: OUP, 2001 — 2 електрон. опт. диски (CD-ROM); 12 см. — Систем. вимоги: Pentium-700; 128 MbRAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назвакоробкидисків.

Психологічні та вікові особливості навчання іноземної мови молодших школярів

Початковий шкільний вік – це блискучий час для опанування дітьми другої мови, поряд з рідною мовою, оскільки у цьому віці діти мають гарний стан мозку, щоб дізнатися щось нове. Відповідно до технологічного дослідження мозку, проведеного в Каліфорнії, Лос-Анджелесі, діти віком від 6 до 10 років, області мозку, що організують навички мови, мають найшвидший ріст. Для успішного викладання англійської мови в початкових школах, перш за все, вчителю важливо зрозуміти особливості, інстинкти та інтереси молодших школярів у їх когнітивному, мовному та емоційному аспектах, оскільки це відіграватиме вирішальну роль у тому, як викладач побудує урок, як він зможе переконатися, що молодші учні повністю включаються у навчальний процес, досягаючи цілей та кінцевих результатів.

Отже, раннє навчання іноземної мови повинно орієнтуватися на психофізіологічні вікові особливості учнів. «Як відмічають психологи, категорія дітей молодшого шкільного віку (6-9 років) характеризується досить високим рівнем розвитку пам'яті, мислення, сприймання, уваги, становленням довільної організації діяльності» [1, с. 288].

Пам'ять молодших школярів унікальна. Вони досить легко запам'ятовують іншомовні слова, фрази, вірші. Тому, задля покращення пам'яті, варто заохочувати дітей формувати поняття про те, що вони щойно прочитали або почули.

«Швидкий сенсорний розвиток дітей ще в дошкільному віці зумовлює належний рівень сприймання іншомовного матеріалу в початкових класах школи» [3, с. 68].

Діти добре засвоюють матеріал через конкретні (візуальні) речі, тому варто використовувати кольорові зображення та реалії. Необхідно також додати, що у молодших школярів короткий проміжок уваги. Тому вчителі повинні якомога більше варіювати уроки аби запобігти дитячій незацікавленості. Урок

повинен бути динамічним, з використанням різних вправ. Молодші школярі є надзвичайно активними, їхнє навчання може бути покращене завдяки грі, різноманітним заходам, пісням, рольовим діалогам, що змушує їх насолоджуватися процесом навчання.

Типовою формою навчання в початковій школі виступає гра. Вона породжує здорову доброту та сильний дух конкуренції, робить дитину більш активною та дисциплінованою, навчає як працювати в команді. Ігри, картки, допомагають дітям працювати над візуальною пам'яттю та бути зацікавленими у вивченні нового. Ігри також підсилюють моральний стан, коли діти виконують і досягають певних навичок, знань. З іншого боку, ігри покращують самооцінку, що робить дітей більш впевненими та рішучими. Високу оцінку грі дав В. О. Сухомлинський. Він писав: «Гра – це величезне світле вікно, крізь яке в духовний світ дитини вливається життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що засвічує вогник допитливості» [3, с. 117].

Список літератури

1. Зимняя И.А. Педагогическая психология Москва: Логос, 2004.384с.
2. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особист. / ред. Л.М. Проколенко; упоряд.: В.В.Андрієвська, Г.О.Балл, О.Т.Губко, О.В.Проскура. Київ: Рад. Школа, 1989. 608с.
3. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи / Київ: Генеза,2002.368с.
4. Importance of games in student's life. URL: <https://targetstudy.com/articles/importance-of-games-in-student-s-life.html>

Особливості індивідуального стилю автора та його відтворення у перекладі

Перекладознавство як наука невід’ємно пов’язане з особливостями відтворення стилістичних засобів тексту та стилістики автора тексту оригіналу. Адже важливе не лише зміст твору, а й його оформлення. Стиль як система охоплює всі аспекти мови, тому передача всіх його особливостей при перекладі потребує великих зусиль. Мова постійно змінюється, тому для перекладача важливо, як для письменника, мати багатий життєвий досвід та бути всебічно обізнаним, щоб якнайкраще передати прагматичну та стилістичну забарвленість тексту.

Упродовж останніх років особливо інтенсивно у стилістиці художньої мови проводилося дослідження ідіостилу з орієнтацією на окремі елементи художньої системи письменника, перш за все на розгляд мовних засобів (частіше лексичних) з послідовним «укрупненням» одиниць аналізу та поступовим посиленням уваги до змістових форм та структури.

У трактуванні І. А. Тарасової ідіостиль, як спосіб думати і говорити про світ, в нерозривній єдності співвідноситься з розумінням ідіостилу як сукупності мовних і ментальних структур художнього світу автора, єдності концептів і когнітивних структур та їхнього мовного втілення. В. О. Самохіна у дослідженні ідіостилу пропонує враховувати соціально-історичні, національні, індивідуально-психологічні, морально-етичні норми, особливості людини, її світосприйняття і знання про світ [1, с. 162].

Одним із завдань перекладача є досягнення адекватності перекладу. Проте тут постають певні проблеми щодо її досягнення. Зіставлення засобів різних мов, навіть найбільш віддалених, можливе лише шляхом зіпівставлення функцій, які виконують різні мовні засоби. Звідси, точність перекладу

полягає у функціональній, а не формальній відповідності оригіналу.

У художній літературі велику смислову і виразну роль відіграє вибір слова. У тексті художнього стилю можна часто знайти різноманітні тропи, архаїзми, діалектизми, запозичення тощо. При перекладі художнього тексту також необхідно враховувати його стилістичні особливості [2, с. 42- 43].

Здійснення перекладацьких трансформацій – це творчий процес, пов'язаний з глибоким розумінням значення тексту однієї мови та вільним володінням виразними засобами іншої мови. Трансформації є невід'ємною частиною перекладацької діяльності. Актуальне також питання використання перекладацьких трансформацій в текстах різних функціональних стилів мови [3, с. 102]. При перекладі текстів різних функціональних стилів перевага надається різним типам трансформацій, тому проведення дослідження дає можливість виявити найбільш вживані трансформації у текстах певного функціонального стилю.

Отже, головна мета перекладача – адекватно передати образну інформацію художнього твору мовою перекладу, а також мінімізувати втрати у процесі відтворення ідіостилю автора в перекладі.

Список літератури

1. Цівун Н. Конвергенція стилістичних фігур і тропів у періоді (на матеріалі поеми “Жага” Максима Рильського) [Електронний ресурс] / Наталя Цівун // Київ. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1599.
2. Кавун Н. Теорія художнього перекладу сучаній літературознавчій рецепції: лексичний аспект / Наталя Кавун // Вісник Черкаського університету. – 2013. 12. КАЗАКОВА Т. А. ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПЕРЕВОДА ENGLISH <=> RUSSIAN / Т. А. КАЗАКОВА // – СПб.: «Издательство Союз», – 2001, — 320 с.2
3. Лощенова І. Ф. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватного перекладу [Електронний ресурс] / І. Ф. Лощенова, В. В. Нікішина // НАУКОВІ ЗАПИСКИ НДУ ім. М. ГОГОЛЯ. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?

**Англомовні скорочення у соціальних мережах:
функціональний і семантичний аспекти**

Стрімкий розвиток глобальної мережі Інтернет призвів до появи соціальних мереж, які є переважно англомовними та займають особливе місце в системі віртуального спілкування як сервісу, орієнтованого на міжособистісне спілкування користувачів Інтернету. Міжнародний характер англійської мови призвів до трансформації таких американських соціальних мереж, як Facebook, Twitter та його Instagram-додаток в міжнародні соціальні медіа. Сучасний стиль суспільного життя, перенасичений інформацією, вимагає пошуку шляхів стислого викладу подій, у тому числі і через створення нових номінативних одиниць – інформативних, але спрощених за знаковою формою. Виникнення неологізмів є одним із найважливіших шляхів збагачення словникового складу мови. Серед різних верств суспільства молодь найбільше піддалась впливу соціальних мереж, і саме вона стала основним творцем пишності нових слів у всесвітній павутині [2, с. 380].

Питання англомовних скорочень привертає увагу багатьох національних та зарубіжних дослідників. О. Дзюбіна досліджувала акроніми та нові аббревіатури як лексичні одиниці в українській мові. К. Дюжикова та К. Кубрякова визначили межі між аббревіатурою та словотворенням, В. Борисов та В. Волошин описують формальну структуру скорочень та їх зв'язки з похідними одиницями. М. Шлаух, Л. Шеляховська, Л. Сапогова та І. Стерн займалися основними принципами моделювання скорочень [1, с. 310].

Актуальним завданням сучасної лінгвістики є вивчення нових лексичних одиниць, їхніх функціональних та семантичних аспектів. Нова лексика, що використовується в соціальних мережах, стає активною частиною англійських словників, включаючи онлайн-словники, які синхронно реагують на трансформації в суспільстві.

Один з найважливіших факторів, що впливає на мову учасників Інтернету, полягає в тому, що текст не промовляється. Учасники спілкування найчастіше мають час сформулювати відповідь на репліки, однак відбувається свідомо відмова від використання великих літер, мінімізується використання знаків пунктуації, не виправляються незначні помилки і т.д.. Все це робиться з метою економії часу [1, с. 311].

Провівши систематизацію скорочень, які використовуються в віртуальному спілкуванні, їх можна умовно поділити на наступні смислові групи [3]:

I група – вирази-парентези: «BOT» (back on the topic).

II група – словосполучення з головним словом – дієсловом у формі наказового способу: «RBTЛ» (read between the lines); «TC» (take care).

III група – стійкі словосполучення: «TIE» (take it easy).

IV група – поєднання слів і речень з високою частотою вживання: «HTH» (Hope this help), «L8R» (пізніше).

V група – стандартні скорочення-коментарі: «BRB» (be right back); «GTG» (got to go).

VI група – експлетиви, тобто поєднання слів, які виражають ставлення мовця до предмета мовлення: «OMG» (Oh, my God).

Отже, функція скорочень в процесі комунікації полягає в більш стислому мовленні та усуненні надлишкової інформації. Тенденція до підвищення інформативної цінності мовного повідомлення є одним з важливих факторів розвитку мови як соціального явища.

Список літератури

1. Дзюбіна О. І. Скорочення як спосіб утворення неологізмів в сучасній англійській мові. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. № 3 (75). С. 309-312.
2. Летнянка О., Сеньків, О. Неологізми-скорочення в англійських версіях міжнародних соціальних мереж. Молодий вчений. 2016. Вип. 6 (33). С. 379-386.
3. Словник Інтернет-термінів, жаргону і скорочень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internetslovar.ru/dictionary/1189/> (дата звернення 1.12.2019)

Марія Гнатенко
Науковий керівник – доц. Гладка В. А.

Лексико-семантичні типи складених слів у сучасній французькій мові

Безперервний рух навколишньої дійсності та постійне прагнення людини до її пізнання потребує відповідного мовного забезпечення – найменування нових понять або уточнення відомих. До того ж, за багатьох комунікативних ситуацій виникає необхідність у висловлюванні двох ідей одним словом. Відтак, очевидно постає активізація словоскладання як одного із засобів творення у мові нових складених слів. Значний інтерес з боку лінгвістів до появи такого типу мовних одиниць, породжених за новими зразками й моделями, й визначає **актуальність** нашої роботи.

Основною метою запропонованої розвідки є вивчення лексико-семантичних типів складених слів, які вживаються у сучасному публіцистичному дискурсі французької мови.

Загалом проблемами словоскладання, зокрема тлумачення цього мовного явища, визначення різних типів складених слів, критеріїв виокремлення серед подібних до них мовних одиниць, на матеріалі різних мов займалися як зарубіжні, так і вітчизняні вчені (Ш. Баллі, А. Доза, Ж. Дюбуа, З.Н. Левіт, О.В. Раєвська, С.В. Райлян, М.Д. Степанова Е.А. Халіфман, І.А. Цибова та ін.).

Вивчаючи складені слова, науковці беруть за основу їхні різні мовні особливості, внаслідок чого пропонують різні класифікації, а саме: семантичну; синтаксичну; структурну; частини-мовну; за типом словоскладання; за механізмом утворення; за типом умотивованості. Однією із найбільш поширених і розроблених класифікацій є семантична, яка була запропонована ще давньоіндійськими вченими (Паніні, Яск) й підтримана деякими сучасними дослідниками (О. Самойленко, О. Кубрякова та ін.). Основним її принципом, на думку О. Самойленко, є відношення композита загалом до його складових елементів [1].

Застосування цієї концепції до фактичного матеріалу (200 складених слів, відібраних методом суцільної вибірки з публіцистич-

тичного дискурсу сучасної французької мови) показало, що ми можемо виокремити такі класи композитів, як:

1. **Ендоцентричні композити** – слова, що складаються з ядра, або головної частини композиту, яка і визначає його лексичне значення, та модифікатора, який звужує або уточнює це значення. Тобто семантичне значення та граматичні функції композита чітко визначено його складовими частинами, напр.: *situation-type* «*f. situation*» / «*m.type*», *chantier-vedette* «*m.chantier*» / «*f. vedette*», *appartement-témoïn* «*m.appartement*» / «*m.témoïn*»;

2. **Екзоцентричні композити** – слова, значення яких не виходить зі значення його складових елементів. При творенні цього типу складених слів очевидне переосмислення вихідної семантики основ, залучених до словоскладання, а не зумовленість номінації відношеннями зовнішньої валентності складових елементів. Значення таких складених слів визначено сукупністю смислів компонентів, що його утворюють. У французькій мові творення більшості складених слів зумовлено процесами метафоризації, напр.: *cerf-volant, m* дослівно перекладається як «олень, що літає», але в мові використовується зі значенням «повітряний змій»; *chat-huant, m* дослівно перекладається як «кіт, що шипить», але функціонує зі значенням «лісова сова»; *croque-mitaine, m* складається з елементів, які дослівно перекладаються як «гризи kota», але в сучасному дискурсі отримує значення «пугало».

Отже, вивчення складених слів сучасного публіцистичного дискурсу французької мови крізь призму їхнього лексико-семантичного значення виявило особливості їхньої зовнішньої та внутрішньої інтерпретації, що уможливило, в свою чергу, розкриття їхніх змістових і формальних ознак. У дослідженні когнітивно-семантичних механізмів творення такого типу мовних одиниць полягає **перспектива** нашої подальшої роботи.

Список літератури

1. Самойленко О.В. Основні принципи класифікації квазікомполитів (на матеріалі української, російської, англійської та французької мов) // *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького держ. пед. ун-ту*. 2012. Вип. 7. С. 134–135.

Проблема класифікації та дефініції неологізмів

Проблем класифікації неологізмів займає неабияке місце в неології. Український неологЮ. А. Зацнийвиокремлює типи нових слів за лінгвальними критеріями: „повні” неологізми (нові за формою та за змістом); неологізми нові за формою (наприклад, аббревіатурні утворення та інновації, що утворені як результат еліптичного скорочення); неологізми, нові за змістом (семантичні новоутворення)[1, с. 12].

Окремо, на думку науковців, можна виділити „словотвірні інновації”, що матеріально втілюються в нових словотворчих елементах[2, с. 7]. Саме з них мовець здатен сконструювати нову одиницю. В абстрактному вигляді вони представлені новими словотворчими моделями. Роль кожного продуктивного афікса більш важлива, ніж роль окремого лексичного або фразеологічного неологізму, оскільки кожна словотворча морфема дає життя багатьом лексичним неологізмам (деякі нові афікси „породили” сотні нових слів), розширює можливості словотвору. При цьому в мову залучаються не тільки окремі слова, словосполучення, але й „нові дериваційні засоби та нові словотворчі моделі, результатом чого є взаємозбагачення різних функціональних стилів англійської мови” [2, с. 8].

Вдалим у цьому зв'язку нам здається визначення неологізмів А. Е. Левицьким, який відносить до них „нові слова, словосполучення (або їхні значення), фразеологізми, які виникли у певний проміжок часу, сприймаються колективною мовною спільнотою та займають периферійне місце у лексичній системі мови” [3, с. 17-18].

Далеко не всі інновації закріплюються в мові через те, що вони „виникають не в мові взагалі як системі об'єктивно існуючих, соціально-закріплених знаків, а в реалізації цієї системи – в мовленні конкретних носіїв” [3, с.11]. Саме тому в світлі дихотомії „мовлення – мова” виникають проблеми, пов'язані з їх „оказіональністю” чи „узуальністю”. „Оказіональні” одиниці навіть протиставляються неологізмам,

оскільки вони можуть створюватися лише для конкретного випадку.

Список літератури

1. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів: ПАІС, 2007. 228 с.

2. Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя: Запорізький державний університет, 2001. 243 с.

3. Левицький А.Е. Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі сучасної англійської мови). Вісник Житомирського державного університету. 2005. Вип. 23. С.16-21.

Комунікативний підхід у перекладі

Виникнення комунікативного підходу у навчанні іноземних мов (70-ті роки ХХ ст.) як одного з провідних напрямів комунікативної лінгвістики пов'язано з іменами таких зарубіжних дослідників, як Д.Брунер, Д.Грін, Л.Кунч, М.Макош, Д.Уілкінс, Д.Хаймз.

Суть комунікативного підходу полягає у тому, щоб передати студентам не знання про мову як систему, а озброїти їх мовленнєвими уміннями і навичками для практичного застосування у будь-якій іншомовній мовленнєвій ситуації. Таким чином, комунікативно-орієнтований метод навчання іноземних мов покликаний наблизити тих, хто вивчає іноземну мову, до реальних умов спілкування.

Варта уваги думка Д.Філіпса, що комунікативний підхід є «спробою уникнути формальних (або традиційних) підходів, які базуються на граматиці і перекладах, і перейти до підходів, за допомогою яких студент використовуватиме мову як засіб спілкування» [1, с.94].

При застосуванні комунікативного підходу необхідно зважати на такі чинники: комунікативну мету висловлення; ситуацію спілкування; ролі співрозмовників (соціальні чи мовленнєві).

З точки зору існування мови комунікація поділяється на усну і письмову.

Усна комунікація характеризується досить слабкою підготовленістю, необоротністю, зв'язком з конкретним часом і умовами протікання, автоматизмом у вживанні мовних (мовленнєвих) засобів і способів викладу інформації.

Письмова комунікація, маючи деякі спільні риси з усною, відрізняється більшою підготовленістю, незалежністю від часу і умов протікання, вживанням більш розгорнутих, літературно оформлених речових оборотів. Часто саме писемні твори стають основою для продукування усного мовлення.

Переклад як засіб міжмовної комунікації безпосередньо впливає на стан літературної норми цільової мови, оскільки він виконує функцію своєрідного фільтра, який пропускає все корисне. Саме тому серед головних завдань перекладача – посередника між мовами і культурами – є також збагачення власної мови і, таким чином впливаючи на еволюцію літературної норми, недопущення її зникнення у глобальному просторі.

У процесі перекладу взаємодіють не тільки дві мови і більше, але й дві культури, що мають як загальну, так і національну специфіку. Виявлення загального, інтернаціонального, загальнолюдського і приватного, особливого, національного є принциповим під час вивчення такого явища, як міжкультурна комунікація. Переклад, допомагаючи спілкуванню людей різних національностей, є засобом міжмовної і міжкультурної комунікації. Через міжкультурні відмінності те, що є зрозумілим носіям однієї мовної культури, може викликати непорозуміння в іншого носія, який отримує текст перекладу.

Отже, завдання перекладу охоплює не тільки пошук еквівалентних відповідностей для передачі комунікативної установки відправника, а й надання одержувачу необхідних для розуміння пояснень, так щоб реакція іншомовного одержувача відповідала реакції одержувача повідомлення мовою оригіналу [3, с. 155].

Список літератури

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Чередниченко О.І. Промовуіпереклад / О.І. Чередниченко — Київ: Либідь, 2007. 248 с.
3. Мірам Г. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій; навчальний посібник. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 240 с.

Олександра Гойда

Науковий керівник – доц. Якубовська Н. О.

Проблеми перекладу художніх текстів, які виникають у перекладачів-початківців

Художній переклад є одним з найбільш поширених видів перекладу, але водночас і найскладнішим у плані перекладу, оскільки передбачає передання не тільки змісту, а й образності та стилістичного забарвлення тексту.

Метою наукового дослідження є аналіз помилок, які можуть виникнути у студентів перекладацького відділення при перекодуванні художніх текстів з цільової на вихідну мову.

Матеріалом дослідження стали переклади французьких новел, виконані студентами четвертого курсу спеціальності «Філологія (французько-український переклад)».

Перекладацькі помилки насамперед відбуваються несвідомо та через недостатню освіченість перекладача. За результатом дослідження було виявлено такі види помилок: лексичні (61,2%), стилістичні (23,2 %) та граматичні (15,6 %).

Лексичні помилки – це помилки у слововживанні, у виборі слова: неточність вибраного слова, уживання діалектних і просторічних слів у літературній мові. Серед лексичних помилок найчастіше можна виділити **уживання невірною відповідника**. Наприклад : «*André ... qui lui faisait tourner la tête, au bal ...*» [1]. – «Андре ..., який колись **кружляв**(правильно – «задурманив») її голову на балу ...».

Частою перекладацькою помилкою є **уживання русизмів**. Наприклад : «*Constata que plusieurs employées se retournaient sur son passage dans les corridors ...*» [2].– «**Помітив**, що **багато співробітниць** (правильно – «співробітниць») **обертаються на нього в коридорі ...**».

При перекладі можна зустріти **тавтологічне вживання**, наприклад: «*Angèle en avait semblé toute retournée*» [1]. – «**Анжела**, здавалося, була вся **вивернута навиворіт**». Слова «вивернута» та «скручена» утворюють плеоназм, оскільки мають спільний корінь. Правильно – «вся скручена».

Наступними за частотністю виникнення є *стилістичні помилки*, тобто помилки в усному або письмовому мовленні, які полягають у

вживанні слів (словосполучень, речень), що не відповідають стилю всього тексту. Серед таких помилок окремо можна виділити **уживання слів та висловів іншого стилю**. Наприклад: «*La présence de Georges rôde toujours entre nous*» [3]. – «*Образ Жоржа завжди вештається (правильно – «блукає») між нами*».

Часто при перекладі **невдало використовується експресивна лексика та емоційно забарвлені засоби**. Наприклад: «*Celle-là [...], elle avait toujours l'air d'une catin*» [1]. – «*Та [...] все ще виглядала як шлюха*». У даному контексті доречніше було б використати нейтральне слово «повія».

Серед стилістичних помилок подеколи зустрічається порушення норм милозвучності та немотивоване застосування діалектних та просторічних слів та виразів.

Найменш численні – *граматичні помилки*, які полягають у недотриманні норм слова- і формоутворення, норм синтаксичного зв'язку між словами в словосполученні і реченні. Серед таких помилок можна виділити **неправильно утворені граматичні форми слова**. Наприклад: «*ce qui t'embête le plus avec ton petit-fils ?*» [1]. – «*що мене найбільше турбує у моєму онуці (правильно – «онукові»)»?* Іноді при перекладі спостерігаються неправильно побудовані речення.

Отже, причинами виникнення перекладацьких помилок є:

- 1) володінням мовою оригіналом на недостатньому рівні або неуважність;
- 2) невміння розрізнити та перекласти особливості індивідуального стилю автора вихідного тексту;
- 3) міжмовна інтерференція, яка може бути спричинена як впливом тексту оригіналу на мислення перекладача, так і домінуванням однієї мови над іншою в свідомості перекладача (у нашому випадку російської/румунської мови).

Список літератури

1. Mériageu P. Quand Angèle fut seule ... [Source électronique] : Disponible sur: URL: <http://lettres.ac-rouen.fr/francais/recit/angele.html>
2. Sternberg J. Le credo. [Source électronique]: Disponible sur: URL: <https://www.wattpad.com/>
3. Kassak F. Iceberg. [Source électronique]: Disponible sur: URL: <http://www.clg-mauron-pertuis.ac-aix-marseille.fr/>

Людмила Горин
Науковий керівник – асист. Бешлей О. В.

Сучасні типи медіазасобів у контексті викладання іноземної мови

Новочасна візія системи освіти передбачає широке використання новітніх мультимедійних технологій у процесі навчання. До них належать не лише новостворені технічні засоби, але й нові форми й методи викладання.

Термін «медіа» ототожнюється з терміном «мас-медіа», які трактуються як «засоби масової комунікації» (радіо, телебачення, преса, кіно тощо). Як зазначає філологиня Л. В. Петрик, медіазасоби – це предмети, обладнання і матеріали, які передають певну інформацію через слова, зображення та звуки, а також дозволяють виконувати певні дії інтелектуального та мануального характеру. Вони слугують засобами наочності та демонстрації, повторення вивченого та самоконтролю, сприяють формуванню іншомовних лексичних, фонетичних та граматичних навичок, а також забезпечують учнів інформацією соціокультурного характеру [2, с. 144-145].

Вивчення іноземних мов сьогодні здається неможливим без застосування саме новітніх медіатехнологій, які містять величезну кількість матеріалів як у друкованому вигляді, так і в цифровому з використанням зображень, відео, графіків тощо. Це дозволяє вчителю легко знайти інформацію відповідно до необхідної теми уроку. Наочні методи навчання допомагають учням оволодіти іноземною мовою набагато швидше. Більше того, робота з друкованими матеріалами ще й формує в учнів інтерес до читання завдяки різноманіттю поданої в них інформації, ілюстрацій та відповідних завдань. Вчителю лише слід подбати про те, щоб матеріал, який він / вона обрали для уроку, відповідав віковій категорії учнів та їхньому рівню володіння мовою [3, с. 407].

Докторка філологічних наук Т. Г. Добросклонська вважає, що робота з газетами та журналами збагачує навчальний процес, а разом і розширює коло завдань, які ставить собі вчитель:

поповнити лексичний запас учнів, допомогти вдосконалити навички ведення розмов на різні теми, подати учням додаткову лінгвокраїнознавчу інформацію [1, с. 288].

Та все ж засобом масової інформації, яким сучасні педагоги послуговуються найчастіше, і найбільшу перевагу якому віддають самі учні, є Інтернет-ресурси. Їх використання на уроках іноземної мови допомагає тренувати всі види мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, письмо, аудіювання). На теренах інтернету можна знайти безліч аудіо- та відеоматеріалів, завдяки яким учні вчать сприймати іноземну мову на слух, тренувати вимову слів та звуків і розпізнавати різні діалекти [1, с. 288].

До інших не менш популярних зараз мультимедійних ресурсів належать прикладні програми (застосунки), мобільні додатки, електронні засоби навчання (відеокурси, презентації, таблиці, електронні бібліотеки, тестові завдання), електронні словники тощо. Саме ці інструменти пропонують найширший спектр застосунку в рамках шкільної освіти і націлені на підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови.

Отже, використання різноманітних медіазасобів в навчальному процесі, зокрема у вивченні іноземних мов, є не лише актуальним, а й необхідним, адже сприяє ефективному та швидшому засвоєнню навчального матеріалу учнями, слугує засобом мотивації школярів і заохочує їх до самостійного вивчення мови вдома.

Список літератури

1. Добросклонська Т. Г. Вопросы изучения медиатекстов (опыт исследования современной английской медиаречи). Изд. 2-е, стереотипное. М.: Едиториал УРСС, 2005. 288 с.
2. Петрик Л. В. Класифікація медіа-засобів у науково-педагогічній літературі. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 2015. С. 143–150.
3. Піванова Ю. Є. Важность применения материалов СМИ при обучении иностранному языку. *Молодой ученый*. 2018. №20. С. 407–408.

Іванна Грабар
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Передача почуттів у романі Данієли Стіл «A good woman»

У критичній літературі з лінгвістики поняття «почуття» існує, але його виражають не словом «почуття», а двома досить суперечними термінами: «емоційність» та «емотивність». В якості додаткових термінів називають «експресивність» та «емфатичність», які виступають підсилювачами зображення почуттів. Основна відмінність проходить по лінії психологічне / лінгвістичне. Деякі дослідники вважають, що емоційність відображає психічний стан людини, тоді як емотивність – це вербальне вираження емоцій мовця. Але в сучасній теорії лінгвістики прийнято вживати саме термін «емоційність». Категорія «емоційність» має як широке, так і вузьке значення. У широку сенсі «емоційність» вважають за сукупність областей вираження почуттів і емоцій суб'єкта [3, с. 33–34], чи за посилення, або інтенсивність [2]. У вузькому сенсі «емоційність» вважають за відбите і закріплене у семантиці слова почуття мовця, його ставлення до об'єкта мовлення [5, с. 64].

Почуття у художній літературі виражаються різноманітними засобами на усіх рівнях мови. Так, на *лексичному рівні* емоційне навантаження несуть особливі лексичні засоби, які необхідні для відображення емоцій на письму. До найбільш поширених лексичним дескрипторів емоцій відносяться: слова, які безпосередньо називають самі емоції (іменники, прикметники, дієслова, прислівники, здатні позначити емоційний стан людини), наприклад: *alove; tolove, lovely*; слова і вирази, які містять емоційний елемент у своїй семантичній структурі (лайливі / пестливі слова і вирази): *blockhead, bastard / darling, sweet*; елементи сленгу, ідіоматичні кліше та фразеологічні звороти, наприклад: *togetone'sgoat, tobeonthewarpath, tobefedupwithsmth, toseered, tomakeone'sbloodboi* [1, с. 5].

Що стосується перекладу лексики, яка виражає людські почуття, то, на думку А. С. Стаценко, найбільшу трудність успіввідношенні знаків двох мов може представляти конотативний зміст мовного знака, оскільки кожен народ «накидає» на мовні одиниці свої емоційні уявлення, у результаті ці відмінності перешкоджають успішній комунікації [4, с. 114]. Для подолання цих перешкод співрозмовники повинні володіти адекватною емоційно-оцінної компетенцією, яка включає знання загальних культурних кодів емоційного спілкування, знання емоційних домінант цих кодів, знання правил і їх кореляцію, знання і володіння засобами номінації, експресії та дескрипції своїх і чужих емоцій в обох лінгвокультурних кодах [6].

Отже, метою нашого дослідження складає визначення засобів зображення почуттів у романі Д. Стіл «A good woman» та їх шляхи передачі до української мови. Під час дослідження передачі почуттів з англійської мови на українську очікується домінування еквівалентії, як основного засобу перекладу, адже емоційна лексика належить до загальноживаної, а тому має українські еквіваленти та невеликий відсоток використання трансформацій через різницю культур.

Список літератури

1. Белько Е. В., Малык В. М. Выражение эмоций в современном английском языке (на примере эмоций гнева и восторга) //Сборник статей и тезисов IX Междунар. науч. практ. конф., Минск, 25 ноября 2015 г. в 6 частях. –Ч. 1.– Мн.: БГУ, 2015. – С.4–8.
2. Блох М.Я. Теоретическая грамматика английского языка : учеб. пособие. 3-изд., перераб. и доп. М. : Высш. шк., 2000.– 383 с.
3. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. М. : Рус. словари, 1997. 416 с.
4. Стаценко А. С. Проблемы перевода слов с эмоциональным компонентом //Общество: философия, история, культура. – 2011. – №. 3–4.–С. 110–117.
5. Цоллер В.Н. Экспрессивная лексика : семантика и прагматика // Филол. науки.– 1996. –№6. – С.62–71.
6. Шаховский В.И. О роли эмоций в речи // Вопросы психологии: АПН СССР. – 1991. – № 6. – С. 111–117.

Юлія Грициук

Науковий керівник – асист. Фенюк Л.Д.

Інтернаціональна лексика як спосіб міжкультурного виховання

Мовна картина світу постійно зазнає змін, оскільки перебуває під безперервним всесвітнім впливом, зумовленим процесом мовної глобалізації, що призводить до інтеграції інтернаціональної лексики.

Дослідження інтернаціоналізмів були предметом лінгвістичних студій багатьох мовознавців, що привело до виникнення різних визначень поняття «інтернаціоналізм», проте вчені не дійшли до єдиного загального, який би цілком врахував всі функційні, структурно-семантичні аспекти інтернаціональної лексики. Здебільшого, під інтернаціональним розуміються слова, які функціонують мінімум у трьох національних мовах, що належить до різних мовних сімей, зберегли повністю чи частково свою форму та мають подібну семантику». [2, с.138]

Основними причинами виникнення інтернаціоналізмів вважаються екстралінгвальні та інтерлінгвальні мовні чинники, до екстралінгвальних факторів відносять: мовний контакт між народами, культурний обмін, авторитетність мови джерела. До інтерлінгвальних факторів ж належать: наявність мовної лагуни, спрощення та уніфікації мови заради мовної економії та масова комп'ютеризація [3, с. 211].

Інтернаціональна лексика в українській мові функціонує в різних сферах, зокрема, в масово-інформаційному, побутовому, науковому, офіційно-діловому та комп'ютерному дискурсах.

Реалізація саме побутового дискурсу тяжіє до максимально стислої передачі інформації, яка відбувається за допомогою розмовної мови [1, с.277].

Наше дослідження присвячене інтернаціоналізмам побутового дискурсу, оскільки саме ця лексика є ядром вивчення іноземної мови під час навчального процесу. Матеріалом дослідження слугували 375 лексичних одиниць в англійській, французькій та українській мовах. В ході нашої праці були розглянуті інтернаціоналізми побутового дискурсу, які зберегли початкове значення. Досліджена інтернаціональна

лексика була нами розподілена до наступних тематичних груп: «напої та їжа», «заклади», «професії/титул/звання» «транспорт», «побутові прилади», «одяг», «музика», «музичні інструменти», «танці» та «спорт».

Більшість досліджуваних інтернаціоналізмів належать до групи «професії/титул/звання», що складає 19% (72 ЛО) від загальної кількості вивчених ЛО. Далі йдуть за спадом: 1) тематична група «напої та їжа» – 17% (62 ЛО), де левову частку складає підгрупа «їжа» – 42 ЛО; 2) тематична група «заклади» – 15% (54 ЛО), яка в свою чергу умовно поділяється на наступні підгрупи «навчальні заклади» – 12 ЛО, «заклади готельного та ресторанного господарства» – 12 ЛО та на «заклади/установи/території» – 30 ЛО; 3) тематична група «побутові прилади» – 10% (39 ЛО); 4) тематична група «одяг» – 8% (30 ЛО); 5) тематична група «спорт» – 8% (30 ЛО); 6) тематична група «транспорт» – 7% (27 ЛО); 7) тематична група «музичні інструменти» – 7% (27 ЛО); 8) тематична група «музика» – 5% (18 ЛО); 9) тематична група «танці» – 4% (14 ЛО).

Отже, інтернаціоналізми побутового дискурсу англійської, французької та української мов характеризуються широкою сферою вживання. Інтернаціональна лексика досліджуваних мов умовно розподілена на такі тематичні групи: «напої та їжа», «заклади», «професії/титул/звання» «транспорт», «побутові прилади», «одяг», «музика», «музичні інструменти», «танці» та «спорт». Наявність інтернаціоналізмів в побутовому дискурсі значно полегшує спілкування між носіями різних мов і сприяє повсякденній комунікації.

Список літератури

1. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В.И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 447с.
2. Онуфрієва О.С. Запозичення та інтернаціоналізми німецької мови крізь призму англійських впливів / О.С. Онуфрієва // Нова філологія – 2012. – Вип. 51. – С. 138.
3. Фенюк Л.Д. Причини та шляхи виникнення інтернаціоналізмів / Л.Д. Фенюк // Південний архів. Філологічні науки. – 2017. – Вип. 66. – С. 210-212.

Дана Грищук

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Лексичні засоби вираження емоції СТРАХ в романі «Воно» Стівена Кінга в оригіналі та в перекладі на українську мову

Мета роботи – визначення та класифікація лексичних засобів вираження емоції СТРАХ в романі «Воно» Стівена Кінга в оригіналі та в перекладі на українську мову. Емоції як вираження людського «Я» завжди були об'єктом лінгвістичних досліджень. Лінгвістика як наука досліджує окремі лексеми певної мови та їх поєднання в спілкуванні. Неможливо створити єдину класифікацію емоцій, існує кілька основних, однією з яких є класифікація К. Додонова. Вчений поділяє емоції наступним чином:

- Альтруїстичні емоції (співчуття, ніжність, замилювання);
- Комунікативні емоції (симпатія, повага, вдячність);
- Глоричні емоції (себелюбство, гордість, зверхність);
- Праксичні емоції (захоплення роботою, милування);
- Пугнічні емоції (відчуття, насолода небезпекою);
- Романтичні емоції (світлий сум, замріяність);
- Гностичні емоції (здивування, нерозуміння, здогадка);
- Естетичні емоції (очікування дива, відчуття часу);
- Гедоністичні емоції (безтурботність, солодка лінь);
- Акізитивні емоції (радість, захоплення, спокій) [3, ст.77].

Особливу роль в ряді емоцій відіграє СТРАХ. Так, наприклад, Діоген пропонував наступне визначення: «Страх – це очікування зла. До страху входить жах, боязкість, сором, потрясіння, переляк, муки. Жах – це страх, який наводить заціпеніння. Сором – страх безчестя. Боязкість – страх вдатись до дій. Потрясіння – страх через незвичне. Переляк – страх, коли втрачаєш дар мови. Муки – страх перед невідомим»[2, ст.105]. Страх відіграє роль захисного механізму, пробуджує тваринні інстинкти, які допомагають уникнути небезпеки.

Страх, як і будь-яка емоція в мові виражається за допомогою як окремих лексем, так і словосполучень, виразів та цілих

перефразувань. Емоції, а в особливості страх, також можуть виражатись за допомогою невербальних засобів, наприклад неспроможністю говорити, онімінням тіла, мімікою, криком, відчайдушними ірраціональними діями. Страх, або ж боязнь – це характеристика живого. На відміну від цього жах – це стан, який дозволяє людині вийти за межі звичного. Саме завдяки жаху людина відкривається по-новому [4, ст.22].

У романі Стівена Кінга «Воно» страх виражається за допомогою специфічної лексики, яка поділяється на такі групи:

- 1) номінації страху;
- 2) синоніми страху;
- 3) стилістичні лексичні засоби (пейзаж, портретна характеристика героїв, композиція) [1, ст.13].

Інколи автор використовує нестандартні для вираження страху прийоми, наприклад опис звичного за допомогою негативної призми страху, чи за допомогою використання глибинних образів страху, притаманних кожній людині.

Отже, як висновок можна сказати, що емоції та їх лексичне вираження в мові цікавило мовознавців віддавна. Страх є однією із найпоширеніших людських емоцій, які досліджувались вченими всіх часів. У романі Стівена Кінга «Воно» використано широкий спектр лексичних засобів та психологічних прийомів для передачі стану страху. Страх – це емоція, що дозволяє людині глибше пізнати саму себе й перемогти слабкість духу.

Список літератури

1. Андреева І. О. Д. В. Єрохіна Особливості утворення жаху в хронотопі роману С.Кінга «ІТ» в оригіналі та перекладі / *Нова філологія*. – 2018. – №82. – С. 10–15.
2. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / Диоген Лаэртский. Москва: Мысль, 1979. 303 с.
3. Додонов Б. І. Емоція як Цінність / Б. І. Додонов. Москва: Политиздат, 1978. 272 с. (1).
4. Хайдеггер М. Время и бытие / М. Хайдеггер. Москва: Республика, 1993. 445 с.

Дарія Губанова

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Дефініційний аналіз лексики «ART»

(на прикладі книги Дж. Кемерон «Шлях Митця»)

Уже досить довгий час за допомогою дефініційного аналізу концепту певної лексики, ми можемо визначити особливості світогляду її носія. Для того щоб вдало передавати інформацію, перекладачу необхідно мати чітке уявлення про особливості мови, з якої здійснюється переклад. Перекладач повинен розуміти природу концепту як частини когнітивної лінгвістичної системи, володіти достатнім рівнем знань у різних соціальних і культурних сферах. Тому розуміння того чи іншого концепту є невід'ємною частиною роботи перекладача.

Існує чимало трактувань терміна «концепт» та його ролі у сучасній лінгвістиці, проте саме В. А. Маслова та В. І. Карасик дають найбільш вдале пояснення даного терміна. Як зазначає В. А. Маслова: «Концепт висвітлює мовну етнічну картину світу і є знанням, що відображає всю людську діяльність» [1, с. 36]. А за словами В. І. Карасика: «вираження концепту – це об'єднання мовних та немовних засобів, що, на пряму чи опосередковано, уточнюють його зміст» [2, с. 91]. Таким чином, щоб краще зрозуміти природу концепту, ми вирішили застосувати один із методів логічного аналізу, а саме концептуальний аналіз на прикладі лексики «art».

Розпочали аналіз концепту «мистецтво» з аналізу його дефініцій, що лежать в основі концепту, за допомогою 7 одномовних словників. У результаті проведеного аналізу отримали найбільш частотну дефініцію - «творча діяльність». Найбільш поширеними дефініціями були «візуальна форма, що виражає сильні емоції» та «шкільний предмет». Далі провели дефініційний аналіз чотирьох синонімів найбільш наближених до лексики – це *artwork*, *skill*, *talent* та *artistry*. Після завершення даного аналізу можна побачити три спільні семантики - «особливе вміння», «творча діяльність» та «те, до чого у людини є хист», що збігаються із семами лексики *art*, що характеризує їх

як безпосередніх репрезентів цієї лексеми. Пізніше ми побудували лексико-семантичні поля даного концепту й змогли побачити, що семи «особливі навички», «ремесло» і «художня робота» найбільш частотні, що означає їх широке використання у перекладі, в тоді як семи «творча діяльність» та «процес створення чого-небудь» були найменш частотними.

Отже, дефініційний та синонімічний аналізи даного концепту допомогли нам визначити його основні когнітивні ознаки та підтвердили, що домінують лексеми цього концепту виступає «особливі навички» (вона має 27 спільних лексем), а вже потім «художня робота» (12 лексем). Це свідчить про те, що лексема «art» у більшості випадків використовується саме як «особливі навички». Можна правомірно зробити висновок, що розуміння природи концепту дозволяє перекладачеві влучно передати інформацію носія іншої мови та уникнути недоцільного перекладу.

Список літератури

1. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
2. Маслова А. В. Когнитивная лингвистика Минск : ТетраСистемс, 2004. 256 с.
3. Рудакова А.В. Когнитология и когнитивная лингвистика. Воронеж : Истоки, 2004. 80 с.

Флоронімний символ як компонент фразеологічних одиниць французької мови

Фразеологізми становлять важливий пласт будь-якої мови, функціонуючи як у літературному, так і в розмовному її варіантах, збагачуючи її та наповнюючи новим змістом. Аналіз фразеологічних одиниць (далі – ФО) у мові надає можливість відстежити історію та багатий досвід певного мовного колективу, частково ознайомитися з його звичаями та традиціями, пов'язаними із життєдіяльністю, побутом та культурою, а також дізнатися про менталітет його представників. Вивчення фразеологічного фонду з лінгвокультурологічної точки зору доводить, що в основі цих мовних одиниць лежать образи-символи, значущі для певної мовної спільноти. Зацікавленість сучасних науковців до аналізу тісного взаємозв'язку мовних одиниць зі свідомістю та мисленням людини, а також відображення цього зв'язку в символах визначає **актуальність** нашого дослідження.

Метою запропонованої розвідки є дослідження лексико-семантичної природи флоронімного символу як компонента ФО французької мови.

Насамперед зазначимо, що поняття *символ* (від гр. *symbolon* «розпізнавальна прикмета») уже давно привертало увагу вітчизняних і зарубіжних мовознавців, але змістовне теоретичне обґрунтування воно отримало лише в ХХ ст., зокрема в працях К. Бабенко, Г. Гадамера, Є. Кассірера, Р. Коха, К. Леві-Стросса, О. Лосева, Е. Сепіра, З. Фройда, К.-Г. Юнга, Т. Яценко та ін. Науковці витлумачують символ як «естетично канонізовану культурно значиму концептуальну структуру іншої, ніж первинний зміст, реалії чи знака, понятійної сфери». Символу властиві образність, інтенційність, мотивованість, імперативність. В основі символу лежить образ, який має безмежність кордонів смислової інтерпретації.

Символічний характер компонентів ФО є важливим елементом її внутрішньої форми, позаяк його сформовано в мовній свідомості на основі реальних фактів існування. На думку Ю. Лотмана,

«символ ніколи не належить до одного синхронного зрізу культури – він завжди пронизує його по вертикалі, виходячи з минулого та йдучи в майбутнє». Вивчаючи питання класифікації символів з точки зору їхнього походження і специфіки функціонування, вчені поділяють їх на наукові, філософські, художні, міфологічні, релігійні, універсальні, специфічні, архетипні, колективні, індивідуальні, національні, ідеологічні тощо.

Аналіз фактичного матеріалу показав, що символи різняться також за номінованими категоріями, до яких належать, зокрема, флоронімні символи. Як компоненти ФО, їх можна поділити на: 1) *власне флоронімні символи*, які номінують дерева, кущі, трави, квіти, овочеві, ягідні та інші культури, що позначають форму рослинності та складову частину рослин, напр.: у ФО *boutonderose* «молода безневинна дівчина» бутон троянди символізує дівчину, яка ще не стала жінкою; у складі ФО *fleurdetourte* «повний дурень» квітка символізує суто прикрасу пирога, яка не має великого значення для його харчового спожитку; у складі ФО *tremblercommeunefeuille* «тремтіти від страху» листок символізує боягузливість, нестійкість та відсутність хоробрості в людини; 2) *фітонімні символи*, які номінують різні рослини та їхні плоди, напр.: у ФО *ne pas avoirunradisenpoche* «не мати грошей» редиска символізує достаток, майно, забезпеченість; у складі ФО *êtrerougecommeunetomate* «почервоніти» помідор символізує людину, яка зазнала сорому, через що в неї змінюється колір обличчя; у складі ФО *avoirlapêche* «бути повним енергії» персик символізує молоду, повну сил людину.

Отже, символ як один із компонентів ФО, що відображають у своєму лексико-семантичному значенні менталітет, культуру й світобачення народу, є потужною і незамінною категорією його духовного розвитку, повсякденного спілкування. Флоронімні ФО відображають багатовікові спостереження людини за світом флори, передають ставлення людей до навколишньої природи і стають культурним надбанням французького соціуму.

У вивченні відмінностей вербалізації флоронімного та зоонімного символічних компонентів у ФО французької мови полягає **перспектива** нашого дослідження.

Юлія Гунько

Науковий керівник – асист. Куковська В. І.

Використання освітньо-технологічної платформи Edmodo засіб для розвитку граматичної компетентності учнів старших класів

Викладання та вивчення граматики в мові часто вважається сухим і тьмяним і через відсутність інтересу це може завадити учням освоювати її. Граматика не робить мову складнішою, а навпаки – легшою. Без граматики люди були б змушені вивчати нескінченні списки слів напам'ять. Граматика дозволяє нам бути постійно творчими з фіксованим набором ресурсів. Саме тому у процесі вивчення іноземної мови вчителі повинні коригувати свої методи навчання, впроваджуючи технології, щоб надихнути та захопити учнів спілкуватися й мислити критично та продуктивно.

Останнім часом використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі ІКТ) поширилося по всьому світу. Зокрема, в освіті використання комп'ютерного навчання мови (CALL – «Computer-Assisted Language Learning») широко визнано як позитивний внесок. Багато викладачів використовують різноманітне прикладне програмне забезпечення у своїх аудиторіях, щоб проводити ефективні уроки та розвивати мовні навички учнів.

Edmodo – це освітньо-технологічна платформа, розроблена в США у 2008 році. Багато досліджень, які зосереджувались на використанні Edmodo, показали, що це дуже потужний інструмент онлайн-навчання, і назвають його: «Facebook for Education» [1, с .1].

Мета нашого дослідження – визначення ефективності використання ІКТ під час навчання в старшій школі, а саме освітньо-технологічної платформи Edmodo, як засобу для розвитку граматичної компетентності.

Аспектом, який робить цю соціальну мережу унікальною, є особливі функції, спеціально розроблені для освітніх цілей. У деяких навчальних сферах Edmodo використовують для

створення вікторин, граматичних завдань, опитувань для підвищення рівня самостійності та впевненості учнів в собі, та заохочують їх практикувати свої знання з іноземних мов, а також їх правопис та граматику. Edmodo – це доказ того, що використання новітніх технологій може викликати прагнення учнів до вивчення мови. Впроваджуючи Edmodo, викладання англійської стає більш ефективним та актуальним для сучасних учнів, які озброєні цими технологіями [2, с. 83-98]. У традиційному класі центр уваги – вчитель, натомість перебуваючи на Edmodo вся увага спрямована на студентів.

Незважаючи на значні переваги даної платформи, слід відзначити ряд труднощів, які можуть виникнути під час використання Edmodo, таких як велика кількість часу, яку студентам потрібно провести перед комп'ютером, та ймовірність того, що вони використовують його як веб-сайт у соціальних мережах, більше ніж як навчальний інструмент. Можна виділити інші проблеми, оскільки екрани невеликого розміру, трудомістке введення тексту та повільна швидкість з'єднання можуть розглядатись як негативні чинники [3, с. 581-596].

Отже, можемо зробити висновок, що Edmodo вважається мотиваційним і ефективним інструментом, який допомагає вчителям провести процес навчання поза аудиторією. Усі попередньо розглянуті дослідження показують позитивні результати використання CALL, особливо Edmodo, у навчанні та вивченні мови.

Список літератури

1. Enriquez, Mark Angelo S. (2014, March). Students' perceptions on the effectiveness of the use of Edmodo as a supplementary tool for learning.
2. Mokhtar, F., & Dzakiria, H. (2015). Illuminating the potential of Edmodo as an interactive virtual learning platform for English language learning and teaching. *Malaysian Journal of Distance Education*, 17(1), 83–98.
3. Motiwalla, L. F. (2007). Mobile learning: A framework and evaluation. *Computers & Education*, 49(3), 581-596.

Мар'яна Гуцуляк

Науковий керівник – асист. Куковська В.І.

**Використання проектних технологій для
формування комунікативної компетентності
студентів англійських відділень закладів вищої
освіти**

Мета – демонстрування необхідності та важливості розвитку комунікативної компетентності шляхом використання проектних технологій. Сучасна професійна діяльність передбачає велику кількість різноманітних мовленнєвих ситуацій, а відповідно й вимагає комунікативної мобільності. Багато залежить від саморозвитку та самонавчання, але основи комунікативної мобільності, формування комунікативної компетентності закладаються в процесі навчання [1]. Таким чином, формування комунікативної мобільності повинно стати невід'ємною частиною навчального процесу у вищій школі, як складова формування іншомовної комунікативної компетентності. Одним з найкращих прикладів формування та розвитку життєвих компетенцій студентів є проектна методика, в якій використовується принципи партнерства, толерантності, креативності, неординарності, рефлексії. Для того щоб сформувати навички та розвинути комунікативну компетенцію, яка приводить до комунікативної мобільності, а та в свою чергу до формування іншомовної комунікативної компетентності, необхідна активна усна практика. Але виникає питання, якою є можливість зробити це поза мовним оточенням. Необхідно створити умовні ситуації, які б вимагали вирішувати комунікативні задачі. Ти самим сприяли розвитку комунікативної компетентності. Найкращим варіантом для створення подібних умов є метод проектів [3]. Проектне навчання – це комплексний підхід, розроблений для привернення уваги студентів у дослідженні реалістичних проблем у навчанні та викладанні всередині аудиторії. Проекти, на які щодня витрачається час та проводиться навчання, підвищують успішність учнів та підтримують змістовне навчання за допомогою внутрішньої мотивації. Кожен раз, коли процес навчання здійснюється за допомогою внутрішньої

мотивації, він стає добровільною діяльністю. Проекти покращують самоповагу учнів, оскільки дозволяють студентам йти за власними інтересами [2]. Оскільки студенти виконують дослідження над предметами, якими вони хочуть виконати дослідження, різні результати отримують з різних предметів. Така ситуація створює різноманітність у класному середовищі та дозволяє ділитися багатим вмістом [4]. Отже, метод проектів потребує постійного дослідження та вдосконалення у відповідності з вимогами сучасного світу. Застосування проектного навчання є важливим мотивуючим фактором вивчення іноземної мови, а важливим результатом проектної діяльності є високий рівень адаптивності до динамічних умов життя та здатність швидко реагувати на будь-які звичайні, незвичайні та професійні ситуації.

Список літератури

1. Андрейко Я.В. Іншомовна професійна комунікативна компетенція зб. наук. пр. Вип. 63. С. 238–241.
2. Бим И.Л., Биболетова М.З., Щепилова А.В., Копылова В.В. Иностранный язык в системешкольногофилологическогообразования. - Иностранныеязыки в школе, 2009, №1.
3. Полат У. С. Метод проектов на урокахиностранногоязыка. Иностранныеязыки в школе. 2000. № 2, № 3. С. 3-9.
4. Johari, A., Bradshaw, A., C. (2008). Project-basedlearningin aninternshipprogram: a qualitativestudyofrelatedrolesandtheirmotivationalattributes . EducationTechResearchDev, 56: 329–359.

Мар'яна Гуцуляк
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Особливості перекладу англійських термінів юридичного дискурсу українською мовою

Зважаючи на актуальність проблеми термінології, багато науковців (зокрема, В.В. Виноградов, В.М. Лейчик, А.П. Коваленко, Т.І. Панько [1]) працювали в цій галузі, досліджуючи поняття терміну. Юридична термінологія неодноразова була об'єктом уваги, як зарубіжних дослідників (Д.А. Керимов, А.С. Піголкіна та ін.), так і українських (Л.І. Чулінди, П.М. Рабіновича та ін.).

Мета дослідження полягає в тому, щоб виявити особливості перекладу англійських термінів юридичного дискурсу українською мовою, а також їхню класифікацію та провести аналіз монолексичних та полілексичних термінів.

У процесі дослідження ми розглянули поняття терміну, його класифікацію, особливості перекладу юридичної термінології з англійської мови на українську. Проаналізовано монолексемні та полілексемні терміни, а також частоту їхнього вживання в юридичній термінології.

Згідно з проаналізованими даними підручників юридичного спрямування «Criminal Law», «Plain English Legal Dictionary»[2,3], можна сказати, що найчастіше при перекладі юридичної термінології використовується така перекладацька трансформація, як модуляція (47%). Наприклад: *tort* – *цивільне правопорушення*, *plaintiff* – *позивач*.

Часто використовуються й транскодування (16%), калькування (13%) та конкретизація (12%). Рідше можемо зустріти використання таких перекладацьких трансформацій, як адаптація (6%) та експлікація (6%).

Проаналізувавши певну кількість монолексемних і полілексемних термінів, можна сказати, що найчастіше вживаються однокомпонентні терміни (55%), наприклад: *risk* - *ризик*, *government* - *уряд*, *victim* - *жертва*, *property* - *майно*, *illegality* - *незаконність*, *limitation* – *обмеження*. Також часто

можна зустріти в словниках двокомпонентні терміни (35%), але найрідше вживаються трикомпонентні терміни (10%)наприклад:*Interstate Commerce Commission* - комісія між державної торгівлі, *blood alcohol concentration* - концентрація алкоголю в крові. Найбільш розповсюдженим структурним типом термінологічних одиниць в англійській мові вважається бінарна модель N+N, наприклад: *accommodation paper* – безгрошовий вексель, *kangaroo court* - інсценування судового засідання, *balloonpayment* – великий платіж. Часте вживання іменників пояснюється тим, що субстантивована частина мови, як носій значення предметності, є найпоширенішою частиною мови в термінології.

На нашу думку, що однією із найскладніших трансформацій для перекладача є адаптація, адже перед перекладачем постає завдання не лише перекласти, а й опрацювати текст та адаптувати фразу, яка перекладається до мови на яку робиться переклад. Наприклад: *statuteoflimitation* – строк позовної давності, *assaultandbattery* – погроза силою, *Ponzischemes* – фінансові піраміди. Однією із найпростіших для перекладу трансформацій є транскодування, адже ми перекладаємо слово відповідно до правил читання мови оригіналу або частково трансформуємо у звуки мови перекладу, схожі на звуки мови оригіналу. Наприклад: *precedent* - прецедент, *federalism*– федералізм, *status*– статус, *precursor* - прекурсор.

Таким чином, завдяки проведеному дослідженню можна стверджувати, що багатокомпонентні сполуки становлять не лише переважну більшість серед термінів юриспруденції, а й виявляють стійку тенденцію до збільшення, поповнюваності, а також служать базовими структурами для побудови складніших термінів.

Список літератури

1. Виноградов В.С. Перевод. Общие и лексические вопросы / В.С. Виноградов. М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2004. – 224 с.
2. The Plain Legal English Dictionary. - Northern Territory Criminal Law, 2015. – 122 p.
3. Criminal Law – MINNEAPOLIS,: the University of Minnesota Libraries Publishing, 2012. – 545 p.

Емілія Данилюк

Науковий керівник – доц. Кійко Ю.Є.

**Неологізми в німецькій мові XXI столітті:
тематичний і словотвірний аспекти**

Розвиток будь-якої мови супроводжується постійними змінами. Змінюється її звукова, лексична, морфологічна і синтаксична підсистема. Розвиток мови відбувається за певними законами, які зумовлені екстра- й інтралінгвальними причинами (пор. [1, с. 177]). Важливим чинником у мовних змінах є науково-технічний прогрес людства, який сприяє появі нових слів, неологізмів, які не тільки відтворюють актуальний стан речей у суспільстві, а й збагачують її іншомовними лексемами.

Мета дослідження – встановити семантичні і структурні особливості неологізмів у сучасній німецькій мові на матеріалі суцільної вибірки зі спеціального сайту неологізмів протягом 2017-2018 рр. та визначити її тенденції розвитку щодо новоутворень.

Джерельною базою дослідження слугує сайт неологізмів <http://www.wortwarte.de>, з якого протягом двох періодів (січень – червень 2017 та вересень 2017 – січень 2018) виписані нові слова методом суцільної вибірки. За нашими спостереженнями на досліджуваному сайті кожного дня з'являються від 5 до 20 новоутворень, які поповнюють лексичний склад сучасної німецької мови. Матеріалом дослідження є 1905 лексичних одиниць.

У результаті семантичного аналізу отримані неологізми покласифіковано за такими тематичними групами: *Автомобіль; Економіка; Здоров'я; Їжа та напої; Кінематограф; Культура; Медіа та телебачення; Музика; Наука і техніка; Освіта; Подорож; Політика; Природа; Професії/Кар'єра; Психологія; Соціальна мережа; Спорт; Стиль життя; Суспільство.*

Квантитативне зіставлення неологізмів першої і другої вибірок показало, що протягом 2017–2018 рр. спостерігається майже однакове зростання кількості нових слів у виокремлених

тематичних групах. У першій вибірці з 928 ЛО 868 іменників, 48 прикметників та 12 дієслів. У другій вибірці загальна кількість лексем збільшилась на 50 ЛО, з яких 905 іменників (> 4,3%) 58 прикметників (>12%) та 15 дієслів (>12,5 %).

Найбільше новоутворень у другій вибірці зафіксовано у тематичному домені «соціальні мережі». Це вкотре свідчить про стрімкий розвиток новітніх технологій комунікації через Інтернет. При цьому кількісні показники неологізмів у цій царині є стабільно високі (126 ЛО у першій вибірці, 115 ЛО у другій), наприклад: *die* Prozessorbremse, *der* Mixed-Reality-Markt, *der* Regioloock, *der* In-Display-Fingerabdrucksensor, *die* Identifikationsverifikation.

У результаті словотвірного аналізу (див. [2, с. 172]) отриманих неологізмів було встановлено, що більшість нових слів (836 ЛО у першій вибірці та 911 ЛО у другій) утворилася способом словоскладання за моделлю Sub+Sub, наприклад, *der* Hashtagfeminismus, *der* Pointenbeschleuniger. Цей тип словотвору загалом поширений в сучасній німецькій мові і продовжує активно використовуватися при творенні нових слів. Далі за спадом йде афіксальний словотвір – 116 ЛО, наприклад, *das* *Florarium*, *der* *Respring*, *die* *Tweetokratie*, *der* *Degagismus*. Спосіб конверсії зафіксовано лише у 13 лексем, як-от: *die* *Aromavariablen*, *der* *Bitstring*, *der* *die* *Wiesnsüchtige*, *das* *Opfernarrativ*.

Отже, проведений аналіз неологізмів у німецькій мові за 2017-2018 рр. показав, що вона переважно збагачується за рахунок лексем-іменників у таких семантичних доменах як: *Соціальна мережа*; *Суспільство*; *Економіка*, утворених слово- і основокладанням.

Перспективу нашого дослідження вбачаємо у створенні німецько-українського словника неологізмів.

Список літератури

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Київ: Академія, 2010. 464 с.
2. Левицький В.В. Лексикологія німецької мови. Вінниця: Нова Книга, 2014. 390 с.

Мирослава Данилюк
Науковий керівник – асист. Савчук Т.Г.

Англомовний рекламний текст як відображення національної картини світу та особливості його перекладу

До кінця ХХ ст. за допомогою засобів масової комунікації реклама перетворилася в єдину глобальну індустрію, в якій зайняті тисячі людей. В історії рекламних технологій відбулася еволюція від масової реклами до поділу споживчої аудиторії на так звані цільові групи.

Важливим сьогодні є вивчення механізмів вербального впливу рекламних текстів, аналіз мовних засобів, на яких ґрунтуються логічна і емоційна аргументація у рекламі задля переконання і спонукання аудиторії до дії, забезпечення спроможності рекламного тексту до запам'ятовування. Мовні особливості реклами є предметом постійного вивчення як у зарубіжній, так і у вітчизняній лінгвістиці.

Переклад має неабияке значення у формуванні держав, культур, та націй. Саме завдячуючи перекладознавству ми володіємо інформацією всього світу. Історія нашої держави сформувалась саме так, через різноманітність національностей та взаємодію з представниками інших країн.

Головне завдання перекладу – досягнення адекватності. Адекватний, або як його ще називають, еквівалентний переклад - це такий переклад, що здійснюється на рівні, необхідному й достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови, що перекладається [1].

Відомо, що повнота, точність і правильність перекладу рекламних текстів залежить від рівня знань граматичних форм, синтаксичних конструкцій і структур речень. Знання граматики є більш важливим, ніж знання термінології під час перекладу, оскільки терміни можна досить швидко знайти використовуючи спеціальні словники.

Для правильного перекладу терміну важливо знайти його словотворчу й морфологічну структуру та семантичні відмінності від загальноживаних слів. Обов'язкова умова повноцінного перекладу будь-якого спеціального тексту, особливо науково-технічного, – повне розуміння його перекладачем. Механічне заучування термінів, без проникнення в їх сутність, без розуміння самих явищ, процесів і механізмів, про які йде мова в оригіналі, може призвести до грубих помилок у перекладі. Отже, розвиток перекладознавства дав початок новій епосі, яка дала людям можливість передавати свої знання та досвід крізь роки. Згідно з класифікацією Бархударова є 4 основні види трансформацій: додавання, опущення, перестановка, заміна.

На думку В. Н. Комісарова, перекладацькі трансформації в залежності від характеру перетворень поділяються на лексичні (перекладацька транскрипція, транслітерація та перекладацьке калькування), граматичні (дослівний переклад, розчленування речень, об'єднання речень та граматичні заміни) та лексико-граматичні (прийом антонімічного перекладу, прийом описового перекладу та прийом компенсації) [2].

Отже, у перекладі потрібно не лише відтворювати висловлення згідно із законами природної мови, а й дотримуватися умов створення рекламних повідомлень. Переклад рекламних текстів з англійської мови українською має здійснюватися з урахуванням таких проблемних аспектів, як лінгвокультурний, прагматичний та власне перекладацький. З охопленням усіх проблемних аспектів процес перекладу рекламних слоганів здійснюється відповідно до правил рекламної комунікації, а перекладені тексти функціонують в новому масово-інформаційному просторі як нові комунікативні одиниці.

Список літератури

1. Левицкая Т. Р. Теория и практика перевода с английского языка на русский / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман. – М.: Издательство литературы на иностранных языках. – 1963. – 263 с.
2. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. / В. Н. Комиссаров – М.: Изд-во “ЭТС”, 2000. – 424 с. – 123с.

Метод проектів як педагогічна технологія

Володіння хоча б однією, двома іноземними мовами у глобалізованому світі розглядається як необхідність. Викладачі, педагоги та освітяни намагаються вдосконалювати методики навчання, застосовуючи новітні технології на уроках англійської мови. Проте сучасна середня школа не завжди може гарантувати досконалий результат. Таким чином, це мало б сформувати в учнів навичку самоосвіти, яка дала б їм можливість удосконалити вже здобуті знання у школі. Звертаючи увагу на психологічні особливості дитини на різних етапах шкільного життя, можна зрозуміти, що усвідомлення потреби навчатися приходить не одразу. Тому важливою роллю для вчителя є забезпечення, одночасно, дружньої атмосфери на уроці та успішного робочого процесу, який принесе учням потрібні знання.

Сучасні науковці (В. Безпалько, Н. Наволокова, Г. Селевко та ін.) виділяють низку педагогічних технологій, серед яких - технологія проблемного навчання, ігрові технології навчання, технологія особистісно орієнтованого навчання, технології: розвивального колективного, розвитку критичного мислення; програмованого навчання; інтерактивного навчання; модульного навчання; проектна технологія тощо [1]. Так, серед сучасних технологій навчання іноземних мов найбільшого поширення впродовж останніх десятиліть набули навчання у співпраці, метод проектів, навчання, центроване на учневі, дистанційне навчання, використання мовного портфолію, тандем-метод, технологія «case study», комп'ютерні і аудіовізуальні технології. Усі вони чи їх окремі елементи з успіхом застосовуються як у загальноосвітніх, так і у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням іноземних мов.

Додамо, що у спеціалізованих школах метод проектів використовується частіше, ніж у звичайних.

Проектна методика нагадує ділову гру. Її було запроваджено у практику завдяки підручникові з серії “Project English”. Педагогічна ідея цієї техніки полягає у навчанні через практику. Зазначимо, що до особливостей проектної методики належать також її міжпредметний характер та необхідність актуалізації знань з різних галузей, можливість поєднання мовленнєвої іншомовної діяльності з іншими видами діяльності.

Нині широко використовується декілька типів проектів: дослідницькі, інформаційні, рольово-ігрові, творчі, практичноорієнтовані проекти, монопроекти. Усі ці види проектів за своїм предметним змістом виконуються як у межах мови, що вивчається, так і передбачають міжінформації; висунення гіпотез і шляхів розв’язання проблеми; обговорення отриманих результатів, висновки; оформлення результатів дослідження; визначення нових проблем для подальшого процесу дослідження).

Отже, метод проектів вважається одним із перспективних видів навчання, тому що він створює умови для творчої самореалізації учнів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Учні набувають досвіду вирішення реальних питань з огляду на майбутнє самостійне життя, які проектують у навчанні.

Список літератури:

1. Зимова І.А., Сахаров Т.Е. Иностранны е языки в школе.-1999.- №3-С.9-15.

**ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В
АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ
(на матеріалі романів В.С. Моєма)**

Найважливішим граматичним засобом функціонально семантичної категорії темпоральності є категорія часу. Категорія часу в традиційному розумінні виражає відношення часу дії дієслова до моменту мовлення або до іншої дії. Значення категорії часу передається трьома граматичними значеннями: теперішнього часу, минулого часу, майбутнього часу.

Час є одним з найважливіших компонентів світобудови поряд з простором і рухом. Це універсальна категорія, пов'язана з діяльністю людини. Категорія часу як поняття, що відображає глибинні світовідчуття людини, може бути виражена в різних формах і різними засобами. Як зазначав М. Хайдеггер, труднощі осягнення мови багато в чому обумовлені тим, що в дослідженні завжди має місце орієнтування на якийсь один з моментів осмислення мови [Хайдеггер, 1993: 447].

Існує значна кількість робіт, присвячених вивченню відображення категорії часу в тексті. Дослідженням даної проблеми займалися В.В. Виноградов, М.М. Бахтін, З.Я. Тураєва, Г.А. Золотова, Я.З. Ахапкин, І.В. Арнольд, І.Р. Гальперін, О. І. Моськальська. В останні роки проблема художнього часу в тексті літературного твору все частіше звертає на себе увагу лінгвістів (Н. Формановская, З.Я. Тураєва, Н.В. Шевченко).

Джереальною базою послуговували книги Вільяма Сомерсета Моєма *«Тягар пристрастей людських»* та *«Розмальована вуаль»*. Аналізуючи ці романи,

Аналізуючи книгу У.С.Моєма, побачимо, що вживання часів по статистиці дуже близьке в обох книгах. Як і у творі *«Тягар пристрастей людських»*, так і у творі *«Розмальована вуаль»* найбільш вживаним часом є час Past Simple (Indefinite),

який за даними дослідження, займає близько 55% книги, так як романи мають розповідний характер, містять описи безлічі пригод, місць, персонажів, а також твори містять опис життя головних героїв та перерахування безлічі фактів з їх біографії. На другому місці по частотності вживання є час Present Indefinite (17%). На третьому – Past Perfect (12%).

Порівнявши вживання темпоральних відносин у творах У.С.Моєма *«Тягар пристрастей людських»* та *«Розмальована вуаль»*, можна дійти висновку, що вживаність часів досить точно збігається в обох творах. Перш за все це пояснюється тим, що автор таким чином проявляє свою індивідуальність, створює свій особливий стиль написання творів. У кожному контексті він старається вжити саме той час, який влучно опише ситуацію, дасть читачеві можливість відчувати те, що він хотів зобразити, описує героїв, їх характер та поведінку.

Переклад такого засобу вираження, як темпоральність, потребує особливої уваги. Оскільки кожен час є індивідуальним втіленням автора в реченні, яким він хотів підкреслити, наголосити і привернути увагу читача до конкретної події.

Для того, щоб усвідомити сутність тієї чи іншої події, потрібно підібрати саме ті часи, які найкраще її охарактеризують. Тому вживаність темпоральності є невід'ємною частиною у граматичному дискурсі.

Список літератури

1. Хайдеггер М. Час і буття. Москва Республіка, 1993. 447 с.
2. Заботіна М. В. Категорія тимчасового порядку / М. В. Заботіна, К. Р. Галиуллина. – Казань, 2004.
3. Золотова Г.А. Час в світі і тексті. // Категоризація світу: простір і час / Матеріали наукової конференції. – М., 1997. - С.38 - 39.

Марія Дідичук

Науковий керівник – асист. Куковська В.І.

Проблема співвідношення використання L1 та L2 на уроках англійської мови учнів середніх класів

Протягом історії викладання мови взагалі та викладання англійської мови зокрема, роль рідної мови студентів та її вплив на навчання L2 були у центрі уваги багатьох лінгвістів, дослідників та викладачів. Методика викладання іноземної мови стрімко розвивається, завдяки цьому сучасні технології та новітні підходи до викладу матеріалу стали невід'ємною частиною навчального процесу. В результаті цього науковці почали звертати посилену увагу на наслідки двостороннього впливу L1 на L2 під час занять.

Мета цього дослідження полягає у встановленні балансу між використанням L1 та L2.

Формально, мова першочергово фокусується на синтаксисі та морфології. Але, беручи до уваги когнітивний та функціональний аспект, то варто зазначити, що мова це поєднання 4 навичок: письма, слухання, читання та усного мовлення. Це необхідно враховувати під час викладання та засвоєння іноземної мови.

Відповідно до сучасних досліджень стало відомо, що двомовність надає перевагу при вивченні іноземних мов, а також має позитивний вплив на знання учнів про мовну систему та підвищують металінгвістичну обізнаність.

Вчені неодноразово сперечались чи варто використовувати рідну мову під час викладання іноземної, але часто їхні думки розходилися. Наприклад, Р. Вешлер [1] був тим, хто запровадив метод функціонального перекладу. На його думку, використовувати L1 цілком природно і зручно, особливо дітям. Водночас Р.Елліс [2] стверджував, що L1 є основною перешкодою на шляху вивчення мови. Студенти повинні мати можливість сприймати L2 і повністю зануритися в її середовище та культуру.

Використання L1 має низку своїх переваг: дозволяє учням нижчого рівня краще розуміти матеріал, робить процес викладу інформації швидшим та зручнішим, а також учні краще

помічають різницю між мовними структурами.

Але у відповідь можна навести ще більший перелік недоліків використання рідної мови: слухове сприйняття L2 є неможливим, учні не формують навичок усного мовлення L2, унеможливує високі результати навчання, лімітує кількість технік та методів для вчителя, перешкоджає розвитку двомовності.

Під час роботи з учнями середньої школи вчитель повинен звертати увагу на фізичні та психологічні особливості дітей цього віку. Адже саме в цей період часу вони емоційно нестабільні, часто піддаються навколишньому впливу та можуть знаходитись у конфліктному стані з оточуючими та самим собою. Більше того, в їхньому організмі відбувається низка змін, які також впливають на навчання та сприймання.

Дослідження поведінки учнів, яке проведено під час практики викладання, дало змогу виділити основну проблему учнів середньої школи. Матеріали для дослідження збирались шляхом анонімного анкетування та бесід. Визначено, що основними причинами чому учні використовують L1 є низький рівень словникового запасу, страх перед помилками та невпевненість у власних знаннях.

Отримані результати дозволили створити низку завдань для учнів, що допомогли їм розвинути навички усного мовлення. Установлено, що зв'язок між L1 та L2 нерозривний. Тобто учні, які добре володіють рідною мовою мають краще сприйняття іноземної, розуміючи базові лінгвістичні конструкції.

Отже, на основі проведеного дослідження, ми можемо прийти до висновку, що сприймання та результати вивчення іноземної мови вищі та ефективніші, за умови коли вживання L1 зведене до мінімуму.

Список літератури

1. Ellis, R. & Shintani, N. Exploring Language Pedagogy through Second Language Acquisition Research – London, 2014
2. Weschler R. Uses of Japanese in the English Classroom: Introducing the Functional-Translation Method- Hamamatsu, 1997

Міжмовні контакти в творах Ольги Кобилянської

Мета нашого дослідження – виявлення запозичень з німецької мови у творах Ольги Кобилянської як результату українсько-німецьких мовних контактів на Буковині в кінці XIX – поч. XX ст. Проблематика міжмовних взаємодій у творчій спадщині письменниці недостатньо вивчена як у літературі, так і в лінгвістиці.

Для аналізу було вибрано твори з раннього періоду творчості письменниці («Людина» (1891), «Царівна» (1895), «Битва» (1895), «Valse mélancolique» (1897), «Земля» (1902)), оскільки саме в них найбільш відчутно вплив німецькомовного оточення.

Запозичену лексику (Lehngut) у німецькій лексикології прийнято ділити на:

1. Формальні (прості, прямі) запозичення.
2. Ускладнені запозичення: калькування; випадки передачі морфемної структури іншомовного слова [5, с. 49].

Розглядаючи твори Ольги Кобилянської, можемо поділити формальні запозичення на:

а) інтернаціоналізми: професор [3, с. 6], [2, с. 2], [1, с. 36], інтелігенція [3, с. 16], натуралізм [2, с. 2], дарвінізм [2, с. 2].

б) запозичення з окремої мови:

З *французької*: гардероб [3, с. 37], гувернантка [3, с. 98], *італійської*: фортеп'яно [3, с. 32]; з *румунської*: бурдей [1, с. 19], з *англійської*: дансер [3, с. 4], *зпольської*: папіроски [2, с. 13].

Прикладами ускладнених запозичень в розглянутих творах є різні частини мови, до яких авторка додавала префікси, властиві українській мові: по-модному [2, с. 5] [3, с. 4], по-хінськи [3, с. 6], неінте- лігентна [3, с. 162], повандрував [1, с. 1].

Запозичення з німецької мови на лексичному рівні можна поділити на такі групи: *Військова справа*: мельдуватися [1, с. 75], урльоп [1, с. 18], військовий абшит [1, с. 18], з гвером [1, с. 131], касарні [1, с. 5].

Ремісничя лексика: гарувати [1, с. 24], гоппляц [1, с. 123], грунт [1, с. 111], [2, с. 27], [3, с. 170], [4, с. 5], ладувати [3, 199].

Посади, професії: Капельмейстер [3, с. 19], рахмайстер [3, с. 56], [4,с. 10]. *Миська лексика*: софа [1,с. 93], [2,с. 17], [3,с. 74], [4,с. 34], ноти [3,с. 28], мантильку [3,с. 37], коштувати [2,с. 27]. *Наукова лексика*: емансипація [3,с. 111], консерватизм [3,с. 24], нігілістичний [3, с. 29], імпертигентне [3,с. 32].

Відмінним від *граматики* української мови є спосіб творення таких іменників: візитація [1,с. 31], варіяцтва [1,с. 10], їдження [2, с.36].

Серед словосполучень нами були помічені такі вирази, як: старатися (онеї) – sich bemühen um j-d[3,с. 29]; гарна література– (нім. schöne Literatur)[3, с. 129].

Запозичення, що були написані німецькою мовою можна поділити за розміром на: *самостійні слова* (Nieder [1, с. 72], die Mondscheinsonate [3, с. 51],); *вирази* (Stunden der Andacht[3, с. 29], samt Hautund Haar [3, с. 70],); *речення*: ("Gott ist keine Illusion!" [3, с.144], "Sie sind eine Rose ohne Dornen!" [3, с.168]).

Також варто згадати, що саме німецькою починається більшість творів письменниці, в епіграфах та присвятах.

Окремою групою серед запозичень виділяємо цитати таких визначних постатей як Г. Гейне, Ф. Шпільгагена, Ф. Шиллера, І.Канта, Ф. Ніцше.

Отже, ми дійшли висновку, що у своїх творах Ольга Кобилянська активно вживає запозичені з різних мов лексеми та навіть змінює їх будову. Письменниця використовує німецьку мову, майстерно вводячи в свої україномовні твори окремі терміни, словосполучення, повноцінні речення та цитати.

Список літератури:

1. Кобилянська О. Земля Київ: Фолио, 2008. – 207 с.
2. Кобилянська О. Людина Київ: Фолио, 2015. – 43 с.
3. Кобилянська О. Царівна Київ: Мультимедийное издательство Стрельбицкого, 2015. – 204 с.
4. Кобилянська О. «Valsemelancolique» Київ: Мультимедийное издательство Стрельбицкого. – 49 с.

Структурно-семантичні особливості фразеологізмів з елементом порівняння в англійській та українській мовах

Сукупність фразеологічних одиниць є об'єктом фразеології — розділу мовознавства, який вивчає фразеологічну систему мови в синхронії та діяхронії. Предметом фразеології є дослідження фразеологічного фонду мови [1, с. 193]. Фразеологізми— це стійкі, цілісні, семантично нерозкладні словосполучення слів, що відтворюються в мовленні як готові формули [3, с. 3]. Так як фразеологізм є єдиним значеннєвим цілим, та існує багато різновидів фразеологізмів, тому фразеологічні одиниці не є однаковими з погляду з'єднаності компонентів і співвіднесеності семантики усього вислову з семантикою його окремих складників-компонентів [3, с. 3]. Наприклад: брати ноги на плечі - with one's legs on the shoulders - тікати. Запис сталих словосполучень сягає початку укладання словників і виникненням лексикографії — теорії та практики створення словників. Проте як окремий розділ науки про мову фразеологія сформувалася лише у 20-му столітті [2, с. 5].

Мета – встановити структурно-семантичні особливості фразеологізмів та способи їх перекладу.

Смислова і структурна єдність - характерна ознака фразеологізмів. Вони можуть відрізнятися ступенем злитості компонентів. Серед фразеологічних одиниць виокремлюються: 1. Фразеологічні зрощення (ідіоми) — стійкі неподільні словосполучення, значення яких не впливає зі значень їхніх компонентів [4, с. 21]. Вони неподільні за змістом і не перекладаються іншими мовами дослівно(собаку з'їсти — get something under one's belt - набути досвіду). 2. Фразеологічні єдності - усталені словосполучення, цілісне значення яких мотивується значеннями їхніх компонентів [4, с. 21] (прикусити язика - silence is golden - мовчати). Деякі з них допускають

доповнення іншими компонентами (дерти носа - to put on airs - дерти кирпатого носа). 3. Фразеологічні сполуки - стійкі сполучення, компоненти яких мають обмежені зв'язки з іншими словами, але не втратили самостійності [4, с. 22](to win the victory/ to gain the victory - отримати перемогу). 4.

Фразеологічні вислови - вирази, що складаються зі слів з вільним значенням [4, с. 23]. Серед них: вислови номінативного типу — мовні кліше, виражені простим словосполученням та вислови комунікативного типу, що охоплюють прислів'я, приказки та крилаті вислови (не все те золото, що блищить - all that glitters is not gold). Варіації різних частин мови у компонентній структурі фразеологізму визначають його семантику та граматичні ознаки. Приналежність головного слова до конкретної частини мови визначає тип фразеологічної одиниці: 1. іменникові (куряча сліпота - to look at something through pink glasses); 2. Дієслівні (іхати зайцем - to dodge paying the fare); 3. прикметникові (гострий на язик - to have a sharp tongue); 4. Прислівникові (краще пізно, ніж ніколи - better late than never); 5. вигуківі (от тобі й маєш, от тобі й на) [3, с. 6].

Отже, у фразеології первинною ланкою є фразеологічна одиниця. Фразеологія вивчає природу, суть, ознаки категорій фразеологічних словосполучень, а також з'ясовує закономірності їхнього функціонування у мовленні. Фразеологія як розділ мовознавства тісно пов'язаний з соціально-економічними, політичними, культурними умовами життя.

Список літератури

1. Амосова Н.Н. Основы английской фразеологии. Ленинград : Издательство Ленинградского университета , 1963. 208 с.
2. Демська-Кульчицька О. М. Фразеологія. Київ : Видавничий дід Києво-Могилянська академія , 2008. 76 с.
3. Забіяка В. А., Забіяка І. М. Світ фразеологізмів. Етимологія, тлумачення, застосування : практичний посібник. Київ : Видавничий центр Академія, 2015. 304 с.
4. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка. Москва : Высшая Школа , 1986. 381 с.

Надія Довбуш

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н.Г.

Особливості інституційного дискурсу (на матеріалі офіційних указів Д.Трампа)

Дискурс як тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовленнєвий потік має різні форми вияву (усну, писемну, позамовну), відбувається у межах конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками учасників. Він є синтезом когнітивних, мовних і позамовних (соціальних, психічних, психологічних тощо) чинників, які визначаються конкретним колом форм життя, залежних від тематики спілкування, і має своїм результатом формування різноманітних мовленнєвих жанрів [1].

Особливу роль у структуру дискурсу відіграє владний дискурс, який реалізується у різних підтипах інституційного дискурсу. С. Левінсон виокремлює такі ознаки інституційного дискурсу: по-перше, його учасники завжди мають чітку комунікативну мету; по-друге, існують певні легітимні та ритуальні обмеження на засоби (мовні і немовні) для досягнення цієї мети; по-третє, існують особливості інференцій та інтерпретацій комунікантів [5]. Дослідження інституційного дискурсу охоплює і мовну систему (ту її частину, яка орієнтована на обслуговування певної ділянки комунікації), і мовленнєву діяльність (сукупність лінгвальних та позамовних факторів), тексти.

Як постулюється в сучасних працях з комунікативної лінгвістики, інституційний дискурс – це спілкування в межах статусно-рольових стосунків, тобто мовленнєва взаємодія представників соціальних груп або інститутів один з одним. Інституційні тексти – це тексти інституційного дискурсу, який становить “спеціалізовану, ритуалізовану, клішову форму комунікації, учасниками якої є представники соціальних інститутів” [3, с. 245].

Жоден соціальний інститут не може існувати без комунікації. Тип інституційного дискурсу визначається типом соціального інституту, який його породжує. Соціальний інститут держави породжує, серед інших, політичний дискурс. Сама особливість

політики, на відміну від інших сфер людської діяльності, полягає переважно в її дискурсивному характері: більшість політичних дій є мовленнєвими за своєю природою [4, с.18].

Політичний дискурс виконує сім основних функцій: інформаційну, інструментальну, прогностичну, нормативну, легітимізаційну, переконання та політичної пропаганди.

Одним із видів політичного дискурсу є президентський дискурс. Він відображає усталену систему статусно-рольових відносин, що склалися в комунікативному просторі соціального інституту президентської діяльності. Цей тип дискурсу представлений широкою жанровою палітрою, у якій вагоме місце займають офіційні укази.

Офіційні укази, у тому числі й президентські, є нормативно-правовими актами голови держави, які видаються з найважливіших питань, віднесених до його компетенції. Укази можуть мати як нормативний, так і ненормативний (правозастосовний) характер. З лінгвістичного погляду, офіційні укази можна розглядати як документи певного жанру, що мають специфічну структуру, відзначаються вживанням кліше та термінологічних одиниць.

Мета нашого дослідження полягає у виявленні структурно-композиційних особливостей президентських указів Д. Трампа, вказаних за період 2019 року. Висуваємо гіпотезу, що офіційні укази відповідатимуть нормам правових документів і відіграватимуть чітку комунікативну роль у спілкуванні американського президента з країною.

Список літератури

1. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики : монографія Львів : ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.
2. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : [монографія] / Львів : ПАІС, 2010. – с. 12-13.
3. Карасик В. И. О типах дискурса / В. И. Карасик // Языковая личность : институциональный и персональный дискурс : сб. науч. тр. Волгоград : Перемена, 2000. – 245 с.
4. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: ИТДГК «Гнозис». 2004. 18 с.
5. Levinson S. Activity types and language / S. Levinson ; P. Drew and J. Heritage (eds.). London : Sage, 1992. 182 p.

Наталія Драганова

Науковий керівник – асист. Заполовський М. В.

Специфіка перекладу роману Г. Бьолля “Де ти був, Адаме?”

Переклад впливає на розвиток як письмової мови та літератури, так і суспільства. З самого початку він виконував важливу соціальну функцію, роблячи можливим міжмове спілкування людей. За часів глобалізації, коли майже всі хочуть постійно досліджувати щось нове, уникання його важливості стає неможливим. Він також слугує для перенесення однієї культури до іншої у всьому світі. Переклад різноманітних місцевих форм мистецтва, наприклад фільмів, літератури та музики необхідний для глобального розуміння країни та її життя. Він відіграє велику роль як для суспільства взагалі, так і для України зокрема.

Під час виконання своєї роботи перекладач дуже часто натрапляє на різноманітні проблеми. За К. Норд [2], вони можуть бути такими: прагматичні проблеми перекладу; проблеми, зумовлені конвенціями; специфічні перекладацькі проблеми та певні текстові проблеми. До проблем належить і переклад стилістичних засобів, таких як метафори, порівняння, гіперболи та літоти. Саме цей аспект відповідає не лише за переклад з мови оригіналу на мову перекладу, а й за особливості і майстерність перекладача. Особливу увагу ми приділили аналізу перекладу метафор з німецької мови на українську, оскільки в цьому романі їх найбільше.

Метафора – це образний мовний вираз, який виникає внаслідок перенесення якостей між предметами та явищами. Наприклад, “...ging ein großes, gelbes, tragisches Gesicht an ihnen vorbei...” – “...спочатку повз них пропливло велике, жовте, трагічне обличчя...”. П.Ньюмарк [1] описує метафори через взаємодію об’єкта категорій, зображення і сенсу, тоді як М. Снелл-Хорнбі [3], посилаючись на теорію взаємодії, розуміє під метафорою художній засіб, який проектує риси одного об’єкта на інший, при чому вони обоє взаємодіють. Метафора – це когнітивне явище, типове для повсякденної мови та яке робить одну область досвіду зрозумілою з точки зору іншої. Вона є одним з найпродуктивніших засобів збагачення мови.

Існують такі різновиди метафор: персоніфікація (перенесення якостей з живого об'єкта на неживий), напр. “*die Kolonne setzte sich in Bewegung*” [4] – “колона рушила”; гіпербола (стилістична фігура явного і навмисного перебільшення): “*die große Placken von Scmerz*” [4] – “багатопудові тягарі болю”; деперсоніфікація (перенесення якостей з неживого об'єкта на живий), напр. “*weiße Kittel*” [4] – “білі халати” (працівники лікарні); літота (троп, в якому міститься художнє зменшування величини, сили, значення зображуваного предмета чи явища): “...*die Tiere waren verstreut wie winzige, weiße, hartumrandete Wölckchen...*” [4] – “...вони розсипались наче малесенькі, білі-білі, різкоокреслені хмарки...”; синестезія (поєднання в одному тропі різних, іноді далеких асоціацій): “*kaltes Feuer*” [4] – “холодний вогонь”; символ (багатозначний алегоричний образ, заснований на подобі, схожості або спільності предметів і явищ життя), наприклад вино як символ крові в повісті “Де ти був, Адаме?”.

Отже, в ході дослідження було встановлено, що метафора є одним із засобів формування мовної картини світу та окремо кожного народу. Тема є перспективна для подальших досліджень, оскільки багато когнітивних проблем, які стосуються метафори все ще не розв'язані.

Список літератури

1. Newmark, P. A Textbook of Translation , Prentice Hall, 1988. 292p.
2. Stellmacher, T. Funktionales Übersetzen. /Sommersemester 2013, Institut für Angewandte Linguistik und Translatologie, Universität Leipzig
3. Snell-Hornby, M. Translation Studies. An integrated approach. John Benjamins Publishing Company, 1988. 170p.
4. Böll, H. Wo warst du, Adam? Ullstein Bücher, 1965. 155p.

Аліна Душкевич

Науковий керівник - асист. Батринчук З.Р.

Розвиток діалогічного мовлення учнів 5-6 класів

Розвиток діалогічного мовлення на уроках англійської – один з основних викликів сучасної педагогічної науки. Комунікативний підхід є найбільш ефективним у вивченні іноземної мови, оскільки спрямований на інтенсивний розвиток мовленнєвих навичок. Середня школа є тим навчальним закладом, де формуються базові механізми іншомовного спілкування. Головна мета навчання іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції. Діалогічне мовлення – це процес мовленнєвої взаємодії двох або більше учасників спілкування. Тому в межах мовленнєвого акту кожен з учасників виступає як слухач і як мовець [1, с. 5]. Завдяки діалогічному мовленню учні мають змогу вільно спілкуватись, адже мова – це засіб спілкування. Слова та правила не несуть жодного змісту без контексту. Складниками компетентності у діалогічному мовленні є вміння, навички, знання, а також комунікативні здібності [2, с. 15 –16]. У свою чергу, компетентність у діалогічному мовленні передбачає, що мовець вміє планувати, здійснювати й коригувати власну комунікативну поведінку під час породження та варіювання іншомовного мовлення у різних типах діалогічних висловлювань відповідно до певної ситуації спілкування (контексту). Основною метою формування компетентності у діалогічному мовленні учнів 5-6 класів є розвиток в учнів здатності здійснювати усно-мовленнєве спілкування у діалогічній формі. Характерними мовними особливостями діалогічного мовлення є його еліптичність, вільне синтаксичне оформлення мовлення, притаманне розмовному варіанту мовлення (на відміну від книжного або монологічного мовлення), переважання простих речень, варіювання інтонації, наявність мовленнєвих кліше, а також так званих стягнених форм [3, с. 10].

У середній школі учні повинні вміти вести діалоги таких функціональних типів: діалог-розпитування, діалог-спонування, діалог-обмін інформацією. Зростає питома вага самостійної роботи учнів, активно використовуються мовленнєві ситуації, що наближають навчальне спілкування до реальних умов. На кінець 5 - го класу учні повинні вміти (без попередньої підготовки) брати участь у діалозі, обмінюватися інформацією, висловлювати свою думку про конкретні факти і події, використовуючи при цьому всі види запитань, репліки спонукального характеру і такі діалогічні єдності, як запрошення - подяка, згода або відмова, пропозиція - контрпропозиція; наказ - запитання про умови виконання наказу або про його причину [4, с. 15 – 20]. Спілкування повинно відповідати цілям, завданням, умовам спілкування та комунікативному портретові партнера по комунікації. Висловлювання кожного співрозмовника має бути побудоване на матеріалах 1 - 5х класів і містити не менше 6 реплік, що правильно оформлені у мовленнєвому відношенні. На кінець 6-го класу учні повинні вміти вести діалог відповідно до вимог, зазначених у програмі для попереднього навчального року, але обсяг реплік зростає до 7 [4, с. 15 – 20]. Отже, діалогічне мовлення відіграє провідну роль у вивченні іноземної мови. Воно сприяє появі вербального стимулу, що призводить до активного процесу навчання і засвоєння учнями лексичного та граматичного матеріалу.

Список літератури

1. Колодязна В. В. Навчання діалогічного мовлення на уроках англійської мови за комунікативною методикою / *Англійська мова та література*. 2004. № 5. С. 4 – 9. № 6. С. 5 – 11.
2. Скалкин В. Л. Обучение диалогической речи (на материале английской речи): пос.[для учит.]. Київ, Рад. школа. 1989, 158 с.
3. Черниш В. В. Засоби формування іншомовної комунікативної компетенції у діалогічному мовленні . *Іноземні мов*. 2011. № 3. С. 15 – 22.
4. Оновлена програма 2017 року з іноземної мови затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року №804. URL: <https://www.schoollife.org.ua/onovlena-programa-2017-roku-z-inozemnoyi-movy> (дата звернення: 10. 02.2020).

Тетяна Дячок

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Лінгвальні особливості англомовних рекламних текстів

Сучасна реклама – багатоаспектне явище, яке привертає увагу науковців різних галузей науки: лінгвістів, психологів, культурологів, соціологів. Реклама - це друковане, рукописне, усне або графічне повідомлення про особу, товари, послуги або суспільний рух, відкрито опубліковане рекламодавцем й оплачене з метою збільшення обсягів збуту, розширення клієнтури, одержання голосів або суспільної підтримки.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю виявлення в рекламному тексті мовленнєвих та мовних засобів, поглиблення аналізу одиниць різних мовних рівнів із позиції їхньої ролі у досягненні мети рекламної комунікації.

Мета роботи полягає в дослідженні англомовних письмових рекламних текстів та аналізі лексико-семантичних особливостей їх перекладу.

Дослідивши англомовний рекламний текст, ми дійшли висновку, що в основі створення рекламних текстів лежать дві тенденції: стислість, лаконічність вираження та виразність, ємність інформації. Тому для рекламного повідомлення властиве використання конкретних іменників, а також якісних прикметників, що передають інформацію про якість товару чи послуги

За допомогою прикметника виражається пасивна ознака предмета чи явища, [3, с.107], наприклад: *Incredibly Swiss. Incredibly international. (Credit Suisse) - Надзвичайно швейцарський. Надзвичайно міжнародний. (Credit Suisse)*

Прислівники зі значенням часу мають у тексті прагматичне значення: вони функціонують як аргументативні сигнали, що стосуються мовного акту [1, с.154], наприклад: *We think banks need people as much as people need banks. (Keybank) – Ми вважаємо, що банки потребують людей настільки, наскільки люди потребують банки.*

Применники for, with орієнтують адресата на покупку, привертають його увагу до повідомлення. Використання префіксів інтенсивності: super-, extra-, ultra-, megaвідповідно: супер-, екстра-, ультра-, мега-, підкреслюють позитивну оцінку в тексті додають емоційності, наприклад: “*Extraordinary food for extraordinary dogs*” – “Надзвичайна їжа для надзвичайних собак” [4, с.143].

У рекламних текстах широко представлені імперативні форми дієслова та конотативні прикметники, емоціонально-піднесена лексика, алегорія, метафора, порівняння, паралелізм, різноманітні види повторів, алітерація, ономапоєя [2, с.24].

Список літератури

1. Егорова А.М. Теория и практика переводаэкономическихтекстов с английскогоязыка на русский. – Москва: Международные отношения, 1974. 192с.
- 2.Княжева Е.А., Крупина И.А. Предварительный анализ и перевод специального текста : Учебное пособие. Воронеж: Изд-во ВГУ, 2005. 32с.
- 3.Лившиц Т.Н. Реклама в прагмалингвистическомаспекте. Таганрог, 1999. 177с.
- 4.Медведева Е.В. Рекламная коммуникация. М.: Едиториал УРСС, 2003. 174 с

Каріна Загайко
Науковий керівник – доц. Суродейкіна Т.В.

Особливості розвитку діалогічного мовлення в молодших школярівна уроках англійської мови

Мета нашого дослідження — визначити, як розвивається діалогічне мовлення умолодших школярів, проаналізувавши матеріал, який подається у підручнику в початковій школі.

Молодший шкільний вік – сприятливий вік для оволодіння основами іншомовного матеріалу, закладання основ іншомовного спілкування, формування умінь та навичок іншомовної мовленнєвої діяльності. Звідси, як стверджує Н.Лейтес: «в молодому шкільному віці, коли ще дитина наповнена враженнями, відкрита до нового, готова до засвоєння, вона виявляє надзвичайну схильність до інтелектуальної праці. При постійній готовності до нового навантаження, розумові заняття стають для дитини своєрідною грою, де можна проявити необмежену ініціативу, спиратися на уяву та насолоджуватися власними силами. Вони здатні працювати з захопленням, навіть в несприятливих для них умовах: під час великої шумної перерви в школі, впродовж голосної розмови дома, з включенням телевізором» [1]. У лінгвістичній літературі діалогічне мовлення трактується А.Н.Шукиним як «особливий вид мовленнєвої діяльності, що характеризується ситуативністю, наявністю двох або більше комунікантів, швидкістю і безпосередністю процесу відображення явищ та ситуацій об'єктивного світу, активністю методів щодо вираження свого індивідуального ставлення до фактів, великою кількістю емоційних реакцій, персональною направленістю»[2].

Аналізуючи підручник 3 класу Алли Несвіт, можна підкреслити, що тут зустрічаються достатня кількість різноманітних вправ та завдань на розвиток діалогічної навички у молодших школярів. У підручнику розглядається усього 8 розділів і кожний розділ включає в себе по 7 уроків. Починаючи з третього уроку учні виконують до 5 вправ на розвиток діалогічного спілкування та усього у розділі простежується 2 вправи на побудову самого діалогу. До

прикладу, тема «Nature. Seasons/ Lesson3». Спочатку учні виконують інтерактивну гру «Мікрофон» Їхнє завдання відповісти на запитання: What can you do? I can play games (ride a bike / jump / run) in summer (spring/ autumn). I can play snowballs (ski / skate / sledge / make a snowman) in winter. Наступне завдання - прослухати та прочитати, а також відтворити діалог.

Отже, діалогічне мовлення формується у молодших школярів ситуативно та безпосередньо з використанням інтерактивних методів, які подає нам підручник. Звісно, динамічною рисою діалогу є позитивна мотивація, що пояснюється активністю взаємодії співрозмовників. Перевагами діалогічного мовлення виступають: участь у роботі всіх учнів класу, можливість висловити власну думку, формування навичок толерантного спілкування та вираження доброзичливого ставлення до опонента.

Список літератури

1. Лейтес Н., Мироненко В.В. Діти з раннім розвитком особливостей. Популярна психологія: Хрестоматія учебн.пособие для студентов пединститутов. Москва : Просвещение, 1990. 325 с.
2. Щукин А.Н. Лінгводидактичний енциклопедичний словник Москва : Астраль Хранитель, 2007.746 с.
3. ЛияскинаТ.В.Использование игровых компьютерных программ в самостоятельной работе студентов при изучении иностранного языка. Актуальные вопросы преподавания иностранных языков в школе и вузе . Межвуз. сб. науч. тр.Уссурийск, 1998. С. 48-53
4. Несвіт А.М. Англійська мова: підруч. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Генеза, 2014. 176 с.

Марія Загороднюк

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Роль граматичних трансформацій під час перекладу

Серед низки проблем, що вивчає сучасне мовознавство, досить важливе місце займає вивчення лінгвістичних аспектів міжмовної діяльності, що називають «перекладом» або «перекладацькою діяльністю». З метою досягнення адекватного перекладу перекладачі застосовують різноманітні трансформації. Необхідність використання граматичних трансформацій природно виникає у процесі перекладу, оскільки в українській мові, порівняно з англійською, відсутні такі граматичні категорії як, наприклад, артикль або герундій.

Метою статті є аналіз та порівняння застосування граматичних трансформацій під час перекладу оповідання «Маска червоної смерті», здійснені Л. Маєвською та Р. Помаранцевою [1].

Зміна порядку слів (replacement): THE “ Red Death” had long devastated the country [3]. – Давно вже спустошувала країну Червона Смерть [2]. В українському варіанті спостерігаємо заміну порядку слів. It was a voluptuous scene, that masquerade [3].– Розкішне було видовище – той маскарад [2].

Внутрішня інтеграція (inner integration): It was in the blue room where stood the prince, with a group of ale courtiers by his side [3]. – Це відбувалось у блакитній залі, де стояв принц Просперо серед гурту блідих придворних [2]. Український переклад відтворює структуру англійського речення, оскільки застосування дієприкметникового зворотів під час перекладу складнопідрядних речень невластиве українській мові. Щодо лексичного рівня, тут ми спостерігаємо трансформацію додавання.

Аналогічний і такий приклад: There was a sharp turn at every twenty or thirty yards, and at each turn a novel effect [3]. – Ступивши кілька десятків кроків, ви щоразу опинялися перед новим поворотом, а за ним на вас чекала нова дивовижка [2].

Зовнішня інтеграція (outer integration): All these and security were within. Without was the “Red Death”[3]. – Все це

разом з безпекою було тут, у монастирському захистку, а там, назовні, панувала Червона Смерть [2].

Розглянемо інший приклад наявності зовнішньої інтеграції в українському перекладі: A strong and lofty wall girdled it in. This wall had gates of iron [3]. – Високий міцний мур із залізною брамою оперезував замок [2].

Внутрішній поділ (inner partitioning): There were seven – an imperial suite [3]. – Їх було сім – сім величних світлиць, гідних імператора [2]. Аналогічну ситуацію спостерігаємо і в наступному прикладі: And the whole seizure, progress and termination of the disease, were the incidents of half an hour [3]. – Недуга була скоробіжна: від перших спазмів до смертних корчів минало не більш як півгодини [2].

Зовнішній поділ (outer partitioning): He had directed, in great part, the moveable embellishments of the seven chambers upon occasion of this great fete: and it was his own guiding taste which had given character to the masqueraders [3]. – Принц здебільшого сам наглядав за оздобленням семи світлиць до цього грандіозного fete: маски й убрання теж добиралися відповідно до його забаганок [2].

Опрацювавши переклади оповідання Е.А. По «Маска червоної смерті» українською та російською мовами, ми зробили такий висновок: в українському варіанті наявні безліч граматичних трансформацій, що свідчить про дещо відхилення перекладача від норм мови оригіналу для того, що краще передати зміст.

Список літератури

1. Науменко Л. П. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : [навч. посіб.] /Л.П. Науменко, А.У. Гордєєва.- Вінниця : Нова книга, 2011. – 136с.
2. По Е. А. Золотий жук / Е.А. По ; пер. Л. Маєвська. – К. Маєвська. – К. : Дніпро, 2001. – 400с.
3. Poe E.A. The Masque of the Red Death / Edgar Allan Poe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: books/ the_masque_of...death. php

Анна Задорожна

Науковий керівник – д.ф.н., проф. Бялик В.Д.

Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності перекладу

У процесі перекладацької діяльності головною метою перекладача є досягнення еквівалентності перекладу, тобто його адекватності. Тому для розв'язання цієї проблеми перекладач зазвичай вдається до використання перекладацьких трансформацій.

Явищу перекладацьких трансформацій приділяють велику увагу, бо воно використовується для того, щоб текст перекладу з максимально можливою повнотою передавав всю інформацію, укладену в оригінальному тексті, при дотриманні норм мови на яку перекладають [5, с.162].

В процесі дослідження було розглянуто використання низки перекладацьких трансформацій (лексичних, лексико-граматичних, граматичних та стилістичних) на матеріалі роману американського письменника Чака Поланіка «Бійцівський клуб» у перекладі Олега Леська.

Наведемо приклад застосування адаптивного транскодування, що є видом лексичної трансформації:

*Two, you can mix equal parts of gasoline and **diet cola*** [3, с. 13].

*Можна змішати порівну бензин і **дієтичну колу**, це два*[2 с. 13].

Словосполучення «*diet cola*», використане в оригінальному тексті, адаптується до норм української мови – «*дієтична кола*».

Перекладач нерідко вдається до лексико-граматичної трансформації відомої, як додавання:

*You wake up **at O'Hare*** [3, с. 25].

*Ти прокидаєшся **в аеропорту О'Хара*** [2, с. 27].

Перекладач подає додаткові відомості про власну назву у зв'язку з тим, що українські читачі не знайомі з цією культурною реалією.

У зв'язку з невідповідністю граматичних значень мови оригіналу і мови перекладу важливим є використання такої ПТ, як зміна частин мови:

*This isn't about love as in **caring**. This is about property as in **ownership*** [3, с.14].

*Тут не йдеться про любов, що **ніклується**. Тут йдеться про власника, що **володіє*** [2, с.15].

У цьому фрагменті тексту іменники «*caring*» та «*ownership*» при перекладі замінюються дієсловами «*ніклується*» та «*володіє*», що зумовлено українськими мовними та мовленнєвими нормами.

У процесі перекладу перекладач інколи вдається до архаїзації – стилістичної перекладацької трансформації:

*... this woman was also in my **tuberculosis** support group Friday night* [3, с.18].

*Цю жінку я бачив у п'ятницю ввечері в групі підтримки **сухотників*** [2, с.18].

У наведеному прикладі перекладач заміняє більш сучасне слово «*tuberculosis*» на архаїчне українське «*сухотники*» для надання мові перекладу необхідного стилістичного забарвлення.

Отже, труднощі досягнення еквівалентності перекладу у творі продиктовані перш за все не тільки особливостями художнього тексту, а й розбіжностями систем та структур мови оригіналу та мови перекладу.

Список літератури

1. Комиссаров В. Н. Теория перевода. Москва : Высшая школа, 1990. 253 с.
2. Поланік Ч. Бійцівський клуб / пер. з англ. О. Леська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 256 с.
3. Palahniuk Ch. Fight Club. London : VintageBooks, 2006. 224 p.

Типи пісенного матеріалу на уроках англійської мови в молодшій школі

Метою роботи є дослідження англомовного пісенного матеріалу, необхідність його використання в навчальному процесі, доцільність використання пісень в комплексі навчання. Використання англомовного пісенного матеріалу під час уроків цікавило багатьох відомих науковців. Найвизначніші серед яких є: Є. К. Кондрацька, С. Н. Савина, М. В. Ляховицький, А. А. Миролубова, В. Лобанова [1].

Існує велика кількість класифікацій англомовного пісенного матеріалу. Пол Фаерабенд класифікував пісні за їхнім змістом, ритмом та функцією. Таким чином, він окреслив сім категорій пісень: пісні-казки – короткі історії, покладені на музику, із простим сюжетом та одним або кількома головними героями; колискові пісні, які виконуються для того щоб дитина заснула ; запит-відповідь – пісенька, яка виконується у формі діалогу між двома персонажами; пісеньки, під час яких потрібно танцювати та лоскотати один одного; пісні, в яких потрібно плескати долонями або торкатися певних частин тіла, прості пісеньки з обмеженим діапазоном, вони зазвичай співаються, коли діти водять хороводи [2].

Аналізуючи підручник для 2 класу “Fly High”, можна дійти висновку, що пісні займають чільне місце в організації підручника.

Як бачимо з таблиці 1, найуживанішими типами пісень у підручнику “Fly High 2” виявилися пісні для тренування мовленнєвих конструкцій. Детально досліджуючи підручник для 2 класу “Fly High”, можна зробити висновок, що з усіх аудіозаписів (59 шт.), які додаються до книги, пісень налічується 18 (30%). З цих 18 пісень: пісні про тварин – 3 (16%), пісні про свята – 2, пісні про кольори – 1, пісні про цифри – 1, пісні для тренування нової лексики – 2, пісні, в яких потрібно торкатись частин тіла – 1, пісні для повторення

алфавіту – 1, пісні для тренування мовленнєвих конструкцій – 7 [3].

Таблиця 1 Типи пісень в підручнику “Fly High” 2

Типи пісень	К-сть, шт.	Відсотки. %
Пісні про тварин	3	16
Пісні про свята	2	11
Пісні про кольори	1	6
Пісні про цифри	1	6
Пісні для тренування нової лексики	2	11
Пісні, у яких потрібно торкатись частин тіла	1	6
Пісні для повторення алфавіту	1	6
Пісні для тренування мовленнєвих конструкцій	7	38
Всього	18	100

Отже, використання англомовного пісенного матеріалу в навчальних цілях є надзвичайно ефективне.

Список літератури

1. Василенко О. М., Сисоєнко І. В. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова м. Київ 2014. 43 с.
2. Isabel M., Antonio D. The use of Rhymes and Songs in the Teaching of English in Primary Education 2015. p. 91-92 p.
3. Perrett J, Covill Ch. Fly High 2 : Pupil’s book. Longman (Pearson Education). 126 p.

Стереотипізація образу жінки в англійській та українській картинах світу та її відображення при перекладі

В українській духовній культурі образ жінки найчастіше репрезентований образами-символами Жінки-Матері, Жінки-Берегині, меншою мірою Жінки-Воїна, які розкривають певні очікування суспільства щодо притаманних жінці якостей. Утім, така символізація/сакралізація образу жінки призводить до перенесення невідповідних (культурно-обумовлених) якостей міфічного образу жінки на реальну [1, с. 5].

Англійська картина світу дає зразки таких образів жінки: жінка-жертва, одружена з нелюбом заради матеріальних статків; пихата аристократка або представниця буржуазії з корисливим ставленням до життя; щира, порядна жінка з народу і зворушлива беззахисна дівчинка-дитина.

Порівняльний аналіз сформованого у духовній культурі на теренах України та в Англії гендерного дискурсу дозволяє співставити та дослідити спільні соціально-культурні передумови формування та специфіку трактування образу жінки. Це дає змогу виділити важливі компоненти розуміння жінки, присутні саме в українській та англійській візіях, і прослідкувати культурно-історичні зміни сформованих образів.

У сучасних умовах глобалізації світу і в процесі взаємодії мов і культур на всіх рівнях комунікації зростає науковий інтерес до вивчення засобів трансляції етноспецифічних явищ і культурної самобутності в іншу культуру.

Актуальність дослідження зумовлена розвитком культурологічної парадигми перекладознавства, а також тенденцією перекладознавчих студій до інтеграції з іншими гуманітарними дисциплінами. Переклад все більше розглядається як культурний, ніж суто мовний феномен. Перекладознавче дослідження образу жінки в когнітивно-дискурсивній парадигмі дозволяє виявити зв'язок його

адекватного/еквівалентного характеру відтворення зі світоглядними орієнтирами і ціннісними домінантами джерельної і цільової культур, з'ясувати засоби і форми інтерпретації культурно маркованих і концептуально важливих компонентів.

Теоретичною базою дослідження можуть слугувати праці таких лінгвістів, як P. Brown, S. Levinson, S.U. Philips, E.S. Bogardus, J. Butler, G. Rubin, E. Goffman, P. Fishman, O. Jespersen, D. Tannen, Н.М. Григоріва, А.В. Кирилина, О.Л. Бессонової, О.О. Вороніна, В.І. Карабана, Н.Д. Борисенко, А.П. Мартинюк, І.І. Морозової, С.Д. Павличко, О.В.Ткачик та інших. На особливу увагу заслуговує думка Р. Лакоффа про те, що гендерні уявлення, як і інші форми знань, організовані у вигляді ментальних структур, є ідеалізованими когнітивними моделями [2, 46]. А Дж. Вільямс та Д. Бест вважають, що уявлення про психологічний тип жінки пронизують міфи, релігію, а також письмову літературу; героїні, як реальні так і вигадані, несуть в собі цілий набір стереотипів, тобто є потенційними носіями характеристик, властивих жіночій статі.

Тож вбачаємо перспективним проведення комплексного дослідження щодо проблеми відображення при перекладі стереотипів образу жінки в англійській та українській картинах світу, беручи до уваги твори конкретних авторів. Теоретична значущість такого дослідження полягає у відкритті нових перспектив розвитку культурологічних перекладознавчих досліджень, що стосуються проблем інтерпретації концептів джерельної культури в образному просторі художнього дискурсу культури перекладу.

Список літератури

1. Откович К. Ілюзія свободи: образ жінки від традиціоналізму до модернізму. Монографія. К. : КАРБОН, 2010. 210 с., іл.
2. Lakoff R. Language and Woman`s Place [Електронний ресурс] // Language in Society. 1973. P.45-80. Режим доступу : https://web.stanford.edu/class/linguist156/Lakoff_1973.pdf – Назва з екрана. Дата перегляду: 12.01.2020.

Яна Казимір

Науковий керівник – доц. Микитюк І. М.

Ономастика у скопусі сучасних лінгвістичних досліджень

Сучасні тенденції стрімкого зростання процесу створення нових лексичних одиниць зумовлюють необхідність їх лінгвістичного опису, що є неможливим без звернення до теорії номінації, яка, перш за все, пов'язана з описом загальних закономірностей творення мовних одиниць, взаємодії мислення, мови та дійсності у цих процесах, ролі чинника особистості у виборі ознак, які закладають основи номінації. Теорія номінації ставить перед собою глобальне завдання вивчення співвідношення оточуючого світу, мислення та мови, дослідження різноманітних засобів номінації, самого процесу перетворення фактів позамовної дійсності у набуток системи і структури мови. На думку Ж. О. Вардзелашвілі: «Об'єктом номінативного аспекту теорії мови є всі номінативні засоби мови, утворені різноманітними способами; у світлі теорії номінації розглядаються питання системності слів не лише у прямих, але й у переносних значеннях» [1, с. 62]. У праці «Словник лінгвістичних термінів» українські дослідники Д. І. Ганич та І. С. Олійник зазначають: «Ономастика складається з двох основних розділів: антропоніміки – розділ лексикології (ономастики), який вивчає власні імена людей, закономірності їх виникнення, розвитку, функціонування, і топоніміки – науки про географічні назви» [2, с. 203]. Існують різноманітні аспекти ономастичних досліджень: описова ономастика, яка створює фундамент ономастичних дослідів, уможлиблює філологічний аналіз і лінгвістичну інтерпретацію досліджуваного матеріалу; теоретична ономастика, яка вивчає загальні закономірності розвитку та функціонування ономастичних систем; прикладна ономастика, яка дає практичні рекомендації картографам і біографам; ономастика художніх творів, яка складає розділ поезики; історична ономастика, що вивчає історію виникнення імен; етнічна ономастика, яка вивчає виникнення назв етносів і їх частин у зв'язку з іменами інших типів, еволюцію етнонімів з

іменами інших типів, еволюцію етнонімів, які призводять до виникнення топонімів, антропонімів, зоонімів тощо.

Розвиток ономастики як наукової дисципліни можна умовно розділити на три етапи. Перший етап – це так звана «доакадемічна доба», коли створюються перші словники власних назв і з'являються наукові розвідки із зазначеної проблематики. Цей період тривав до середини 19 ст. Другий етап охоплює другу половину 19 ст. та першу половину 20 ст., коли з'являються академічні філологічні дослідження з ономастики. І нарешті третій етап (друга половина 20 ст. – початок 21ст.), коли ономастичні дослідження здійснюються філологами та спеціалістами-істориками. Сучасна ономастика має два основні вектори досліджень – лінгвістичний та історичний, однак результати ономастичних досліджень використовуються також в етнографії, археології, картографії, логіці та багатьох інших науках. Ономастика також має два підходи до вивчення онімів. Перший об'єднує дослідників, які використовують оніми як історичне джерело. Другий – учених-філологів, котрі використовують оніми в дослідженнях з історії мови. Тому, ономастика вважається спеціальною дисципліною, яка вивчає оніми як історичне джерело. У свою чергу, у філології ономастика є частиною лінгвістики, дослідницький об'єкт істориків мови.

Отже, сучасна ономастика, на відміну від традиційного аналізу, передбачає комплексне ономастичне тлумачення власної назви, тобто береться до уваги не лише конкретна власна назва, її форма, але обов'язково й обставини, які супроводжують появу найменування, а також уся система назв об'єктів, а, отже, і місце конкретної власної назви в цій системі.

Список літератури

1. Вардзелашвили Ж. А. К вопросу о толковании термина «номинация» в лингвистических исследованиях / Ж. А.Вардзелашвили // Славистика в Грузии. – 2000. – № 1. – С. 62–68.
2. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.

Переклад фразеологізмів англійської мови з оцінним компонентом української мови

Фразеологізми мають особливі функції у мові та мовленні. Одною з найважливіших є вираження емотивно-оцінновідношення до дійсності.

Переклад фразеологізмів є доволі непростим процесом. Переклад фразеологізмів – це не просто передача семантичного значення, але й збереження конотативних характеристик.

Оцінний компонент, закладений в значенні фразеологізму, є основним конотативним значенням завдяки його соціолінгвістичній природі. У різних цивілізаціях і в різні епохи поняття добра і зла, негативного і позитивного сприймалися по-різному. Суб'єктивно-оцінний елемент фразеологічного значення пояснюється диференційованою реакцією людей на позитивні і негативні явища є інтегральним в семантичній структурі фразеологізму. Розрізняють негативний, позитивний і нейтральний компоненти фразеологічного значення, в основі яких лежать осуд, схвалення або відсутність яскраво вираженого схвалення або засудження як констатація соціально усталеної оцінки якого-небудь явища [1, с.40].

Е.Ф. Арсеньєва в своїй роботі «Сопоставительный анализ фразеологических единиц» виділяє такі способи перекладу фразеологізмів: фразеологічні еквіваленти (повні та часткові), фразеологічні аналоги та переклад безеквівалентних фразеологізмів за допомогою калькування, дескриптивного перекладу чи лексичного способу [1, с.116-120].

Наприклад, фразеологізм «aspoorasachurchmouse» з книги Люсі-Мод Монтгомері «Enne of Green Gables» [3], перекладений українською мовою повним еквівалентом «бідна, як церковна миша» [2] і абсолютно точно передає негативне оцінне значення.

Ще одним прикладом є фразеологізм «onseinablue moon» [3], українською мовою перекладений «майже ніколи» [2]. У цьому випадку перекладач застосував дескриптивний метод перекладу. Нейтральна оцінка, наявна в оригінальному тексті, зберігається при перекладі.

Фразеологізм «as like as two pises» [3] українською мовою перекладений способом фразеологічного аналогу «як дві краплі води» [2], де фразеологізм має одне й те ж саме значення, але різні обра
и (горошини – краплі); при цьому оцінка в перекладі залишається нейтральною, як і в оригіналі.

Отже, перекладаючи англійські фразеологізми на українську мову, важливо обрати правильний метод перекладу, щоб, у такий спосіб, передати читачеві ту оцінку фразеологізму, яка була задумана автором в оригінальному тексті.

Список літератури

1. АрсентьеваЕ. Ф.Сопоставительный анализ фразеологических единиц. Издательство казанского университета, 1989 – С.40., 116-120 - <https://www.booksite.ru/fulltext/arsentieva/text.pdf>
2. Монтгомери Л.-М. Енн із Зелених Дахів <http://testlib.meta.ua/book/51794/read/>
3. Montgomery L.-M. Anne of Green Gables. <http://www.gutenberg.org/files/45/45-h/45-h.htm>

Мар'яна Капушак

Науковий керівник – доц. Князева Д.А.

Особливості синтагматичного зв'язку прикметника з іменником у французькій мові

У науковій літературі питання синтагматичної комбінаторики прикметника з іменником розглядається у багатьох працях. Немає практично жодної граматики, у якій би автори не торкалися цього питання. Аналіз багатьох граматик французької мови (М. Гревіс, М. Вільме, Ж-Кл. Шевальє, Р. Вагнер і Ж. Пеншон, В. Г. Гак та ін.) показує, що у французькій мові немає чітких правил, які б фіксували місце прикметника біля іменника. Він може знаходитися у постпозиції або препозиції до іменника. Напр.: *un petit enfant, un long chemin, un travail difficile, un sourire charmant.*

Загалом вважається, що місце прикметника залежить від його морфологічної структури та значення. Опрацювавши низку наукових матеріалів, присвячених проблемі нашого дослідження, ми зауважили деякі особливості їх практичного використання. Йдеться зокрема, про: фонетичні (або ритмічні), історичні, синтаксичні, стилістичні, лексико – семантичні особливості.

В основному для французьких прикметників типовою є постпозиція. У постпозицію ставляться прикметники відносні, якісні та прикметники, які позначають колір. Напр.: *la nuit noire, les yeux verts.* Також на позицію прикметника впливає ритміко-фонетичний чинник. Зазвичай, в постпозицію ставлять багатоскладові прикметники. Напр.: *un bel appartement, un coeur sensible.*

У препозиції закріпилась низка короткоскладових прикметників. Напр.: *grand, petit, bon, mauvais, joli, gros, jeune, vieux, beau* тощо. Вони характеризуються давнім походженням та мовним узусом. Проте це правило не є абсолютним, тому що в художній літературі часто змінюють звичне місце прикметника, щоб надати більшої експресивності та емоційності висловленню. Напр.: *Une verte vieillesse* [1, 332]. Часто в таких випадках прикметник змінює своє значення.

Напр.: un home brave – смілива людина/un brave homme – славний чоловік; un livre triste – сумна книга/un triste livre – понищена книга.

Отже, прикметники, наведені вище, чітко розрізняються за своїм значенням. І в залежності від того, яке значення автор хоче надати своєму висловленню, визначається місце прикметника.

Аналіз прикладів, узятих з роману Фредеріка Бегбедера «L'amour dure trois ans» («Кохання живе три роки»), показав, що у суцільній вибірці із 516 прикладів в препозиції знаходиться 206 прикметників, в постпозиції 310 прикметників.

У випадку препозиції найбільш впливовим чинником є історичний (76%). Відповідно, інші чинники складають: стилістичний (12.1%), ритміко-фонетичний (8%), синтаксичний (2.4%), лексико-семантичний (1.5%).

У постпозиції перше місце визначається, перш за все, морфологічною природою прикметника (68%), опісля береться до уваги ритміко-фонетичний (23,1%), синтаксичний (4%), стилістичний (3,6%), лексико-семантичний (1,3%) чинники.

Отже, позиція прикметника не може бути визначена впливом тільки одного чинника. Кожен з названих чинників демонструє різні винятки і не може однозначно пояснити позицію прикметника в усіх випадках. Часто різні чинники перегукуються між собою, що представляє труднощі чіткому розмежуванні їхнього впливу. Так, напр., позиція коротких прикметників *grand*, *petit*, *bon*, *mauvais*, *joli*, *gros*, *jeune*, *vieux*, *beau* може пояснюватися як історичним, так і ритміко-фонетичним факторами, оскільки ці малоскладові прикметники закріпили за собою це положення ще в старофранцузький період.

Список літератури

Grevisse, M. *Le bon usage. Grammaire française avec des Remarques sur la langue française d'aujourd'hui* / Paris : Gembloux, 1964. 1194 p.

Використання епітету в пісенному дискурсі британської групи "Queen"

Пісенний дискурс наділений багатьма стилістичними, граматичними та лексичними засобами вираження й складає разом з мовою одне ціле.

Розглядаючи поняття "дискурс", науковці досі не можуть знайти єдине правильне визначення. Дискурс – це мова, занурена в життя, у соціальний контекст [1].

Л. Г. Дуняшева вважає, що пісенний дискурс – "це текст пісень в сукупності з контекстом їх створення та інтерпретації"[2]. Пісенний дискурс – процес передачі інформації через форму музичного тексту або повідомлення.

Актуальність дослідження визначається у необхідності аналізу пісенного дискурсу гурту "Queen", в текстах яких англійська мова маніфестована на сучасному етапі її розвитку.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей функціонування епітетів у пісенному дискурсі гурту "Queen".

Матеріалом дослідження слугували 84 пісенних тексти. Методом наскрізного виписування було виокремлено 63 епітети різних типів. З них:

- 28 простих :

Наприклад: "They said we made a **perfect pair**" ("Save me")

Цей епітет використовують для того, щоб показати всю простоту та ідеальність цих стосунків.

- 5 сполучних:

"All **God's creations** great and small" ("The miracle ")

Під цим епітетом автор має на увазі все, що є на цій Землі: і живі істоти і предмети.

- 25 фразових та тих які виступають цілим реченням:

"**Crazy little thing** called love" ("Crazy Little thing called Love")

Автор має на увазі те, що любов – це незрозуміла річ, і люди люблять по-різному.

- 5зворотніх:

"Breakthrough these **barriers of pain**" ("Breakthru").

У цьому випадку автор має на увазі, що дуже складно рухатись далі та йти вперед не переживши біль та втрату.

Розглядаючи стилістичний засіб у відсотковому значенні, спостерігаємо високу частоту вживання простого епітета. Причиною цього явища, на нашу думку, є зручність використання таких епітетів у пісенному тексті та їх здатність відтворювати образи в їх експресивному значенні.

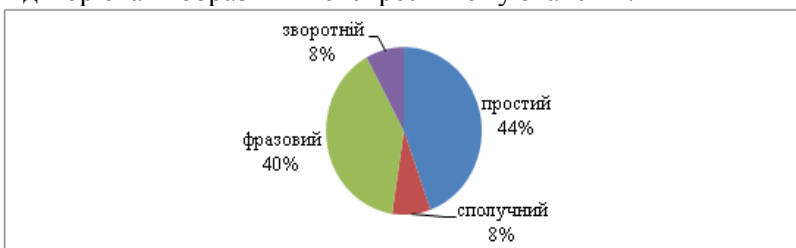

Рис. Епітети у пісенному дискурсі гурту "Queen"

Усі розглянуті епітети допомагають краще засвоїти весь зміст пісенного тексту та відчувати всі ті емоції, що автор хотів передати шляхом використання експресивних засобів.

Пісенний дискурс – цікаве лінгвістичне явище для вивчення, адже він насичений різними засобами, що надають пісням мелодійності, яскравості та експресивності. Розглядаючи пісенний дискурс, ми, насамперед, досліджуємо вербалізацію людських бажань, страхів та емоцій, що так вміло зображені та водночас приховані за текстом.

Список літератури

1. Воробьева, О. П. Лингвистич. аспекты адресованности худ. текста учебник М, 1997. С. 382
2. Дунышева Л. Г. Концепт «свобода» в афроамериканском песенном дискурсе // *Ученые записки Казанского университета. Сер. Гуманитарные науки.* Т. 153. Кн. 6. Казань, 2011. С. 158–167.

Способи подолання внутрішньомовної і міжмовної інтерференції в учнів старших класів ЗОШ

Проблема мовної інтерференції – процесу, який гальмує засвоєння іноземної мови внаслідок перенесення мовних навичок з однієї мови в іншу (з рідної мови в іноземну, з першої іноземної мови в другу) – хвилює дослідників уже не одне десятиліття. Інтерференція, що виникає внаслідок негативного впливу однієї мови на іншу, охоплює всі лінгвістичні рівні. Дослідники виокремлюють фонетичну, графічну і орфографічну, граматичну, лексичну, семантичну, стилістичну і синтаксичну інтерференцію [1, с. 9-12], що веде до помилок і відхилень від мовних норм. Це явище безпосередньо впливає на успішність оволодіння індивідом іноземною мовою і використання її як у рецептивних, так і в продуктивних видах мовленнєвої діяльності.

Мета нашого дослідження – виявити способи подолання внутрішньомовної і міжмовної лексичної інтерференції в учнів старших класів ЗОШ і перевірити їх результативність у ході практичного експерименту. **Об'єкт** дослідження – явище внутрішньомовної і міжмовної лексичної інтерференції. **Матеріалом** дослідження слугують дані, отримані в ході навчального експерименту і тестування групи з тридцяти учнів десятих класів ЗОШ 1-3 ступенів № 5 м. Хотин, поділених на дві групи з однаковою кількістю учнів – контрольну і експериментальну.

Попередній аналіз учнівських переказів і творів з німецької мови показав, що внутрішньомовна і змішана лексична інтерференція найчастіше проявляється у випадках синонімії, омонімії, паронімії і чисельних випадків лексико-семантичної сполучуваності. Всі ці явища є «полем» для потенційної інтерференції. З огляду на це, ми розробили три види вправ на подолання внутрішньомовної і міжмовної лексичної інтерференції:

1) репродуктивні вправи, а саме вправи на ідентифікацію, на підстановку, трансформаційні вправи, вправи на конструюван-

ня, вправи на розширення граматичної структури, вправи на питання-відповідь, імітаційно-репродуктивні вправи;

2) репродуктивно-продуктивні вправи з опорою на заданий граматичний матеріал або на аналогічну ситуацію, тренувальні вправи на підстановку, тренувальні трансформаційні вправи, тренувальні питально-відповідні вправи, рольові ситуативні вправи, тренувальні описові вправи, ігрові вправи, спрямовані на активізацію граматичного матеріалу, що вивчається;

3) продуктивні творчі вправи на вирішення проблемних ситуацій, монологічні описові вправи, діалогічні описові вправи, творчі вправи на внесення нових елементів у висловлювання, композиційно-проектні вправи.

На першому етапі подолання внутрішньомовної і міжмовної лексичної інтерференції використано репродуктивні вправи, які в міру засвоєння матеріалу доповнювалися репродуктивно-продуктивними вправами. На останньому етапі учні виконували різні типи продуктивних вправ.

Варто наголосити на тому, що після виконання учнями спеціально розроблених вправ для подолання лексичної інтерференції її рівень знизився з 60% до 11% у випадку з «псевдодрузями перекладача»; з 50% до 13% з «перенесенням» норм лексичної сполучуваності; з 25% до 0% з явищем паронімії і з 15% до 5% – омонімії німецької мови. Результати тестування також дозволили зробити висновок про те, що міжмовні фактори при вивченні іноземних мов мають більший вплив на учнів старших класів, ніж внутрішньомовні: ступінь міжмовної інтерференції (близько 73% помилкових відповідей) є відчутно вищим за відповідні показники внутрішньомовної інтерференції (близько 27% всіх помилкових відповідей).

При аналізі динаміки інтерференційного впливу з'ясовано, що виконання розроблених нами вправ допомогло значно знизити рівень лексичної інтерференції учнів, що впливає на скорочення кількості лексичних помилок, допущених ними в реченнях.

Список літератури

1. Баранникова Л.И. Сущность интерференции и специфика ее проявлений. Москва Наука, 1972. - 94 с.

Тетяна Кінащук
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Фразеологічні одиниці як засіб атракції англомовного газетного заголовка

У сучасному світі засоби масової інформації намагаються привернути нашу увагу за допомогою влучних та цікавих заголовків. Такий ефект досягається при використанні різноманітних експресивних засобів, серед яких вагоме місце посідають фразеологічні одиниці (далі ФО) [1, с. 259].

Позаяк фразеологія англійської мови поповнюється, а в англомовних газетних заголовках (далі ГЗ) часто можна спостерігати ФО, наша тема є актуальною.

Мета роботи полягає у дослідженні прагматичної функції ФО в англомовних ГЗ. Згідно з метою, перед нами постав ряд таких завдань: проаналізувати англомовні ГЗ на наявність у них ФО; зробити кількісний аналіз вживання ФО в англомовних ГЗ за роками та дискурсами (британський та американський).

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше проаналізовано ФО в англомовних ГЗ, датованих проміжком 2014-2018 рр.

У даній роботі за допомогою корпусу електронної бібліотеки *Questia Online Library*[3] було досліджено три групи ФО, а саме: ФО на позначення кольору, ФО на позначення музики та ФО на позначення погоди. В ході дослідження було виявлено, що найпоширенішою з трьох досліджуваних була група ФО на позначення кольору (зафіксовано 5025 ГЗ, що у відсотковому співвідношенні дорівнює 54,4%). Другою за відсотком вживання є група ФО на позначення музики (2111 ГЗ, тобто 22,9 %). Найменш чисельною була група ФО на позначення погоди (2090 ГЗ, тобто 22,7 %).

Ми вдалися до описового методу для вилучення ФО зі словників *The Oxford Dictionary of Idioms* [4] та *Dictionary of English Idioms & Phrases* [2]; порівняльного методу для порівняння вживання ФО в англомовних заголовках британських та американських газет і зіставлення

досліджуваних ФО; кількісного методу для обрахунку відповідних даних.

Прикладом ФО на позначення кольору може слугувати ФО “*green with envy*”, що означає „готовий тріснути від заздрості” та вживається у ГЗ *Why Your Colleagues Will Be Green with Envy* (*Daily Herald (Arlington Heights, IL), 5/10/2018*).

ГЗ *Deficit at School Puts Teachers' Jobs at Risk; Secondary Believed to Be in the Red to the Tune of Ps750,000* (*Evening Chronicle (Newcastle, England), 13/10/2016*) апелює до ФО на позначення музики “*to the tune of*”, що має значення „в розмірі, на суму”.

Нарешті, у ГЗ *DeNardo Known to Be Right as Rain* (*Tribune-Review/Pittsburgh Tribune-Review, 16/06/2018*) бачимо ФО на позначення погоди, а саме “*right as rain*”, що означає „цілий і неушкоджений”.

Отже, ФО часто можна знайти в англомовних ГЗ як британського дискурсу, так і американського. Вони відіграють важливу роль у приверненні уваги читача до ГЗ, і як наслідок, до газетних статей. Значення роботи полягає у подальшому застосуванні отриманих результатів, на основі яких можуть бути встановлені нові закономірності вживання ФО, а також глибше досліджено їх вплив на читача.

Список літератури

1. Петриця Л. І., Удяк Г. І. Специфіка вживання англійських фразеологізмів (на прикладі британських електронних ЗМІ). *Молодий вчений*. 2017. № 4.3 (44.3). С. 259–263.
2. Dictionary of English Idioms & Phrases. URL: www.usingenglish.com/reference/idioms (Last accessed: 17.02.2020).
3. Questia Online Library. URL: <http://www.questia.com> (Last accessed: 18.02.2020).
4. The Oxford Dictionary of Idioms. 2nd Edition / ed. Judith Siefring. Oxford: Oxford University Press, 2004. 348 p. URL: <http://ngoangu.vimaru.edu.vn/wp-content/uploads/documents/Oxford-Dictionary-of-Idioms-1.pdf> (Last accessed: 17.02.2020).

Шляхи формування навичок XXI століття у контексті вивчення англійської мови

Загально відомо, що у XXI столітті успіх приходить до того, хто володіє інформацією і вміє правильно нею скористатися. У сучасному інформаційному суспільстві шкільний вчитель повинен не стільки давати знання, скільки навчити ці знання здобувати, роблячи акцент на формуванні і розвитку навичок. Саме такий підхід уможливорює розвиток індивідуальності, самостійності, незалежності, і як результат веде до підвищення загального рівня мотивації учнів.

Як правило, говорячи про навички XXI століття розуміють набір знань і умінь, таких як критичне мислення, творчий підхід, незалежність, спільне виконання завдань і цифрова грамотність, необхідних для життя і роботи в сучасному постіндустріальному високотехнологічному суспільстві. Розвиток цих компетенцій – одна з провідних тенденцій в освіті. Головне завдання, яке стоїть в зв'язку з цим перед вчителем – поєднати викладання свого предмета з формуванням і розвитком згаданих навичок.

Розглядати навички XXI століття в контексті викладання англійської мови, іноземні автори виокремлюють [3] необхідність удосконалення таких компетенцій:

- Уміння аналізувати, синтезувати і оцінювати матеріали англійською мовою.
- Повага до представників інших культур, вміння працювати в багатокультурному середовищі.
- Уміння організувати свій час і самодисципліна, необхідні для самостійного вдосконалення мови.
- Уміння сформулювати свою точку зору з тієї чи іншої проблеми, і висловити її англійською мовою.
- Вивчення матеріалів і рішення задач англійською мовою.
- Готовність експериментувати з мовою, бажання вирішувати нові комунікативні завдання.

- Уміння орієнтуватися в англomовному цифровому контенті, і використовувати програмне забезпечення з англійськомовним інтерфейсом.

У контексті оволодіння навичками XXI століття існує відмінність між поняттями ‘компетентності’ та ‘компетенції’, які більше відповідають розумінню сучасних цілей освіти. О. І. Пометун вважає, що «компетенції – це цілі (поставлені перед людиною), а компетентності – це результати. здатність встановити і реалізувати зв’язок між *знанням* – *умінням* і ситуацією. Окрім цього, автор виокремлює 7 ключових освітніх компетенцій, які за змістом перегукуються зі згаданими навичками XXI століття. Серед них: ціннісно-смилова, загальнокультурна, навчально-пізнавальна, інформаційна, комунікативна, соціально-трудова компетенції та компетенція особистісного самовдосконалення [2, с. 24].

Навчальний предмет ‘Англійська мова’ вважають компетентнісним, оскільки основою його змісту є практична діяльність, тобто переважає діяльнісний зміст [1]. Цей предмет має великий потенціал для формування ключових компетенцій.

Список вмінь і навичок далеко не вичерпний, але чітко вказує на те, наскільки важливі вони у викладанні англійської мови на сучасному етапі – у світі, де англійська мова часто постає в ролі *lingua franca*. Змінюється світ навколо, змінюється власне мова і цілі її вивчення, тому виникає необхідність у нових міжособистісних, пізнавальних та технічних умінь, без яких ефективно спілкуватися не буде неможливим. А це означає, що навички XXI століття дедалі більше інтегровані в навчання і вивчення англійської мови.

Список літератури

1. Нова українська школа (2018) URL:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/NEW-SCHOOL.pdf>

2. Пометун О. І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ, 2004. 112 с.

3. Twenty-first Century Skills Map. World Languages. 2011. URL:
https://www.actfl.org/sites/default/files/pdfs/21stCenturySkillsMap/p21_worldlanguagesmap

Повтор як засіб вираження експресивності у виступах президента США Дональда Трампа

Вже досить багато років явище експресивності належить до числа найбільш складних і дискусійних питань у лінгвістиці. Експресивність – сукупність семантико-стилістичних ознак одиниць тексту, які забезпечують їх здатність виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного вираження ставлення мовця до адресата або змісту мови [1, с. 21].

Експресивність політичних промов зазвичай поєднує два принципи: інформаційний та суб'єктивний. Завдання першого полягає в передачі суті реального чи ірреального, сучасного чи історично давнього світогляду, події, факту з життя суспільства в цілому, а другого – поєднати суб'єктивне, особисте бачення світу політиком і бажання вплинути на слухача.

На відміну від емоційності вислову, котра, перш за все, пов'язана із реалізацією емоційної оцінки, експресивність промови співвідноситься з інтелектуальним наміром переконати в чомусь адресата, посилити перлокутивний ефект висловлення, надати йому більшої виразності, а також експресивність є одним із засобів самовираження [2, с. 78].

Мета дослідження полягає в аналізі експресивності стилістичних повторів у промовах американського президента Дональда Трампа та їх структури.

Сорок п'ятий президент США Дональд Трамп є тонким майстром впливу на аудиторію, маніпулювання почуттями публіки та утримування її уваги. Це якість, якій може позаздрити кожен із тих, хто виступив із публічними промовами на стадіоні чи в залі засідань. Д. Трамп використовує багато повторів, щоб донести своє повідомлення до аудиторії. Тому варто детальніше проаналізувати цей засіб вираження експресивності у його промовах.

Слід зазначити, що повтор (англ. *repetition*) –це засіб експресивності, зумовлений повторенням якого-небудь члена речення чи словосполучення, розташованих у безпосередній близькості. Виділяють кілька видів повторів, що вирізняються один від одного характером структурної організації: простий контактний повтор; розширений повтор; обрамлення або кільцевий повтор; повтор-підхоплення; ланцюговий повтор[3].

Наше дослідження повторів ґрунтується на трьох промовах Д. Трампа: “Donald Trump inauguration speech”, “Donald Trump Addresses the White House Mental Health Summit” та “Donald Trump Delivers Remarks on Iran From The White House” [4]. Загальна кількість повторів у них становить 85 випадків.

У результаті кількісного аналізу типів повторів, виявлено значне переважання контактних повторів (29 випадків вживання) та ланцюгових повторів (24 випадки вживання), наприклад: “*And spent trillions and trillions of dollars over seas...*”, “*We are one nation and their pain is our pain. Their dreams are our dreams and their success will be our success”[4].*

Менш частотними виявилися кільцеві та розширені повтори (16 та 13 випадків вживання відповідно), наприклад: “*Right at the beginning of this whole thing, right?”, “*This is your day. This is your celebration, and this, the United States of America, is your country”[4].**

Помітно меншу кількість становлять повтори-підхоплення (3 випадки вживання), наприклад: “*Because we're way, way behind, in our country, on mental health*”[4].

Таким чином, можна констатувати, що Д. Трамп надає перевагу контактному та ланцюговому повторам як засобу вираження експресивності у проаналізованих промовах.

Список літератури

1. Богатько В. В. Синтаксис і стилістика неповних речень у мові сучасної української періодики: Навчальний посібник для спецкурсу. Вінниця, 2010. 176 с.
2. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Москва, 2012. 208 с.

Анастасія Кобаски

Науковий керівник – доц. В.А. Гладка

Кольороназви у французькій пісні II половини XX ст.

Одним із домінувальних векторів сучасного вивчення мови та мовних явищ є лінгвокультурологія, тобто наука, що досліджує «закладений у значенні мовного знака культурний зміст, який слугує певною культурною пам'яткою нації» [1, с. 32]. Як стверджують лінгвісти, у свідомості людини реальний світ відображений у тій мірі, в якій він відображений у мові. Адже кожна мова відображає реальний світ по-своєму, закладаючи тим самим мовну картину світу, яка визначає специфіку національного світобачення (Є. Верещагин, В. Воробйов, В. Костомаров, В. Красних, В. Маслова, І. Ольшанський, Х. Ортега-і-Гассет, Є. Сепір, Б. Уорф та ін.). Інтерес науковців до вивчення і розуміння культури загалом і знаків, символів певної мови зокрема, яке допомагає зрозуміти закони, пізнати мислення народу, який розмовляє певною мовою, визначає **актуальність** нашої роботи. Зазначимо, що символи культури є об'єктом багатьох лінгвістичних досліджень, де їх витлумачують як «форму вираження і передачі духовного змісту культури через певні матеріальні предмети чи спеціально створені образи та дії, що слугують знаками цього змісту» [4, с. 7–8], або як «предмет комунікації, умовний знак, чуттєвий об'єкт, що сприймається у більш загальному та довготривалому значенні (...) виражає певний зміст за допомогою зовнішньої форми та може бути зрозумілий лише в певному контексті» [2, с. 326].

Основна мета запропонованої студії полягає у виявленні кольороназв, як одного зі значущих символів культури, у французьких ліричних піснях II половини XX ст., які допомагають виявити засоби вираження мовної картини світу французьким соціумом.

Насамперед зазначимо, що пісня, як «словесно-музичний твір, призначений для співу» [3, с. 458], не лише вирізняється жанровим змістом, музичною мовою і структурою, а й відображає характер народу, його звичаї, історичні події. Тому вивчення кольорів на матеріалі пісні уможливило відтворення цілісної картини світу, визначення цінностей, які характеризують певний етнос.

Аналіз кольороназв (58 ЛО) на матеріалі 20 французьких ліричних пісень II половини ХХ ст. дозволив виявити шість найменувань кольорів та їхніх відтінків, які вживаються у прямому та переносному значенні, а саме:

1. **bleu** (22 ЛО – 33 %), який вживається найчастіше у комбінації з такими іменниками, як *leciel* (напр.: *lecielbleu, lebleudescieux*), *lesyeux* (напр.: *Plusbleuquelebleudetesyieux*);

2. **blanc** / **blond** (17 ЛО – 25,4 %), найчастіше вжитий у комбінації з іменниками *une rose* (напр.: *desrosesblanches*), *le vin* (напр.: *auvinblanc*); *Plusblondquetescheveuxdosés*;

3. **gris** (7 ЛО – 10%), напр.: *un ciel gris; la petite écriture grise; Plus gris que le gris de ma vie*;

4. **noire** (7 ЛО – 10%), напр.: *une toile noire; un aigle noir; Plus noir que le noir de mon cœur*;

5. **rose** (5 ЛО – 7,5%), напр.: *la vie en rose; Elle s'habille en rose*;

6. **rouge** / **rougi** (5 ЛО – 7,5%), напр.: *les grands yeux rougis, une perdrix rouge; le boit du rouge*;

Отже, проведене дослідження показало, що у французьких ліричних піснях II половини ХХ ст. найбільш уживаним кольором є *bleu* «синій; голубий», а найменш уживаним – *rouge* / *rougi* «червоний / почервонілий». Поряд із простим позначенням кольору, кольороназви мають великі експресивні можливості: крім передачі потрібної інформації, залежно від авторської інтенції і контексту, вони отримують різне функціонально-семантичне навантаження. Саме в аналізі останнього й полягає **перспектива** нашої роботи.

Список літератури

1. Воробьев В.В. Лингвокультурология: монография / В.В. Воробьев. М.: РУДН, 2008. 336 с.
2. Гегель Г. Символическая – Классическая – Романтическая формы искусства / Г. Гегель // Эстетика: в 4 т. М: Искусство, 1973. Т. 2. 328 с.
3. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник / В.В. Жайворонок. К.: Довіра, 2006. 654 с.
4. Яковлева М.В. Основные теоретические подходы к изучению символики в социально-гуманитарных областях знания /М.В. Яковлева URL: <http://naurok.com>.

Валерія Коваленко

Науковий керівник – доц. Драненко Г.Ф.

Специфіка перекладу паратексту сучасної французької п'єси

При перекладі драматургічного твору на особливу увагу заслуговує не лише текст п'єси (мова персонажів), а й її паратекст. Його різновидом є дидакалія, тобто сценічні вказівки й настанови автора щодо часопросторових координат, дій та станів дійових осіб, композиційних складових сюжету та т.ін. Дидакалії (або драматургічні ремарки) мають подвійне призначення: сценічне (домінує комунікативна функція) та літературне (переважає естетична функція). Вони містять різні дискурси (нехудожній та художній), а отже вимагають у тлумачів іншомовної драматургії окремого підходу до їх перекладу. У творах сучасної французької драматургії, які призначені не тільки для постановки на сцені, а й для читання, панує другий тип дидакалій. Тому метою нашого дослідження, матеріалом якого є український переклад п'єси видатного французького драматурга Б.-М.Кольтеса “Роберто Зукко”, здійснений А.Перепадею, є визначення особливостей перекладу дидакалій власне літературного призначення.

В сучасній французькій п'єсі драматургічна ремарка є питомою часткою художнього цілого, адже вона допомагає реципієнтові не лише компенсувати нестачу інформації, а й збагнути художню специфіку твору. Приміром, тексти драматурга Ж.-Л. Лягарса вирізняються складним синтаксисом, а п'єси В. Мувада позначені численними інтертекстуальними вкрапленнями. Ці риси авторського письма присутні також у дидакаліях їх творів. Оскільки п'єсі “Роберто Зукко” притаманні риси романного письма (див. праці Г. Драненко), то й кожен компонент твору, себто його текст і паратекст, виступає його носієм. Тому переклад драматургічних ремарок є дуже важливою перекладацькою задачею для передачі індивідуальної своєрідності оригіналу. Дослідники функціонування дидакалій у драматургічному творі класифікують їх зазвичай відповідно до їхнього розташування відносно реплік персонажів (внутрішні та зовнішні), а також за їх змістовим наповненням (див. для

прикладу десять видів ремарок за А. Зорінім). Ми ж упорядковуємо дидакалії за їх функціональними ознаками, що дозволяє більш чітко визначити особливості їх перекладу. До першого типу ми відносимо оповідні дидакалії. Це, передусім, сюжетні ремарки. Тут важливий переклад лексики, яка позначає дії та стани. Наприклад, “Al’heureoù lesgardiens, à laforcede silenceet fatigués de fixer l’obscurité” / “Пора, коли охоронці, *приспані* тишею і втомлені *вдивлянням* у п’ітьму”. Як бачимо, тлумач застосовує тут “концептуальний переклад” (див. праці А. Науменка). До другого типу ми відносимо описові дидакалії. Тут важливий переклад мовних засобів опису (епітети, синоніми, порівняння, метафори тощо): “Lesoleilmonte, *brillant*, extraordinairement, *lumineux*. *Un grand ventselève*” / “Сонце підбивається вище, *осяйне*, незвичайно *променисте*. Схоплюється *борвій*”. Сюди ж відносимо оптичні та акустичні ремарки: “*Coupsdefeu*” / “*Рушійні постріли*”; “*dans un grand fracas de verrebrisé*” / “*супроводжуваний* страшенним брязкотом розбитих *шибок*”; “*On entend la pluie tomber*” / “*Чути плюскіт дощу*”. Тут також застосовані елементи концептуального перекладу. До третього типу відносимо психологічні ремарки, що позначають емоційний стан персонажів та відносини між ними. Ці дидакалії бувають як зовнішні (“*Lagamineestcontrelemur, terrorisée*” / “*Злякане*, приперте до стіни дівчисько”), так і внутрішні (“*impatient*” / “*досадливо*”, “*trionphant*” / “*звитяжно*”).

Основним формотворчим компонентом кольтесівського письма є ритм тексту його п’ес. Він наявний також і в дидакаліях, тому вкрай важливо передати його в перекладі. А. Перепада, вдало впорався з цим завданням, відтворивши “уривчастість” стилю цих ремарок і лаконічність їх лексики.

Таким чином, оскільки кольтесівські дидакалії відіграють роль не формального паратексту, а повноцінного художнього тексту, якому властива смислова місткість письма, іншомовна передача цих дидакалій часто-густо вимагає концептуального перекладу. Окрім того, задля збереження естетичної дії твору на сприймача, при перекладі кольтесівського паратексту важлива передача не тільки змісту, а й художньої форми.

Діана Ковальчук
Науковий керівник – асист. Стерлікова М.С.

Практичне застосування мобільного додатка Інстаграм як засобу для поліпшення навичок слухання та заохочення студентів старшої школи до вивчення англійської мови

Метою роботи є дослідження застосування сучасних технологій та мобільних додатків для покращення навичок слухання учнів старшої школи. Термін «мобільне навчання» передбачає використання цифрових пристроїв учнями у зручний для них час заради навчальних цілей. Удосконалення інтеграції мобільних технологій у викладанні англійської мови як другої мови пов'язане з технічними навичками та особливою підготовкою, які є необхідними для педагогів 21 ст. Однак причини популярності «мобільного навчання» в підтримці вивчення мови, на думку дослідників, такі: зручність використання веб-браузера, внутрішня пам'ять, швидке підключення до Інтернету та доступ до безлічі додатків в Play Market (Busuu Language Learning, Listenable: Learn via Audio, ListenUp – The English Challenge etc.)

Мобільний додаток Інстаграм було обрано як інструмент для дослідження через низку причин:

1.Зростаюча популярність додатку, зокрема серед учнів старшої школи.

2.Відео тривалістю 30 секунд не є складними для сприйняття для учнів.

3.Відсутність опції «Пауза» робить прослуховування більш схожим до автентичного спілкування.

4.Інтерактивність та яскравий інтерфейс – додаткові переваги для сучасного студента.

Нами проведено пробне навчання з учнями 10 класу Чернівецької гімназії №4, які проходили курс з англійської мови та зарубіжної літератури, рівень Upper-Intermediate (B2 за шкалою CEFR). Учні були поділені на 2 групи (група А та група Б) по п'ятнадцять учнів у кожній. Група А підписалася на

освітньо-експериментальну платформу „listening.comprehension”, створену в мобільному додатку Instagram. Напочатку експерименту, обидві групи пройшли попереднє тестування (табл 1.), щоб ми мали змогу оцінити їхні навички слухання для порівняння з результатами дослідження.

Табл 1. Результати попереднього тестування навичок аудіювання.

К-сть балів (max.=30)	≥26	11-25	≤10
Експериментальна група (А)	3(20%)	5(33,3%)	7(46,7%)
Звичайна група (Б)	4(26,7%)	7(46,7%)	4(26,7%)

Тричі у тиждень протягом трьох місяців (перший семестр навчання) учні групи А дивились автентичні відео тривалістю до 30 секунд, використовуючи свої мобільні телефони та виконуючи вправи, що перевіряли розуміння почутого (відповіді на запитання, відповідність синонімів тощо) як домашнє завдання самостійно.

Після дослідження ми провели тестування навичок аудіювання в обох групах. Відповідно до результатів експерименту (табл 2.) ми можемо зробити висновок, що учні групи А значно покращили навички слухання завдяки платформі „listening.comprehension_” у порівнянні з учнями групи Б.

Табл 2. Результати тестування навичок аудіювання після експерименту

К-сть балів (max.=30)	≥26	11-25	≤10
Експериментальна група (А)	7(46,7%)	6(40%)	2(13,3%)
Звичайна група (Б)	5(33,3%)	8(53,3%)	2(13,3%)

Отримані результати свідчать про те, що учні, які вивчали англійську мову за допомогою мобільного додатку Instagram, продемонстрували кращі результати у виконанні вправ з аудіювання.

Список літератури

1. Attewell, J., & Savill-Smith, C. (2005). *Mobile Learning Anytime Everywhere*. London: Learning and Skills Development Agency.
2. El-Hussein, M. O. M., & Cronje, J. C. (2010). *Defining Mobile Learning in the Higher Education Landscape*. *Educational Technology & Society*, 13 (3), p. 12-21.
3. Godwin-Jones, R. (2011). *Mobile apps for language learning*. *Language Learning & Technology*, 15(2), p. 2-11.

Еріка Ковтюк

Науковий керівник – доц. Гладка В. А.

Різномірні типи асимільованих англіцизмів у сучасній французькій мові

Як основний вияв взаємодії культур і мов постають явища *білінгвізму* («володіння і користування особистістю або певною групою етносу одночасно двома мовами: однією як рідною, іншою набутою, але важливою для спілкування в деяких комунікативних сферах» [2, с. 52]) та *інтерференціймов* («взаємне проникнення в мовлення білінгвів елементів різних рівнів двох мов, якими вони володіють» [2, с. 192]). Супровідним процесом окреслених явищ є *запозичення*, вивчення сутності якого вже кілька десятиліть привертає увагу науковців-соціолінгвістів (К. Ажеж, Ж. Ані, В. Арістова, У. Вайнрайх, П. Гіро, Л. Деруа, Р. Етьємбль, Ю. Жлуктенко, Л. Крисін, А. Мартіне, Л. Шерба та ін.). Однак процес проникнення запозичень та їхньої адаптації у мові-позичальниці й досі залишається дискусійним, що, власне, й зумовлює **актуальність** нашої розвідки.

Основна мета роботи полягає у з'ясуванні того, як в умовах білінгвізму відбувається асиміляція англіцизмів французькою мовою, а також у розгляді основних типів їхньої адаптації.

Перш ніж перейти безпосередньо до поставленого перед нами завдання, зауважимо, що в площині визначення *білінгвізму* як «мовної ситуації, сутність якої полягає у співіснуванні та взаємодії двох мов у межах одного мовного колективу» [1, с. 76], мовознавці витлумачують *запозичення* як «один із результатів взаємодії мов» [1, с. 79]. Окрему увагу в цьому контексті приділяють явищу *асиміляції*, тобто «процесу пристосування мовної одиниці до правил і норм мови-реципієнта» [1, с. 132].

Детальний аналіз фактичного матеріалу (270 запозичень) дозволив виявити процес асиміляції англіцизмів у французькій мові на кількох рівнях мови, заторкуючи при цьому лише певну частину із них, а саме:

1) на морфологічному рівні (79 %), напр.: *le feed-back* «коментар» (< англ. *feedback*), *lesnext steps* «наступні кроки»

(< англ. *nextsteps*), **bloguer** (< англ. *to blog*) «вести блог», **stocker** (< англ. *to stock*) «зберігати»;

2) на фонетичному рівні (59 %), напр.: **challenge** [ʃalɔ̃ʒ] «виклик» (< англ. [ˈtʃæl.ɪndʒ]), **brainstorming** [brɛnstɔ̃rmin] «мозковий штурм» (< англ. [ˈbreɪn.stɔː.mɪŋ]), **happy few** [ˈapɪfju] «деякі щасливіці, обрані» (< англ. [ˈhæp.i .fju:]);

3) на семантичному рівні (5 %), напр.: **borderline** «проміжна форма між двома захворюваннями» (< англ. *borderline* «розмежування, кордон»), **opportunit ** «своєчасність, доречність» (< англ. *opportunity* «можливість»);

4) на графічному рівні (14 %), напр.: **disque** «диск» (< англ. *disk*), **mixologiste** «бармен» (<англ. *mixologist*);

5) на словотвірному рівні (15 %), напр.: **forwarder** «пересилати» (< англ. *to forward*), **shooter** «вдарити» (< англ. *to shoot*), **c'est cute** «це мило» (< англ. *this is cute*).

Аналіз фактичного матеріалу з точки зору повної/неповної асиміляції англіцизмів у французькій мові показав, що переважають частково асимільовані англіцизми (84 %), менше – не асимільовані англіцизми (13 %) і найменше – повністю асимільовані англіцизми (3 %).

Узагальнюючи вищевикладене, вважаємо, що англіцизми, які займають значну частину лексичного складу французької мови, зазнають асиміляції останньою на різних мовних рівнях (морфологічному, семантичному, фонологічному, словотвірному), хоча й у різному співвідношенні. У зв'язку із цим виникають питання: чи є така адаптація запозиченої лексики позитивною для французької мови та як вберегти останню від її надмірного впливу. У з'ясуванні цих питань, власне, й полягатиме **перспектива** наших подальших досліджень.

Список літератури

1. Вайнрайх У. Языковые контакты Київ: Вища школа, 1979. 264 с.
2. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

Аліна Колодрівська
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

Німецько-українські міжмовні омоніми у фаховій мові педагогіки

Мова педагогіки є професійною підмовою, що охоплює лексику на позначення навчально-виховного процесу, його основних понять, форм організації, учасників, дій, спрямованих на передачу знань і оволодіння ними тощо. Вона характеризується динамічною терміносистемою, що відбиває суспільно-соціальний прогрес, спеціалізацію науки, інформатизацію суспільства, глобальний обмін знаннями, науковими ідеями, відкриттями. Це створює потребу в значній кількості термінів для позначення нових об'єктів. Вивчення фахової мови як засобу комунікації є одним з перспективних напрямів сучасної лінгвістики.

Об'єктом нашого дослідження є сучасна німецька фахова мова педагогіки, **предметом** – німецько-українські міжмовні омоніми в її складі. **Мета** дослідження – комплексно розглянути феномен інтернаціональності фахової мови педагогіки і встановити інтра- й екстралінгвістичні розбіжності між етимологічно спорідненими німецькими й українськими педагогічними термінами. Поставлена мета передбачає укладання корпусу міжмовних омонімів, опис їх видів і встановлення особливостей семантико-стильової еволюції у лоні національної мови-носія. **Матеріалом** дослідження слугують міжмовні омоніми з галузі педагогіки, дібрані з педагогічних словників, довідників та тезаурусів [1; 2; 3] загальним обсягом 418 лексичних одиниць.

Серед міжмовних омонімів виокремлюємо щонайменше 10 предметно-тематичних груп на позначення закладів освіти (*das Institut – інститут*), підрозділів навчального закладу (*das Dekanat – деканат*), навчальних приміщень (*das Labor – лабораторія*), учасників навчально-виховного процесу (*der Assistent – асистент*), форм організації навчального процесу (*die Konsultation – консультація*), форм учбового контролю й оцінювання знань (*das Referat – реферат*), прийомів і методів наукових досліджень (*die Analyse – аналіз*), обміну наукових досягнень (*die*

Konferenz – конференція), документів про здобуття рівня освіти (*das Zertifikat* – сертифікат), освітніх кваліфікацій і вчених звань (*der Doktor* – доктор).

Міжмовні омоніми поділяємо на повні і часткові. До повних омонімів відносимо 107 лексем з абсолютно різним значенням, як-от: нім. *das Deputat* „розмір заробітної плати, оклад; учбове навантаження, ставка викладача” – укр. *denutat* „виборчий представник; довірена особа для здійснення якогось доручення”. Часткові омоніми охоплюють 311 омонімів з окремими семантичними розбіжностями на кшталт нім. *der Abiturient* „учень останнього класу гімназії, який складає іспити на атестат зрілості, випускник гімназії” – укр. *абітурієнт* „вступник до вузу”. До цієї групи належать переважно полісеманти з тотожним набором сем лише окремих лексико-семантичних варіантів. Для них варто розробити спеціальні вправи.

Вивчення іноземної лексики відбувається за такою схемою: введення лексичної одиниці, розкриття її значення, первинне закріплення в мовленнєвих зразках і вироблення навички вживання слова в мовленні. З огляду на це, вважаємо за доцільне вводити міжмовні омоніми через контекст, який як надійний засіб розкриття значення слова і його комбінаторних властивостей дозволить усвідомити розбіжності у семантиці міжмовних омонімів. На другому етапі бажано детальніше зіставити українське слово з його німецьким відповідником, розклавши значення обох слів на семантичні компоненти і підшукавши до кожної семми синоніми, як-от: нім. *Akademiker* – укр. *випускник вузу*; укр. *академік* – нім. *Akademienmitglied*. Особливу увагу слід звертати на лексичні одиниці з галузі освіти, що містять країнознавчу фонову інформацію, тобто такі знання, якими володіють члени певного мовного соціуму.

Список літератури

3. Casale R., Larcher S., Oelkers J., Andresen S. Handwörterbuch Erziehungswissenschaft. Weinheim: Beltz, 2009. 924 S.
4. Lenzen D. Pädagogische Grundbegriffe. 2 Bde. Berlin: Rowohlt Taschenbuch, 2004. 1650 S.
5. Tenorth H.-E., Tippelt R. Lexikon Pädagogik. Weinheim: Beltz, 2007. 786 S.

Марина Коломісць

Науковий керівник – доц. Суродейкіна Т.В.

Типи новітніх методик викладання на лекціях для студентів філологічних спеціальностей

Мета даної роботи – визначити важливість новітніх методик викладання в освітньому процесі, а також довести ефективність новітніх методик на таких лекціях, та створити комплекс вправ для використання їх у вищому навчальному закладі.

Новітні методики викладання посідають перше місце серед важливих сфер викладання англійської мови. Нове покоління потребує нових способів донесення інформації, оскільки застарілі не достатньо ефективні для викладання їх студентам.

Лекція – це усна презентація, призначена для представлення інформації або навчання людей з певного предмета. В теорії, викладач мусить донести велику кількість матеріалу, а студенти засвоїти цей матеріал. Тому лекції розділилися на підвиди для підвищення ефективності навчального процесу в університеті.

За І. М. Дичківською, лекції поділяють так :

- Формальна;
- Практична (лекція – семінар – навчальний посібник);
- Лекція-групова робота;
- Лекція-звіт (статті та тези) [1].

Прямий підхід до лекції давно вже застарів. Головна задача такої лекції полягає у викладені якнайбільше матеріалу за досить обмежений період часу, що неефективно. Саме цей фактор в подальшому впливає на результат студента під час екзамену чи заліку. Використання допоміжних засобів, таких як презентації, покращує засвоєння нового матеріалу та виділяє основні позиції для вивчення. Викладачі побоюються нововведень, оскільки такі експерименти можуть виявитися невдалими, тому наочність, або, іншими словами, приклади стали їхніми основними засобами. Читання лекцій часто розглядається Л. Р. Елтоном як основний метод, що дозволяє багатьом групам ефективно вчитися [1]. Навчальний модуль для малих груп містить безліч прикладів технік і методів, які ви

можете використовувати для полегшення навчання в невеликих групах [2].

Модель Елтона (1977) класифікувала всі методи систем викладання і навчання на три основні групи:

- великі групи;
- індивідуальний інструктаж;
- навчання в малих групах [1].

У великих групах є ефективним застосування таких технік – як: звичайні лекції та роз'яснювальні уроки, семінари, конференції, симпозиуми, лабораторні заняття, дистанційні та онлайн конференції, телеконференції, телебачення та відео, фільми тощо. Викладач виступає в ролі контролера навчального процесу [2].

Індивідуальне навчання може бути дистанційним, стаціонарним, опосередкованим, комп'ютерним або електронним. Викладач виступає в ролі куратора або менеджера.

Навчання у малих групах спрямована на інтенсивне застосування підручників на семінарах, виконання різних вправ та проєктів, ігор та симуляцій, рольових ігор, дискусій. Вчитель є організатором та контролером всієї роботи студентів [2].

Якщо поглянути на специфіку даної теми, то можна дійти до висновку, що ще є багато простору для дослідження і підбору питань. Основну увагу треба приділити психологічним особливостям потребам студента нового покоління та на основі такої бази підбирати методики тестувати на лекціях.

Список літератури

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ. : Академвидав, 2004. 352 с.
2. Потапенко О.І., Кожуховська Л.П., Товкайло Т.І., Чубань Т.В. Лінгводидактика (курс лекцій): навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів: 2-ге видання. Київ : Міленіум, 2005. 402 с.

Людмила Конопельнюк

Науковий керівник – проф. Кушнерик В.І.

**Впровадження індивідуальних методів навчання
іноземної мови**

Розвиток освіти на сучасному етапі постає неприйнятним без урахування провідних основ гуманізації, демократизації навчального процесу та суб'єкт-суб'єктного навчання. Все це зумовлює використання індивідуалізації, як обов'язкової складової освіти, впровадження різноманітних форм та методів індивідуального навчання. Реформа Нової української школи (НУШ) визначає своїм головним завданням індивідуальний підхід у навчанні. Причому варто наголосити на тому, що саме на уроках іноземних мов наявність індивідуальних методів навчання, безсумнівно дуже важлива, оскільки оволодіння іншомовним спілкуванням напряду залежить від індивідуальних особливостей учнів [1, с. 14].

Мета нашого дослідження – визначення шляхів використання індивідуального підходу, методів та засобів індивідуалізації процесу навчання при вивченні німецької мови, практичне застосування яких сприяє розвитку пізнавальних здібностей учнів і пришвидшує темп оволодіння мовою.

Теоретичне дослідження основних засад індивідуалізації продемонструвало важливість врахування її видів при подальшій розробці відповідних вправ. У дослідженні ми послуговувалися класифікацією Ніколаєвої С.Ю., за якою виділяють такі чотири основні види: мотивуюча, регулююча, розвиваюча та формуюча індивідуалізація. [2, с. 250-251] Нашу увагу привернули особливості використання методів індивідуального навчання на уроках німецької мови у старшій школі. Розроблено вправи для кожної з тем, які вивчають учні в 10 класі („*Ich, meine Familie und meine Freunde*“, „*Freizeit und Sport*“, „*Ernährung*“, „*Natur*“, „*Malerei*“, „*Wissenschaft und Technik*“, „*Schulwesen*“, „*Arbeit und Berufe*“) та 11 класах („*Zwischenmenschliche Beziehungen*“, „*Erholung und Freizeit*“, „*Ernährungskultur*“, „*Umwelt*“, „*Jugendkultur*“, „*Kunst*“, „*Die Ukraine in der Welt*“, „*Schulleben*“).

Тематичні вправи розроблені так, що їх можна використовувати до усього класу, групи учнів або ж як індивідуальні завдання для дітей (якщо вони показують низький рівень знань і мають багато прогалин у навчанні, або ж навпаки, коли учні показують підвищений інтерес до навчання та мають високі показники успішності).

При укладанні вправ взято до уваги всі види мовної компетентності з урахуванням вимог індивідуалізації:

- фонетична компетентність: рецептивні некомунікативні та репродуктивні умовно-комунікативні вправи (*напр. диференційовані завдання на впізнавання звуків*);

- лексична компетентність: рецептивні некомунікативні та репродуктивні умовно-комунікативні і комунікативні вправи (*напр. проектні роботи на вибрану за бажанням підтему*);

- граматична компетентність: рецептивні та рецептивно-репродуктивні умовно-комунікативні і деякі некомунікативні вправи (*напр. виконання граматичних завдань у парах, коли в учнів співпадає темп їхньої роботи*).

Детально охарактеризувавши особливості впровадження індивідуальних методів навчання іноземної мови та описавши можливі шляхи їх використання, можна дійти висновку, що кожен заклад освіти та кожен окремих вчитель має приділяти велику увагу індивідуалізації навчального процесу. Оскільки планування діяльності на уроці з врахуванням досліджуваних методів індивідуального навчання не лише забезпечує ефективність вивчення іноземної мови, а й розкриває потенціал кожної дитини. А розроблені тематичні вправи для старшокласників, які вивчають німецьку мову як основну мову, можуть стати хорошим помічником для вчителя у його практичній діяльності.

Список літератури

1. Концепція Нової української школи URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник./ Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002.

Крилаті вислови Ф. Шіллера в сучасній німецькій мові

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю проведення комплексного аналізу цитатної спадщини Ф. Шіллера – одного із найвидатніших представників світової літератури, який зробив великий внесок у розвиток німецької мови. Новизна наукової розвідки полягає в тому, що крилаті вислови Шіллера до цього часу не розглядалися з лінгвістичного боку як самодостатнє мовне явище, а лише як джерело поповнення фразеологічного фонду мови. Метою нашої роботи є аналіз особливостей вживання крилатих висловів Шіллера в сучасній німецькій мові, зважаючи на їхню культурологічну та індивідуально-авторську детермінованість, а також визначення їх відомості носіями німецької мови за допомогою проведення опитувань рідномовців.

На першому етапі нашого дослідження було проаналізовано фразеологічні словники, збірки цитат, а також видання В. Мідера “Geben Sie Zitatenfreiheit!”, на основі яких було складено корпус із 322 цитат Шіллера, які представлені як “крилаті” у більшості словників. Проаналізувавши сформований список, можна зробити деякі висновки. Так, більша половина цитат зі списку (172 = 54,3%) походить із таких драм Шіллера як “Wallenstein”, “Wilhelm Tell”, “Don Karlos”. На другому місці знаходяться такі балади як “Das Lied von der Glocke”, “Die Bürgschaft”, “Der Handschuh”, “Der Taucher”, а також відома ода “An die Freude”, слова якої були покладені на музику.

Більш глибокий аналіз сформованого списку цитат вказує на деякі риси, які є загалом характерні для фразеологізації цитат. Це так звані “сильні позиції” цитат у першоджерелі, до яких зараховують уривки, що легко запам’ятовуються (наприклад, позиція на початку / кінці або в заголовку твору). Як приклад можна назвати такі цитати: “An der Quelle saß der Knabe“ (початок вірша “Der Jüngling am Bache“), “Den Dank, Dame, begehrt ich nicht! / Und verläßt sie zur selben Stunde” (кінець балади “Der Handschuh”). Сильну позицію заголовка мають такі

крилаті вислови: *“Der Kampf mit dem Drachen”*, *“Das Mädchen aus der Fremde”*, *“Das verschleierte Bildnis zu Sais”*.

Римована форма цитат також відіграє важливу роль, адже такі крилаті вислови запам'ятовуються краще. До відомих римованих цитат Шіллера можна віднести: *“dass sie ewig grünen bliebe, die schöne Zeit der jungen Liebe!”* (*“Lied von der Glocke”*); *“Drum prüfe, wer sich ewig bindet, ob sich das Herz zum Herzen findet!”* (*“Lied von der Glocke”*).

У процесі фразеологізації цитати Шіллера зазнали різних структурних та семантичних змін. Як приклад структурних змін можна навести відомий вислів *“Der Dritte im Bunde”*, який був використаний Шіллером в баладі *“Die Bürgschaft”*. Слід також зазначити, що цей вислів наведений в деяких словниках без додаткової інформації про його походження, оскільки він давно став анонімним у повсякденному спілкуванні.

Наявні також випадки, коли вже існуюча, але дещо видозмінена цитата входить у цій новій формі до німецької фразеології. Як приклад, можна навести вислів *“Die Axt im Haus erspart den Zimmermann”* з драми Шіллера *“Вільгельм Телль”*. Розмовна варіація вислову *“Die Axt im Haus erspart die Ehescheidung/den Scheidungsrichter”* вживається в жартівливому значенні і зареєстрована у фразеологічному словнику саме в цій формі [2, с. 87].

Крилаті вислови Шіллера є надзвичайно цікавим та багатограним об'єктом лінгвістичного дослідження. З впевненістю можна сказати, що цитати класика відіграли важливу роль у збагаченні фразеологічного фонду німецької мови.

Список літератури

1. Wolfgang Mieder: *“Geben Sie Zitatenfreiheit!”* Friedrich Schillers gestutzte Worte in Literatur, Medien und Karikaturen. Wien: Preasens, 2009. 356 S.
2. Duden. Band 11, Redewendungen: Wörterbuch der deutschen Idiomatik. Hrsg. von der Dudenredaktion. 3., überarb. und aktualisierte Auflage. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: Dudenverlag, 2008. 959 S.
3. Zeno. org. – Meine Bibliothek URL: <http://www.zeno.org/Literatur/M/Schiller,+Friedrich> .

Анастасія Косован
Науковий керівник – доц. Мусурівська О.В.

Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій

Сьогодення зумовлює розвиток іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування. Завдання вивчення іноземної мови на будь-якому етапі навчання – оволодіння навичками та вміннями, що забезпечують міжкультурне спілкування, усне та письмове мовлення в типових ситуаціях. Одними з ключових засобів навчання іноземної мови на даний момент є інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Інформаційно-комунікаційні технології – це різного роду медіаматеріали, що дозволяють «створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію». Вперше це словосполучення використане у 1997 році під час промови Денніса Стівенсона для уряду Великої Британії, яка послугувала базою для створення нової навчальної програми для британських шкіл [1].

Згідно з Девідом Гордоном Смітом та Еріком Бабером, ІКТ – це мультимедійні засоби та Інтернет, котрі вчитель може застосовувати на уроках іноземної мови (зокрема, і англійської) для розвитку навичок 21 століття. Вони виділяють такі форми інформаційно-комунікаційних технологій: електронне листування, вебсайти, вебквести, CDROM та інші накопичувачі даних, аудіо- та відео-конференції, блоги, комп'ютерні програми, книжки, «гарячі клавіші» на клавіатурі [4].

Українські вчителі, методисти та теоретики педагогіки відзначають багато дидактичних можливостей ІКТ. Ніколенко Я.В., Клачкова М.А. та Чумак В.В. визначають стійку тенденцію позитивного впливу інформаційно-комунікаційних технологій на систему навчання в Україні.

Так, Чумак В.В. відзначає такі дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій:

- посилення мотивації навчання;
- активізація навчальної діяльності учнів;

- індивідуалізація процесу навчання;
- урізноманітнення форм подачі інформації;
- урізноманітнення типів навчальних завдань;
- створення навчального середовища, яке забезпечує "занурення" учня в певні соціальні і культурні ситуації;
- постійне застосування ігрових прийомів;
- забезпечення негайного зворотного зв'язку, можливість рефлексії;
- можливість відтворення фрагмента учбової діяльності [3].

На думку Клачкової М.А., мультимедійні засоби допомагають розвивати навички аудіювання, поповнити активний та пасивний словниковий запас, закріпити граматичні знання, формувати навички критичного та глобального мислення, а також, прививати потребу у використанні англійської мови з метою справжнього спілкування [2].

Отже, в ході правильно побудованого процесу навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій можна вирішити ряд дидактичних задач, таких як організація пізнавальної діяльності учнів, формування іншомовних навичок, збагачення культурних знань учня та інших. Інтернет, комп'ютерні програми, аудіо- та відео-забезпечення є невід'ємними елементами сучасного уроку іноземної мови.

Список літератури

1. Інформаційно-комунікаційні технології. Вікіпедія : веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційно-комунікаційні_технології (дата звернення: 11.12.2019).
2. Клачкова М.А. Використання мультимедійних технологій на уроках англійської мови [Електронний ресурс]. URL: <http://fel2005.dp.ua/docs/blog/06/040.pdf> (дата звернення: 11.12.2019).
3. Чумак В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в навчанні англійської мови. Освіта. 2015. №7. С. 13-14.
4. DavidGordonSmith, EricBaber. TeachingEnglishwithInformationTechnology, 2005. 181 p.

Яна Косоловська
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

**Перекладацькі трансформації у романах Стівена
Кінга(на прикладі роману «Сяйво»)**

Переклад – це складний процес відтворення інформації з однієї мови на іншу. Якщо мова йде про художній переклад, то це складний творчий процес, який передбачає не лише механічну передачу інформації, але й редагування тексту відповідно до норм літературної мови.

Складність художнього перекладу полягає у необхідності дотримання критерію адекватності та еквівалентності. Це процес, який, перш за все, вимагає точності, лаконічності та чіткості. Проте, не дарма саме художній переклад вважають одним з найважливіших видів, оскільки окрім ідеї та інформації, перед фахівцем постає завдання передати атмосферу, ідею та емоції.

В.Н.Комісаров [1, стр.229] пропонує розрізнити п'ять видів нормативних вимог, або норм перекладу:

- 1 . Норма еквівалентності перекладу;
- 2 . Жанрово- стилістична норма перекладу;
- 3 . Норма перекладацької мови;
- 4 . Прагматична норма перекладу;
- 5 . Конвенціональна норма перекладу.

Найголовнішим при перекладі прози є співвідношення емоційної виразності слів та смислового навантаження. Жоден переклад не може бути абсолютно точним, оскільки сама мовна система приймаючої літератури за своїми об'єктивними даними не може досконало передати зміст оригіналу, що неминуче призводить до втрати певного об'єму інформації. Тут також замішана особистість перекладача, який при перекодуванні тексту обов'язково випустить щось зі змісту, а також його схильність продемонструвати чи не продемонструвати усі особливості оригіналу [2, с. 267].

Основне завдання перекладача - створення адекватного перекладу, який відтворює як зміст, так і форму оригіналу засобами іншої мови. Основними сходинками, які ведуть до цієї мети, є три типи закономірних відповідників - еквіваленти, аналоги і описовий переклад [3, с.51].

Досягнення критерію адекватності та еквівалентності передусім пов'язане з умінням перекладача ідентифікувати проблему та вирішити її використовуючи перекладацькі трансформації. Професійність перекладача виявляється в умінні зробити заміну не лише влучно та непомітно для читача, але й без вагомих упущень з тексту оригіналу. Такі прийоми дозволять повноцінно донести до читача концептуальний та естетичний задум автора тексту оригіналу.

Переклад тексту можна вважати адекватним, якщо хоча б одна з двох умов збережена: правильно перекладені терміни та їх сполучення; переклад є зрозумілим для спеціаліста і в нього немає до перекладача жодних запитань і зауважень [3, с.5].

Отже, опираючись на теоретичний матеріал та практичне дослідження,можемо зробити висновки, що переклад художньої літератури дійсно творчийта складний процес. Він потребує неабиякої професійності, адже не кожен зможе не просто зберегти ідею, але й адаптувати її під конкретного читача.

Список літератури

1. Комісаров В. К. Теорія перекладу / В. К. Комісаров. – Москва: Вища школа, 1090. – 253 с.
2. Дюришин Д. О. Художній переклад в літературному процесі / Д. О. Дюришин. – Москва, 1993. – 275 с.
3. Балахтар В. В. Адекватність та еквівалентність перекладу / В. В. Балахтар, К. С. Балахтар., 1997. – 198 с.

Роль інтернаціональних слів в опануванні елементів іноземної мови

Найактуальнішим питанням системного вивчення лексики є викладання іноземної мови. Серед лексико-граматичних вправ в новітніх посібниках здебільшого трапляються вправи зі словами, що утворюють лексичні підсистеми іноземної мови. Інтернаціональна лексика як окрема підсистема потребує особливої уваги в навчальних цілях.

Перенесені з іншої мови слова в більшості випадків входять в активний вжиток і посідають чинне місце в лексичному складі мови-реципієнті, збагачуючи свою лексику та виражальні засоби [1, с.57].

Інтернаціоналізація лексики вважається одним із прогресивних шляхів поповнення як загальноповсякденної, так і спеціальної лексики. Актуальність дослідження полягає у вивченні інтернаціоналізмів як мовної підсистеми в ході засвоєння іноземної мови шляхом розробки комплексу вправ для розвитку навичок роботи з подібною лексикою, для здійснення позитивного перенесення і подолання інтерференції. Метою дослідження є висвітлення методичних розробок при опануванні інтернаціоналізмів під час вивчення іноземної мови. Дослідження сучасних лінгвістів, таких, як Акуленко В.В., С.В. Семчинський, К.Ф. Яковлев, Й.Л. Вайсгербер, Дж. Томас, Б.М. Ажнюк, Р.П. Дзісь, О.А. Стишов, Х. Пфандель, Б.Л. Хоффер, С.І. Дорошенко, П.О. Селігей, О.О. Тараненко, І.С. Козоріз, Р.Й. Вишнівський дозволили встановити причинно-наслідкові ланцюги теоретичних засад задля обґрунтування доцільності іншомовних слів та як невід'ємної частини мови.

Для практичного дослідження було проаналізовано тексти різних стилів, що містять інтернаціональні лексеми. Підрахована кількість у відсотковому співвідношенні і виявлено, що наявність інтернаціоналізмів у незнайомому тексті сприяє кращому розумінню прочитаного, також дозволяє розвинути мовну здогадку та інтуїцію.

Паралельно опрацьовано шкільні підручники з іноземних мов (французька, англійська) і виділено інтернаціональну лексику (всього 500 одиниць). В ході дослідження складено порівняльні таблиці задля виявлення ефективних методик вивчення інтернаціональної лексики.

Інтернаціоналізми були об'єднанні за тематичними групами, схожістю написання (повні інтернаціоналізми – 132 одиниці, неповні – 167 одиниць. Виокремлено лексичні одиниці за спільними префіксальними та суфіксальними морфемами. За допомогою елементів кількісного методу дослідження виокремлено звукову, графічну і семантичну тотожність відповідних одиниць рідної мови, в інших – тільки графічну і семантичну, у третіх – частково графічну і повну семантичну тотожність. Звідси випливає, що мультилінгвальне навчання і вивчення мов дозволяє навчитися зіставляти, знаходити спільне та відмінне, а також допомагає швидше оволодіти іноземною мовою.

У ході нашого дослідження розроблено комплекс вправ на засвоєння інтернаціональної лексики (деякі з елементами гри). Виявлено, що регулярне виконання вправ на утворення нових слів, з опорою на інтернаціональну лексику сприяє ефективному вивченню іноземної мови. Елементи гри створюють оптимальне, комфортне середовища, активують роботу учнів та дають змогу розвивати необхідні навички.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що роль інтернаціональної лексики в різних сферах життя безперечна, так як інтернаціоналізми присутні практично у всіх мовах. З кожним роком відсоток такої лексики помітно збільшується. Надалі це може привести до створення інтермови, яка полегшила б інтернаціональне спілкування, що так важливо в сучасному суспільстві в умові глобалізації

Список літератури

1. Семчинський С.В. загальне мовознавство / С.В. Семчинський. – Київ: Вища школа, 1988. – 327с.
2. Акуленко В.В. Питання інтернаціоналізації словникового складу мови / В.В. Акуленко – Харків: Університет, 1972. – 216с.

Анастасія Кривко

Науковий керівник – доц. Мігорян О.В.

Семантичні поля у романі Дж.Р.Р. Толкіна

«The Lord of the Rings»

Семантичне поле визначається як сукупність мовних (головним чином лексичних) одиниць, які об'єднані спільністю змісту (деколи також спільністю формальних показників) і відображають понятійну, предметну або функціональну подібність позначуваних явищ.

Мета роботи – проаналізувати поділ лексики на семантичні поля у романі Дж.Р.Р. Толкіна «The Lord of the Rings».

У своєму творі автор використовує цілі семантичні поля, об'єднані спільною семантикою.

Часто використовуються слова на позначення сім'ї, родини, різних поколінь (25 лексем): *younger cousin, relatives, poor and unimportant families, heir, birthday, the older folk, old Ham Gamgee, young Frodo Baggins, the eldes tof these, old Holman, youngest son, neighborhood, old Noakes, first cousin on the mother's side, second cousin, father-in-law, old Master Gorbodoc, marriage, parental, connections, relations, grandson.*

Частотними є також лексеми, що належать до теми темряви та ночі (22 лексеми): *darkhourbeforedawn, darknight, the shadow of evening, the waning of the moon, the full moon, under the shadow, as hadow or amidst, impenetrable shadows, wrapped in dusk, darkrecesses where no light can come, fade and twinkle out, chambers that are still dark, let the night return, nightfall, dark came down upon the plains, darkness blacker than the night, moving towers of shadows,* що створює атмосферу таємничості та небезпеки.

Простежується лексика природи та лісу, які автор вважає живими істотами (52 одиниці): *the trees, tohew, forests, vale, bark, bough, creaking and groaning of bough, sounds of the wood, perilous wood, valleys, dales, grove, glade, ariverbed* тощо.

*'He would come with me, of course, if I asked him. In fact he offered to once, just before the party. But he does not really want to, yet. I want to see the **wild country** again before I die, and the*

Mountains; but he is still in love with the Shire, with woods and fields and little rivers. He ought to be comfortable here [1].

Воєнні мотиви також викликають вживання відповідної лексики для відображення протистояння світу добра і зла (29 лексичних одиниць): *helm, axe, hammer, sword, spear, valour, tomarch, toassault, stronghold, battle, tocommand, aparley, afight, summons, arms, battle, weapons, enemy, conquer, captives, defence, captain, guard, sword-hilts, watchman, warriors, armories, knives*.

Рисунок 1 візуальнопредставляє поділ лексики у досліджуваному романі Дж.Р.Р. Толкіна на семантичні поля:

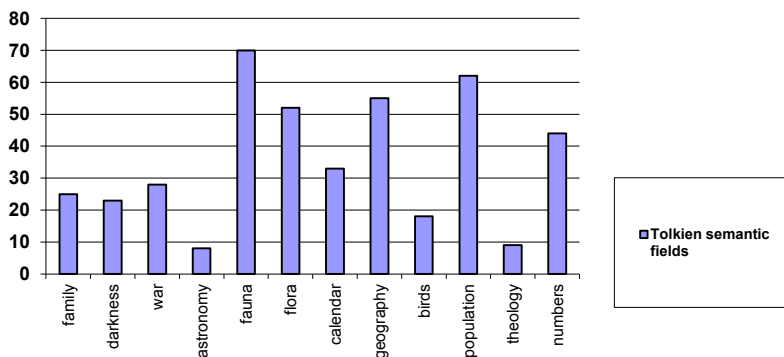

Рис.1. Кількісне співвідношення наповненості семантичних полів у романі Дж.Р.Р. Толкіна «TheLordoftheRings»

З рисунка видно, що переважає лексика на позначення тваринного світу (70 одиниць) та населення (62 лексеми), на другомі місці-одиниці, що належать до поля GEOGRAPHY та FLORA (55 та 52 одиниці відповідно). Цим автор підкреслює важливість усього живого у створеному ним світі на тлі фентезійних краєвидів.

Список літератури

1. TolkienJ. R. R. TheLordoftheRingsURL: https://royallib.com/book/Tolkien_J/The_Lord_of_the_Rings.html (дата звернення 16.01.2020).

Мовні інтерференції в німецькій та українській мовах на території Буковини на початку ХХ століття

Уперше термін «інтерференція» почали вживати представники Празького лінгвістичного гуртка і характеризували його як відхилення від норм контактуючих мов. У. Вайнрайх визначав лінгвістичну інтерференцію як випадки відхилення від норм кожної мови, які відбуваються у дво- або багатомовному середовищі суспільства [1].

У зв'язку з поліетнічністю Буковини явище мовної інтерференції було досить поширене на її теренах. У кінці ХІХ – початку ХХ століття українська та німецька мова тісно співіснували на цій території. Довгострокова взаємодія німецької та української мов під впливом, зокрема, румунської мови призвела до створення явища мовної інтерференції у буковинських німців під назвою «Bukowiner Deutsch» [4]. Дослідженнями цього феномену та впливу німецької мови на буковинський діалект займалися Д. Костюк, М. Кочерган, З. Савченко, О. Огуй та Г. Сенік.

Під владою Габсбурзької монархії кінця ХІХ – початку ХХ століття основною державною мовою Буковини була німецька, а регіональними – українська, польська, єврейська та румунська, які використовувались також в місцевому управлінні. Посилювало міжмовну інтерференцію й те, що місцеві на побутовому рівні знали три та більше мови, для службовців було обов'язковим вільно володіти двома або трьома мовами. Особливості колонізації суттєво відобразились на німецькій мові Буковини. Австрійці, які переїхали у міста краю як високопосадовці та адміністратори стали розповсюджувачами німецькомовного та культурного елементу. У той час німецька мова стала своєрідною «lingua franca» та існувала у трьох варіантах: як літературна мова (преси, офіційних установ, навчальних закладах), як Buchenländisch (розмовна мова на

ринку) та як локальні рейно-франкські, баварські, грюндлерські говірки [4].

До 1914 р. Чернівці були вагомим видавничим центром, завдяки якому світ побачив чимало праць талановитих письменників українською та німецькою мовами [2]. У цей період на Буковині також розвивалась і преса німецькою та українською мовами, видавались щоденні та щомісячні газети такі як «Bukowiner Nachrichten», «Bukowiner Post», «Буковина», «Гасло».

Значний внесок у культуру Буковини зробили й німецькомовні письменники Конрад Пекельманн та Франц Порубські, які описали у своїх творах життя буковинців того часу. На прикладі їх робіт можна помітити чимало мовних запозичень з української, румунської, польської мов, які використовувалися місцевими жителями у німецькій мові. Книги цих авторів дають підґрунтя для подальшого аналізу особливостей мовних інтерференцій на Буковині на перетині ХІХ та ХХ століть.

Список літератури

1. Вайнрайх У. Языковые контакты / Уриэль Вайнрайх. — К. : Вища школа, 1979. — 263 с.
2. Ножак О. Історія видавничої справи на Буковині другої половини ХІХ – початку ХХ століть у дзеркалі публікацій «Літературно-наукового вісника» / О. Ножак // Наукові записки Інституту журналістики: наук : збірник наукових праць. – Т. 37. – Жовтень-грудень. – Київ, 2009. – С. 75–81
3. Оугуй О. Формування німецьких колоній на Буковині у ХVІІІ – ХХ століттях: соціально-економічні та мовні аспекти // Етнічна історія народів Європи. Вип. 16. Німці в етнокультурному просторі України. – К.:Унісерв,2004. – С. 121.
4. Сенік Г. І. Багатомовність як причина мовних інтерференцій на Буковині у складі Австро-Угорщини / Г. І. Сенік // Р. Ф. Кайндль. Нові етноісторичні виміри : [матеріали ІІ міжнар. наук. семінару “Кайндлівські читання”, (Чернівці, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 28–29 трав. 2005р.)]. / [відп. ред. Г. К. Кожолянко]. – Чернівці : Прут, 2005. – С. 314–319.

Дослідження концепту «Вбивця» у сучасному американському художньому дискурсі

Одним з основних дискусійних питань у сфері когнітивної лінгвістики та лінгвокультурології є вивчення закономірностей утворення та репрезентації концептів, розуміння цього терміну за допомогою різних підходів до вивчення лінгвістичного явища, його класифікації, структуризація концептів та методи їхніх досліджень.

Актуальність дослідження полягає у тому, що концепт «Вбивця» ще не був досліджений та проаналізований, хоча він дуже часто зустрічається та використовується у художньому дискурсі, особливо при написанні романів-трилерів.

Метою роботи є дослідження засобів вербалізації концепту «Вбивця» у художньому дискурсі, специфіка опису вбивць, аналіз психологічного та фізичного портрету, тобто розкриття семантики концепту.

Аналіз концептів досліджувався такими вітчизняними та закордонними науковцями: І. А. Стернін, Д.С. Лихачов, Дж. Лакофф, З.Д. Попова, М. Мінський та ін.

Концепт, як лінгвістична категорія, вже був досліджений безліч разів, але через те, що кожен науковець по різному трактує це явище та підходи до його вивчення, він немає одного конкретного визначення, хоча все ж дослідники прийшли до спільної думки, що концепт є ментальним явищем у нашій мовній та ментальній свідомості. Так, Кочерганзазначає, що «у когнітивній лінгвістиці – одиниця ментальних або психічних ресурсів свідомості й тієї інформаційної структури, яка відображає знання й досвід людини; оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, усієї картини світу, відображеної в мозку людини; відомості про те, що індивід знає, припускає, думає, уявляє про об'єкти світу» [1, с. 24-29].

Через те, що концепт як лінгвістичне поняття знаходиться у постійному розвитку, кінцевої структурної організації він не має. Не дивлячись на те, що оригінальною структурою вважають асоціативну модель концепту Г. Слишкіна, традиційною є трикомпонентна модель Ю. Степанова [2, с. 248].

Стає зрозумілим наскільки складна і багатошарова структура концепту, вона залучає безліч характеристик, ознак та понять, які так чи інакше мають велике значення у різних культурах.

Найпоширенішим і самим практичним методом дослідження концептів, безперечно, є метод концептуального аналізу, оскільки це «головний метод логічного аналізу мови й когнітивної лінгвістики, що передбачає моделювання (із застосуванням різних метамов або природної мови) й опис концептів – інформаційних структур свідомості, що являють собою структуровану сукупність знань про об'єкт концептуалізації, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії різних пізнавальних механізмів» [3, с. 716]. Він не тільки описує сенс кожного концепту, він допомагає грамотно визначити зміст концепту, дослідити його структуру та характеристику, специфіку репрезентації концепту у певному дискурсі.

Отже, поняття «концепт» в когнітивній лінгвістиці, проблематика його дослідження та аналіз цього терміна, класифікація та структурна організація концептів, методи дослідження, а також актуалізація концептів – дуже актуальне питання, вирішення якого цікавить багатьох науковців та лінгвістів.

Список літератури

1. Кочерган М. П. Мовознавство на сучасному етапі. Київ, 2003. С. 24-29
2. Степанов Ю. С. Концепты. Тонкая плёнка цивилизации. Москва, 2007. 248 с.
3. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Полтава, 2006. 716 с.

Ірина Кузьмич
Науковий керівник – асист. Негрич Н.Д.

Навчання перекладу на уроках англійської мови учнів старших класів

Процес перекладу починається з визначення відповідностей між мовою оригіналу (далі МО) та мовою перекладу (далі МП), а також беруться до уваги не тільки мовні одиниці та конструкції, а й мовне середовище, тобто менталітет та культура спілкування. Теорія перекладу повинна розглядатись як багатоаспектна складова, головною ціллю якої є досягнення цілковитої адекватності, враховуючи міжмовну комунікацію. Перекладознавство є універсальною галуззю знань, яка тісно пов'язана із такими науками, як: соціолінгвістика, психологія, лінгвістика, граматики, порівняльне мовознавство, методика викладання та ін.

Загальнодидактичні принципи навчання у школі певним чином визначають процес підготовки перекладачів. Один з них – принцип: «свідомості та активності навчання, що передбачає створення умов, за яких студенти усвідомлено й активно засвоюють навчальний матеріал. Щодо навчання перекладу, даний принцип має велике значення, оскільки студент усвідомлено керує процесом засвоєння професійних знань, та набуває відповідних вмінь. Принцип якості засвоєння знань є результатом усвідомленої активної когнітивної діяльності студентів» [1, с. 54]. Ще одне важливе положення, про яке варто зауважити, є принцип послідовності. Він виступає важливим чинником, адже відповідає за системність вивчення нового матеріалу, формує самоорганізацію майбутнього фахівця та задає напрям для самоосвіти, самоспонування, самовиховання та самоаналізу.

Головне завдання викладача на початковому етапі полягає у навчанні студентів розрізняти та визначати структуровані елементи перекладу, причини їх застосування та вміння оперувати складовими художнього й інформативного тексту. Навчання перекладу повинно включати вправи, що сприяють

поліпшенню пам'яті, щоб швидкий перехід з МО на МП не викликав труднощів, розвивають критичне мислення та сприяють використанню креативного підходу до процесу трансформації тексту.

За Е. І. Голантом та Е. І. Перовським, існує певний ряд методів, що характеризуються акцентом на теорію перекладу («словесний, наочний та практичний» [2, с. 91]). Одним із практичних методів, що використовуються в контексті навчання, є метод аналізу конкретних ситуацій або метод кейсів. «Головна особливість методу – це навчити учнів вирішувати складні проблеми, аналізувати інформацію та підбирати оптимальні рішення, відповідно до конкретних ситуацій» [3, с. 93]. Особливу увагу слід приділяти вдосконаленню вмінь учнів слухати та розуміти інших, висловлюватись на основі власної думки й робити висновки без опори на готовий текст.

Отже, можемо зробити висновок, що вчителю слід допомагати учневі сформувати базові та основні навички перекладу за допомогою новітніх методів, керуючись дидактичними принципами навчання. У процесі оволодіння аспектними видами діяльності відбувається формування професіонала з перекладу, який відповідно застосовуватиме теоретичні та практичні знання, вміння досліджувати, маючи на меті створити щось нове та актуальне.

Список літератури:

1. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации / Москва Педагогика, 2005.
2. Голант, Евгений Я. “К теории методов обучения в советской школе”. Советская педагогика. Москва Академии педагогических наук, 1956, No. 11, с. 91.
3. Стрелковский Г.М. Теория и практика военного перевода. – М.: Изд-во Минобороны СССР, 1979. С. 143.

Соціокультурна компетентність як невід’ємна складова викладання іноземної мови

Поняття «соціокультурної компетентності» визначає сукупність знань про країну мови, що вивчається, національно-культурні особливості соціальної і мовної поведінки носіїв мови та здатність користуватися такими знаннями в процесі спілкування, дотримуючись звичаїв, правил поведінки, норм етикету носіїв мови [1].

Соціокультурна компетентність багато в чому визначає успішність спілкування з представниками іншомовної культури, дозволяючи відчувати себе впевнено і комфортно в іншомовному середовищі. Освоєння цієї компетентності здатне допомогти майбутнім фахівцям у подоланні культурних бар’єрів і формує культуру взаємин людей. Для реалізації адекватної міжкультурної комунікації необхідне не тільки знання лексики та вільне використання граматичних формул, але і здатність співвідносити мовні засоби з нормами мовної поведінки, яких дотримуються носії мови.

Вивчення призначення культури в соціумі привело багатьох дослідників до обґрунтованого виділення її функцій: *пізнавальної, інформаційної, комунікативної, регулятивної (або нормативної) і гуманістичної* [3]. Кожна з перерахованих функцій культури впливає як на особистість окремої людини, так і на суспільство, в якому вона живе. Так, *пізнавальна* функція дозволяє, за допомогою різних знань, уявити повну картину світу. *Інформаційна* функція здійснює передачу соціального досвіду поколінь як усередині одного народу, так і між націями. З *інформаційною* функцією культури безпосередньо пов’язана *комунікативна* функція, за допомогою якої людина може вступати в спілкування з іншими людьми в своїй країні і з представниками інших країн. Ще одна функція культури – *регулятивна* – виконує завдання встановлення системи норм і вимог до всіх видів діяльності людини. Головною ж функцією культури, яка формує світогляд людини,

її людський дух, емоції, оцінні складові її світогляду, є гуманістична функція [2]. Перераховані функції культура виконує в різних сферах і ситуаціях людської діяльності, при цьому виявляється певне ставлення особистості до цих функцій культури.

Вищезазначене, безсумнівно, доводить необхідність досягнення не тільки практичних цілей навчання – формування у студентів умінь усного та письмового спілкування іноземною мовою шляхом набуття в ході цього процесу певних знань, навичок та умінь, але і освітніх, виховних і розвиваючих цілей шляхом повноцінного використання потенційних можливостей предмета «іноземна мова». Наслідком цього має стати формування особистості учня через пізнання інших соціумів, інших культур, їх порівняння з рідною культурою, а також розвиток логічного мислення, розумових здібностей студентів, їх інтелекту, підвищення рівня їх загальної культури, розширення кругозору тощо.

Список літератури

1. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного: 4-е изд., перераб. и доп. М.: Русский язык, 1990. 246 с.
2. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навчальний посібник. К.: Фірма "Інкос", 2006. 248 с.
3. Byram M., Zarate G., The Sociocultural and Intercultural Dimension of Language Learning and Teaching : Paperback. Strasbourg : Council of Europe, 1997. 120 p.

Ксенія Куті

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н.Г.

Етимологія та поняттєвий складник концепту PAIN

Як відомо, пізнання, тобто моделювання світу у пізнанні людини, здійснюється за допомогою різноманітних концептів, які відображають фрагменти дійсності, що нас оточує. Структура концепту складна і багатокомпонентна.

Згідно з Ю. С. Степановим, «етимологічний аналіз є важливим аспектом вивчення концепту» [2]. Головною його метою є з'ясування походження слова-імені концепту.

На основі етимологічного аналізу виявлено, що наприкінці XIII ст. лексемі *rain* належало таке значення: «покарання за вчинений злочин», «відчуття людини, коли їй було завдано болю». Зі старофранцузької *reine* – «труднощі, горе, страждання», з латинської *roena* – «покарання, кара», з грецької *roine* – «розплата за пролиту кров» [3].

Низка мовознавців, а саме Й. А. Стернін, З. Д. Попова, В. А. Маслова, В. І. Карасик та інші, пропонують різноманітні методи та прийоми дослідження концептів.

Одним із розповсюджених способів вивчення змісту того чи іншого концепту є дефініційний аналіз лексичних одиниць, мета якого – виокремлення в семантичній структурі слова елементарних одиниць змістовного плану, з яких формується значення слова.

Необхідно проаналізувати низку лексикографічних джерел, щоб дослідити змістове наповнення концепту PAIN. Вважаємо, що базові характеристики концепту відображені у дефініціях тлумачних словників та дотримуємося погляду, що лексичному значенню у загальній структурі концепту притаманна польова структура: центральний денотативний зміст із семантичним ядром (ядерні семи вказують на постійні обов'язкові ознаки об'єкта) і *периферією* та конотативне оточення [1].

У роботі для дослідження концепту PAIN за основу взято 8 аутентичних джерел – англomовних словників. Розглянувши дефініції, подані у словниках, виявлено, що **превалюючим значенням** лексики *rain*, що актуалізує концепт PAIN, таке значення: «відчуття у тілі людини від завданого болю або через

хворобу» (*the feelings that you have in your body when you have been hurt or when you are ill/sick* [4]). Це значення ядерне, адже воно характеризується найвищою частотністю вживання.

Більш абстрактні шари складають периферію концепту. Периферійний статус тієї чи іншої концептуальної ознаки вказує на ступінь віддаленості від ядра за ознакою конкретності та наочності образного уявлення.

Периферія 1 (у 6 словниках)– «психічне або емоційне страждання»(*mental or emotional suffering*).

Периферія 2 (у 5 словниках)– «джерело роздратування, неприємність»(*a source of annoyance; a nuisance*).

Периферія 3 (у 3 словниках) складається з трьох значень:

а) «хлопоти, зусилля, докладені для досягнення чогось» (*trouble, care, or effort taken to accomplish something*);

б) «муки народження» (*the throes of childbirth*);

с) «відчуття нещастя, яке виникає через засмученість» (*the feeling of unhappiness you have when you are sad, upset etc*).

Периферія 4 (в 1 словнику)– «розплата або покарання» (*penalty or punishment*).

Отже, у нашому дослідженні, опираючись на лексикографічні джерела – англомовні тлумачні словники, проведено дефініційний аналіз та виявлено поняттєвий складник концепту PAIN.

Список літератури

1. Складаревская Г. Н. Метафора в системе языка /Санкт-Петербург: Наука, 1993. 150 с.

2. Степанов, Ю. С. Константы: Словарь русской культуры. Опыт исследования. / Ю. С. Степанов. –М., 1997. – 824 с.

3. Online Etymology Dictionary URL: <http://www.etymonline.com/> .

4. Oxford Dictionaries URL: <https://en.oxforddictionaries.com/> .

Зінаїда Кучеряну

Науковий керівник – проф. Попович М.М.

Лінгвокультурна специфіка прізвиськ

Прізвиська як окрема лексико-семантична категорія іменників цікавлять дослідників віддавна. Історичні джерела засвідчують, що вже в античні часи ці лексичні одиниці широко використовувалися у мовленнєвих актах. Вони слугували для соціальної ідентифікації людей, даючи їм моральні чи фізичні характеристики. Аналогічну роль вони виконували і в давній французькій мові, допоки їх офіційно не зафіксували як власні імена людей. Нині під поняттям “прізвисько” розуміють, згідно з визначенням словника “Le Petit Robert” *les noms propres qu'on ajoute au “nom de baptême ou au prénom d’une personne, pour la distinguer par un caractère particulier de sa personne ou de sa vie”*. Вчені звертають увагу на те, що прізвиська даються людині, щоб підкреслити її моральні, інтелектуальні або фізичні якості, використовуючи при цьому мовні одиниці, що позначають світ рослин, світ тварин тощо.

Незважаючи на широке розповсюдження цього лексико-семантичного підкласу іменників у дискурсах різних функціональних стилів, його вивчення не набуло такого розвитку та глибини, як вивчення інших категорій власних імен. Як правило, їх вичають спорадично не систематизуючи їхню дискурсну роль та функціональні значення. Між тим, спектр цих значень дуже широкий та різноманітний у кожній окремій мові.

Зібраний і проаналізований нами матеріал з масмедійних засобів дає підстави виділити такі основні лінгво-культурні функції прізвиськ у французькій мові.

✓ Функція насмішки, жарту або розважальна функція. Так, президента Франції Еммануеля Макрона месмедійники жартома “охрестили” “*Bébé Hollande*” через його вік, коли він став президентом.

✓ Функція образи, яка зустрічається часто в політичному дискурсі. Наприклад у президента Франції Еммануеля Макрона таких прізвиськ є декілька: “*Micron*”, “*Le Petit Prince*”, “*Macrotte*”.

✓ Функція підкреслення характерної риси поведінки. Так, Ніколя Саркозі став у масмедійному дискурсі “*lelapinDuracell*” через свою непосидючість.

✓ Функція виділення певної якості людини. Зазвичай такі прізвиська мають негативне забарвлення, як наприклад прізвисько “*la Tombe*”, яке отримав колишній політик Бернар Казенев через свою манеру говорити.

✓ Функція індивідуалізації особи. Такою функцією володіють прізвиська, що даються членам сім’ї, наприклад Наджад Валло-Белкасем отримала вдома прізвисько “*Lulu*”.

✓ Мотиваційна функція. Прізвиська мотиваційного характеру мають великий вплив на свого носія. Так, один з колишніх прем’єр міністрів Франції отримав таке прізвисько за аналогією зі своєю кампанією “*CourageFillon!*”.

✓ Функція соціальної легалізації особистості. Це функція, яка вказує на місце носія прізвиська в суспільстві, наприклад Франсуа Оланд отримав прізвисько “*Babar, leroides éléphants*”, коли був президентом.

✓ Асоціативна функція. Іноді прізвисько дається людині через асоціацію з чимось або кимось. Так сталося у випадку Франсуа Фійона, який отримав своє прізвисько через схожість з героєм мультфільму “*Droopy*”, або ж у випадку з Ніколя Саркозі, якого прозвали “*LepetitNicolas*” через схожість з героєм.

Як засвідчує проведений нами широкий аналіз, лінгвокультурна роль прізвищ в людському суспільстві дуже цікава у плані різносторонньої характеристики осіб, яким спільнота дала те чи інше прізвисько. Насамперед прізвиськ аслугують для того, щоб виокремити окрему людину або привернути увагу до певної риси її характеру чи поведінки. Якщо прізвисько дається людині колективом, членом якого вона є, то, скоріш за все, воно відіграє розважальну роль та має замету висміяти якийсь її недолік.

Валерія Лагутіна
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Використання неологізмів в сучасній українській та англійській мовах та їх переклад

Дана робота присвячена насамперед вивченню неологізмів як явища в загальному, а також детальному розгляду та аналізу використання неологізмів як в українській, так і в англійській мовах. Крім того, велика увага приділяється особливостям перекладу неологізмів з української на англійську мову та з англійської мови на українську. Мова як суспільне явище не є сталою, а якраз навпаки – динамічною, тобто тією, що постійно змінюється та розвивається. У лексиці будь-якої мови можуть відбуватись зміни різного характеру: 1. застаріння деяких слів, які повільно виходять з ужитку, а згодом і зовсім зникають; 2. поява нових слів; 3. семантичні зміни певних слів.

У цій роботі я досліджую саме появу нових слів. Будь-які нові факти і зміни в навколишньому людині світі неодмінно повинні бути позначені. Тому як правило новостворені слова, або ж неологізми, дають назву різним явищам, які тільки з'явилися.

Отож, визначення терміну «неологізм» є таким: це новостворений термін, авторське слово або фраза, що перебуває в процесі входження в загальне використання і ще не включена до державної та загальноновживаної мови. За останні десятиріччя англійська мова значно збагатилася словами, що вживаються у різних сферах діяльності людини. Значне розширення можливостей медицини, зокрема пластичної хірургії та косметології, сприяло появі нових потреб суспільства, пов'язаних із втіленням культу краси та молодості. Саме з цієї причини я приділила увагу пошуку та розбору неологізмів в сфері краси та здоров'я.

Наприклад: *bleachorexia* – надмірне переймання відбілюванням своїх зубів; *fish pedicure* – косметична процедура при якій ноги пацієнта знаходяться у акваріумі з рибами, що об’їдають мертві ділянки шкіри; *foot facelift* – збільшення стоп шляхом застосування косметичної хірургії; *feather lift* – вишуканий метод косметичної хірургії, що полягає в імплантації спеціальних підтяжок, що піднімають і стягують тканину тіла;

Таким чином, у результаті опрацювання літератури, я дійшла до висновку, що словниковий склад англійської мови є одним цілим і постійно змінюється – поповнюється новими мовними одиницями. Я розглянула найбільш важливі для теорії англійської неології на даному етапі її розвитку. Більше того, - загальну класифікацію неологізмів сучасної англійської мови і місця, що вони займають в поповненні словникового складу. На мою думку, дослідження неологізмів і місця, яке вони посідають серед нових лексичних одиниць, обґрунтовує необхідність їх практичного використання.

Список літератури

1. Андрусяк І.В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / І.В. Андрусяк. – Ужгород, 2003. – 268 с.
2. Дзюбіна О. Концептуальна основа англійських неологізмів / О. Дзюбіна // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологічна (мовознавство): збірник наукових праць

Наталія Лактіна
Науковий керівник – доц. Грижак Л.М.

Категорія апроксимації та її вираження в сучасній англійській мові

У сучасній лінгвістичній науці важливим аспектом є виявлення ознак семантичних категорій, які включають в себе і категорію апроксимації. Поняття “апроксимація” насамперед використовувалося в різних математичних науках, щоб позначити вираження певних математичних об’єктів простішими, однак, у кінцевому результаті стало лінгвістичним поняттям [1].

Основа категорії апроксимації – значення приблизності, яке формується завдяки певним процесам в свідомості людини. Людина формує своє уявлення про навколишнє середовище і помічає деякі відмінності, які різняться від стандартних властивостей об’єктів, які існують у людській свідомості. Виявляючи ці розбіжності, індивід намагається знайти засоби, щоб відтворити цю розбіжність, тобто створити перелік засобів для розуміння приблизності в мові. Особистість використовує приблизну номінацію у випадку, якщо у неї відсутні достовірні факти про об’єкт або не хоче брати на себе відповідальність за сказане [2].

Категорія апроксимації об’єднує велику кількість мовних одиниць, яка може описувати приблизність в дійсності.

Лінгвістами доведено, що апроксимація реалізується на лексичному, морфологічному та фонетичному рівнях мови. Лексичні апроксиматори складають найбільшу частину складників поля апроксимації. На лексичному рівні апроксимація може бути висловлена через апроксиматори: *about, almost, approximately, around, nearly, practically, roughly, scarcely, hardly, approximate* etc. На граматичному рівні апроксимація може передаватися за допомогою конструкцій: *neither...nor, either...nor*. На фонетичному рівні приблизність виражається через паузи, які дають змогу зрозуміти слухачеві,

що мовець невпевнений в правдивості або правильності його висловлювання [2].

В англійській мові прислівники приблизно та близько можуть передаватись за допомогою синонімів *about, around, nearly, almost*, але вони різняться у використанні. До засобів вираження апроксиматорного значення належать також прикметники (*approximate, rough,*), дієслова (*approximate, estimate, approach, near*), іменники (*approximation, proximity*), які показують, що мовець невпевнений у своїх словах.

Апроксиматори можуть виражатись за допомогою афіксів -*ish, -y, -like, pseudo-, quasi-* [3].

Деякі висловлювання можуть виражати категорію приблизності навіть без апроксиматора. Таке явище називається прихованою або імпліцитивною апроксимацією. Це вказує на високе комунікативне значення категорії приблизності. За відсутності знань про семантичні функції, сенс висловлювань з апроксиматорами буде неправильно репрезентований [3].

Список літератури

1. Адамович С. В. Семантическая категория аппроксимации и система средств ее выражения: монография. Гродно: ГрГУ, 2011. 183 с.
2. Елисейкина О. В. Категория аппроксимации в английском языке. Саранск МГПИ, 2010. URL: <http://foreign.mordgpi.ru/?p=149> (дата звернення: 08.02.2020).
3. Шкот. И. Л. Языковые средства выражения аппроксимации в современном английском языке Кировоград: КНТУ, 2007. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/4369/1/5.pdf> (дата звернення: 08.02.2020).

Етапи формування іншомовної лексичної компетенції

Лексична компетенція є основною складовою іншомовної комунікативної компетентності, яка зосереджується на формуванні здатності успішно знаходити взаєморозуміння та взаємодію з носіями мови. Процес вивчення іноземної мови в навчальних закладах має бути спрямованим на накопичення і розширення словникового запасу учнів. Адже вивчити іноземну мову – це значить перш за все оволодіти необхідним запасом слів, для того щоб могли називати ними предмети, стан, дії. Навчання цього мінімуму слів і є найважливішим завданням вчителя на шляху вивчення іноземної мови [2, с.116].

Актуальність даної статті зумовлено проблемою вивчення іноземної мови, зокрема проблемою засвоєння учнями нових лексичних одиниць. *Метою* цієї статті є аналіз та визначення етапів формування лексичної компетенції учнів. *Об'єктом* статті є поняття «лексичної компетенції» та її основні етапи. *Предметом* статті стало вивчення етапів формування лексичної компетентності та їх використання під час уроків англійської мови.

Процес вивчення іноземної мови включає в себе формування чотирьох видів мовленнєвої діяльності: читання, письма, говоріння та аудіювання. Це все потрібно в комплексі. Відомий професор лінгвістики Джон Вілкінс писав: «Без знань із граматики можна передати досить мало, проте без знань лексики неможливо передати нічого». Англійський лінгвіст Майкл Льюїс також зазначав, що «Лексика це серцевина, або серце мови»[3, с.40].

Під час вивчення іноземної мови, значна увага приділяється саме вивченню нових слів. Для того щоб навчання було ефективним, потрібно знати певні етапи: ознайомлення, автоматизації та використання. Перший етап – це етап ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями та

формування знань про них, правила користування та вимови, демонстрація прикладів використання, семантизація – перекладна (до неї відносять: однослівний, багатослівний або пофразовий переклад; тлумачення значення і пояснення лексики рідною мовою) та безперекладна (наочна семантизація – показ картинок, предметів, жестів; та мовна семантизація – контекст, речення, дефініції, тлумачення слів іноземною мовою) [1, с.223].

Етап автоматизації – це формування навичок за допомогою фраз/речень, словоформ, вільних словосполучень, діалогічного та монологічного мовлення, відповідно до запропонованої вчителем ситуації. Завдяки виконанню умовно-комунікативних та некомунікативних завдань учень проходить процес оволодіння формою, функцією та значенням лексичної одиниці.

Етап використання зумовлює відтворення лексичних одиниць на репродуктивному і продуктивному рівнях. На цьому етапі в учнів формується вміння використовувати нову лексику у мовленні при спілкуванні в усній чи письмовій формі у відповідності з поставленою комунікативною ситуацією спілкування, створеною вчителем [1, с. 224].

Підсумовуючи, можна сказати, що кожен з цих етапів важливий у формуванні іншомовної лексичної компетенції. Впровадження їх в навчальний процес допоможе вчителю розвинути і зміцнити лексичну компетенцію учнів, що пізніше допоможе їм отримати бажаний результат у вивченні іноземної мови.

Список літератури

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика Київ, 2013. 590 с.
2. Ніколаєва С.Ю. та інші. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах Київ, 1999. 320с.
3. Fooziyeh Rasouli, Khadijeh Jafari. A Deeper Understanding of L2 Vocabulary Learning and Teaching: electronic resource. 2016 № 1. URL: <http://article.sciencepublishinggroup.com/html/10.11648.j.ijll.20160401.16.html> .

Юлія Лукинюк

Науковий керівник – асист. Батринчук З.Р.

Формування комунікативної компетентності учнів початкової школи за допомогою проектної роботи

Комунікативна компетентність займає провідне місце серед інших аспектів у вивченні англійської мови, адже уможливило обмін інформацією як в усній, так і в письмовій формах.

Сьогодні недостатньо лише володіти іноземною мовою для повноцінного взаєморозуміння, необхідні знання усього комплексу форм комунікативного спілкування та формування креативної особистості, її здатність до творчого, нестандартного мислення. Саме до такого підходу закликає і Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, який одним із головних завдань визначає «формування комунікативної компетенції та активності, творчих здібностей та креативного мислення учнів...» [1] Комунікативна компетентність передбачає оволодіння засобами спілкування (фонетичними, лексичними, граматичними) спрямоване на їх практичне застосування у процесі спілкування, а саме, під час підготовки та презентації учнівських проектів. [2]. Розвиток навичок говоріння особливо в початковій школі є доволі складним процесом, адже вікова категорія потребує особливих методів і підходів у навчанні.

Незважаючи на підвищений інтерес методистів до підходів розвитку комунікативних вмінь, на даний час Усе ще не приділяється належної уваги методам, зокрема використанню проектної роботи. Отже спроба зробити внесок у розв'язання цієї проблеми забезпечує актуальність нашої розвідки.

Метою дослідження є розкриття особливостей розвитку комунікативної компетенції учнів початкової школи за допомогою проектної роботи. Питанням цієї роботи – те які підходи і вправи слід використовувати вчителю англійської мови для розвитку мовлення використовуючи проектну роботу.

Однією з основних умов формування англомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи постає використання комплексу тематично організованих автентичних матеріалів. Тематика цього комплексу має охоплювати всі сфери

спілкування (особистісну, публічну, освітню). Застосування автентичних аудіовізуальних засобів навчання дозволяє дотримуватися загальних принципів дидактики. Автентичний матеріал аргументований успішністю та ефективністю навчання та відповідністю його змісту віковим особливостям учнів. [3]

Використання проектної технології у початковій школі має свою специфіку: слід враховувати вікові та психологічні особливості учнів. Усі етапи проектної діяльності повинні ретельно контролюватися вчителями, оскільки і теоретичних, і практичних знань та вмінь у молодших школярів ще мало. Проекти для початкової школи у більшості випадків мають бути короткотривалі. Проект розглядають як "п'ять П": проблема, планування, пошук інформації, продукт, презентація. [4] Проектна робота вводиться в хід уроку поступово. Першим етапом є актуалізація опорних знань учнів, потім аналіз завдань проектної роботи, виявлення проблем. Наступний етап – пошук інформації, який учні здійснюють самостійно в класі, або вдома. Згодом – оформлення проекту, корегування його вчителем та презентація. Проект може виконуватись як самостійно, де один учень виконує всі етапи роботи, так і в групах, де кожен може відповідати за певний етап створення проекту. Працюючи в групах, учні розвивають уміння аналізувати, співставляти факти, аргументувати свою думку, приймати рішення, установлювати соціальні контакти (розподіляти обов'язки, взаємодіяти один з одним), створювати матеріальний носій проектної діяльності (доповідь, реферат, фільм, календар, журнал, сценарій), оцінювати себе та інших.

Список літератури

1. Закон України «Про освіту». Київ: Генеза, 1996. С. 36.
2. Жарко О. А. Формування комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації. Харків: «Молодий вчений», 2018. Вип. 10 (62) (Серія: Педагогічні науки). С. 56.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник. Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова [та ін.]. Київ: ВЦ «Академія», 2010. С. 328.
4. Мазур І.В. Метод проектів – ефективний засіб соціалізації учня URL: <https://naurok.com.ua/vistup-metod-proektiv-efektivniy-zasib-socializaci-uchnya-664.html> (дата звернення: 10.02.2020)

Теоретичні засади компаративних фразеологізмів сучасної англійської мови та їх прагматичний потенціал

Наукою про фразеологічні одиниці, тобто стійкі сполучення слів з ускладненою семантикою, що не утворюють на основі структурно-семантичних моделей змінних сполучень, є фразеологія.

У книзі відомого швейцарського вченого Шарля Баллі «Французька стилістика» (1909) вперше здійснено спробу обґрунтувати теоретичні засади компаративних фразеологізмів, класифікувати фразеологізми і розробити методику ідентифікації фразеологізмів з їхніми аналогами – вільними синтаксичними словосполученнями. У вітчизняній мовознавчій науці фразеологічна проблематика почала розроблятися такими вченими, як О. Потебня, О. Шахматов, Л.Булаховський та інші [1].

Актуальність праці зумовлена потребою дати чітке визначення поняття фразеологічних модифікацій, описати механізми модифікування та семантичні процеси, що виникають при цьому, по-новому підійти до їхньої типології.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що розглянуто фразеологічні модифікації як окреме явище, як один із способів вживання фразеологічних одиниць у мовленні; подано теоретичне окреслення фразеологічних модифікацій та відмежовано їх від суміжних мовних явищ.

Компаративні фразеологізми – це особливий клас фразеологічних зворотів. Вони виділяються в окрему групу, насамперед за структурними ознаками, як стійкі порівняння з подвійною структурою: лівою і правою частинами, що об'єднані порівняльними сполучниками: *as, like* в англійській мові; як, мов, наче, неначе в українській мові. Наприклад: (*as*) *white as snow* – білий як сніг.

Згідно з моїми спостереженнями, у своїй переважній більшості компаративні фразеологічні одиниці належать до

непредикативних словосполучень і являють собою фраземи з підрядним зв'язком компонентів. Невелика кількість цих одиниць має структуру частково предикативних і предикативних словосполучень. Щодо семантики головного члена ад'єктивного фразеологізму, це в основному якісні прикметники з вираженою позитивною або негативною конотацією. А от фразеологічні одиниці порівняння, які мають у своєму складі прикметники з позитивною та негативною конотацією, можуть утворювати антонімічні пари [3].

Було також досліджено стилістичну функцію фразеологічних одиниць порівняння на прикладі творів англomовних авторів, таких як Джек Лондон, Джейн Остін, Льюїс Керрол, й Оскар Уайльд. Зазначимо, що фразеологічні одиниці порівняння відрізняються багатоманітністю стилістичних та текстоутворюючих функцій. Часом компаративні фразеологізми розгортаються, утворюючи індивідуально-авторські порівняння. Порівняно з «Казками» О.Уайльда, частотність компаративних фразеологізмів у «Портреті Доріана Грея» різко знижується, що пояснюється жанровими особливостями тексту [4].

Отже, як мовна одиниця вищої організації, фразеологічна одиниця здатна повніше передати те чи інше поняття, ніж слово. Як показало проведене дослідження, частотність та якісна характеристика компаративних одиниць порівняння залежить від жанрово-стилістичних особливостей твору та творчих інтенцій автора.

Список літератури

1. Авксентьев Л.Г. Фразеологічна одиниця як предмет фразеології та її основні ознаки// Мовознавство. – 1979. – №5. – С. 13–17.
2. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології. – Харків: Вид-во при Харківському держ. ун-ті, 1987. – 136 с.
3. Амосова Н.Н. Основы английской фразеологии. – Л.: Наука, 1963. – 356 с.
4. Wilde, Oscar. Fairy Tales. – Moscow: Progress Publishers, 1970. – 211 p.

Орися Мазурак

Науковий керівник – асист. Сурніна О.В.

Переклад інфінітивного звороту з прийменником *for*

Інфінітивні звороти із прийменником *for* являють собою сполучення, до складу якого входить: прийменник *for* плюс іменник у загальному відмінку (або займенник в об'єктному відмінку) плюс інфінітив [1, с.97]. Інфінітив, що стоїть після іменника або після займенника в об'єктному відмінку з передуючим прийменником *for*, виражає дію, яку виконує предмет або особа, позначена цим іменником або займенником.

Переклад звороту залежить від виконуваної їм функції, при цьому прийменник *for* опускається, а весь зворот – інфінітив з іменником (займенником) з *for* – перекладається повним підрядним реченням відповідно до виконуваним даним зворотом функції, що зазвичай вводиться за допомогою сполучника *що, щоб*, до того ж іменник (або займенник) цього звороту разом із передуючим прийменником *for* перекладається іменником (або займенником) у функції підмета підрядного речення, а інфінітив – дієсловом-зв'язкою в особовій формі:

He waited for her to speak, but she did not. – Він чекав, щоб вона заговорила, але вона мовчала [2, с.142].

Підрядним реченням перекладається конструкція *for* + інфінітив, де зустрічається інфінітив у ролі означення, інфінітив результату або наслідку (після слів *so, to, only*) [2, с.143]. Іноді, залежно від моделі, цей інфінітивний комплекс може перекладатися інфінітивом або іменником чи займенником у давальному відмінку з інфінітивом. Розглянемо детальніше засоби реалізації деяких моделей в українській мові:

1. “Мені (йому тощо) немає чого...”, “Мені (йому тощо) достатньо (корисно, важливо, призначено тощо)...”:

It's enough for him to poll 10,000 votes. – Йому достатньо набрати 10000 голосів [2, с.159].

2. “Немає сенсу (тощо) + інфінітив”:

There is no sense in waiting for the Third World to realize that they will have to restrict themselves to local effects in environmental protection. – Немає сенсу чекати, аби країни

Третього Світу зрозуміли, що у захисті довілля їм доведеться обмежуватися місцевими діями [2, с.162].

3. Іменник, що в ролі означення має підрядне означальне речення:

However there is still a chance for the corporation to survive.

– Однак є ще шанс, що корпорація виживе [2, с.164].

4. Підрядні речення мети, а також іменники у сполученні з такими реченнями в якості означення:

In order for them to do so, there must be a precedent. – Для того, щоб вони вчинили так, потрібний прецедент [2, с.165].

5. Речення моделі “Не мені (вам тощо) + інфінітив”:

It’s not for us to decide. – Не нам це вирішувати [2, с.166].

6. Речення моделі “мені (їм тощо) + іменник (займенник) + для + іменник”:

After publication they brought the tape for me to listen to. – Після опублікування вони принесли мені запис для прослуховування [2, с.167].

Отже, інфінітивні звороти із прийменником *for* являють собою сполучення, до складу якого входить: прийменник *for* плюс іменник у загальному відмінку (або займенник в об’єктному відмінку) плюс інфінітив. Ці сполучення мають низку варіантів перекладу залежно від ситуації і від виконуваної ними функції. Але головним прийомом залишається переклад підрядним реченням, яке вводиться сполучниками *що, щоб, як*.

Список літератури

1. Левицкий Ю. А. Основы теории синтаксиса. Пермь : Союз, 2001. 340 с.
2. Хорнби А. С. Конструкции и обороты английского языка. – Москва : Просвещение, 1995. 359 с.
3. Jespersen O. Essentials of English grammar. London : Allen & Unwin, 1993. 312 p.

Класифікація метафори як стилістичного засобу

Процес дослідження та аналізу метафори сягає своїм початком ще часів античності. Однією з характерних рис цього процесу є його неоднорідність та суперечливість. Неоднозначне осмислення метафори було спричинене різними світоглядними парадигмами, що мали місце в певну культурно-історичну епоху та залежало від когнітивного феномену мови, її онтологічних і функціональних властивостей.

Метою цієї статті є аналіз та визначення найвідоміших лінгвістичних підходів до визначення поняття «метафора» та висвітлення класифікаційного різноманіття цього терміна.

Розглядаючи метафору як стилістичне явище, доцільно згадати, що вона базується на взаємозалежності предметного та контекстуального значень. За І. В. Арнольд, метафора – це «приховане порівняння, яке здійснюється шляхом використання назви одного предмета стосовно іншого і яке виявляє таким чином певну ознаку другого» [1]. Неоднозначність підходів до визначення метафори відображається і на варіації класифікацій притаманних цьому лінгвістичному феномену. І.В. Арнольд висуває класифікацію метафори за її структурним аспектом та виділяє прості та розгорнуті, або розширені метафори. Прості виражаються одним образом (хоча можуть бут багатослівними), а розширені складаються з кількох метафорично вжитих слів, що підсилюють експресивність одного образу шляхом повторного поєднання двох образів та їх паралельного функціонування [1].

Однією з поширених типологій метафор є частиномовна – вивчає їх граматичну приналежність. Мовознавець Л. Мацько подає найбільш широку типізацію граматичного вираження метафори виділяючи субстантивні, атрибутивні, дієслівні та комбіновані типи [3].

Розглядаючи поняття метафори, Дж. Лакофф та М. Джонсон стверджують, що це когнітивне явище та, виконуючи когнітивно-ментальну функцію, метафора встановлює нове розуміння відношень подібності між старим і новим знанням, не лише формуючи нове уявлення, а й зумовлюючи спосіб його пізнання й осмислення, тобто відображає семантичну реалізацію мови [4].

Лінгвіст Н.Д. Арутюнова, розглядаючи семантичний аспект метафори, розрізняє *номінативну* – полягає в заміні одного значення іншим, *образну* - виникає внаслідок переходу ідентифікуючого значення в предикатне та слугує розвитку синонімічних засобів мови, *когнітивну* - створює полісемію, а також *генералізаційну* - стирає в лексичному значенні межі між логічними порядками [2]

Підсумовуючи, варто зауважити, що метафора є стилістичним засобом, що слугує вираженню таких функцій мови як експресивна, номінативна, гносеологічна, що відображається у різноманітні класифікації цього тропа. Одними з найпоширеніших класифікацій є структурна (І. В. Арнольд), семантична (Н.Д. Арутюнова) та частиномовна (Л.Мацько), які досліджують метафору з різних точок зору та визначають її кореляцію у різних типах дискурсу.

Список літератури

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. М., 1990. – 304 с
2. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. – 2-е изд., испр. – М., 1999. – 896 с
3. Стилистика української мови: Підручник/ за ред. Л.І.Мацько та ін. – К., 2003. – 462 с
4. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago, 1980. P. 2–10

Засоби експресивності в англomовних публіцистичних текстах

Наразі дослідження проблеми "мова та емоції" є одним із основних пріоритетних напрямків сучасного мовознавства. Яскраво відстежити забарвлення тексту ми можемо, розглянувши публіцистичний стиль, як напрям літературної творчості, який дієво досліджує важливі суспільно-політичні питання, з метою впливу на суспільну думку, використовуючи при цьому засоби емоційності та експресивності [1]. Розмежування категорій експресивності та емоційності має дуже велике значення для дослідження публіцистичного стилю. Емоційність покликана для ненавмисного вираження емоцій у мовленні тоді, як експресивність ставить на меті свідомо підсилити вплив мовлення на реципієнта (слухача/читача). Емоційність – це «прояв у мовленні почуттів та настроїв мовця відносно дійсності чи, іншими словами, суб'єктивне ставлення до дійсності» [2]. Емоційність передається, як правило, такими мовними засобами: вигуками, словами, які називають емоції та асоціюються з ними, інтонацією та особливими синтаксичними структурами (повтор, еліпсис, інверсія та ін.). Визначено формально-структурні елементи, які передають емоційне значення. До таких елементів у англійській мові відносять суфікси "y", "ie", "let" (sonny, birdie, ringlet), слова-підсилювачі (terrible, nice, great, dreadful). Зустрічаються випадки, коли емоційність передається словами, які втрачають своє предметно-логічне (денотативне) значення: лайливі слова, прокляття, нецензурна лексика типу damn, bloody, upronnyword. Яскравим прикладом емоційності є фамільярно-розмовний підстиль, який проявляється у надлишковому використанні перезапиту, повторів, вигуків, гіпербол, усічених слів [3].

Експресивність – це фонетичні, лексичні, морфологічні та синтаксичні одиниці мови; це авторські неологізми, введення просторічної чи жаргонної лексики, стилістичні фігури; паралельні конструкції, зевгма, наростання, можливі повторення, інверсія, алітерація і т.д. При всьому цьому експресивно забарвленій лексиці та її значенню приділяється особлива увага в семасіології – наука про значення слів, їхні модифікації та вираження. З точки зору цієї науки у справі вивчення експресивності важливо розмежовувати слова, які називають емоції, та слова, які викликають емоційну (чутливу) реакцію реципієнта (читача/слухача) [2]. Експресивність на синтаксичному рівні виступає як здатність синтаксичної конструкції посилювати прагматичну і власне граматичну інформації. Наприклад, в інтернет-статті під назвою «HowManyStephenColbertsAreThere?» кореспондент журналу «TheNewYorkTimes» виражає своє емоційне ставлення (зневагу та бажання висміяти) до одного з кандидатів - стилістичним засобом повтором [4]. Отже, як експресивність, так і емоційність розуміються як категорії комунікативного плану. Однак експресивність – категорія, яка набувається словом чи виразом тільки в певному мовленнєвому контексті або «внутрішньо властива даному одному слову (чи виразу) як елементу мови».

Список літератури

1. Баранник Д.Х. Актуальні проблеми дослідження мови масової інформації. Мовознавство. – 1983. – №6. – С. 13-17.
2. Нелюбин Л.Л. Лінгвостилістика сучасної англійської мови. МОП ім. Н. К. Крупської, 1990. С. 301.
3. Гак В. Проблеми структурної лінгвістики. Наука. 1973. С. 349–371
4. CharlesMcGrath.HowManyStephenColbertsAreThere?[Електронний ресурс] :TheNewYorkTimes. Режим доступу: http://www.nytimes.com/2012/01/22/magazine/reply-all-stephen-colbert.html?_r=1&ref=primaries

Анастасія Малейка

Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

Динаміка розвитку термінів німецької фахової мови психології

Динаміка терміносистеми психології має подвійну обумовленість, пов'язану як з розвитком наукової думки загалом, так і з початковим етапом формування і становлення німецької психологічної науки. За більш ніж сто років свідомої фахової роботи з термінологією психології у терміносистемі відбулись значні якісні та кількісні зміни. Така динаміка розвитку пов'язана, передусім, з появою великої кількості нових галузей психології, кожна з яких формує свою категорійну структуру.

Питання психологічної термінології як важливої складової національних мов перебувають у центрі уваги багатьох дослідників: Д. Крістала, Д. Мелінкоффа, В. І. Карабана, І. С. Квітко, А. В. Крижанівської, П. М. Тірсьми, О. А. Шаблій, Л. М. Черноватого та ін. Такий інтерес пояснюється як антропоцентризмом вчення про мову, так і інформативністю й функціонально навантаженою власною психологічними термінами, які активно реагують на зміни в суспільному житті, прогрес у психології, педагогіці, медицині й інших галузях науки.

Мета нашого дослідження – встановити якісні зміни лексичного складу терміносистеми німецької фахової мови психології й характеризувати провідні тенденції цих змін. **Матеріалом дослідження** слугує корпус із 16 000 термінів, дібраних з укладеного нами „Німецько-українського словника психологічних термінів” [1].

Найхарактернішим процесом якісної зміни семантики термінів психології є звуження значення. Так, термін *die Adaptation*, що позначає пристосування організму чи окремих органів до навколишнього середовища, вживається у сучасній психології як самостійно, так і у складі терміносполук: *Adaptation – Adaptation sensorische – Adaptation akustische – Adaptation soziale*. Прикметники, виступаючи у своїй основній функції означення, виражають тут не якісну характеристику, а родо-видові відношення. Термін *Adaptation* утворює гіпонімічне гніздо, де вершина – родове найменування, а терміносполучення – видові. Така родо-

видова співвіднесеність – загальна особливість розвитку семантики термінології психології. У деяких термінологічних номінаціях звуження, спеціалізація значення, а також розвиток родовидової співвіднесеності призвели до зміни форм числа. Так, терміносполуки *optische Agnosie*, *akustische Agnosie*, *taktile Agnosie* зафіксовані у психологічному словнику 1931 р. в однині [2]. У сучасній психології замість однини вживається множина, що пов'язано з виділенням різних видів агнозій.

У деяких термінів спостерігається розвиток категорійної багатозначності на основі метонімічних переносів (перенос назви з процесу на його результат). Так, термін *Projektion*, що позначає первісно психічний процес, у сучасній психології номінує як процес, так і результат.

У низці термінів спостерігаємо зміни шляхом лексико-семантичної конденсації. Найбільш активно відбувається семантичне включення з суфіксацією, як-от: *konkurrierende Aktivitäten* → *Konkurrenz*. Малопродуктивна семантична конденсація без суфіксації: *Exteriorisierung von Gefühlen* → *Exteriorisierung*.

За минулий період терміни, втрачені психологічною терміносистемою, складають близько 60 % лексичного складу словника 1931 р. [2]. Водночас з'явилося близько 70 % термінів-неологізмів, які можна умовно поділити на такі групи: 1) психологічні неологізми на позначення ключових понять психологічних концепцій і теорій; 2) назви нових психологічних методів і технологій; 3) номінації психологічних якостей. Зокрема, у концепції Р. Лазаруса вжито термін *Koping* „*копінг-поведінка*” на позначення поведінки, спрямованої на подолання стресу, опанування ним.

Отже, динаміка терміносистеми психології в німецькій мові проявляється у звуженні, спеціалізації значень термінів, розвитку категорійної багатозначності на основі метонімічних переносів, семантичної конденсації, появі неологізмів тощо.

Список літератури

1. Кійко С.В., Малейка А.І. Німецько-український словник психологічних термінів. Чернівці: ЧНУ, 2019. 480 с.
2. Dorsch F. Lexikon der Psychologie. Leipzig: Hirzel, 1931. 282 S.

Іоан Мартинішин
Науковий керівник – асист. Стерлікова М.С.

Функціонування синонімів у британському ліричному дискурсі

Метою проведеного дослідження полягає у ґрунтовному аналізі лексичних засобів з текстів пісень гуртів ХХ століття. Досягнення мети полягає у виконанні таких завдань:

- 1) розглянути основні засади та концепції вивчення поняття «дискурс» та «ліричний дискурс»;
- 2) класифікувати та описати особливості синонімів в англійській мові
- 3) простежити специфічні тенденції вживання та функціонування синонімів у британському ліричному дискурсі;
- 4) виявити основні лексичні маркери у текстах композицій;
- 5) здійснити аналіз виявлених лексичних особливостей у текстах пісень.

Жанр пісні унікальний за масовістю і соціальною значущістю, оскільки пісня займає значну частку ефірного часу, має широку аудиторію і користується величезною популярністю.

Музичні композиції здійснюють неабиякий вплив на реципієнта за допомогою мелодії, ритму, слів, тому недооцінювати значущість музики не можна ніяким чином. Проаналізовані нами тексти пісень є джерелом неабияких лінгвістичних, культурних і соціальних тенденцій; тож таким чином ми змогли виявити та проаналізувати процеси, які відбуваються в англійському мовленні, а також краще зрозуміти їх специфіку та сферу застосування лексики.

Беручи до уваги широке значення терміна «дискурс», дослідники так і не зуміли знайти одного визначення, яке б охопило усі специфічні характеристики цього поняття. Проте існує чимало підходів до його вивчення, які зумовили велику кількість трактувань дискурсу. Саме слово «дискурс»

перекладається як бесіда, розмова, промова, тобто процес мовної діяльності (від фр. *discours*, англ. *discourse*, лат. *discursus*) [1, 9]. Дефініція зі словника німецької мови Якоба та Вільгельма Грімма 1960 року «*Deutsches Wörterbuch*» подає таке розуміння цього поняття: 1) діалог, лекція; 2) промова, лекція [1, 26]. А. ван Дейк визначає дискурс як мовний потік, як мову в її постійному русі, що вбирає в себе все різноманіття історичної епохи, індивідуальних і соціальних особливостей як того, хто комунікує, так і комунікативної ситуації, в якій відбувається спілкування [4, 12]. У сучасній лінгвістиці термін «дискурс» близький за змістом до поняття «текст».

Музичний (пісенний) дискурс наразі не має такої значної кількості підходів до його вивчення, але також є об'єктом досліджень науковців. Зокрема, Е.Е. Анисимова, Л.О. Булгакова, С.М. Мазуркевич, Г.Г. Молчанова та О.В. Шевченко внесли неабиякий вклад у розвиток дискурсу. Беручи за основу визначення дискурсу як «сукупності тематично споріднених текстів з притаманними їм мовними особливостями» [3, 312], поняття музичного дискурсу можна охарактеризувати як сукупність текстів пісень, яким властиві певні особливості, такі як тематичні, лексичні та синтаксичні характеристики. Пісенний дискурс трактується як художнє явище і, звичайно, тип мовленнєвої практики в цілому. Він визначається як шлях до того чи іншого смислу, сутність комунікативної моделі мовленнєвої практики в цілому.

Список літератури

1. Миронова, Н.Н. Дискурс-анализ оценочной семантики / Н.Н. Миронова. – М. : Тезаурус, 1997. – 158 с.
2. Словник лінгвістичних термінів / Кротевич Є., Родзевич Н. / За заг. ред. С.В. Кротевича. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – 236 с.
3. Степанов Ю.С. Методы и принципы современной лингвистики / Ю.С. Степанов; изд. 5-е стереотип. – М. : УРСС, 2005. – 312 с.
4. Dijk Va T. A. Studies in the Pragmatics of Discourse / Dijk Van. T. A. – London: Longman, 1997. – 174 p.

Особливості використання автентичної літератури на уроках з іноземної мови у середній школі

Метою роботи є дослідження особливостей використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови у середній школі та їхня роль у навчально-виховному процесі учнів.

Автентичні матеріали – це матеріали, взяті з оригінальних джерел, які характеризуються природністю лексичного наповнення та граматичних форм, ситуативної адекватністю використовуваних мовних засобів, що ілюструють випадки автентичного слововживання, і які, хоча і не призначені спеціально для навчальних цілей, але можуть бути використані при навчанні іноземної мови. [1]

Автентичні матеріали можуть бути поділені на такі категорії:

- реалії (предмети дійсності);
- друковані матеріали (книги, газетитощо);
- зображення (фотографії, плакати, афішітощо);
- мультимедія (CD, DVD, комп'ютерніігритощо).

Обираючи автентичні матеріали для уроку, важливо підібрати матеріали відповідно до віку та рівня знань учнів. Зважаючи на це, можна віднести вищезазначені категорії автентичних матеріалів до таких рівнів знань іноземної мови:

- Початковий рівень: листівки, розклад транспорту, меню, короткі заголовки, аудіо- та відеореклама;
- Середній рівень: довші статті, чотири- або п'ятихвилинні телевізійні або радіо новини, більша кількість коротших записів або навіть цілі телевізійні програми, якщо авторські угоди це дозволяють;
- Високий рівень: всі доступні матеріали.

Для проведення дослідження були обрані такі автентичні матеріали як:

- британський квиток на потяг для учнів 5-го класу;
- меню з ресторану морепродуктів для учнів 7-го класу;

– уривок з фільму «Avengers» для учнів 10-го класу.

До кожного матеріалу розроблено низку завдань, якібулиспрямовані на збагачення словникового запасу учнів та вивчення нових граматичних форм. Для кращого результату, всі завдання розроблялися на основі Таксономії Блума. Таким чином, заключним етапом учнівських робіт було творчез авдання. Для учнів 5-го класу це була рольова гра, де учні зображали замовлення квитка по телефону, практикуючи вивчені слова; учні 7-го класу робили презентацію власного закладу харчування, де особлива уваг зверталася на меню закладу; завданням учнів 11-го класу було написати та зобразити власну історію жанру фантастики за допомогою інтернет ресурсу <https://flippingbook.com/online-flipbook>.

Отже, роботи учнів усіх класів відзначилися високою якістю та креативністю. В такому випадку можна зробити висновок, що результати експерименту були позитивні, що свідчить про важливість використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови у школах. Вони сприяють підвищенню мотивації учнів до вивчення іноземної мови, допомагають збагатити словниковий запас, а також дають змогу практикувати реальні ситуації з життя.

Список літератури

1. Титова С. В. Ресурси та службиІнтернету у викладаннііноземнихмов Москва: 2003.
2. FluentU General Educator Blog
<https://www.fluentu.com/blog/educator/authentic-materials-in-foreign-language-teaching/>
3. A.Davies, 'Textbook situations and idealised language', *Work in Progress*, Department of Linguistics (Edinburgh), 11, 1978.
4. H. Widdowson, *Teaching Language as Communication*, OUP, 1978.

Ірина Мельник

Науковий керівник – доц. Шумейко О.В.

Міфологічний концепт супергероя (на матеріалі циклу повістей Р. Р. Ріордана "Percy Jackson and the Olympians")

Центральним терміном у мовній картині світу наразі є концепт. Проте термін концепт в сучасній науці про мову не має однозначного тлумачення: вирішуються питання класифікації концептів, методів їх вивчення, структури концепту та його місце серед інших лінгвістичних термінів. Особливо актуальною є пильна увага сучасної лінгвістики до проблеми концептуалізації світу (зовнішнього та внутрішнього) та інтерес до проблеми відображення в мові концептів внутрішнього світу людини.

Мета цього дослідження – виявити мовні засоби вираження концепту супергероя. Матеріалом дослідження слугували мовні одиниці, що виражають концепт супергероя, які були відібрані з твору Р. Р. Ріордана "Percy Jackson and the Olympians".

Людина, набуваючи досвіду, трансформує його у концепти, які, логічно пов'язуючись між собою, складають концептуальну систему; вона конструюється та уточнюється людиною безперервно. Це пояснюється такою ознакою концепту, як здатність до зміни. Змінюється з часом і число концептів, об'єм їх змісту. Оскільки основними структурними одиницями мовної картини світу вважаються концепти, своєрідною альтернативою терміна "мовна картина світу" можна вважати поняття концептосфера мови, запроваджене Д. С. Ліхачовим. Концептосфера – сукупність концептів, з яких складається світорозуміння носія мови. Відштовхуючись від сукупності концептосфер окремої особистості, дослідник приходять до концептосфери національної мови, яка тим багатше і ширше, чим "багатше вся культура нації – її література, фольклор, наука, образотворче мистецтво" [4, с. 153].

Концепт – це сукупність усіх значень слова, цілісний смисловий образ, що асоціюється з цим словом. Він формується в процесі сприйняття слова у складі різнорідних і різноманітних

вживань [4]. Таким чином, концепт супергероя – це сукупність образів, які ми звикли вважати героями. Існує безліч супергероїв: Диво-Жінка, Людина-павук, Капітан Америка, але супергерої з'явилися ще задовго до появи телебачення. Найпершими супергероями були міфологічні герої. Навіть сучасна Диво-Жінка походить з амазонок, які в свою чергу є міфологічними персонажами. В циклі повістей Р. Р. Ріордана головний герой не тільки написаний на основі античної міфології, а й слідує мотивам пригод грецьких героїв. Концепт складається з компонентів, тобто окремих ознак об'єктивного або суб'єктивного світу, диференційовано відбитих в його свідомості і таких, що розрізняються по мірі абстрактності. Наразі існують різні дослідження, присвячені проблемі визначення концепту [1; 2; 3]. Так, систематизуючи поняття концепту, С. А. Юлтімірова визначає три основних підходи до розуміння концепту: лінгвістичний, когнітивний, культурологічний [5]. Лінгвістичний підхід до визначення концепту представлений у дослідженнях С. А. Аскольдова, Д. С. Ліхачова, В. В. Колесова.

Підводячи підсумок вищесказаному про концепт, слід підкреслити, що категорія концепту отримує міждисциплінарний статус, оскільки вона використовується в двох нових парадигмах: лінгвокогнітології та лінгвокультурології.

Список літератури

1. Аскольдов-Алексеев С. А. Концепт и слово. *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста*. Москва: Academia, 1997. С. 267–279.
2. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка : монография. Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 1996. 104 с.
3. Первая из всех страстей: адмиративная оценка и средства её выражения в испанском языке / С. Г. Воркачѳев. Изв. РАН. Сер. лит. и яз., 1992. № 2. Т. 51. С. 81-89.
4. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка. *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста*. Москва: Academia, 1997. С. 280-287.
5. Юлтімірова С. А. Різні підходи до трактування терміна “концепт”. URL: http://www.rusnauka.com/NPM_2006/Philologia/3_jultimirova.doc.htm

Лілія Мельник

Науковий керівник — асист. М. В. Заполовський

Лексичні, синтаксичні та стилістичні

характеристики перекладу роману Г. Бьоля

«Груповий портрет з дамою» (H. Böll, «Gruppenbild mit Dame»)

Мета будь-якого перекладу – донести до читача, який не володіє мовою оригіналу, і ближче ознайомити його з відповідним текстом [4, с. 601-604]. Метою нашого дослідження є виявити та охарактеризувати лексичні, синтаксичні та стилістичні особливості оригіналу та перекладу роману Г. Бьоля «Груповий портрет з дамою», дослідити його вплив на мовні картини світу різних народів. Предметом дослідження є роман Г. Бьоля «Груповий портрет з дамою» та його переклад. Об'єктом дослідження виступають лексичні, синтаксичні та стилістичні характеристики оригіналу та перекладу роману Г. Бьоля «Груповий портрет з дамою». Актуальність дослідження полягає в тому, що його не було проведено до цього часу і воно надасть змогу розширити свої знання у даній сфері роботи з текстами.

Порівняльне вивчення перекладів дає можливість отримувати інформацію про конкретно окремих елементів оригіналу і перекладу, зумовлену як відносинами між мовами, які беруть участь у перекладі, так і нелінгвістичними факторами, що роблять вплив на хід процесу перекладу [2, с. 143-149]. У процесі нашого дослідження пропонуються відрізки оригіналу та його перекладу, що містять лексичні одиниці (слова іншомовного походження: «Lavabo» – лат. омивання рук священиком під час богослужіння) або синтаксичні структури (для розмовного варіанту зустрічаються скороченні та узгодженні форми: «hats = hat es, ne = eine»...), представляють певні перекладацькі труднощі.

У нашій роботі ми опираємось на лексичні, синтаксичні та стилістичні характеристики, а також на індивідуальний стиль автора та мовну картину світу оригіналу та перекладу роману Г. Бьоля «груповий портрет з дамою» (H. Böll, «Gruppenbild mit Dame»). Під час дослідження лексичних, синтаксичних та

стилістичних особливостей роману ми досліджуємо проблеми та труднощі його перекладу та визначаємо тактику їх подолання перекладачем.

Поняття «картина світу» належить до фундаментальних наукових понять. Вона виражає найсуттєвіші характеристики людини, її буття. Картина світу як глобальний образ постійно формується в процесі контактування людини з навколишнім середовищем та іншими членами соціуму [1, с. 15]. Мова сприймається як з'єднуючий елемент між окремою людиною та ментальністю нації, до якої вона належить. Завдяки мові можливо не тільки віднайти цей зв'язок на сучасному етапі, а й прослідкувати його розвитку ході всієї історії нації та суспільства. [1, с. 46-50]. На нашу думку, мовна картина світу – це система уявлень про світ, які, проходячи крізь людське пізнання, стають ментальними конструкціями, віддзеркаленими на всіх рівнях мовної системи, і можуть бути передані іншим членам спільноти засобами національної мови [3, с. 94-103].

У результаті проведеного наукового пошуку встановлено, що мовна картина світу має досить великий вплив на розвиток мови та нації. Знання лексико-синтаксичних, лексико-стилістичних та стилістично-синтаксичних особливостей оригіналу, а також розуміння мовної картини світу відповідної нації допоможе створити переклад, що відповідатиме оригіналу, але не порушуватиме мовну картину нації та не призводитиме до міжмовних непорозумінь.

Список літератури

1. Алисова Т.Б. Ономастологический подход при сопоставительном изучении лексико-семантических структур двух языков // *Серия «Филологическая»*. 2005. №3. С. 46-50.
2. Вознюк М. Ю. Критерії оцінювання перекладу / М. Ю. Вознюк // *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2011. № 9 (220). Ч. II. С. 149.
3. Єрмоленко С.Я. Мінлива стійкість мовної картини світу. / С. Я. Єрмоленко. // *Мовознавство*. 2009. № 3-4. С. 94-103.
4. Українська мова за професійним спрямуванням : Підд^айшк. – 2-ге вид., виправ і доповнен. – К. Алерта, Шевчук С. В., Клименко І. В. Ш37 2011 – с. 696.

Олена Мельник
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «PRIDE» (на матеріалі роману Р. Олдінгтона «Смерть героя»)

Концепти – це ментальні утворення, які представляють важливі типізовані фрагменти досвіду, які собою зберігаються у пам'яті індивіда. Типізованість цих одиниць, на думку В. І. Карасика, «закріплює уявлення у вигляді різних стереотипів, їх усвідомлення дає можливість передати інформацію про них іншим людям, їхню соціальну значимість закріплює в індивідуальному та колективному досвіді важливі (і тому емоційно пережиті) характеристики дійсності» [1, с. 97]. Ці характеристики концептів являють собою їх образно-перцептивну, понятійну та ціннісну сторони.

Феномен «PRIDE» (гордість) тривалий час перебував на периферії предметного поля гуманітарних наук у зв'язку з багатоаспектністю та дифузністю природи цього явища. «Гордість» у різних джерелах класифікують як емоцію, почуття, як варіант поведінки. Поняття «гордість» універсальне для всіх культур. Воно часто асоціюється з повагою до себе, почуттям задоволення, яке людина отримує в результаті ведення будь-якої діяльності. Ці значення є основними значеннями іменника «pride», оскільки вони повною мірою відображають суть цього слова.

На сьогодні існує велика кількість наукових праць, які присвячені вивченню поняття «концепт» взагалі, та його типів зокрема. Серед відомих дослідників концептології слід назвати В. І. Карасик, А. Вежбицька, В. А. Маслова. На теренах сучасної української концептології з початку XXI століття активно видаються наукові статті, присвячені питанням «концепту» та його аналізу [2].

Зацікавленість лінгвістів у вивченні концептів та відсутність деталізованого аналізу англomовного концепту «PRIDE» зумовили актуальність цієї роботи.

Проведений аналіз вербалізації концепту «PRIDE» на основі англomовного роману початку ХХ століття Р. Олдінгтона «Смерть героя» («Death of Hero» by Richard Aldington) дає підстави для таких висновків:

1. Поняття «гордість» (pride) універсальне для всіх культур.

2. Виділяють п'ять основних ознак у семантичному полі концепту «PRIDE»: прагнення виділитися; прагнення придушити інших; демонстрація своєї значимості; демонстрація неповаги до інших; імітація смиренності.

3. У синонімічному словнику порівнюються слова proud, arrogant, overbearing, haughty, lordly, supercilious, disdainful, об'єднані значенням «має перебільшено високу думку про себе, свої заслуги, достоїнства і т. п.».

4. Вербалізація концепту «PRIDE» у романі Р. Олдінгтона «Смерть героя» відбувається за допомогою 58 лексемами. Серед них майже половина виражена ад'ективами, а саме 45%. На другому місці йдуть субстантиви, із позначкою у 38%. Найменше лексико-семантичне поле PRIDE виражене адвербіально – 17%

Отже, вивчення вербального вираження концептів, яке відбувається за допомогою різних засобів у вигляді одного слова, словосполучень і навіть фраз, допомагає перекладачу краще передати мету та сенс носія мови.

Список літератури

1. Карасик В.И. Язык, сознание, коммуникация. М. : МАКСПресс, 2005 260 с.
2. Кравченко Н. Лінгво-когнітивні характеристики концептосфери справедливості в універсальній картині світу//Наукові записки. Серія: філологічні науки. – 2008. – Вип. 75 (4). – С. 3–7.

Еліпс, як засіб увиразнення газетного заголовка

Газетну публіцистику називають літописом сучасності, адже вона є віддзеркаленням подій і звертається до щоденних проблем суспільства – політичних, соціальних, побутових, філософських тощо. А заголовок є орієнтиром читача у вирі газетних статей.

Заголовок покликаний виразити основну мету повідомлення, встановити контакт з читачем, привернути його увагу, викликати зацікавленість до теми матеріалу, що публікується. У той же час заголовок актуалізує найбільш важливу інформацію повідомлення та слугує дієвим засобом впливу на її сприйняття читачем. Внаслідок такої цілеспрямованості як в англійській, так і в українській пресі сформувався окремий стиль газетного заголовка із низкою притаманних йому лексико-граматичних та функціонально-стилістичних рис.

Дане дослідження присвячене еліпсису, як засобу увиразнення газетного заголовка. Проблема еліпсису є однією з найбільш суперечливих у лінгвістиці, і те або інше її трактування залежить від розуміння дослідником сутності мовних одиниць взагалі.[1] Власне еліпсис – це результат зумисного опущення якого-небудь члена речення, для лаконічної подачі інформації.[4] Газетний заголовок у свою чергу – це речення, які виконують функцію назви твору і відображають ідейно-тематичний зміст[3]

Основна мета даного дослідження полягає у вивченні явища еліпсу у когнітивно-комунікативній системі координат, та у перекладі еліптичних конструкцій за допомогою різних перекладацьких трансформацій, для того, щоб порівняти ТО(текст оригіналу) та ТП (текст перекладу). Як відомо, трансформації – основа більшості прийомів перекладу.

Трансформація полягає в зміні формальних або семантичних компонентів при збереженні інформації, призначеної для передачі [2]

Для досягнення даної мети, у роботі досліджено теоретичне узагальнення основних наукових здобутків еліпсології в контексті аспектологічної проблематики речення та вивчення та аналіз джерел, газет (“The Daily Telegraph”, “The Guardian”, “The Observer”, “The Times”,) та журналів (“Financial Times” та “The Economist”), видання за 2015-2019 роки.

При дослідженні виявлено, що головна сфера вживання еліптичних газетних заголовків – діалог: саме у репліках частина речень, як правило, опускається, оскільки вона вже зрозуміла з попередньої репліки. Наявність дослідження дозволить поглибити вивчення питання перекладу еліптичних газетних заголовків та газетних заголовків. Перспективним вважаємо вивчення еліптичних конструкцій у інших дискурсах.

Список літератури

1. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования / Либроком. Москва 2009. 144 с.
2. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Рюрик Константинович Миньяр-Белоручев. – М. : Моск. лицей, 1996. – 208 с.
3. Ронгинский В.М. Синтаксические модели заголовков и их использование в различных стилях речи : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук / В. М. Ронгинский; [АН УССР]. Киев, 1965. – 20 с.
4. Словник української мови : в 11 томах [голова редакційної колегії Білодід І.]. – К. : Наукова думка, 1970–1980. – Том 2. – 1971. – 474 с.

Христина Мельничук
Науковий керівник – доц. Грижак Л.М.

Стилістичні засоби створення комічного ефекту в романі «Варта! Варта!» Террі Пратчетта

Способи творення комічного характеризують стилістичну систему мови та містять лінгвокраїнознавчу інформацію, передають особливості художньої картини світу. Поняття комічного входить до сфери естетики, психології, культурології, лінгвістики, тому існують різні підходи його трактування. Комічне полягає в суперечностях дійсності, невідповідності між змістом та формою певного явища, і хибність цих уявлень усвідомлюється в процесі висміювання. Літературознавчий словник-довідник вказує, що «у комічній ситуації людина інтуїтивно осягає невідповідність між неповноцінним, недосконалим змістом явища і його формою, яка претендує на повноцінність і значущість, між високою метою і негідними засобами її досягнення» [3, с. 358].

Ю.Борев дотримувався думки, що комічне в мистецтві слугує «естетичною формою критики» та виступає як протидія всім формам нерівноправності та деспотизму [1, с.18].

Існує поділ комічного на простий комізм, що є поверхневим і не викликає інтелектуальних зусиль, та складний, який у свою чергу поділяється на схвальний та несхвальний і співвідноситься із гумором та сатирою. Більшість дослідників комічного схиляються саме до такого його поділу [2, с.100]. Іронію ж можна розмістити між гумором та сатирою, але її не вважають самостійною формою комічного, оскільки це техніка, яку використовують як в гумористичному, так і сатиричному комізмі. Виключно допоміжними засобами вираження комізму є гротеск, травестія, жарт, дотеп тощо [2, с.101].

Основні стилістичні засоби творення англійського гумору найчастіше каламбур (мовна гра), оксиморон, змішання стилів, зевгма, алюзія тощо [5, с.17].

Матеріалом дослідження виступає роман британського письменника-фантаста Террі Пратчетта «Варта! Варта!» із серії

«Дискосвіт». Варто зауважити, що автор мав на увазі створити пародію на існуючі штампи жанру фентезі, але дана серія романів стала самобутнім явищем в художній літературі.

Хоч дії роману «Варта! Варта!» відбуваються у фантастичному світі, елементи англійського гумору все ж присутні в ньому. Розглядаючи стилістичні художні засоби, найяскравіше комізм в творчості Т. Пратчетта передають деформації фразеологічних одиниць, каламбури, алюзії, порівняння, метонімії. Наприклад, на лексичному рівні ефект комізму досягається за допомогою деформації фразеологічних одиниць. Так, Пратчетт використовує ідіому «*Vob's your uncle*», але персонаж Морква, якому належить ця фраза, замінює слово *Vob* на ім'я власного дядька-гнома: «*And Bjorn Stronginthearm's your uncle*»[5, с.41].

Отже, комічне є багатогранним естетичним поняттям, яке має соціальний характер. Серед стилістичних особливостей передачі комічного ефекту в романі Террі Пратчетта «Варта! Варта!» широко використовуються гра слів, порівняння, деформація фразеологічних одиниць, алюзії. Особлива увага приділяється англійському гумору та його комбінації з вищезгаданими тропами.

Список літератури

1. Боров Ю. Б. Комическое или о том, как смех казнит несовершенство мира, очищает и обновляет человека и утверждает радость бытия. М. : «Искусство», 1970. 239 с.
2. Дземидок Б. О комическом [перевод с польского]. М. : «Прогресс», 1974. – 224 с.
3. Літературознавчий словник-довідник за редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К.: ВЦ «Академія», 2007
4. Самохіна В. О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: текстуальний та дискурсивний аспекти : дис. канд. філол. наук : 10. 02. 04. «Германські мови» / Самохіна Вікторія Опанасівна – Київ, 2010. – 518 с.
5. PRATCHETT, Terry, *Guards! Guards!* (1989). London: Corgi, 1990

Юрій Мельничук
Науковий керівник – доц. Шиба А.В.

Особливості вивчення іноземної мови учнями молодшого шкільного віку

В Україні змінюється підхід до вивчення іноземних мов у школах та розробляються нові стратегії, мета яких допомогти учням здобути життєві компетенції – спроможність особистості набувати знання, перетворювати їх на уміння та адекватно діяти. Ефективність такого навчання напряму залежить від вікових особливостей учнів молодшої школи, де вони вперше знайомляться з іноземними мовами. Вивченням питання особливостей молодшого шкільного віку займались В. Редько, К. Поліванова, К. Ушинський та багато інших науковців.

В. Редько зазначає, що вивчення іноземної мови у молодшій школі – це перший рівень, який тісно пов'язаний з матеріалами та галузями, які учні будуть вивчати у середній та старшій школі. Основна ціль на цьому етапі – це формування іншомовного міжкультурного спілкування відповідно до мотивів, згідно з цілями та ситуаціями окресленими навчальною програмою [1, с. 266]

На першому етапі у дітей формуються психолінгвістичні основи комунікативної компетентності, закладається основа у формуванні першого мовленнєвого досвіду в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Вивчення іноземної мови впливає на розвиток та виховання учнів. Формування іншомовної комунікативної компетентності відбувається комплексно через усі види мовленнєвої діяльності. Головною віковою особливістю у дітей молодшого шкільного віку, як зауважує В. Редько, є репродуктивний вид вивчення, коли діти роблять все за зразком та чіткою інструкцією вчителя, але в четвертому класі варто впроваджувати творчість у навчальний процес, зацікавлювати та вмотивовувати для успішного результату [2, с. 22-23].

У період навчання в початковій школі, в учнів формується особистість. Діти вчаться будувати відносини зі своїми

однолітками та дорослими, пізнають роботу в колективі, сприймають навчання як щось нове у своєму житті. На цьому етапі розвитку формується поведінка та закладаються моральні норми. Учні імпульсивні та не схильні думати, перед тим як робити. Потреба в активній зовнішній розрядці є передумовою викладання іноземної мови переважно в ігровій формі [3, с.528].

У шестирічних дітей дуже яскраво виражена ігрова мотивація та вона тільки посилюється до кінця навчання порівняно з дітьми того ж віку, які залишились у дитячому садку. Вони дуже успішно навчаються у ігровій формі, тож вчителю доцільно вводити гру в навчальний процес [4, с. 44].

Отже, у сучасній школі діти здобувають життєві компетенції. Вивчення іноземної мови у молодшій школі – це перший етап у формуванні мовленнєвого досвіду. У молодших школярів є свої особливості: репродуктивний вид навчання, ігрова мотивація та несконцентрованість уваги. Завдання вчителя – зробити урок різноманітним та змінювати види діяльності кожні п'ятнадцять хвилин.

Список літератури

1. Валерій Редько Вікові особливості учнів початкової школи як передумова компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов // Педагогічна освіта: теорія і практика. – Кам'янець-Подільський: Інститут педагогіки НАПН України, 2017. – 266 с.

2. Редько В.Г. Молодші школярі... Які вони? (Залежність ефективності навчання іноземних мов учнів початкової школи від їхніх вікових особливостей)//Іноземні мови в навчальних закладах. – Кам'янець-Подільський: 2003. – С. 22–30

3. Зайченко І.В. Основи соціальної педагогіки: Навчальний посібник. – К.: ОсвітаУкраїни, КНТ, 2008. – 528 с.

4. Поліванова К. Н. Шестирічки: діагностика готовності до школи. - М., 2009. - С. 44

Марія-Крістіна Митрик
Науковий керівник – асист. Стерлікова М.С.

Особливості повторів у пісенних текстах представника незалежної британської сцени 2000-х років ArcticMonkeys

Мета роботи – проаналізувати особливості вживання повторів у пісенних текстах виконавців інді-музики гурту ArcticMonkeys. Дослідженню різних видів повторів приділяли увагу такі видатні лінгвісти, як В. В. Виноградов, І. Р. Гальперін, І. В. Арнольд, В. А. Кухаренко.

Загальне визначення явища повтору запропоновано І. В. Арнольд, яка стверджувала, що «... повтором називається фігура мови, яка виявляється в повторенні звуків, слів, морфем, синонімів чи синтаксичних конструкцій в умовах достатньої щільності ряду, тобто достатньо близько один від одного, щоб їх можна було помітити» [1, с. 208-209]. Він виконує тексто- та римотворчу, зв'язуючу й організаційну функції.

Традиційно повтори за класифікаціями І.Р. Гальперіна, В.М. Жирмунського та А.М. Мороховського поділяються: 1) відповідно до мовного рівня – на фонетичні, лексичні, синтаксичні, граматичні тощо; 2) залежно від точності відтворення мовних одиниць – на повні та часткові; 3) відповідно до функцій у мові – на композиційні (анафора, епіфора, паралелізм, хіазм тощо), номінативно-експресивні; 4) за місцем розташування повторюваних компонентів – на контактні, сумісні, дистантні [2, 3].

Досліджуючи явище повтору у текстах незалежної Британської сцени, вважаємо за потрібне подати таке визначення: незалежна абоінді-музика (англ. *Indiemusic*, скороченовід*independentmusic* – незалежнамузика) – це загальна назва різних музичних жанрів, якіпозиціонуються як незалежні від популярної музики комерційного характеру і мейнстрімових напрямків, а також пропагують так звану DIY-ідеологію [4].

Серед британських гуртів інді-року виділяємо за періодами створення: 1990-і роки: *Coldplay, U2, TheSmiths, Blur, Oasis, Radiohead, Placebo, Beck, RedHotChiliPeppers*; 2000-ні роки: *Arctic Monkeys, FranzFerdinand, TheXX, FlorenceandtheMachine, TheKooks*; 2010-ті роки: *Kaleo*. Отже, бачимо, що розквітінді-року в Британіїприпадає на 90-ті роки ХХ ст.

Проаналізуємо вживання повторів у текстах одного з найпопулярніших гуртів серед них – *ArcticMonkeys*. Опрацювавши тексти 10 пісень з альбомів різних років з 2004 по 2018 [5], ми виявили в них різноманітні види повторів (43 випадки всього). Найхарактернішим для їх творчості виявилася анафора (17 випадків), наступною за частотністю є епіфора (10 прикладів), рамковий повтор склав 8 одиниць. Варто зазначити, що в композиції *CigaretteSmoke* повтор виражений лише анафорою (10 випадків), наприклад: *Butdoyoureadmymind... Doyou...* У тексті пісні *She'sThunderstorms* нами виявлено лише рамкові повтори у кількості 4 одиниць, наприклад: *She's thunderstorms Lying on her front Up against the wall She'sthunderstorms*

Отже, вивчивши явище повтору у пісенних текстах виконавців інді-музики *ArcticMonkeys*, ми виявили, щодля їхньої творчості найбільш характерним виявилася вживання анафори для створення тла тим одиницям, що через свою новизну для змісту виходять на перший план.

Список літератури

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: учеб. для вузов. 9-е изд. Москва : Флинта. Наука, 2009. 384 с.
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. Москва: Наука, 1981. 139 с.
3. Жирмунский В.М. Введение в литературоведение : курс лекций / Санкт-Петербург : 1996. 440 с.
4. Стиль музыкиIndie. URL: <https://ua.market-music.com/blog/stili-muzyiki/indie-music.html> (дата звернення 14.02.2020).
5. ArcticMonkeysLyrics. URL: <https://www.azlyrics.com/a/arcticmonkeys.html> (дата звернення: 14.11.2019).

Прислів'я та приказки у сучасній англійській мові та їх еквіваленти в українській мові

Англійська мова, як і будь-яка інша мова світу, невинно розвивається. Цей процес характеризується появою нових слів та висловів у лексиконі мови, а також зникненням застарілих значень фразеологізмів та лексичних одиниць. Ці процеси пов'язані із постійними змінами у сучасному суспільстві [1, с.36].

Сукупність фразеологізмів, як мовних одиниць, є об'єктом вивчення фразеології [2, с.241]. У більш узагальненому вигляді, прислів'я та приказки класифікуються на такі ідейно-тематичні групи (ІТГ [3, стр.174]:

ІТГ1 складають прислів'я та приказки, головною темою яких є «**добро та зло**»: *all is not gold that glitters – не все золото, що блищить* [4, с.26]; *anger and haste hinder good counsel – злість і поспішність заважають прийняти добру пораду* [4, с.32];

До ІТГ2 входять прислів'я та приказки, які своїм значенням дають оцінку «**характеру, а саме: моральним якостям, які притаманні людині**»: *blushing is virtue's colour – хто червоніє, той не втратив ще скромності* [4, стр.148];

На противагу зазначеному, виокремлюємо третю групу (**ІТГ3**) фразеологізмів, в яких ототожнюються «**фізичні якості людини, а саме: сила, витривалість, слабкість, наполегливість**»: *great fish eat up the small – велика риба маленьку цілою ковтає* [4, с.439]; *always at it wins the day – наполегливість – запорука успіху* [4, с.29];

До ІТГ4 зараховують прислів'я та приказки, що зображають «**досвід, який набували люди впродовж свого існування**»: *the reare as good fish in the sea as ever came out of it – волом зайця не доженеш* [4, с.936];

ІТГ5 складають прислів'я та приказки, що описують «**працю**», яка стала невіддільною частиною людського життя: *little strokes*

fell great oaks – на дерево дивись, як родить, а на людину, як робить[4, с.615];

ІТГ6 характеризує прислів'я та приказки про «розум»: *fine feathers make fine birds* –пташка красна своїм пір'ям, а людина своїми знаннями [4, с.333];

До **ІТГ7** зараховують прислів'я та приказки, які своїм значенням описують «**родинний добробут та матеріальні цінності**»: *better late than never* – краще пізно, ніж нікол и[4, с.124].

І останню **ІТГ8** складають прислів'я та приказки, які описують найвеличніше людське почуття «**кохання**»: *absence sharpens love, presence strengthens it* – відсутність загострює любов, а присутність зміцнює її [4, с.14].

Отже, прислів'я та приказки слугують для опису побуту різних народів, відповідно до їхніх культурних особливостей, історії, традицій, звичаїв та вірувань [3, с.175]. Саме тому дослідження та вивчення фразеологізмів є головним аспектом у розвитку та вивченні мови.

Список літератури

1. Ткачик О.В., Роговська Н.В. Науковий журнал «Вісник», 9-те видання,серія: філологія, педагогіка: *Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови*. Вісник 9. Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2017. С. 36-40.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Видання третє. Київ: Академія, 2014. 368 с.
3. Костик Є.В. Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць, 24 випуск, серія: педагогіка: *Семантико-стилістична неоднозначність англійських паремій*.Переяслав-Хмельницький : КСВ, 2017. С.170-176.
4. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник. Київ: Знання, 2005. 1056 с.

Особливості лексико-семантичних трансформацій

Серед численних складних проблем, які вивчає сучасне мовознавство, важливе місце займає дослідження лінгвістичних аспектів міжмовної діяльності, що називають “перекладом” або “перекладацькою діяльністю”. Крім того, переклад – це складний багатогранний вид людської діяльності, процес, у якому відбувається не просто заміна однієї мови іншою, але й стикаються різні культури, особистості, склади мислення, літератури, епохи, рівні розвитку і традиції [1, с. 6].

Найпоширеніші кілька типів трансформацій: 1) диференціація значення; 2) конкретизація значення; 3) генералізація значення, та інші. Невідповідність у структурі різних мов породжує труднощі, пов’язані із збереженням та передачею значень слів під час їх перекладу на іншу мову. Наприклад, говорячи про графік, що подає відомості про час, місце та послідовність здійснення якого-небудь заходу (рух поїздів, проведення занять), англійці використають слово *time-table* (час + таблиця), тоді як українське слово розклад пов’язане з процесом розподілу на складові елементи (день, час, об’єкт) – розкладати (на полицях). Аналогічно: анатомічний термін *shoulder-blade* (лопатка) утворюється зі слів плече + лопать (гвинта, весла), а в українській мові слово асоціюється з предметом, схожим на цю кістку; *pineapple* (сосна + яблуко = схожий на шишку сосни) – ананас (запозичене з португальської мови тощо [2, с. 257]).

Оскільки семантична структура різних мов має суттєві відмінності, переклад контекстуальних значень будується на можливості або неприпустимості того чи іншого слововживання у мові перекладу: *Her eyes filled with tears and her voice broke* (*S. Maugham*). – Її очі наповнилися сльозами і голос затремтів (*Н. Кролик*). Переклад слова *broke* (*break*), що має словникове значення *ламати(ся), переривати, порушувати*, та інші вузько спеціальні значення [6, с. 82] пояснюється його семантичним

оточенням,
“затремтів” найбільш точно передає змальовану ситуацію [3, с. 53].

Отже, художній переклад — це відтворення засобами рідної мови особливостей чужоземного літературного тексту в нерозривній діалектичній єдності його змісту і форми.

Список літератури

1. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: [навч. посібник для студентів філологічного напряму підготовки], Возненко Н. В., Радецька С. В. Вінниця : Нова КНИГА, 2010. 232 с.
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози) Львів : Вид-во при Ун-ті, 1989. 216 с.
3. Дюришин Д. Художественный перевод в межлитературном процессе Проблемы особах межлитературных общ.1993.312с.

Віта Молдован

Науковий керівник – доц. Лопатюк Н.І.

Основні продуктивні шляхи утворення англійських кулінарних лексем

Мета роботи – проаналізувати словотворчі характеристики англійської кулінарної лексики.

Матеріалом роботи слугує 202 кулінарні лексеми, дібрані з англійських тлумачних словників [2;3;4].

І.В. Арнольд (1959), О.С. Ахманова (1972), Р.С. Гінзбург (1979), О. Джесперсен (1982), Дж. Кенон (1986), та ін. поділяють лінгвістичні способи словотворення на такі групи:

А. Використання внутрішніх мовних ресурсів:

1. *Морфологічна деривація* або карбування похідних слів від наявних загальнолексичних одиниць (*sweet-ener*).

2. *Гібридні слова* з іншомовним коренем або афіксом (*cauliflower*).

3. *Словоскладання* (compounding), які поєднують у собі дві або більше основ, наприклад: *cherry tomato, coconut*.

4. *Словосполучення: decaffeinated coffee, ice cream cone;*

5. *Семантична деривація* — зміни в значенні слова.

а) поява нового значення в результаті *спеціалізації* (тобто звуження значення через конкретизацію): **wheat** Old English *hwæte* «wheat», literally «that which is white» [2];

б) узагальнення значення в результаті *розширення* сфери використання лексеми: **cereal** 1832, «grass yielding edible grain», originally an adjective (1818) «having to do with edible grain». The application to breakfast food cereal made from grain is American English, 1899 [2].

Б. Використання зовнішніх шляхів словотворення.

Запозичення серед кулінарних лексем поділяємо на повні та неповні за характером збереження їхніх форм.

1. *Повне* запозичення зі збереженням внутрішньої та зовнішньої форми: **champignon** «mushroom», 1570s, from Middle French *champignon* [2].

Розрізняють також повну та часткову асиміляцію. Перша є повним пристосуванням запозиченого елемента до

особливостей мови-реципієнта, його фонетичних і морфологічних законів [1, с. 109].

Так, велика низка частовживаних односкладових слів, яка багатьма вважається споконвічно англійською за походженням, асимільована з норманського діалекту французької мови: *oat, chops, date*.

За часткової асиміляції деякі фонетичні та граматичні особливості запозиченого слова зберігаються. Наприклад, деякі терміни французького походження зберегли носові голосні (*restaurant, champignon, croissant*).

2. *Неповне* запозичення зі збереженням тільки внутрішньої форми — калькування: **eggplant** 1794, from French *aubergine*, «fruit of the eggplant» [2].

В. Скорочення або лексеми-абревіатури (*decaf, mayo*).

Результати кількісних підрахунків можна відобразити у такій таблиці:

Шляхи утворення англомовних кулінарних лексем

Спосіб словотворення	Кількість	Відсотки
кореневі слова	54	27%
деривація	28	14%
Словоскладання	24	12%
словосполучення	57	28%
запозичення	39	19%
Всього	202	100%

Отже, в результаті дослідження основних продуктивних шляхів утворення англійських кулінарних лексем встановлено, що ці лексичні одиниці формувалися переважно за рахунок внутрішніх мовних ресурсів.

Список літератури

2. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти: монографія. Київ: КМ Academia, 2000. 218 с.

3. Online Etymology Dictionary URL: <https://www.etymonline.com/> (дата звернення: 05.02.2020).

4. Cooking Glossary. URL:theodora.com/index.html .

5. Glossary of Food. URL:www.chefdepot.net .

Принципи семантичного аналізу мови

Ідеї та принципи семантичного аналізу мови, об'єднані під загальною назвою дослідження семантичного поля, виникали й складались поступово. Вони почали розвиватися з кінця ХІХ – початку ХХ ст. Головні ідеї та принципи висвітлено в працях відомих учених: О. Потебні, М. Покровського, Р. Мейера.

Пошук шляхів вивчення системних зв'язків лексичного складу сприяв виникненню теорії семантичного поля. У 1930-ті рр. були висунуті гіпотези, згідно з якими системність лексики тлумачилася як «поле», наприклад «поняттєве» і «словесне» поле, «поля» Й. Тріра [4], «однорівневі» та «багаторівневі поля» Л. Вейсгербера [5], «мовне поле» К. Ройнінга й ін.

Термін «поле» вперше ужитий Г. Іпсеном, який визначив поле в лінгвістиці як сукупність слів, що мають спільне значення [3, с. 173]. Учений використовує термін «сміслове поле», під яким розуміє «групу етимологічно пов'язаних слів, об'єднаних смисловою і граматичною спільністю» [3, с. 140].

Польовий метод застосовується на різних рівнях мовної системи: фонетичному, семантичному, синтаксичному, фразеологічному, а також при міжрівневому, функціональному підході, коли виділяються функціонально-семантичні поля [1, с. 104].

У сучасному мовознавстві виділяють декілька основних аспектів застосування поля як семантичної моделі:

1) семасіологічний аспект включає в себе парадигматичні та синтагматичні рівні аналізу (слова групуються за семантичною співвіднесеністю їхніх лексичних значень);

2) ономасіологічний (номінативний) аспект (слова групуються за їх екстралінгвістичною співвіднесеністю, тобто за співвіднесеністю предметів, явищ і понять, які виражені словами);

3) функціональний (міжрівневий) аспект (одиниці поля групуються за спільною семантичною функцією). Варто

зазначити, що одиницями поля в межах перших двох підходів є однорідні елементи, а при функціональному підході – елементи різних мовних рівнів.

Отже, лексико-семантичне поле – це складне органічне ціле, здатне до відносного саморозвитку; це елемент мовної картини світу (ієрархічна структурна єдність взаємопов'язаних та взаємозалежних лексичних елементів, наділених загальною семантичною ознакою, яка відображає понятійну, предметну чи функціональну схожість визначених явищ); це спосіб відображення системної організації словника; це динамічна система, яка розвивається й пов'язана із семантичними полями конкретної мови. Той факт, що лексико-семантичні поля в лексиці викликають найбільші відмінності в поглядах, пояснюється, з одного боку, наявністю слабких сторін у самій теорії семантичного поля, а з іншого – труднощами, що виникають під час дослідження системно-структурної організації словникового складу мови. Незаперечний той факт, що лексико-семантичне поле є структурною одиницею лексичного рівня та одним із проявів парадигматичних відношень у лексиці.

Список літератури:

1. Бондарко А. В. Грамматическое значение и смысл / Александр Владимирович Бондарко – Л. : Наука, 1978. – 175 с.
2. Тарасова Е. В. Языковое поле темпоральности в синхронии и диахронии : автореф. дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.19 / Е. В. Тарасова. – Краснодар, 1993. – 43 с.
3. Ipsen G. DeralteOrientunddieIndogermanen / G. Ipsen // StandundAufgabenderSprachwissenschaft. Festschriftfür W. Streiberg. – Heidelberg, 1924. – P. 200–237.
4. Trier J. DerdeutschWortschatsunSinnbezikdesVerstandes / J. Trier. – Heidelberg, 1931. – 520 p.
5. Weisgerber L. GrundzügederinhaltbezogenemGrammatik / L. Weisgerber // 4 AuflagePedagog. – Dussel- dorf : Verlag, Schwann, 1962. – 431 s.

Валерія Назарко

Науковий керівник – доц. Гнатковська О.М.

Звертання в інавгураційних промовах президентів США як компонент мовного портрета американця

Інтерес науковців до вивчення феномену мовної особистості спричинив появу нового напрямку мовознавства – лінгвоперсонології, частиною якої є мовне портретування. Мовний портрет – це опис мовної особистості, відображення «мовних та позамовних особливостей, визначених жанровою та ситуативною специфікою, у певний відтинок часу»[1, с. 5].

Актуальність нашого дослідження полягає в мовному портретуванні етнічної мовної особистості за період існування інституту президентства у США. Метою дослідження є встановити засоби вербалізації портрету американця у звертаннях на початку інавгураційних промов усіх президентів США. Матеріалом слугувати 58 інавгураційних промов 40 американських президентів (загалом було 45 президентів США, однак 5 із них прийняли присягу без інавгурації через смерть або відставку попередника).

Кількісний аналіз показав, що у звертаннях на початку промов американські президенти найчастіше вдавалися до словосполучення *fellowcitizens* (37 випадків вживання), іноді поширеного присвійним займенником *my* (10 випадків) та *of*-фразами, наприклад: *fellowcitizensoftheUnitedStates*[2, с. 141]; *myfellowcitizensofthisgreatandgoodcountry*[2, с. 349] (4 випадки). У 13 промовах поруч із словосполученням *fellowcitizen* також містилися згадки інших посадових осіб, духовенства, сім'ї та гостей інавгурації, наприклад: *VicePresidentCheney, Mr. ChiefJustice, PresidentCarter, PresidentBush, PresidentClinton, reverendclergy, distinguishedguests, fellowcitizens*[2, с. 413].

На нашу думку, коротке звертання *myfellowcitizens* зближує президента та націю, в той час як окремих перерахунок посадовців та інших у звертанні, навпаки, відділяють їх від громадян США. Зокрема це добре видно у звертанні

першого президента США Дж. Вашингтона: *Fellow citizens of the Senate and of the House of Representatives* [2, с. 2], який, здається, апелює лише до Конгресу. Взагалі практика поширеного сурядного звертання із перерахунком багатьох інших осіб вперше з'явилася в четвертій інавгураційній промові Ф.Д. Рузвельта (1945 р.).

Другою за частотністю виявилася лексема *countrymen* (7 випадків вживання), з них у 4 випадках вона сполучалася лише з присвійним займенником *my*, і в 3 – вживалася в поширених формах звертання, наприклад: *Mr. Chairman, Mr. Vice President, Mr. Chief Justice, Mr. Speaker, members of my family and friends, my countrymen, and the friends of my country* [2, с. 320]. Востаннє цю лексему у звертанні на початку інавгураційної промови вжив Л. Джонсон у 1965, оскільки в умовах сьогодення вона вважалася б сексизмом.

У 5 звертаннях зазначаються друзі, наприклад: лаконічне *my friends* у президента Д. Ейзенхауера [2, с. 312], *Senator Mathias, Chief Justice Burger, Vice President Bush, Speaker O'Neill, Senator Dole, Reverend Clergy, members of my family and friends, and my fellow citizens* у Р. Рейгана [2, с. 373]. Двоє президентів (Р. Ніксон та Д. Трамп) застосовують фразу *fellow Americans* [2, с. 340] у складі поширеного звертання. Президент У. Грант єдиний вжив звертання *citizen of the United States* [2, с. 153]. На початку 12 промов звертання взагалі не було.

Отже, мовний портрет американця відображений у звертаннях на початку 46 інавгураційних промов з 58 такими основними рисами: належність до групи (*fellow*), громадянин держави (*citizen*), співвітчизник (*countryman*), друг (*friend*), уродженець США (*American*), серед яких домінують перші дві.

Список літератури

1. Деренчук Н. В. Мовний портрет сучасного українського політика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Луцьк, 2018. 20 с.
2. *My Fellow Citizens: The Inaugural Addresses of the Presidents of the United States, 1789-2009*. NY: FactsOnFile, 2010. 428 p.
3. Oxford Learner's Dictionaries : веб-сайт. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (дата звернення: 27.01.2020)

Микола Никифорчук

Науковий керівник – асист. Н.О. Сунько

Функціональне навантаження алюзивних газетних заголовків

Незважаючи на те, що інтерес багатьох сучасних науковців звернений до газетно-публіцистичного дискурсу, зокрема до вивчення газетних заголовків (далі ГЗ), у науковій літературі не існує загальноприйнятої думки про природу алюзії. Алюзивний газетний заголовок є поліфункціональним утворенням, насичене змістовною інформацією і виконує важливо комунікативно-прагматичну роль транслятора культури [1]. Алюзивні газетні заголовки репрезентують сконцентровану текстову інформацію і спрямовують читача на розуміння змісту статті, тобто займають сильну текстову позицію.

Мета дослідження – виявлення функціональних властивостей алюзій в ГЗ. Предметом дослідження є дослідження алюзій із культурологічних сфер геології, технології, фізичних наук та американської політики, взяті з Dictionary of cultural literacy [5].

Для досягнення даної мети в роботі досліджено теоретичні засади дослідження алюзій у газетних заголовках [2], особливості вживання алюзії у американських і англійських заголовках із культурологічних сфер геології, технології, фізичних наук та американської політики протягом періоду 2008-2019 рр. Обрано 5 ключових тем на основі аналізу популярності тем газетних заголовків, а саме: світ, політика, бізнес, технологія і наука. У курсовій роботі застосовано різні методи досліджень: описовий метод використано для того, щоб виділити алюзії, взяті з Dictionary of cultural literacy, та створення відповідних таблиць; порівняльний метод використано для порівняння вживання алюзій у британських та американських газетних заголовках за одинадцятирічний період; метод кількісних розрахунків використано, для обчислення відповідних даних, що взяті з таблиць. Кожен етап запропонованого дослідження розглянуто окремо і описано

методи, які застосовувались для розв'язання поставлених завдань [3].

Найбільш вживаним словом, у культурологічній сфері геології, є *weather*, що зустрічається у 22168 ГЗ, відповідно у культурологічній сфері технології *program* 27596 ГЗ, у культурологічній сфері фізичні науки *star* 144381 ГЗ у культурологічній сфері американської політики *GOP* 25676 ГЗ. Загалом досліджено 602 слова та 1076243 ГЗ. Найбільш вживаним словом, яке зустрічається у ГЗ з цих культурологічних сфер, є *star*, що зустрічається у 144381 ГЗ.

У дослідженні розглянуто теоретичні засади дослідження алюзій як інтертекстуальних одиниць у газетних заголовках, а саме газетний заголовок, газетний дискурс, поняття алюзії та типи алюзій. Розроблено методику дослідження алюзій у ГЗ та здійснено порівняльний аналіз алюзій у ГЗ. Розроблено основні підходи та етапи дослідження алюзій у газетному заголовку. Вивчено методи дослідження в алюзивних газетних заголовках [4]. Наявність дослідження дозволить поглибити вивчення алюзивних газетних заголовків. У перспективі вивчення алюзивних ГЗ буде розширено, а кількість культурологічних сфер буде збільшено.

Список літератури

1. Андрусів Н. О. Лінгвокультурологічні складники формування змісту англійського газетного заголовка / Н. О. Андрусів // Гуманітарний вісник : укр. зб. наук. пр. – Число 13. – Черкаси : ЧДТУ, 2009. – С. 232–236. – (Серія : Іноземна філологія).
2. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике : учеб. пособие / И. В. Арнольд. – 2-е изд. – М. : Либроком, 2010. – 140 с.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : Підручник. – Вид. 2-ге, випр. і доп. – К. : Академія, 2006. – 464 с.
4. Носенко И. А. Начала статистики для лингвистов / И. А. Носенко. – М. : Высшая школа, 1981. – 160 с.
5. Hirsch E. D. The New Dictionary of Cultural Literacy : What Every American Needs to Know / E. D. Hirsch, J. F. Kett, J. Trefil. – Third Edition. – Houghton Mifflin Company, New York, 2005. – 648 p.

Експресивний синтаксис у творах Джоан Роулінг

Сьогодні експресивність є однією з найбільш досліджуваних лінгвістичних категорій. Інтерес до проблеми експресивності пояснюється увагою до мовної особистості та мови як засобу реалізації її поведінки і внутрішньої духовної діяльності. Експресивність розкриває мовну стратегію автора і є одним із засобів мовного впливу на читач [1, с. 165]. Мета цієї роботи – визначити найбільш уживані форми експресивного синтаксису на матеріалі роману Джоан Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь». Експресивність може передаватися на різних рівнях: фонетичному, лексичному та синтаксичному [1, с. 211]. Проблеми стилістичних засобів висвітлювалися такими вченими як В. В. Виноградов, В. Д. Левін, Е. Г. Різель, Г. О. Винокур, І. Р. Гальперін, Л. П. Єфімов, В. А. Кухаренко, О. М. Мороховський, М. Мюррей та інші [1, с. 166]. Експресема – це елемент лінгвостилістичної системи, мовленнєва одиниця, вжита в експресивно-стилістичній функції, яка суміщає в собі власне лінгвістичне значення з емотивним, аксіологічним, волюнтативним, естетичним, художньо-образним, оцінним тощо. Розрізняють експресеми різних рівнів: фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотворчі та граматичні (морфологічні й синтаксичні). Експресемами можуть бути різнорівневі одиниці мови, диференційними ознаками яких є логічно-емоційне підсилення як наслідок формальних і семантичних трансформацій порівняно з узуальними одиницями мови. Лінгвіст Н. Ю. Шведова пов’язує проблему експресивного в синтаксисі з поняттям суб’єктивної модальності, яку тлумачать як факультативну ознаку речення. Наприклад, спеціалізованими конструкціями експресивного синтаксису є фразеологізовані структури усного розмовного мовлення. А. Загнітко вважає, що експресія досягається порушенням синтагматичного ланцюжка словоформ, зумовлених стійкими морфологічними показниками

синтаксичних зв'язків, тобто сегментацією, парцеляцією та приєднанням [2, с. 523]. Найвиразнішим засобом експресивізації висловлень є так звана „експресивна лексика”, яка порівняно часто вживається в усних розмовних текстах, тоді як в літературній мові її послідовно зараховують до периферійної сфери словникового запасу [3, с. 10-21]. У розмовній мові експресивна лексика використовується активно і природно. Найбільш поширеним засобом експресивного синтаксису є еліптичні речення. Еліптичні речення властиві, в першу чергу, розмовній мові. В умовах живого усного спілкування мовець, зазвичай, не утруднює себе дотриманням логічної чіткості структури речень. Відсутні члени речення заповнюються самою мовною ситуацією; додатковими, позамовними засобами передачі необхідного сенсу є міміка і жести мовця. Наприклад: *probablythesame; sooner die; no problem; have read it* [3, с.68; с. 119; с. 189]. Замовчування – це незавершеність речення, його логічна або структурна неповнота, внаслідок якої вираження думки обмежується натяком. Мовець або починає нове речення, не закінчивши попереднього, або просто обриває своє висловлювання. Наприклад: *She was like; «Yeah but...»; You look a little...* [3, с. 54; с. 71; с. 92].

Отже, проаналізовані засоби експресивного синтаксису дозволяють автору створити правдиві образи героїв роману, передати широкий спектр емоцій та глибоко вплинути на читача.

Список літератури

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык. Москва: Флинта-Наука, 2002. 384 с.
2. Загнітко А. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
3. Бойко Н. І. Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний та функціональний аспекти. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2005. 552 с.
4. Rowling J. K. *Harry Potter and Philosopher's Stone*. UK: Bloomsbury, 1997. 223 p.

Анна Воробець (Ореховська)

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н.Г.

**Використання автентичних англомовних
відеоматеріалів для формування лексичної
компетентності учнів середніх класів**

В умовах активних змін та реформування системи освіти важливу роль у концепції НУШ (Нової Української Школи) відіграє *компетентнісний підхід* та його удосконалене застосування, зокрема на уроках іноземної мови [2, с.1].

Існує багато видів компетентностей та компетенцій, які можуть бути реалізовані в освітньому просторі, а саме: комунікативна, міжпредметна, естетична, соціальна, підприємницька, інформаційно-комунікативна, предметна, загальнокультурна та здоров'язбережувальна [2]. Кожна галузь знань вимагає здобуття як загальних, так і фахових компетентностей.

Мета цього дослідження – пошук та апробація найефективніших методів та засобів вивчення англійської мови за допомогою англомовних автентичних відеоматеріалів, які сприятимуть успішному розвитку лексичної компетентності в учнів середніх класів.

У теоретичних розвідках терміни «компетенція» та «компетентність» ототожнюються, проте це різні поняття. Відповідно до Державного стандарту України, *компетенція* розглядається як інтегрований результат опанування учнем змістом освіти, який реалізується у здатності учня використовувати засвоєнні знання в конкретних життєвих ситуаціях. *Компетентність* – інтегрована здатність учня, яка складається зі знань, досвіду, цінностей та навичок, які реалізуються на практиці [1, с.2]. Англійський лінгвіст Джон Равен використовує у своїх працях ці терміни синонімічно, проте А.В.Хуторський та В.В.Краєвський чітко розмежовують ці поняття [1].

Лексична компетентність включає не лише вивчення слів з іноземної мови, а передусім їх доречне та грамотне застосування на практиці. Важливість набуття учнем лексичної

компетентності зумовлена тим, що мовленнєві лексичні навички є основними компонентами усіх видів мовної діяльності, отож вчителю необхідно формувати і розвивати лексичні навички з 4 аспектів іноземної мови: говоріння, читання, слухання та письма [4].

Одним з найефективніших методів набуття лексичної компетентності є перегляд граматичних та лексичних відеоматеріалів. Використання відео на уроках стимулює мотиваційну діяльність учня, сприяє ефективності засвоєння матеріалу та поліпшує розумову діяльність [3].

Проведення навчального експерименту уможливило підтвердження чи спростування ефективності використання відеоматеріалів у формуванні лексики школярів. Під час вивчення або повторення певного лексичного матеріалу вчитель імплементує автентичний відеоматеріал з таких електронних ресурсів, як BritishCouncil, EasyEnglish, TED та ін. в уроки англійської мови; тоді як інша група учнів середніх класів засвоює матеріал традиційним шляхом – за допомогою пояснень вчителя, наочності та підручників. У кінці експерименту очікується, що перша група учнів не тільки засвоїть новий вокабуляр, а й умітиме користуватися ним у подальшому житті. Таким чином, перегляд відеоматеріалів позитивно вплине на лексичну компетентність учнів.

Список літератури

1. Woodruffe C. Competent by any other name / C.Woodruffe // Presental Management. – 1991. – September. – P.30-33.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
3. Рейкіна О.І. Використання відеоматеріалів на уроках англійської мови [Електронний ресурс]/ О.Рейкіна – URL: <http://www.naurok.com.ua>
4. Смоліна С. Методика формування іншомовної лексичної компетенції [Електронний ресурс] / С.Смоліна – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>

Рената Орлова

Науковий керівник – доц. Кутасевич Г.Я.

Особливості використання окличних речень у творах С. Малларме

Поезія є одним з перших художніх творів, який упродовж століть привертав до себе увагу вчених. На межі ХХ та ХХІ століть дослідження віршованих творів проводять за кількома напрямками: структурно-семіотичним – Н. Альохіна, І. Ковтунова, О. Ревзіна; когнітивно-поетичним – Л. Белехова, Т. Горчак, Л. Димитренко, І.Редька, О. Філіпчик; прагмалінгвістичним – І. Безкровна, Є. Горло, О. Гришина, О. Соловійова.

Синтаксис як найвищий рівень мовної системи важливий тим, що реалізує потенційні можливості в комплексі всіх інших одиниць. Аналіз синтаксичної організації поетичної творчості окремого митця важливий тому, що дає змогу пізнати специфіку словесного мислетворення. За словесно-образною комбінацією слів криється специфіка світобачення та вміння за допомогою мовних одиниць передати його.

У пропонованій науковій розвідці скеруємо свій основний дослідницький інтерес на синтаксичні особливості творів Стефана Малларме. Поет, прагнучи передати своє особливе бачення світу, часто вдається до використання інверсії, вставних конструкцій та риторичних питань, які дозволяють йому не тільки надати висловленню емоційності та виразності, а й долучити читача до роздумів, зробити його активним. Його тексти будуються на інтонаціях, які мають характер швидше навіювання, ніж пошуку розуміння у читача. В «*Le mystère dans les lettres*» С. Малларме пояснює свою концепцію мови; він бажає використовувати її як в усному мовленні, зі спонтанними зворотами.

Таким чином, особливого значення у творчості Стефана Малларме набувають окличні речення. Дослідження показало, що знак оклику в його поезіях займає одну з перших позицій порівняно з іншими розділовими знаками, оскільки, саме за

допомогою цього знаку якнайкраще виявляється емоційно-оцінний компонент значення.

Окличні речення у творчості С. Малларме виконують кілька функцій. По-перше, вони виконують функцію акцентуації уваги на певному висловленні. Детальний аналіз віршованих творів С.Малларме дозволив виявити, що найчастіше знак оклику супроводжує слово *hélas*. Наприклад, у вірші “*Brise marine*” ліричний герой вигукує: *La chair est triste, hélas!*. У вірші “*Don du poème*” автор також супроводжує слово *hélas* знаком оклику, наприклад: *Par les carreaux glacés, hélas! Mornes encore...* У контексті вірша знак оклику відіграє важливе значення, адже створюється сумний настрій розчарування.

По-друге, С. Малларме використовує знак оклику для підсилення заперечної форми: “*Que non!*”. За допомогою цієї досить простої конструкції поет акцентує увагу на жорстокості ліричного героя, який намагається відсторонитися від будь-якого внутрішнього впливу.

Ще одна функція окличних речень – підсилююча та спонукальна. Стоячи на певній позиції, поет намагався показати, що це найправильніша річ, і всі оточуючі мають це розуміти, тому досить часто якась важлива філософська ідея завершувалася знаком оклику. Так, в одному з віршів, окличне речення відіграє одночасно декілька функцій (спонукальну та емоційну): *et préparons ainsi notre immortalité commune!*

Досить часто знак оклику підкреслює сильні почуття. Наприклад, у вірші С. Малларме, цей знак передає почуття відчаю ліричного героя: *Et la bouche, fièvreuse et d'azur bleu vorace, / Telle, jeune, elle alla respirer son trésor, / Une peau virginale et de jadis!*

Отже, окличні речення мають багато функцій та слугують, перш за все, стилістично дієвим способом вираження підсилення певного образу або символу.

Онімний простір української прози в перекладі Роми Франко

Ономастика активно вивчається в межах порівняльно-історичного, семантичного, стилістичного, ірреального, етимологічного, прагматичного, лінгвокраїнознавчого і лінгвокультурологічного підходів [3].

На сьогоднішній день сформувався цілий ряд інтерпретацій лінгвокультурного простору.

Лінгвокультурний простір, як низка взаємопов'язаних елементів культури, мови та свідомості, є об'єктивно зумовленим явищем, сформованим в рамках конкретного оточуючого середовища, тобто за певних природних, кліматичних, соціальних, історичних умов, та являє собою унікальний динамічний феномен соціального характеру.

Ономастичні дослідження повідомляють про те, що в художньому тексті дуже мало власних назв, близько 3%. Проте ці 3% надзвичайно важливі для твору[1]. Сьогодні більшість фахівців, мовознавців та літературознавців розуміють, що це один з найважливіших компонентів твору. Інакше досить швидкий та глибокий інтерес до літературної ономастики був би не зрозумілим. Таке збільшення відбувається і в кількісному і в якісному планах, тому що з кожним роком публікується все більше і більше праць з літературної ономастики та появляються досить глибокі дослідження певних причин, питань замість поверхнево-описової характеристики, більше того з'являються нові підходи. Проте цей напрямок ономастичних досліджень ще залишається не завжди постійним та всебічним.

Літературна ономастика – в порівнянні з юною наукою ономастикою, яка належить до родини мовознавчих наук є досить молодий розділ. Проте у світі написано вже багато досліджень з літературної ономастики – присвячених конкретним авторам та їх творам, яких більшість, та теоретичних праць, яких менше. В даний час проведена серія досліджень з історії літературної ономастики. В Україні це праці

В. М. Калінкіна, Ю. О. Карпенка, М. Р. Мельник. За підрахунками, в даний час лише східнослов'янськими мовами опубліковано близько 1500 праць з літературної ономастики В. М. Калінкіна [2].

Засадним принципом аналізу літературного оніма вважаємо необхідність розібратися в його структурі та етимології. Дослідники літературної ономастики зробили своїм прапором слухні слова Ю. М. Титянова: « В художньому творі немає непромовистих імен. Всі імена говорять» [4].

Рома Франко, як українсько-англійська перекладачка, що працює у Канаді, є представником англо-канадської літератури, здійснює популяризацію української літератури у світі і встановлює певний зв'язок між українською та іншими національними літературами, поширюючи свої переклади творів багатьох українських письменників в англійськомовному світі.

Отже, розглянувши підвалини формування англійського лінгвокультурного простору, що включає як внутрішньодинамічні процеси, так і зовнішні впливи (впливи інших лінгвокультур), акцентуймо увагу саме на інформаційно-семіотичній моделі англійської лінгвокультури.

Список літератури

1. Карпенко Ю. А. Специфика имени собственного в художественной литературе / Ю. А. Карпенко // *Onomastica*. Т. 31. – Warszawa. 1986. – С. 6 – 22.
2. Калинин В. М. Литературная ономастика или поэтика онима : методические указания к спецкурсу / В. М. Калинин. – Донецк, 2002. – 39 с. Карпенко Ю. А., Хрепатулов А. А. Ономастическая насыщенность художественного текста // *Исследования целого текста: Тезисы докл. ин.сообщ.* - М.: Наука, 1986. – С. 63. Леонович О.А. В мире английских имен./ О.А. Леонович – М. Издво АСТ,; Издво Астрель, 2002. – 160 с
4. Тынянов Ю. Н. Архаисты и новаторы / Ю. Н. Тынянов. – Л. Прибой, 1929. – 596 с.

Анна Павлюк

Науковий керівник – асист. Томнюк Л.М.

Особливості перекладу німецькомовної поезії (на прикладі збірки поезій Зельми Меербаум-Айзінгер „Я тугою огорнута“ у перекладі Петра Рихла)

Завдяки художньому перекладу відбувається двосторонній процес збагачення національної культури: зодного боку, це переклад іншомовних культурних надбань рідною мовою, а з іншого боку – переклад творів національної літератури іншими мовами, що сприяє популяризації національної культури.

Що стосується саме лірики, то довгий час її вважали, а деякі дослідники й досі вважають, неперекладною. Саме тому необхідно досліджувати особливості її перекладу та рівень його адекватності для прийняття читачем.

Матеріалом для аналізу послужив переклад поетичної збірки Зельми Меербаум-Айзінгер, виконаний Петром Рихлом, адже на сьогодні лише невелика кількість перекладачів займається перекладом творів німецькомовних поетів Буковини українською мовою.

Одним із основних критеріїв оцінювання якості художнього перекладу є збереження особливостей індивідуального стилю автора, який являє собою цілу систему образотворчих засобів, яка охоплює як зміст, так і форму літературного твору, виражає життєвий та естетичний досвід кожного письменника. Індивідуальний стиль реалізується в особливостях манери автора, в особливостях використання лексики народної мови, у своєрідності образних висловів та синтаксичної будови речень [1, с.36].

Узбірці поезій Зельми Меербаум-Айзінгер переважають сумні мотиви. Крім того, до особливостей індивідуального стилю поетеси належить персоніфікація образів зі світу природи („*der Regenweint*“), а також – редукція голосних звуків, що надає мові поезій ознак розмовного стилю („*denk*“, „*heut*“) (2). Часто застосовуваними художніми засобами також виступають анафора та рефрен, які є ознаками пісенного жанру та надають поезіям певної мелодійності. До формальних особливостей віршів Зельми Меербаум-Айзінгер належать

мішана рима й подекуди нерівномірний ритм, який поетеса застосовує для посилення емоційної напруги твору.

Перекладач П. Рихло вдало передає розмовний стиль поезій, використовуючи просторіччя („*глядіти*“, „*одіння*“) та розмовні форми слів („*бути*“, „*кружля*“) (2). Він також дотримується форми віршів та, за можливості, повторів. Для збереження ритму таримування перекладач вдається до певних трансформацій, зокрема передає деякі фрази іншими частинами мови: „*Esistsokalt*“ – „*Студінь сира*“ (2, с.68-69). При цьому перекладач вдається до стратегії доместикації, вживаючи діалектизми („*мрево*“, „*калабані*“) та архаїзми („*днесь*“, „*дзигар*“) української мови (2). Крім того, П. Рихло нерідко надає бразам додаткової конотації та характеристики, вводячи в перекладі, наприклад, з меншено-пестливі форми й епітети: „*Ich bin der Regen*“ – „*Я – дрібен дощик*“ (2, с.58-59). Під час аналізу також простежується дещо вільний підхід до виконання перекладу, а саме перефразування або ж навіть доповнення змісту оригіналу: „*Einsame Bänke stehen dann und wann*“ – „*Самотні лавки мохом узялись*“ (2, с.20-21).

Отже, переклад лірики – це досить складний процес, оскільки окрім змісту та художніх прийомів, необхідно передати також і форму вірша. Саме тому перекладач за необхідності може жертвувати певними деталями. Проте слід пам'ятати, що основним завданням перекладача залишається відтворення задуму та індивідуального стилю автора.

Список літератури

1. Корнієнко А.І. Ідіостиль автора: мовно-літературознавчий аспект/А.І. Корнієнко, А.С. Бугайова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.–2016.–Вип.25(1).–С.36-38.
2. Зельма Меербаум-Айзінгер. Я тугою огорнута. Вірші єврейської дівчини до свого друга /Передм. Іріс Бербен. Переклад з нім. Та післям. Петра Рихла (нім. Та укр. мовами).– Чернівці:Книги–XXI,2012.–152 с.

Катерина Павлюк

Науковий керівник – асист. Худик К. Г.

**Методи та підходи для навчання англійської учнів
з особливими потребами – дислексія**

В наші дні проблема засвоєння учнями навичок читання досить актуальна. Деяким учням важко встановлювати зв'язки між звуками і відповідними буквами, виділяти слова, а в них – окремі склади і звуки. До факторів, що викликають появу труднощів засвоєння учнями цих навичок, можна віднести перевантаженість навчальних програм, надвисокі вимоги до рівня знань учнів, нові технології навчання, зміну ритму життя учнів, їх індивідуальні риси та інше. Водночас існують і більш приховані фактори. Мова йде про дислексію. Вивчення особливостей дислексії у дітей є актуальною науковою проблемою, вирішення якої дозволить виробити ефективні способи для її виявлення і подолання і, таким чином, зменшити кількість труднощів, пов'язаних із засвоєнням навичок читання. Дислексії присвячено значну кількість досліджень, проте актуальність її вивчення не знижується. Варто сказати, що за останні 20 років рівень інтересу до вивчення поняття «дислексія» значно виріс. Величезний внесок у вивчення дислексії у школярів внесли такі українські вчені, як О.В. Гріненко, Т.П. Калашнікова, Ю.І. Кравцов, Р.І. Лалаєва, М.М. Покотильська, Т.Я. Філоненко та ін. За кордоном також існує значна кількість книг та наукових статей, в яких автори аналізують поняття «дислексія». Дислексію розглядають з різних боків, намагаючись з'ясувати як її причини, так і методи діагностики. Здійснюються спроби, наприклад, визначити, чи є особливості виникнення та розвитку дислексії у дітей схожими для всіх європейських країн [1]. Незважаючи на підвищений інтерес науковців до проблеми дислексії, на даний час все ще не приділяється належної уваги методам її розпізнавання і подолання на уроках з іноземної мови. Отже, спроба зробити внесок у розв'язання цієї проблеми зумовлює актуальність нашої роботи. Проаналізувавши ряд наукових праць, ми узагальнили розуміння поняття дислексії, її причини виникнення та характерні ознаки у дітей у ході навчання їх англійської мови як іноземної.

Слід звернути увагу на те, що дислексія є прихованим чинником виникнення труднощів засвоєння учнями навичок читання іноземною мовою. Інколи дуже складно виявити дане порушення батькам та вчителям учнів без належної допомоги з боку кваліфікаційних спеціалістів, зокрема логопедів, невропатологів та педіатрів. Метою нашої статті є аналіз та розкриття важливості вивчення поняття «дислексія» як одного із чинників впливу на засвоєння учнями навичок читання іноземною мовою. Наше завдання: як слід вчителю англійської мови навчати учнів, які мають певні прояви дислексії. Об'єктом даного дослідження є теорія та практика реалізації методів та підходів у навчанні англійської мови учнів з дислексією. Предмет – діючі методи роботи з особливими учнями як умова ефективної педагогічної роботи в сучасних закладах освіти. Саме такі завдання були поставлені у даному дослідженні: 1. Визначити теоретичні аспекти та основні підходи виявлення дислексії. 2. Виявити специфіку втілення та реалізації ефективних методів та підходів на уроках англійської мови в педагогічній роботі. 3. Розробити низку вправ, кольорових карток, інших матеріалів, які націлені на те, щоб діти з дислексією мали змогу читати.

Досягнення поставленої мети і завдань дослідження вимагає застосування ряду методів науково-педагогічного дослідження, зокрема: теоретичний аналіз проблеми, шляхом вивчення літературних джерел; педагогічні дослідження, які включають: проведення дослідно-педагогічної роботи з вивчення ефективності застосування методів та підходів, беручи до уваги особливості учнів, систематизація і узагальнення передового педагогічного досвіду, педагогічне спостереження та розробка спеціальних вправ та завдань для дітей з дислексією.

Список літератури

1. Ziegler Johannes C., Perry Conrad, Ma-Wyatt Anna, Ladner Diana. Developmental dyslexia in different languages: Language-specific or universal / Johannes C. Ziegler, Conrad Perry, Anna MaWyatt, Diana Ladner. – Netherlands, 2003. – 26 p

Анастасія Падурару

Науковий керівник – доц. Руснак Д. А.

Методика використання ігрових технологій у процесі формування лексичної компетентності в учнів ЗЗСО

Темою дослідження є методика використання ігрових технологій у процесі формування лексичної компетентності в учнів ЗЗСО. Робота дозволяє підвищити мотивацію учнів до навчання, і таким чином, покращити процес засвоєння навчального матеріалу.

Мета даного дослідження – дослідити роль використання ігрових технологій на уроках іноземної мови які б сприяли підвищенню ефективності навчання лексичного матеріалу та формування лексичної компетентності.

Об'єктом дослідження є процес формування лексичної компетентності в учнів середньої школи.

Предметом дослідження є використання ігрових технологій як засобу підвищення ефективності навчання лексичного матеріалу в учнів середньої школи.

Методика дослідження – методи аналізу науково-методичної літератури з проблем дослідження, аналіз сучасних прикладних програм, спостереження за навчальним процесом.

Результати дослідження можуть бути використані у практиці викладання французької мови, у курсі методики викладання іноземної мови.

Матеріалом дослідження слугують результати наукових праць та розробок вчителів-методистів Ніколаєвої С.Ю., Пассова Е.І., Бігич О.Б. та інші.

Використання ігрових технологій наразі є дуже важливим та ефективним засобом навчання іноземної мови. І одним із важливих завдань, яке ставиться перед учнями при вивченні іноземної мови, є оволодіння лексичною компетентністю, оскільки вона є складовою комунікативної компетентності учнів. Під лексичною компетентністю розуміють лексичні знання, а також здатність використовувати мовний словниковий запас у мовленні: усному та писемному[1, с.123].

Таким чином, ігрові технології є однією з унікальних форм навчання, яка дозволяє зробити цікавими і захопливими буденні кроки в навчанні школяра, зводячи до мінімуму тривогу і складний процес навчання в школі. З огляду на це виокремлюють *ігри-вправи, ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові та ділові навчальні ігри, комп'ютерні ділові ігри*. [2, с. 87].

Ігри-вправи. До них належать кросворди, ребуси, вікторини тощо. Застосування цього методу сприяє активізації певних психічних процесів, закріпленню знань, набуттю навичок.

Ігрова дискусія. Вона передбачає колективне обговорення спірного питання, обмін думками, ідеями між кількома учасниками.

Ігрова ситуація. Основою цього методу є проблемна ситуація. Він активізує пізнавальний інтерес в учнів, спрямовує їх розумову діяльність.

Рольова гра. Вона дає змогу відтворити будь-яку ситуацію в "ролях". Такий метод інтенсифікує розумову працю, сприяє швидкому і глибокому засвоєнню навчального матеріалу.

Ділова навчальна гра.

Комп'ютерні ділові ігри [3, с.48].

Для дослідження ми розробили приклад вправи рольової гри «Обмін учнями між країнами Україна та Франція». Половина класу бере на себе роль «школярів Франції», інша половина – «школярів України». Учні цікавляться перед переїздом до іншої країни у своїх товаришів про традиції святкування, про основні свята, висловлюють надію, що їм буде там весело та цікаво. Дану рольову гру доцільно проводити у 7-8 класах. Така рольова гра допомагає спілкуванню, сприяє передачі накопиченого досвіду, одержанню нових знань, правильній оцінці вчинків, розвитку комунікативних навичок людини, її сприйняття, пам'яті та мислення.

З огляду на проведене дослідження, можна зазначити, що використання ігрових технологій на уроках французької мови є одним з ефективних засобів підвищення успішності та вивчення іншомовного лексичного матеріалу.

Список літератури

1. Андрійська-Левенстерн, Л. С. Методика викладання французької мови в початковій і середній школі. М. Вищ. шк., 1995. – 235 с.
2. Пассов Є. І. Комунікативний метод навчання іноземному говорінню. М Освіта, 1991. 145 с.
3. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.

Етикет, мовленнєвий етикет та етикетизації мовлення

Етикет є глобальним явищем культурного та соціального плану.

Поряд з глобальністю, важливою рисою етикету є культурна специфічність, зокрема, особливості поведінки, вербального та невербального втілень етикетних ситуацій, які, в свою чергу, впливають з особливостей менталітету.

Мовленнєвий етикет – це мікросистема національно-специфічних вербальних одиниць, що вживаються відповідно до правил мовленнєвої поведінки певного суспільства [3, с. 12]. Крім того, існує поняття етикетизації [2, с. 98]. З'ясуємо відмінності та співвідношення між цими поняттями.

Етикет – у найглибшому розумінні – стосується не лише етнокультурних факторів, але й соціальних та професійних чинників. Термін „етикетизація” зустрічаємо у Г. Г. Почепцова, який вважає його „увагою до іншого” [2, с. 99]. У такому розумінні етикетизація певною мірою перегукується з поняттям тактовності – турботи про почуття адресата, зокрема в загальнонародній мові:

tact – the ability to do or say the right thing at the right time; skill in dealing with people without causing offence or upsetting them;

tactful – showing tact, careful not to cause offence or upset people [4, с. 947].

У цілому, етикет можна визначити як фактор, що регулює поведінку в стандартних ситуаціях субкультур певних націй, а мовленнєвий етикет – як комплексну систему одиниць певної етнічної мови, що вживаються за правилами мовленнєвої поведінки в стандартних ситуаціях субкультур. Слідом за О. М. Ільченко, етикетизацію вважаємо функціонально-комунікативною категорією мовлення, що виявляється в різнорівневих мовних засобах, спрямованих на поліпшення ефективності комунікативного процесу загалом з огляду на

фактор адресата [1, с. 6]. Етикетизації можуть підлягати будь-які типи мовлення.

Список літератури

1. Ільченко О. М. Англійська мова для науковців: Підручник. К: КОДР, 1996. 241 с.
2. Почепцов Г. Г. Семантический анализ этикетизации общения. Семантика и представление знаний. Труды по искусственному интеллекту. Вып. II. Тарту: Изд-во Тартуского ун-та, 1980. С. 98-108.
3. Формановская Н. И. Русский речевой этикет: лингвистический и методический аспекты. Москва: Русский язык, 1982. 126 с.
4. Sinclair J. B. B. English Dictionary. London: Harper Collins, 1992. 1374 p.

Євгенія Пинтюк
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

Принципи укладання німецько-українського термінологічного словника архітектури і будівництва

Сучасні лінгвістичні дослідження спрямовані на встановлення закономірностей експліцитного вираження спеціальних знань у фахових терміносистемах мови та на вивчення особливостей інвентаризації термінологічної лексики у фаховій лексикографії. Потреба розробки укладання перекладних термінологічних словників передових галузей науки і техніки безпосередньо пов'язана з появою нових понять у сфері спеціалізованої термінології, змінами змісту наявних понять [1, с.15] та необхідністю виокремлення основних принципів процесу формування, розвитку і вдосконалення іншомовної компетенції фахівців у ході виробничо-професійного спілкування.

Метою нашого дослідження є виокремлення і характеристика основних етапів розробки та укладання німецько-українського термінологічного словника архітектури і будівництва обсягом близько 16 тисяч термінів і терміносполук. **Актуальність** теоретичного обґрунтування процесу укладання словника зумовлена можливістю практичного застосування розробленого підходу для укладання фахових лексикографічних джерел будь-якої галузі науки і техніки. **Об'єктом** дослідження є мікро- і макроструктура вказаного перекладного словника.

„Німецько-український термінологічний словник архітектури і будівництва” розроблено і укладено в п'ять етапів.

На першому етапі ми проаналізували наявну фахову лексикографію і вивчили потреби кінцевого користувача словника – фахівців у досліджуваній галузі, перекладачів технічної літератури, викладачів і студентів факультетів архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва, інженерно-технічних факультетів вузів. Загалом перекладний словник покликаний допомагати користувачеві в роботі з науковими і технічними джерелами інформації у галузі архітектури й будівництва. На наступному етапі ми зібрали лексичний матеріал та уклали початковий список слів. Джерельною базою слугували

підручники, монографії, довідники, галузеві енциклопедії, реферати, патенти та анотації з галузі архітектури і будівництва. На основі 300 базових термінів досліджуваної галузі за допомогою методики С. Шароффа [3, с. 70] і програми *BootCatz* генеровано корпус текстів, що містить близько 15 мільйонів слововживань. З використанням програм синтезу парадигм *Morphy* [2, с. 70-74] опрацьовуємо отриманий корпус текстів, щоб відібрати зі списку словоформ терміни для словникового реєстру. Отриманий список охоплює близько 15 тисяч термінів і терміносполук фахової мови архітектури і будівництва.

Третій етап присвячено розробці структури словникової статті й пошуку еквівалентів для німецьких термінів з урахуванням їх денотативно-сигніфікативних, експресивно-прагматичних і синтагматичних характеристик. Словникова стаття складається з вокабули (заголовного слова), транскрипції терміна (за потреби), граматичних показників, перекладу терміна українською мовою і прикладів вживання, як-от:

Kunst мистецтво; **angewandte** ~ прикладне мистецтво; **bildende** ~ образотворче мистецтво; **darstellende** ~ образотворче мистецтво; **plastische** ~ пластичне мистецтво; **raumumgrenzende** ~ архітектура.

Четвертий етап передбачає уточнення, редагування та перевірку відповідності укладеного словника поставленим цілям. Для експериментальної перевірки отриманого продукту словник впроваджують у навчальний процес або перекладацьку практику, у чому й полягає п'ятий етап нашого дослідження.

Список літератури

1. Гринев-Гриневиц С. В. Введение в терминологическую лексикографию. 3-е изд. Москва: Либроком, 2009. 224 с.
2. Lezius W. Morphy – German Morphology, Part-of-Speech Tagging and Applications *Proceedings of the 9th EURALEX International Congress*. Stuttgart: Universitätsverlag, 2000. p. 619–623.
3. Sharoff S. Creating General-Purpose Corpora Using Automated Search Engine Queries // Baroni, Marco; Bernardini, Silvia (eds.): *WaCky! Working papers on the Web as Corpus*. Bologna, 2006. ауп. 52-78.

Діловий текст як об'єкт перекладацької діяльності

За останні десятиліття відбулися значні зміни у сфері політичних і економічних міжнародних відносин. Сьогодні у всьому світі і в Україні зокрема спостерігається розширення міжнародних зв'язків і співпраці в різних галузях економіки. При будь-якій діяльності міжнародного рівня необхідна наявність офіційного документа (договору, контракту, угоди і т. д.), що підтверджує серйозність відносин сторін і визначає їх обов'язки один перед одним. Одним з факторів ефективності такого роду діяльності є грамотно складена і адекватно перекладена документація.

Вивчаючи мову ділових текстів, помічаємо вживання певних граматичних конструкцій, що притаманні стилю ділових текстів. Поширеною є конструкція пасивного стану. Також в ділових паперах більш розповсюдженим є вживання майбутнього невизначеного та теперішнього часів, напр.:

You will find additional information about my qualification in the enclosed resume. – *Ви знайдете додаткову інформацію про мою кваліфікацію у доданому резюме* [1, с. 105].

Значні труднощі при перекладі англійських текстів міжнародних документів (далі - ТМД) українською мовою викликає інфінітив.

Значна частина від загального числа інфінітивів у корпусі відібраних мною прикладів номіналізується при перекладі відповідно до норм української мови, напр.: «...willtakeappropriatestepstosafeguardthisright» - «зроблять належні кроки до забезпечення цього права» [2, ст. 65]

Не менш цікавим для дослідження є переклад дієприкметників та дієприслівників. Згідно Г.Е. Мірам, дієприкметники перекладаються як підрядні означальні, додаткові або обставинні, або як окреме речення [4, с. 86]

Труднощі викликає переклад атрибутивних груп, оскільки вони значно поширені в англійській мові й не

характерні для української. Як зазначає В.Н. Комісаров, в основному атрибутивні групи експлікуються, перекладач замінює атрибутивну групу низкою інших структур, в яких розкриваються приховані зв'язки [3, с. 89], напр.: *advanced vocational training* - професійна підготовка підвищеного рівня; *arrangements for the custody* – умови утримання під вартою.

При перекладі однорідних членів речення можуть виникнути певні труднощі пов'язані з відсутністю диференціальних підметів та додатків при однорідних підметах [4, с. 79]. Але тут на допомогу приходять використання основних перекладацьких прийомів, які й забезпечують необхідний рівень адекватності перекладу.

Отже, офіційно-діловому стилю притаманні певні особливості: використання синтаксичних та граматичних конструкцій, які відіграють важливу роль при перекладі, а також така риса, як точність, що не допускає кількох способів трактувань [1, 23].

Список літератури

1. Гальперин, И. Р. Стилистика английского языка / И. Р. Гальперин. – Москва: Просвещение, 1981. – 336 с.
2. Мирам Г.Э. Основы перевода/ Геннадий Эдуардович Мирам, Валентина Викторовна Дайненко. Киев: Эльга Ника-Центр, 2002. 210 с
3. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода/ Вилен Наумович Комиссаров. Москва: Международные отношения, 1980. 167 с.
4. Мирам Г. Профессиональный перевод: Учебное пособие. Киев.: Эльга, Ника-Центр, 2003. 136 с.

Вербалізація емотивної акцентуації на матеріалі роману-антиутопії Рея Бредбері «451° по Фаренгейту»

Вербалізація емоції як лінгвістична категорія є іманентною властивістю мови і вона виражає психоемоційні стани та переживання індивіда через конкретну лексику, котра завжди ставить акцент на одиниці мови, його співвідношення з іншими мовами, зокрема у мовній картині світу.

Лексика формує склад та різнобічність словникового запасу тієї чи іншої мови, а слова, ідіоми чи то фразеологічні звороти, котрі описують психоемоційний стан людини у зв'язку з подразником, у певній лексикологічній картині світу називається — емотивами.

Емоції пронизують усю комунікативну діяльність людини, всі сфери її життя і знаходять своє відображення на всіх рівнях мови. Найважливішою формою вираження емоцій людини є мовлення, і хоча вираження емоційних станів у мовленні надзвичайно варіативне, сам факт комунікації свідчить про те, що емоційні стани правильно розпізнаються її учасниками. Депозитарієм емоцій є вся художня література: вона описує емоційні категоріальні ситуації, вербальну і невербальну поведінку людини, способи, засоби і шляхи комунікації емоцій, в ній відбито емоційний досвід людини.

З'ясовано, що В.І. Шаховський класифікував лексику, що виражає емотивний компонент на три групи. З підходом до емотивності В.І. Шаховського, існує три групи лексики для мовної репрезентації емоцій:

- 1) лексика, що називає емоції;
- 2) лексика, що описує емоції;
- 3) лексика, що виражає емоції;

Вираження емоцій відіграє величезну роль у комунікації між людьми. Навіть більше: є надзвичайно важливим чинником при перекладі та вивченні нейролінгвістичних процесів, які

також є складовою мовознавчих та комунікативних процесів. Вербалізація цих явищ приводить до розуміння їх з мовної точки зору. Комунікативний процес - важлива складова людського існування. Тому вивчення емотивного компоненту сприяє кращому розумінню лексичних перетворень при перекладі, що є невід'ємним аспектом кожного перекладача.

При перекладі, перекладач чи мовець постійно стикається із лексикою та її трансформаціями. Для цього потрібно бути чітко обізнаним із перекладацькими реаліями, певною базою знань із лексикології, що включає в себе не лише вивчення тієї чи іншої групи слів (суспільно-політична лексика, історична лексика, діалект і тд.), а й адекватного перекладу лексичних одиниць між різними мовами.

Список літератури

1. Шаховский В. И. Лингвистика эмоций / В. И. Шаховский // *Филологические науки*. 2007. № 5. С. 3–13.
2. Шаховский В.И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж Изд-во Воронежск. гос. ун-та, 1987. – 192 с.
3. Шаховский В.И. О лингвистике эмоций // *Язык и эмоции*. – Волгоград: Перемена. 1995. С. 3-15.
4. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж, 1987. 190 с.
5. Шаховский В.И. Лингвистическая теория эмоций : монография. М.: Гнозис, 2008. 416 с.

Розвиток фонетичної компетентності на уроках англійської мови

Фонетична компетентність, яка входить до складу іншомовної комунікативної компетентності, є надзвичайно важливою при вивченні іноземної мови.

Сучасні дослідники методики навчання іноземних мов дають такі визначення фонетичної компетентності: 1) це правильна вимова всіх звуків рідної мови, звукосполучень відповідно до орфоепічних норм, наголосів, добре розвинений фонематичний слух, володіння інтонаційними засобами виразності мовлення [2]; 2) це здатність людини до коректного звукового й інтонаційного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка ґрунтується на взаємодії фонетичних навичок, знань й усвідомленості [1].

Оволодіння правильною вимовою є необхідною умовою для здійснення ефективної іншомовної міжкультурної комунікації. Коректне фонетичне оформлення мовлення дає змогу не лише передавати зміст, а й виражати власне ставлення до співрозмовника та предмета розмови, впливати на комунікантів і в такий спосіб досягти мети висловлювання[3].

Правильна ритмомелодика, вимова звуків, звукосполучень є обов'язковою умовою функціонування мови як засобу спілкування. Оскільки в учнів молодшої школи розвинуте переважно конкретне (образне і дійове) мислення, то образність є основою застосування звуконаслідувальних ігор. Навчання вимови в початковій школі – одне з основних завдань, оскільки на початковому етапі вивчення іноземної мови формуються основні механізми легше, ніж у майбутньому коригувати фонетичні помилки. Добре сформовані навички вимови мають велике значення не тільки в плані говоріння, але й розуміння мовлення, оскільки той, хто сприймає інформацію, спирається на вже відомі йому звукові образи. Введення звука краще починати зі створення ситуації, що зумовлює багаторазову вимову нового звука [4].

Для формування та розвитку фонетичної компетенції учнів на уроці англійської мови вчитель може використовувати різноманітні фонетичні ігри, римівки та скоромовки.

Підпорядкування навчання вимови у межах системи уроків інтересам спілкування і гри як свосвідної інтеракції дітей молодшого шкільного віку надає змісту їх навчальним діям. Воно робить комунікативно цінними практично будь-які мовні одиниці, в тому числі звуки, склади, слова; створює адекватні умови для формування фонетично коректних і гнучких слуховимовних і ритміко-інтонаційних навичок. Гра, як відомо, отримала широке застосування в методичних системах британських фонетистів, представників комунікативної лінгвістики (А. Baker, М. Handcock, G. Kelly, S. Lloyd) [4].

Досвід мовленнєвого розвитку дітей усіх народів світу доводить ефективність ігрової діяльності при акцентуванні уваги дитини на фонологічно значущих ознаках звуків. Тому цей досвід вважають корисним для раннього навчання іншомовної вимови.

Отже, фонетична компетентність це здатність до правильного артикуляційного та інтонаційного висловлювання своїх думок і розуміння мовлення інших, яка базується на відповідних фонетичних навичках та знаннях. Саме від рівня сформованості вимовних навичок, засвоєних знань та динамічної взаємодії цих компонентів залежить ефективність формування фонетичної компетенції в учнів. Розвиток фонетичної компетентності в учнів на уроках англійської мови здійснюється вчителем, який акцентує увагу на багаторазовому повторенні та звуконаслідуванні звуків.

Список літератури

1. Бориско Н. (2013). *Методика формування іншомовної фонетичної компетентності*. К. Ленвіт.сс . 195-215.
2. Гутник В. (2009). *Вправи для формування фонетичної компетенції у комунікативному, вступному корективному курсі*. 4-те вид. Слов'янськ: СДПУ. сс. 41-51.
3. Панова Л. (2010). *Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах*. ВЦ «Академія». С. 328.
4. Роман С. (2009). *Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник*

Марина Погорна

Науковий керівник – доц. Беженар І.В.

Інверсія в оригіналі та перекладі художнього твору

Речення є достатньо складною з точки зору будови одиницею мови, що обов'язково зумовлене авторським прагненням донести певну інформацію в потрібному йому ключі. Саме тому існує багато варіацій його перекладу з мови оригіналу. Якщо розглядати речення в синтаксичному та стилістичному аспекті, порядок слів відіграє дуже важливу роль. Тому постає доцільним завдання дослідити явище інверсії в оригіналі та перекладі художнього твору.

Поняття «інверсія» представлено як термін для великої різноманітності синтаксично різних конструкцій. На думку Гріна, можна стверджувати що існує від 20 до 40 видів перевернутих препозицій у реченнях англійської мови. Так, деякі тлумачення достатньо обширні. Бірн пропонує більш конкретне пояснення: «Інверсія – це явище, в якому логічний предмет з'являється в постпозиції, тоді як канонічно-поствербальний складник перебуває в іншому положенні»[1]

Порівнюючи українську та англійську мови, неможливо не звернути увагу на той факт, що в англійському реченні інверсія має більш регульований характер. Це тісно пов'язано з стилістичним та комунікативним направленням самого речення. Очевидно що вкрай важливо правильно передати інверсію в мові перекладу не тільки аби якомога чіткіше відтворити особливості будови речення мови оригіналу, а й достовірно та в повній мірі донести його смислове навантаження.[2]

Для дослідження цієї теми обрано переклади на англійську мову Роми Франко оповідань таких відомих українських авторів як Володимир Винниченко та Дмитра Марковича.

Якщо мова йде про функції інверсії, то Грін виділяє такі як:

- 1) вступна (визначити об'єкт позамовної дійсності предмета не беручи до уваги попередній контекст);
- 2) практична (для правильної характеристики особи, що пізніше постає як предмет);
- 3) прямі цитати – функції, що відносяться до різних структур тексту;

4) сполучна (позначає важливість представленого суб'єкта до інформації, яка була подана в попередньому тексті);

5) емфатична (позначати очевидні протиріччя в оповідній структурі з допомогою повторного введення основного персонажа в неочікуваному місці).[3]

Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що інверсія в першу чергу ставить акцент на найвагоміших словах в контексті та показує логіко-граматичний зв'язок між членами речення. До того ж вона є потужним засобом для передачі прагматичних особливостей тексту. Тому дослідження цієї стилістичної фігури є наразі дуже актуальним, так як інверсія сприяє усуненню міжкультурних непорозумінь та вдосконаленню навичок відтворення адекватного перекладу.

Якщо ж говорити про переклад інверсії перед нами все ще постає ряд проблем стосовно її передачі з англійської мови на українську мову і навпаки. Дані проблеми та шляхи для їх вирішення будуть представлені в ході подальшого дослідження.

Список літератури

1. Birner B. On the interpretation of V. Pinversion in American English Journal of Linguistics. 1992. № 28. P. 1–12.
2. Chung Ch. Mixed Functional Properties in English Stylistic Inversion. Dongseo University, 2002. – <http://cslipublications.stanford.edu/HPSG/2/chung-inv1-pn.pdf>
3. Green G. Some wherefores of English inversions. Language. 1980. № 56. P. 582–601.

Катерина Прилуцька
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Вербалізація концепту YOUTH та його відтворення в українському перекладі американських авторів

Концепт – це термін, який використовується в сучасних лінгвістичних науках. Існує велика кількість дефініцій концепту, оскільки це поняття є ключовим у дослідженні мовної картини світу. Виділяють два основних підходи до тлумачення терміна: концепт як загальне поняття та як комплекс культурно детермінованих уявлень про предмет.

Розуміння концепту в сучасному мовознавстві варіативне. Сучасні дослідники-мовознавці виділяють три основні підходи до розуміння поняття «концепт»: лінгвістичний, когнітивний, культурологічний [1, с. 50-53].

Важлива частина дослідження цього поняття - його відтворення в перекладі. Перекладачу потрібно дослідити художній стиль автора, аби правильно відтворити певний концепт роману. Відомо, що досить важко цілісно відтворити насиченість авторського стилю в перекладі, адже відтворення певних елементів нерозривно пов'язане з передачею стильових особливостей оригіналу.

На прикладі роману Дж. Д. Селінджера «Ловець у житті», ми дослідили особливості перекладу його унікального стилю. У своєму романі автор подає прекрасний зразок сучасної йому молодіжної мови, насиченої сленгом, тому саме на його романі можна вдало дослідити всі особливості сленгових одиниць.

Ми здійснили аналіз перекладацьких трансформацій для визначення того, наскільки вдало перекладач зміг відтворити концепт YOUTH у своєму перекладі. Наведемо кілька прикладів:

*It was a **childish** thing to say, but I was feeling so damn peculiar.* [2, с. 20] –*Теж придумав ідею! Дитячий садок.* Але ж я почував себе збіса ніяково. [3, с. 19].

Переклавши «*childish*» як «*дитячий садок*», перекладач, можливо, хотів додати словам різкості, що більш характерно для підліткової мови.

They probably thought I was too young to give anybody the once-over. [2, с. 67]. – *Видно, подумали, що я ще зелений для цього діла.* [3, с. 69].

В даному випадку застосовано диференціацію, яку можна виправдати авторським стилем письменника, який вимагає більш молодіжної мови.

She sounds like a goddam schoolteacher sometimes, and she's only a little child. [2, с. 86]. – *Позводиться, мов справжня училка, а в самій ще молоко на губах не обсохло.* [3, с. 87].

Використавши повне перетворення, перекладач у намагався зробити висловлювання більш характерним для стилю мови підлітка.

Після проведеного аналізу перекладу О. Логвиненка ми дійшли висновку, що в українській мові відчувається нагальна потреба спрямувати вектор перекладу на молодіжний сленг. Підсумовуючи, можемо сказати, що індивідуальний стиль письменника – явище складне. Саме тому існують різні концепції сприйняття та визначення категорії стилю письменника та відтворення його стилю в перекладі.

Список літератури

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс Москва Гнозис, 2004. 389 с.
2. Salinger Jerome David "The Catcher in the Rye". Над пропастью во ржи. Книга для чтения на английском языке. – СПб. : КАРО, 2011. – 288 с.
3. Селінджер Дж. Д. «Ловець у житі» / Дж. Д. Селінджер; [переклад О. Логвиненка]. – Х.: Книжковий Клуб «КСД», переклад та художнє оформлення, 2015. – 254 с.

Специфіка маніпулятивної комунікації масмедійного дискурсу засобами масової інформації

В останні роки можна говорити про новий напрям, що з'явився в лінгвістиці, і розробляється на межі цілого ряду наук, – медіалінгвістику – науку про мову ЗМІ, багато в чому пов'язаний з новими тенденціями в сучасній лінгвістиці в цілому і має безпосереднє відношення до когнітивних процесів, що відбуваються в мові. Термін «медіа лінгвістика» запропонований Т.Г. Добросклонської і вдало відбиває усі ті тенденції, що відбуваються в різносторонніх дослідженнях і дозволяють окреслити коло проблем, пов'язаних з галуззю мови [31, с. 65]. Отже, як відзначають лінгвісти, «мова журналістики є найяскравішим зрізом мови суспільства». Деяко реінтерпретувавши дефініцію терміна «дискурс», запропоновану К.С. Серажим, приходимо до висновку, що *медіадискурс* – складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища у контексті низки детермінуючих соціокультурних, прагматичних, психологічних, ситуативних та інших чинників, реалізований у діяльнісному аспекті інформаційного простору масмедій, що має «видиму» – лінгвістичну (зв'язний текст або його завершений фрагмент) та «невидиму» – екстралінгвістичну структуру (фонові онтологічні знання, інтенції, установки адресанта) та розгортається з урахуванням механізмів продукування інформації адресантом та сприйняття її реципієнтом [31, с. 67]. Маніпулятивна функція дискурсу ЗМІ має на меті вплив на читача. Автор матеріалу провокує певну поведінку читача, тим самим викликаючи зміни в системі цінностей реципієнта. Існують різні найменування медіа дискурсу: мас-медіальний дискурс, дискурс мас-медіа, масово-інформаційний дискурс. Ці визначення часто використовуються як синонімічні. Ми взяли основу визначення М.Р. Желтухіної, яка визначає його як «зв'язний, вербальний

або невербальний, усний чи письмовий текст у сукупності з прагматичними, соціокультурними, психологічними й іншими факторами, виражений ЗМІ, взятий в аспекті подій, що представляє собою дію, що бере участь в соціокультурній взаємодії і відбиває механізм свідомості комунікантів. Дискурс ЗМІ має ряд передумов для маніпулювання суспільною свідомістю. Його маніпулятивний потенціал зумовлений, у першу чергу, інтенціональною установкою цього виду дискурсу. Завдання дискурсу ЗМІ – вплив на формування громадської думки. Досягнення мети і завдання забезпечується тим, що дискурс ЗМІ – комунікативне явище, а будь-яке спілкування – це цілеспрямований вплив [14, с. 31]. Специфіка поняття «медіадискурс» полягає в тому, що його можна тлумачити з двох позицій: 1) окремий тип дискурсу, якому притаманна власна сфера реалізації особливостей комунікативної ситуації – інформаційне поле масмедій; 2) тип дискурсу, що реалізується в засобах масової інформації і поєднує ознаки інших типів дискурсу [18, с. 60].

Таким чином, у першому випадку можемо говорити про медичний, юридичний, науковий, мас-медійний дискурси, які існують паралельно і характеризуються наявністю власних дискурсивних практик. У другому випадку існуючі типи дискурсів є дотичними до поля масової комунікації, тому можна виділити медичний, юридичний, науковий медіадискурси.

Список літератури

1. Багрій Г. Компаративний аналіз вживання англомовних запозичень у сучасних засобах масової інформації / Г. Багрій 2014. Вип. 20. С. 29-33.
2. Бирик С. Оновлена стильова норма засобів масової інформації / С. Бирик // Українська мова. 2016. № 2. С. 72-81.
3. Ващук І. Трансформація жанрів у сучасних закарпатських засобах масової інформації // Вісник Львівського університету. Серія : Журналістика. 2014. Вип. 39 (1). С. 189-197.

Марія Пук

Науковий керівник – доц. Сурадейкіна Т.В.

**Аналіз матеріалів для розвитку навичок читання
в підручнику «Англійська мова (6-й рік навчання)»**

О. Д. Карп'юк

На сьогоднішній день немає уніфікованих критеріїв оцінювання підручників з англійської мови. Березюк Ю. В. вважає, що «підручник з англійської мови має містити соціально важливий для учня матеріал, відповідати його життєвим потребам, виступати засобом соціальної адаптації, розвитку соціальної компетентності особистості» [1]. Зазначимо, що за С. П. Максимюком, «підручник повинен відповідати дидактичним і методичним вимогам (науковість навчального матеріалу, якість, точність, доступність викладу, чіткість формулювань та ін.), має бути написаний живою, доступною мовою, з правильно розподіленим за розділами й параграфами матеріалом, обов'язковим якісним художнім оформленням»[3]. Одним із підручників рекомендованих Міністерством освіти і науки України для учнів 6 класу є підручник «Англійська мова (6-й рік навчання)» О. Д. Карп'юк [2]. Він містить чотири розділи, які побудовані за тематико-ситуативним принципом, а саме Family and Friends, School is Cool, Cafes and Shops та Travelling.

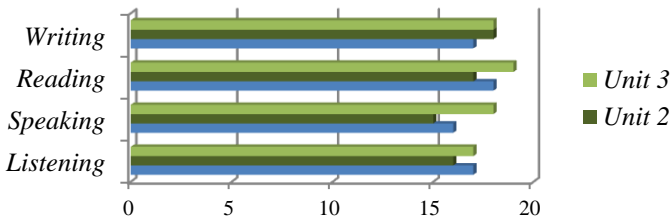

Рис.1. Кількісне співвідношення вправ на розвиток різноманітних навичок у підручнику «Англійська мова (6-й рік навчання)»

О. Д. Карп'юк

Запропонована діаграма демонструє, що у підручнику О. Д. Карп'юк структура розділів та кількість вправна формування в учнів навичок усіх чотирьох видів мовленнєвої компетенції практично однакова.

На думку С.Ю. Ніколаєвої, «читання як вид мовленнєвої діяльності є однією з головних практичних цілей навчання іноземної мови в середній школі» [4]. Автор підручника, який ми аналізуємо, пропонує різноманітні вправи для формування навичок читання, серед них, наприклад, підібрати заголовки до частин тексту (*Read the article and match the headings to each paragraph.*); проглянути текст та знайти певну інформацію або відповіді на запитання (*Say if the statements are true or false.*); прочитати текст і використати отриману інформацію для того, щоб заповнити таблицю; (*Read the story again. Copy the table and tick the correct box.*); виправити помилки (*Correct the sentences.*); доповнити речення (*Complete the sentences.*); дати відповідь на запитання до тексту (*Ask and answer in pairs.*); вибрати правильну відповідь з числа запропонованих варіантів (*Look at the text and choose the right answer.*); висловити своє ставлення до прочитаного (*Read and explain why people travel on their holidays.*) тощо. Опрацювавши чотири розділи підручника робимо висновок, що завдання повторюються вкрай рідко. Матеріалом для читання виступають тексти, які за своїм змістом і формою відповідають рівню розвитку і знань школярів, а також вимагають від них повного і точного розуміння прочитаного.

Отже, підручник з англійської мови для учнів середньої школи має сприяти формуванню іншомовної комунікативної компетенції. Він повинен бути взірцем використання лексичного та граматичного матеріалу мови, засобом навчання, який поєднує змістовий та мотиваційний аспекти.

Список літератури

1. Березюк Ю. В. Методичні аспекти застосування шкільного підручника при вивченні іноземної мови. Житомир: Педагогічні науки, 2015. Вип. 3. С. 135-139.
2. Карп'юк О. Д. Англійська мова: Підручник для 6-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (6-й рік навчання). Тернопіль: Видавництво Астон, 2014. 224 с.
3. Максимюк С. П. Педагогіка. Київ: Кондор, 2009. 670 с.
4. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Київ: Ленвіт, 1999.

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

**Медичні тексти в сучасні англійській мові:
лінгвальний синтез**

Медичний переклад – комплексне та одночасно складне явище, позначене розгалуженою системою жанрів та долучених дисциплін, що викликає розбіжності в номенклатурі. Зокрема, представники квебекської школи перекладу паралельно вживають терміни "медико фармацевтичний" та "анатомічно-медичний переклад"[1]. За результатом розширення рамок індивідуального поняття поширюється сфера термінологічної лексики та звичайно зразків текстів, які так чи інакше підходять під визначення "медичних перекладів".

Складність відтворення жанрових особливостей фармацевтичних та медичних текстів загалом акцентується в дисертаційному дослідженні Боцмана А.В. "Структурно-семантичні, прагматичні та лінгвальні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англомовних інструкцій до вживання лікарських засобів)". У досліджуваних текстах виділено чотири інформаційні зони: інтродуктивно-дескриптивну, регламентативно-директивну, зону попереджень та референціальну. Фармацевтичні тексти також мають індикатори безпосередньої (поділяються на індикатори для фахівців у галузі медицини, фахівців у суміжних природничих галузях, пацієнтів) та опосередкованої спрямованості. Індикатори групуються з урахуванням вікових, статевих характеристик, функції (дозволяючи, попереджуючі, забороняючі) й виконують текстотвірну або текст оформлювальну роль [2, с. 12-15].

Згідно з "Керівництвом з медичного перекладу ІМІА" (автор – Росіо Тхабаріага), професійна компетентність медичного перекладача полягає у володінні рідною та іноземною мовою, аналітичних здібностях, а також доброму розумінні культурних особливостей тих народів, з мовами яких він працює. Поряд із цим особа повинна володіти медичною

термінологією і вміти користуватися спеціальними словниками. Зокрема, професійний медичний перекладач постійно вдосконалює свою майстерність шляхом віднайдення найкращих еквівалентів у мові перекладу, тобто слова або словосполучення, які будуть зрозумілі для будь-якого читача.

Незважаючи на те, чи читач відповідного документа має певне знання в цій сфері чи ні. Це особливо важливо, коли переклад здійснюється мовами, що мають кілька діалектів (наприклад, британський і американський варіанти англійської мови) [3, с. 3], семантичне і синтаксичне оформлення, що, в свою чергу, слід ураховувати при виконанні перекладу.

Список літератури

1. Traduction Médicale et Documentation: META [Електронний ресурс] [Текст] – Montreal, 2001. – Vol.46., #1(March) – С. 5-204. – Режим доступу: <https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/1457/van01noy.pdf?sequence=1>
2. Боцман А.В. Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англійських інструкцій до вживання лікарських засобів): автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.04 "Германські мови" /А.В. Боцман: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2006. – 17с.
3. IMIA GuideonMedicalTranslation [Електронний ресурс] [Текст] – 20с. – Режим доступу: <http://www.imiaweb.org/uploads/pages/438.pdf>

**Лексико-граматичні та стилістичні особливості
англомовних рекламних слоганів у перекладі**

У сучасному суспільстві реклама – це і потужна галузь індустрії і продукт її діяльності, спрямований на забезпечення потенційного адресата рекламного повідомлення інформацією про товари або послуги з метою їх популяризації. Потреба суспільства в осмисленні та концептуалізації реклами проявляється в розмаїтті дискурсів, в рамках яких здійснюється звернення до даного феномену. Реклама стає предметом безлічі дискусій вчених, законодавців, діячів політики, культури, фахівців в області піару і лінгвістів.

Рекламний слоган відноситься до найбільш популярних предметів дослідження в сучасній лінгвістиці, що обумовлено його роллю у формуванні думки як окремої людини, так і нації в цілому. Ставши невід'ємною частиною суспільного життя, сьогодні реклама визначається, як частина культури, яка розвивається відповідно до своїх власних законів і характеризується не тільки необмеженою можливістю впливу, але також специфічними формами виразності.

Переклад рекламного слогану, порівняно із перекладом художньої літератури, при якому перекладач зобов'язаний передати художньо-естетичні властивості оригіналу, трохи відрізняється за формою, мовними засобами, а також яскраво вираженою комунікативною спрямованістю. У процесі перекладу таких текстів перекладачеві доводиться вирішувати як суто мовні, лінгвістичні проблеми, обумовлені розходженнями в семантичній структурі й особливостях використання двох мов у процесі комунікації, так і проблеми соціолінгвістичної адаптації тексту. Слогани відомих виробників, продукція яких всесвітньо відома, повинні зберігати концептуальність рекламної ідеї незалежно від того, якою мовою рекламують товар або послугу. З огляду на це постає проблема адекватного перекладу рекламних слоганів, оскільки

навіть у близькоспоріднених мовах у перекладі можливі певні відмінності.

Головне завдання перекладу – досягнення адекватності. Адекватний, або як його ще називають, еквівалентний переклад – це такий переклад, що здійснюється на рівні, необхідному й достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови, що перекладається [1].

Перекладач вдається до різноманітних трансформацій, що забезпечують адекватність перекладу слогану та зберігають його оцінювальну функцію. Для досягнення цієї мети перекладачеві слід використовувати трансформації, поділені на 4 рівні О.Д. Швейцером:

- 1) трансформації на компонентному рівні;
- 2) трансформації на прагматичному рівні;
- 3) трансформації референціальному на рівні;
- 4) трансформації на стилістичному рівні [2].

Отже, у перекладі потрібно не лише відтворювати висловлення згідно із законами природної мови, а й дотримуватися умов створення рекламних повідомлень. Цю проблему визначаємо як власне перекладацьку проблему еквівалентності рекламного тексту. Переклад рекламних слоганів з англійської мови українською має здійснюватися з урахуванням таких проблемних аспектів, як лінгвокультурний, прагматичний та власне перекладацький. З охопленням усіх проблемних аспектів процес перекладу рекламних слоганів здійснюється відповідно до правил рекламної комунікації, а перекладені слогани функціонують у новому масово-інформаційному просторі як нові комунікативні одиниці.

Список літератури

1. Левицкая Т. Р. Теория и практика перевода с английского языка на русский / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман. – М.: Издательство литературы на иностранных языках. – 1963. – 263 с.
2. Швейцер О.Д. Теорія перекладу: Статус, проблеми, аспекти — М.: Наука, 1988-с.216

Ольга Романюк
Науковий керівник – к.п.н., доц. Беженар І.В.

Лексичні та стилістичні особливості архаїзмів на матеріалі творів Вільяма Шекспіра та Оскара Уальда

Архаїзми являють собою один з найбільш важливих показників багатства будь-якої мови. Таку велику кількість дозволяє відобразити розвиток мови протягом певного часу, а також показати зв'язок зі спорідненими йому мовами.

Архаїзми досі становлять інтерес для лінгвістів. Вони мають тривалу історію досліджень. Незважаючи на це, все ще залишається безліч проблем, пов'язаних з визначенням і класифікацією архаїзмів. У даній роботі були розглянуті і різні визначення архаїзмів, і виведено найбільш загальне поняття. В ході дослідження з'ясувалося, що архаїзми діляться на групи лексичних і морфологічних архаїзмів, а також поділяються залежно від ступеня старіння і від форми слова.

Ш. Баллі зазначає, що збережений мовною свідомістю архівний фонд широко користується мовними засобами давно минулих епох, тобто він ширший не тільки в синхронному, а й у діахронному плані [1, с.29]. Застарілі слова через їх високу архаїчну забарвленість, незвичність виділяються в контексті серед інших загальноновживаних лексем. Однак їх зміст, стилістичне забарвлення сприймається тільки у сполучуваності з іншими словами.

Деякі вчені (Федоров А.В., Виноградов В.С.) [2, с. 85] не рекомендують плутати архаїзми з історизмами. Якщо застаріло не тільки слово, але і саме явище, що позначається цим словом, то це історизм, наприклад: віче, ендова, онучі і т.п.

В ході практичного аналізу англійських архаїзмів на основі трагедії У. Шекспіра "The Tragedy of Romeo and Juliet", який був проведений із застосуванням методу вибірки, з'ясувалося, що переважають морфологічні архаїзми (15 слів), а саме застарілі форми дієслів. Більшість лексичних архаїзмів (11 слів) належать до підгрупи застарілих слів і виразів, які ще не втратили своїх лексичних значень.

Отже, розглянувши різні методи перекладу архаїзмів і труднощів, які при цьому зустрічаються, можна зробити висновок про те, що перекладач повинен передати засобами мови ту атмосферу і емоційність і той інформаційний потенціал, який з акладений в оригіналі. І для цього він може піти двома шляхами: наблизити час оригіналу, тобто вдатися до історизації або модернізувати текст, і тим самим віддалити час оригіналу. Найвірнішою перекладацькою стратегією, на мій погляд, є "золота середина", змішання двох цих способів. Оригінальний твір у процесі перекладу включається в живе сучасне художнє свідомість. Уміле використання архаїзмів не тільки не шкідливе, а й необхідне, незамінне, безцінне при перекладі старих текстів, бо це найважливіший засіб художнього впливу і важливий арсенал вираження змісту.

Список літератури

1. Винник В.О. Історія української мови: Лексика і фразеологія К.: Наукова думка, 1983. 743 с.
2. Єфремов С. Мартиролог українського слова / Київ 1991. № 5. с. 121-127.

Катерина Румянцева

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Англійські фразеологізми на позначення емоційного стану людини та способи їх відтворення українською мовою

Метою роботи є дослідження фразеологізмів англійської мови, які позначають емоційний стан людини, їх вживання у творах художньої літератури та аналіз відповідників цих фразеологізмів в українській мові.

Складність дослідження фразеологічних одиниць полягає в тому, що вони є такими мовними виразами, значення яких інше, ніж випливає зі значень їх окремих складових елементів та правил мови. Фразеологізми існують в межах конкретної мови, та їх часто неможливо дослівно перекласти. М. Ф. Алефіренко трактує ФО як сталі сполучення слів з цілісним та переносно-образним значенням, яке безпосередньо не виходить із суми значень його лексичних компонентів.

Ми можемо виділити критерії відмінності фразеологічних одиниць від простих словосполук:

- фразеологічні одиниці володіють ідіоматичністю (зв'язаністю) значення;
- у фразеологічних одиницях відсутня здатність синтаксичного поширення і варіювання компонентів;
- фразеологічні одиниці мають досить вузьке коло вживання граматичних форм компонентів, що входять до їхньої структури.

Емоційність у мовному заломленні, тобто чуттєва оцінка об'єкта, вираження мовними чи мовленнєвими засобами почуттів, настроїв, переживань людини називається емотивністю і в сучасному мовознавстві розуміється досить широко: цей відтінок значення знаходять практично у будь-якому висловлюванні.

Хоча лексичний шар – найпродуктивніший засіб пізнання та репрезентації емоційної сфери, особливий інтерес для емотиологів становить фразеологічний шар мови, оскільки ФО завдяки образній основі, експресивному потенціалу спрямовані

на детальну та яскраву передачу результатів емоційного досвіду людини.

Проблема виділення емотивного компоненту в структурі значення лексичної одиниці є складним завданням, яке визиває різноманіття думок серед вчених. Ця проблема торкається ряду дискусійних питань: співвідношення денотативного та конотативного компонентів у значенні лексичної (фразеологічної) одиниці; встановлення місця емотивного компонента в денотативному або конотативному компоненті значення одиниці та ін.

Прикладами фразеологізмів, що позначають емоційний стан людини є:

- an angel of light – весела, добра до інших людина;
- a crashing bore – неможливий, досл. «нищівний» зануда;
- a bag/ bundle of nerves – жмуток нервів; відчуває певну емоцію
- as sick as a dog – глибоко стурбований, стривожений;
- would cheerfully murder smb – любенько би когось убив;
- drag one's feet – тягти ноги, з неохотою чимось займатись.

Отже, як бачимо, фразеологічні одиниці є невід'ємною частиною лексичного запасу мови і слугують для позначення різноманітних емоцій, відносин, спілкування та процесів та надають мовленню особливого забарвлення.

Список літератури

1. Oxford Dictionary of Idioms / [ed. by Judith Siefring]. —: Oxford University Press, 2004.
2. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології / Алефіренко М.Ф. – Х. : Вища шк. Вид-во при ХДУ, 1987. – 133 с.
3. Баранов А. Н., Добровольский Д. О. Аспекты теории фразеологии / А. Н. Баранов, Д. О. Добровольский. – М. : Занк, 2008. – 656 с

Ірина Сарабєєва

Науковий керівник – асист. Стерлікова М.С.

Лінгвостилістичні особливості текстів англомовного пісенного дискурсу США та Канади ХХІ століття

Метою даної роботи є дослідження лінгвостилістичних особливостей у текстах пісень американських та канадських виконавців. Англомовний пісенний дискурс ХХІ століття постає об'єктом лінгвістичних студій, завдяки різноманіттю яких досліджено низку лінгвостилістичних особливостей.

Складність дослідження пісенного дискурсу полягає в тому, що ліричний дискурс, без сумніву, є міждисциплінарним питанням: він не може розглядатися повноцінно без врахування соціальних, мовних, психологічних, візуальних, жестових, ритуальних, технічних, історичних та музикологічних аспектів. Посилаючись на праці Павлової [1], ми можемо сказати, що специфічна мова ліричного дискурсу й нині залишається на периферії інтересу дискурсивного аналізу.

Для детального розуміння ролі лінгвостилістичних особливостей у текстах пісень обраних виконавців ми поглиблюємося у дослідження стилістики та її розвитку як лінгвістичної науки. Так, беручи до уваги праці науковця Н.В. Баніної [2] ми можемо сказати, що стилістика – відносно нова гілка лінгвістики, у якої за плечима лише кілька десятків років інтенсивного лінгвістичного інтересу.

Матеріалом дослідження слугували 100 пісень незалежної сцени США та Канади ХХІ ст. Досліджено пісні таких виконавців та музичних гуртів, як The Weeknd, Post Malone, Crystal Castles, Missio, Thousand Foot Krutch, Disturbed, Nickelback, Five Finger Death Punch.

На основі власних спостережень вдалося виокремити такі характерні відмінності між текстами англомовного пісенного дискурсу США та Канади у період з 1999 року по сьогодні:

1. Виходячи з лінгвостилістичного аналізу ми визначили, що найбільш характерною особливістю пісенного дискурсу США являється насиченість текстів пісень великою кількістю метафор, риторичних запитань та використання емоційно забарвленої лексики.
2. З аналізу текстів пісень канадських виконавців ми зробили висновок, що вони частіше вдаються до використання рефренів, епітетів та оксюморонів.
3. Незважаючи на мультинаціональність даних країн, на їх пісенний дискурс впливали різні етнічні та соціальні групи. Отже пісенний дискурс США перейняв багато особливостей з пісенного дискурсу колишніх чорношкірих рабів, мексиканців та переселенців з Західної Європи. Натомість на пісні канадських виконавців значно більше впливали зв'язок з Францією та традиції корінного населення — інуїтів.

Як висновок константуємо, що лінгвостилістичні особливості пісенного дискурсу США та Канади сформовані під впливом різних мовних та соціокультурних факторів.

Список літератури

1. Pavlovová M., Complex linguistic analysis of musical discourse: The genre of concert notice. Saarbrücken: LAP, 2013. - 29-30 p.
2. Banina N., Theoretical and Practical Foundation of English Stylistics: textbook. - M.: Financial University, 2017. - 136 p.

Олена Сидоренко
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Вербалізація концепту «person» та його передача в перекладі (на матеріалі творів Чарльза Діккенса)

Проблема значення слова, як і лінгвістичні підходи до її вивчення, залишаються важливими не тільки для наукового трактування теорії значення, але й для розвитку сучасного мовознавства загалом.

Знання людей про об'єктивну дійсність організовано у вигляді концептів, абстрактних ментальних структур, що відображають різні сфери діяльності людини [1]. Людина мислить концептами, комбінуючи їх, формуючи нові концепти в ході мислення. Тому концепт розуміється як глобальна розумова одиниця. У сучасному мовознавстві можна виділити три основні підходи до розуміння поняття "концепт": 1) лінгвістичний (С. О. Аскольдов, Д. С. Лихачов, В. В. Колесов, В. М. Телія); 2) когнітивний (З. Д. Попов, Й. А. Стернін, О. С. Кубрякова); 3) культурологічний (Ю. С. Степанов, Г. Г. Слишкін).

Розвиток суспільства, мови, культури призвів до того, що в центрі багатьох категорій і процесів висвітлюється особистість людини. Саме з нею пов'язані всі зміни і трансформації, що відбуваються в тому чи іншому суспільстві.

Концепти «особистість» і «person» базові для української і англійської мовних картин світу. Вони належать до психологічної та етичної сфери життя, відображаючи складну систему морально-етичних, морально-духовних вимірів мовної картини світу і життя людини. У зв'язку з цим виникає необхідність вивчення підходів до способів мовної репрезентації концептів у національних мовних картинах світу, виявленні та описі специфічних особливостей вербалізації досліджуваних концептів засобами української та англійської мов.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю узагальнення науково-теоретичних досліджень лінгвістичних та позалінгвістичних факторів визначення значення слова,

критичного аналізу різних підходів до трактування цього поняття.

Метою дослідження є вивчення функціонування поняття «особистість» у повістях Чарльза Діккенса «The uncommercial traveller», зокрема визначення способів його вербалізації у мові та тексті

Складність у визначенні сутності концепту як наукової категорії, пов'язана з тим, що в сучасній науці і досі немає однозначного визначення структури й типології концептів. Найчастіше в структурі концепту розпізнають багато шарів. Про польову структуру концепту говорять З.Д. Попова, І.А. Стернін: структура концепту представлена ядром (базовий шар) і периферією (інтерпретаційний шар). Сукупність базового шару, додаткових когнітивних ознак і шарів становлять обсяг концепту і визначають його структуру.

На думку І.А. Стерніна, «дана структура не є сталою, оскільки будь-який концепт увесь час функціонує, актуалізується в різних своїх складових частинах і аспектах, з'єднується з іншими концептами й відштовхується від них» [2]. У складних концептах додаткові когнітивні ознаки (концептуальні шари) нашаровуються на базовий образ. Серед концептуальних шарів виокремлюються зазвичай образний компонент та інформаційно-понятійний компонент. Інтерпретаційне поле концепту становить його периферію й містить «оцінки і трактування змісту ядра концепту національною, груповою і індивідуальною свідомістю»

Отже, можемо зробити висновок, що вивчення розуміння та відтворення понять в англійській мові належить до актуальних проблем мовознавчої науки, що підтверджується наявністю численних вітчизняних і зарубіжних розвідок.

Список літератури

1. Антология концептов / под ред. В.И. Карасика, И.А. Стернина. Том 2. Волгоград: Парадигма, 2005. 356 с.
2. Методика исследования структуры концепта / И.А. Стернин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики: научное издание. Воронеж: ВГУ, 2001. 58-65 с.

Функціональні особливості англійських прислів'їв та приказок

Прислів'я та приказки – короткі влучні вислови, які образно та лаконічно передають нащадкам висновки з життєвого досвіду багатьох поколінь предків. Як правило, прислів'я та приказки дещо відрізняються за значенням. Сміслові навантаження прислів'їв полягають у повчаннях або порадах. Наприклад: *don't count your chickens before they are hatched* — курчат восени лічать; *an hour in the morning is worth two in the evening* — ранок від вечора мудріший [2, с.43]. Натомість приказки не містять таких точних повчань. Приказки виконують роль емоційного забарвлення. Наприклад: *sink or swim* — або пан, або пропав; *it would make even a cat laugh* — курям на сміх; *when the devil is blind* — як рак свисне; коли на долоні волосся поросте.[2, с.43]

Прислів'я та приказки займають значне місце в словниковому складі англійської мови. Вони побудовані на загальнонародній лексиці, є продуктом в основному народної творчості.[2, с.43]. Переклад прислів'їв та приказок – справа не із легких, тому застосовується безліч різноманітних підходів. Одним із таких є переклад за допомогою еквівалентів, зберігаючи значення та лексичний склад. Наприклад, англ. *Not all is gold that glitters* — рос. не все то золото, что блестит — укр. не все те золото, що блищить. [2, с.43]. Влучно вжита лексика почуттів дозволяє зазирнути у внутрішній психічний світ з його настроями [3, р.100].

Складність визначення прислів'я полягає у тому, що воно підмінюється іншими термінами: «*adage*», «*dictum*», «*maxim*», «*motto*», «*precept*», «*saw*», «*truism*», «*saying*», «*proverb*».[1, с.8] Використання прислів'їв та приказок розширює знання про мову, збільшує словниковий запас. Низка сучасних науковців

присвячують свої дослідження цьому питанню, зокрема: А. Афанасьєв, В. Гвоздьов, А. Потєбня вивчали особливості перекладу прислів'їв та приказок.

Список літератури

1. Корень О.В. Системно-функціональні особливості англійських прислів'їв: Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Харків, 2000. – 20 с.
2. Глушенко Ж.Є. Про англійські прислів'я та приказки // Англійська мова в початковій школі. - 2012. № 5 (90). - С.43-44.
3. Кузько П.В. До питання про перспективність дослідження паремій. – Мелітополь, 2003. – 140 с.

Олена Скричевська
Науковий керівник – доц. Косенко А. В.

Використання та переклад метафор у художньому творі (на матеріалі романів Р. Бредбері)

Метафори відіграють значну роль у сучасному суспільстві, оскільки вони як мовне явище зустрічаються не тільки в усному мовленні, а також і в письмовій. Величезне значення метафори полягає у використанні її в художніх творах. Немає ні одного автора, який не скористався б метафоричним перенесенням для того, щоб в яскравих фарбах описати героїв, різні явища і дії.

Метафора є одним із засобів пізнання реальності, осягнення свідомості, реалізації мовного потенціалу шляхом трансформації сфер доменів: від конкретної до абстрактної, від матеріальної до духовної. Метафоризація є потужним засобом розвитку і збагачення семантики і функції слів [15, с.132].

Англійська мова змогла увібрати в себе значну кількість метафор. Дослідивши історію метафор, можна сказати, що вони пройшли шлях довжиною в декілька тисяч років тільки з однією метою, зробити художні тексти більш наповненими та різноманітними. Хоча переклад деяких з них може виявитися справжньою проблемою.

Проблематику метафорв англійській мові досліджували, як і вітчизняні (О. С. Кубякова, В. М. Телия, В. К. Хаченко), так і зарубіжні (Арістотель, Руссо, Гегель, Е. Кассірер, Х. Ортегі-і-Гассет) науковці. Ця тема була висвітлена в працях українських та зарубіжних лінгвістів.

Джерельною базою нам послугували книги Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» та «Кульбабове вино».

Дослідження цих текстів дозволило виокремити найбільш поширені види метафор:

1. Іменникові (17% - «Кульбабове вино», 30% - «451 градус за Фаренгейтом»)

2. Прикметникові (5% - «Кульбабове вино», 15% - «451 градус за Фаренгейтом»)
3. Дієслівні (78% - «Кульбабове вино», 55% - «451 градус за Фаренгейтом»)

Як показали результати дослідження, найбільш поширеним структурним типом метафор є іменникові та дієслівні метафори, представлені двочленими словосполученнями. Одночасно спостерігається тенденція до активного використання розгорнутих метафор, які надають економічним текстам особливої експресивності, точності та виразності.

Невисока частотність прикметникової метафори пов'язана з тим, що прикметник у ролі залежного члена словосполучення може залишатися поза увагою.

Переклад таких явищ, як метафора, потребує особливої уваги та максимальної точності, так як текст, що ми перекладаємо несе у собі образи автора як носія мови, культурних реалій та асоціацій, та образи перекладача як носія своєї мови і культури. Основою передачі метафори у різних мовах оснований на загальнолюдських уявленнях про реальність або специфічні поняття для окремої культури, тобто оснований на уявленнях, властивих лише носіям даної культури, які незрозумілі для носія іншої культури.

Список літератури

1. Арутрюнова Н. Д. Теория метафоры / Н. Д. Арутрюнова // Метафора и дискурс / Н. Д. Арутрюнова., 1992. – С. 5–32.
2. Блэк М. Метафора // Теория метафоры: Сб. - М.: Прогресс, 1990. – С.153-172 с.
3. Тимошенко Ю.В. Метафора в структурі художньої свідомості: Автореф. дис. на здобуття наук. Ступ. канд. філол. Наук / Ю.В. Тимошенко, 2001. – 20 с.

Анна Слободян

Науковий керівник – асист. Томнюк Л. М.

Специфіка перекладу німецькомовної історичної прози (на прикладі збірки творів „ГАЛИЧИНА. З великої війни” у перекладі А. Паславської та В. Кам’яця)

У наш час є дуже багато актуальних досліджень на тему специфіки перекладу неологізмів з німецької на українську мову та навпаки. Проте, дуже мало хто зважає на те, що спочатку треба дослідити переклади історичної прози, щоб досліджувати щось сучасне. Особливий вклад даної роботи полягає у аналізі правильності перекладу історичних реалій. Результати цього дослідження можна буде використати при визначенні труднощів перекладу історичної прози та дослідженні творчості авторів, чії твори увійшли у цю збірку, у даному мовному аспекті.

Помічено, що дана ніша перекладу ігнорується. Ця тема може дати дуже багато тем для роздумів, які відносяться не тільки до якості та точності перекладу, але й до подолання історичних, культурологічних та історичних прогалин нашого, але й не тільки нашого народу. Немає багато науковців, які б досліджували цю тему, більшість досліджують історію мови, історію перекладу а не самий переклад історичної літератури. Перекладачі згадують історичні переклади, які їм довелося зробити, але про труднощі, з якими вони зіштовхнулися не розказують.

Перекладач, історик М. Климчук каже, що складність перекладу історичної прози залежить лише від автора і перекладати варто „смысл твору” [1]. Можливо для історика історичний переклад і справді не є складним, проте філолог Л. Білякович писала у своїй статті, що „теорія історичного жанру потребує подальших розробок, про що свідчить і не високий теоретичний, літературно-естетичний рівень багатьох рецензій на художні твори історичної тематики, і неточність, а інколи й довільність літературознавчої термінології” [2, с. 55]. Це означає, що по-перше не тільки на перекладі використовують недоцільну літературу, але й при написанні, що створює додаткові труднощі при перекладі.

Способом досягнення даної цілі є аналіз перекладу з німецької на українську, та у деяких випадках з української на німецьку збірки „ГАЛИЧИНА. З великої війни”. Визначення методів перекладу, особливо перекладу старих українських листів, у яких присутні такі вирази як: „*Писав-єм, дієся, хорію, почув’єм ся, іден*”, які не належать до сучасних норм української мови. Однак, для перекладу даних виразів у німецькомовному перекладі були вживані сучасні фрази „*ich habe geschrieben, es steht, ich bin krank, fühlte ich mich, fährt*”, але ж вони відносять до різних епох та мовних реєстрів, тож можна перекладати стару українську говірку сучасною німецькою мовою?

Хоча невідповідність перекладу спостерігається не тільки з української мови, але й з німецької, адже більшість авторів, твори яких увійшли у цю збірку, писали німецькою мовою. До прикладу слово „*Fiaker*”, яке перекладається українською то як кучер, то як фіакар у одному і тому ж творі. Або ж „*Vetter*”, що перекладено як кузен. Що показує, що відповідники при перекладі з німецької на українську мови також не є ідеальними.

Як висновок можна стверджувати, що не існує моделі перекладу історичної прози. Через це актуальне дослідження перекладів різних авторів з української та німецької мови на дану тему. Та виведення у подальшому якщо не універсальних методів перекладу, але, можливо, певних кроків, щоб подолати ці мовні перешкоди на перекладі та зробити переклад більш якісним. Але й у майбутньому додання певної інформації у історію нашого народу часів Першої світової війни, адже як написано у збірці „ГАЛИЧИНА. З великої війни” оскільки дуже багато українців на той час були неписьменні запам’ятовувати достовірні факти прийшлося євреям, австрійцям та полякам, які тоді жили на Україні.

Список літератури

1. За лаштунками: 4 перекладачі про життя, роботу і книжки; URL: <https://nashformat.ua/blog/behind-the-scenes-4-translator-about-life-work-books> .
2. Білякович Л. Історичний жанр як теоретико-літературна проблема / *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах* 2017 № 35 С. 54-61

Віталіна Сопіль

Науковий керівник – доц. Якубовська Н.О.

Особливості перекладу французьких інструкцій українською мовою

Текст-інструкція (або текст-алгоритм) є особливим самостійним типом тексту зі специфічним способом викладу змісту, за допомогою якого дається точне (покрокове) розпорядження з виконання технічних або інших дій, що приводять до конкретного результату. В час глобалізації світу та необхідності обміну товарами та послугами переклад інструкцій займає вагомую частку серед перекладів тестів різних типів.

Мета дослідження полягає у встановленні французько-українських лексико-граматичних відповідностей при перекладі текстів інструкцій та способу застосування до косметичних засобів. Мета зумовлює розв'язання наступних **завдань**: встановити спільні та відмінні риси формальних ознак у французьких та українських текстах-інструкціях; виявити лексико перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекодуванні тексту-інструкції з цільової на вихідну мову.

Матеріалом дослідження стали французькі інструкції косметичних засобів відомих брендів, таких як *LaRochePosay*[2], *Vichy* [3], а також переклад цих інструкцій українською мовою на офіційних сайтах. Отримані тексти були зіставлені та проаналізовані за типами перекладацьких трансформацій.

Аналіз конструкцій простих і складних речень, характерних для текстів типу інструкція показав, що найчастіше зустрічаються лексико-синтаксичні конструкції, предикативний центр яких представлений дієсловом у формі інфінітива та імператива. Було виявлено, що в україномовних текстах даного типу широко використовуються дієслова у формі наказового способу другої особи множини, як наприклад: *використовуйте, зніміть, натисніть, переконайтеся, виберіть, виконайте, зробіть, промасажуйте*. Щодо франкомовних інструкцій, то їм властиве вживання дієслів в інфінітиві: *appliquer, mettre, taper, s'assurer, choisir, pratiquer, masser*. Наприклад: «**Appliquer** le shampoing sur le cuir chevelu & sur cheveux mouillés» [3]. – «**Нанесіть** шампунь у невеликій кількості

на шкірі голови та вологе волосся» [1]. До найбільш вживаних перекладацьких трансформацій, які використовуються при перекодуванні текстів-інструкцій, можна віднести наступні прийоми: 1) компенсація: «*Masque Charbon Détoxifiant*» [3]. – «*Маска-детокс з вугіллям та каоліном для глибокого очищення шкіри обличчя*» [1]; 2) калькування: «*Kera-Solutions Masque 2min. Réparateur*» [3]. – «*Кера-Солюшнз – відновлююча 2-хвилинна маска з комплексом Про-Кератин для реконструкції поверхні пошкодженого ослабленого волосся*»[1]. Варто зазначити, що при використанні як першого, так і другого вищенаведених перекладацьких засобів, часто застосовується метод додавання, який уточнює попередню інформацію, дозволяючи чіткіше розуміти етапи або специфіку використання засобу. 3) вилучення: «*Démaquillant intégral peaux sensibles Zen1*» [3]. – «*Інтеграль-демакіяж 3 в 1*» [1]; 4) граматична транспозиція (номіналізація): «*La caution du premier centre thermal européen exclusivement dédié à la dermatologie*» [2]. – «*Гарантія якості першого в Європі термально-бальнеологічного центру*».

Спільним для синтаксичних конструкцій французьких та українських інструкцій до косметичних засобів є використання неповних речення (відсутній підмет), до прикладу: «*Peut s'appliquer en couche épaisse*» [3]. – «*Можна наносити щільним шаром*» [1].

Зазначимо, що найчастіше перекладачі використовують стратегію перекладу відтворення змісту оригіналу. Переклад вимагає компетентності у тій галузі та знань іноземної мови, з якої виконується переклад, а також свідомого використання лексики, аналізу контексту.

Список літератури

1. Офіційний україномовний сайт «Vichy» URL. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.vichy.ua/> (дата звернення 22.01.2020).
2. La roche Posay. Site officiel. [Source électronique]. Disponible sur : <https://www.laroche-posay.fr/>
3. Vichy. Site officiel. [Source électronique]. Disponible sur : <https://www.vichy.fr/>

Олександр Сорочан
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Англомовні медіа-реалії у перекладі

Зважаючи на зростання ролі засобів масової інформації та соціальних мереж у повсякденному житті людей, епоха глобалізації та всесвітньої мережі зробила англійську мову домінантою сучасного медіапростору. За різними даними, до 80% публікацій в мережі виходять англійською мовою. У зв'язку з такими тенденціями, в спільноті лінгвістів постало питання дослідження цієї галузі. Хоча перші дослідження галузі можна відстежити далеко в 1979 рік публікацією Майкла Віллі [3], по справжньому широко дослідження теми були розпочаті в кінці 1990 років.

Мета дослідження полягає в тому, щоб виявити особливості перекладу та передачі англомовних медіа-реалій та стилю, що використовується в засобах масової інформації та соціальних мережах, українською мовою.

В процесі дослідження ми розглянули поняття “засіб масової інформації” та “соціальна мережа” їхні відмінності, та стилі мовлення, що використовуються їхніми користувачами. Також було проаналізовано лексеми в семантичному полі *socialmassmedia* їхнє утворення та використання.

Відповідно до аналізу, значну частину лексичних одиниць в соціальних мережах складають сленгові вирази характерні для певних груп інтернет спільноти. Наприклад: *noob* — новачок, *toflex* — вихвалятися, *salty* — злий, *ображений* тощо.

Також часто використовується акроніми *LOL* — *laughingoutloud*, *AMA* — *askmeanything*; абревіатури: *BRB* — *berightback*, *AFK* — *awayfromkeyboard*; та частково видозмінені чи спотворені слова які стали часто вживаними та популярними в мережі: *totes* – *totally*, *adorbs* – *adorable*, *sayin'* – *saying* та інші.

Актуальність дослідження полягає в розвитку та вивченні лексико-семантичного поля соціальних мереж та засобів масової інформації, дослідженні їхнього розвитку та впливу на сучасну англійську мову, вивчення та подолання труднощів з перекладу

цих мовних реалій українською мовою, та їхній вплив на розмовну українську мову, як складову частину сучасного інтернет-простору.

На нашу думку, найважливішими лексичними одиницями сучасного інтернет медіапростору є акроніми та абревіації. Вони є часто вживаними у мережі інтернет, та частково переходять мовні рамки, приживаючись в інших мовах. Наприклад абревіатура *LOL*, згадана раніше, в розмовній українській мові стала вигуком *лол*, розділяючи лексичне значення вигуку *ха-ха*, та слів *смішно* та *прикольно*; абревіатура *BTW* – *bytheway*, часто на письмі передається калькою *БЗВ*.

Теоретичної базою для дослідження слугують роботи таких лінгвістів як P. Brown, M. Willie, O. Jespersen, J. Corner, S. Hall, K. V. Jensen, O. Boyd-Barret, Т. Г. Добросклонская, М. С. Некрасова, О. Н. Абрамичева та інших. Актуальною буде стаття 2018 року М. Федорової [1], та публікація Р. Lunt та S. Levinson [2].

Тож вбачаємо перспективним проведення комплексного дослідження використання та розвитку англійської мови в сфері мережі інтернет, та відображення цих тенденцій та змін в українському перекладі. Теоретична значущість дослідження полягає у відкритті та систематизації нових сфер використання мови, та спостереженні розвитку мови в середовищі не обмеженому рамками літературно-усталених та офіційно-ділових норм.

Список літератури

1. Федорова М. Л. *On some modern features of mass media language in English speaking countries*. Педагогика вищої школи. 2018. №2. С. 8-11.
2. Lunt, P., and Livingstone, S. *Language and the media: An emerging field for social psychology*. In H. Giles and P. Robinson (Eds.), *The New Handbook of Language and Social Psychology*, 2nd edition. London: John Wiley. 2001.
3. Willie, M. *The Mass Media and Language Development*. *Australian Journal of Teacher Education*, 4(2). 1979.

Михаела Стойка

Науковий керівник – доц. Руснак Д. А.

Використання різних видів наочності у процесі формування іншомовної граматичної компетентності в учнів початкової школи

Актуальність теми полягає у нагальній потребі використання ефективних методів навчання граматичного матеріалу учнів початкової школи, чому має, безумовно, сприяти залучення у навчальний процес різних форм наочності.

Об'єктом дослідження виступає процес формування граматичної компетентності в учнів початкових класів.

Предметом дослідження виступають різні види наочності та їх використання у процесі формування граматичної компетентності в учнів початкової школи.

Метою дослідження є вивчення використання різних форм наочності при формуванні граматичних знань і навичок в учнів початковою школи.

Матеріалом дослідження слугуватимуть різні типи наочних матеріалів, які можуть бути використані у процесі навчання граматичного матеріалу.

Наочність – універсальний засіб навчання і виховання, яке відображає різноманіття конкретних явищ, предметів навколишнього світу; організує сприйняття і спостереження учням реальної дійсності; значно впливає на сенсорну сферу учня, розвиває його спостережливість, мислення, увагу; стимулює пізнавальну і творчу активність, допомагає розвитку інтересу до навчання; сприяє узагальненню; підвищує якість засвоєння і т.д. [2,].

Відомий доктор педагогічних наук, спеціаліст у викладанні французької мови Р.К. Миньяр-Белоручев визначає використання наочності як дидактичний принцип навчання, що сприяє ефективності живого сприйняття предметів і явищ навколишнього нас світу в процесі його вивчення [1, с.99].

У процесі навчання французької мови використовуються різні види наочності і, відповідно, різні наочні посібники. Важливе місце займає образотворча наочність, яка має на меті дати відображення реального світу (фотографії, малюнки,

картини). Викладач на уроці дуже часто використовує посібники цієї групи. Їх перевага в тому, що вони можуть замінити реальний предмет певними зображеннями, адже показати реальний предмет на занятті часто буває дуже важко або неможливо (наприклад: великі тварини, історичні епізоди).

Вправи з використанням наочності мають бути різними, починаючи від легких вправ, завершуючи більш складними вправами. *Наприклад:*

Вправа 1: Назвіть усі предмети, зображені на малюнку, використовуючи артиклі *un, une*

Вправа 2: Придумайте коротку розповідь, використовуючи *le present*:

Отже, ми з'ясували, наскільки важлива є наочність та її види для молодшого шкільного віку. Ми ознайомилися з багатьма видами наочності та їх використанням на уроках французької мови. За допомогою наочності діти набагато легше сприймають інформацію, у них краще формується іншомовна граматична компетентність.

Список літератури:

1. **Миньяр-Белоручев Р.К.** *Методический словарь терминов методики обучения языкам.* Москва : Просвещение , 1996. 200с.
2. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 590 с.*

Марія-Крістіна Стратулат
Науковий керівник – проф. Попович М. М.

Про граматичні різновиди безособових речень у французькій граматиці

Для граматики будь-якої мови характерні різноманітні синтаксичні одиниці. З огляду на це різноманіття, мовознавці пропонують різні класифікації цих одиниць, серед основних є поділ речень на особові та безособові.

Особовими називають речення, підмет яких вказує на певну особу, предмет або абстрактне поняття, що є джерелом дії. Дієслова, які виконують функцію присудка відмінюються у всіх особах, узгоджуються з підметом у числі та роді, що не властиво безособовим реченням. На відміну від особових конструкцій, безособові вживаються тільки у третій особі однини. Вони в основному слугують для повідомлень про метеорологічну або часову інформацію. Напр.: *Il pleut, il gèle*. Безособові конструкції утворюють різні за своєю семантикою дієслова як-то *faire, arriver, être, agir* та ін. Напр: *Il fait beau, il s'agit de qch*.

Питання «безособовості» дуже складне, оскільки воно торкається комунікативної сутності когнітивно-прагматичних концепцій речення, зокрема змісту понять “підмет” та “особа”. За своєю генетичною природою безособові речення покликані описувати подію чи процес, які не мають відношення до суб’єкта мовлення, через що окремі мовознавці трактують їх як окрему категорію дієслівного стану, функціонально відмінну від активного та пасивного станів.

Безособовість, як синтаксичне явище розглядається у працях багатьох французьких лінгвістів, як наприклад F. Brunot, J. Dammourette et E. Pinchon, R. Martin, B. Moignet та ін. Вивчення даного питання породило значні розбіжності у поглядах дослідників. Так, граMATика М. Гревіса “Le bon usage”, визначає тільки два різновиди безособових конструкцій, із займенниками *il* і *ce*. А Ф. Брюно відносить до класу безособових речень конструкції із займенниками *il, ce, cela (ça)*. Згідно з його думкою, «безособовість є спеціальною структурою, яка пропонує різні способи

передати дію чи стан, де думка відштовхується від дії або акту, а не від особи, яка її виконує» [1, с. 283]

Аналіз поглядів вченого на проблему безособовості показує, що у структурному відношенні вона може виражатися по-різному, в залежності від того, який займенник безособовості використано. Проте мовний матеріал показує, що серед них найчастіше використовується займенник *il*, оскільки зазвичай атмосферні явища виражають такими безособовими дієсловами, як *pleuvoir, geler, neiger, tonner*. У таких випадках безособове речення є безсуб'єктним, оскільки ці явища відбуваються безвідносно до будь-якого суб'єкта. Займенник *il* також виступає для вираження темпоральних значень. Напр.: *Il était une fois un petit prince. Il y a six ans que mon ami s'en est allé.*

Цікава у цьому відношенні думка Брюно про конкуренцію у вживанні займенників *il* і *ça*. Незважаючи на те, що їх вважають функціонально взаємозамінними, існують такі дієслова, які сполучаються тільки із займенником *ça* (*ça balance, ça barde*), або ж тільки із займенником *il* (*il faut*).

Крім дієслів, які входять лише до класу безособових конструкцій, типу *falloir*. Ф. Брюно виділяє групу особових дієслів, які зустрічаються паралельно в безособових конструкціях. Напр.: *Un wagon arrive aujourd'hui/Il arrive aujourd'hui un wagon.*

Крім конструкцій з присутнім займенником безособовості Ф. Брюно виділяє дієслова, які вживаються без будь-якого підмета, як напр.: *reste à dire, reste à faire, si bon me semble, que sert de se plaindre*. До списку цих конструкцій вчений додає такі вирази як *plaise à Dieu, qu'importe, n'empêche, valait mieux*.

У підсумку зазначимо, що думки Ф. Брюно щодо структурування та функціонування безособових речень, формують теоретичну основу їх дослідження у багатьох сучасних граматиках французької мови.

Список літератури

1. Brunot F. La pensée et la langue. P.: Masson et Créditeurs, 1922.-XXXIV, 956

Валентина Струк

Науковий керівник – доц. Кійко Ю.Є.

Використання пісень для розвитку комунікативної компетенції учнів ЗОШ на заняттях з німецької мови

Залучення пісенного автентичного матеріалу в навчально-методичних цілях на заняттях з іноземної мови було й залишається актуальним в навчально-виховному процесі ЗОШ. Ще у Стародавній Греції школярі за допомогою співу вивчали різнотипний матеріал, а в індійській початковій школі й зараз ефективно користуються співом при опануванні абетки й математики. Використання пісенного матеріалу в навчальних цілях дозволяє комплексно розвивати іншомовні компетенції учнів, як-от: аудіювання, читання, мовлення та переклад. Тому, без сумніву, зазначений підхід вартий подальшого розвитку й активного впровадження в сучасній українській школі.

Мета роботи полягає у визначенні місця та ролі пісенного матеріалу на заняттях з німецької мови в новітній загальноосвітній школі.

Матеріал дослідження – тридцять сучасних німецькомовних пісень, підібраних з інтернет-сайтів «Step into German» від Goethe Institut та KI SCHOOL BLOG у методичних цілях.

Як навчальний матеріал пісні можна і слід залучати на різних етапах заняття. На початку заняття їх доцільно застосовувати для розвитку і закріплення фонетичних навичок. Так, у молодших класах для цього підбирають легкі й короткі дитячі пісні з чітким ритмом. Такою можна вважати пісню «Guten Morgen ruft die Sonne!». Для середніх і старших класів такими вважаємо пісні «Die 16 Bundesländer» та «Geboren um zu leben». Пісні слугують стимулом для розвитку мовних навичок та умінь в учнів та є свого роду корисною паузою-релаксацією на інформативно насиченому занятті, що допомагає зменшувати напругу та відновлювати працездатність учнів.

Пісні як додатковий навчальний матеріал можна залучати при опануванні граматики німецької мови. Наприклад, при

вивченні граматичної теми «Модальні дієслова» підійде пісня «Ich will» відомої німецької групи Rammstein. У ній учні закріплюють парадигму відмінювання модальних дієслів і порядок слів у реченнях з модальними дієсловами. Для засвоєння нелегкої для більшості учнів теми «Підрядні речення та порядок слів у них» може слугувати пісня «Chicago» (Clueso), а також «Steh auf, wenn du am Boden bist» (гурт Die Toten Hosen), де паралельно повторюється наказовий спосіб дієслів.

Для закріплення, повторення та розширення словникового запасу варто залучати різножанрові пісні. Адже учні запам'ятовують нові слова значно ефективніше у музичному супроводі. Так, пісню «Jetzt ist Sommer» (Wise Guys) можна використати при вивченні лексичної теми «Sommer», а пісню «Laune der Natur» (гурт Die Toten Hosen) – при вивченні теми «Naturerscheinungen».

Пісні є, без сумніву, цікавим автентичним матеріалом, який варто ефективно використовувати при аудіюванні [1, с.39]. При цьому можливе залучення різнотипних вправ, наприклад, тексти з пропущеними словами, вправи на антоніми/синоніми, розвиваючі комунікативні вправи до змісту пісні, завдання на переклад тощо.

Отож, пісні як навчально-методичний матеріал є цінною складовою в процесі викладання німецької мови для учнів ЗОШ. Адже вони можуть виконувати окрім навчальної, також розважальну, виховну та мотивуючу функції. Застосування цього підходу на заняттях з німецької мови в сучасній українській школі дозволяє урізноманітнити викладання іноземної мови, сприяє кращому опануванню вимови, закріплює і розширює лексичний запас, а також всебічно розвиває комунікативну компетенцію учнів.

Список літератури

- 1.van Eunen K. „Life is Music – oder etwa nicht? Lieder im Deutschunterricht“.1992.
<https://www.fremdsprachedeutschdigital.de/fd.07.1992.039> .

Взаємозв'язки концептів у сучасному німецькомовному медичному дискурсі

Сучасна лінгвістика визначає дискурс (фр. *discours* «бесіда») як мисленнево-мовленнєву діяльність людини в певній буттєвій сфері, наприклад сімейній, політичній, освітній тощо (Ф. Бацевич, Т. А. ван Дейк, О. Кубрякова, В. Карасик та ін.). Оскільки соціальна роль медицини в сучасному суспільстві істотна, то очевидна множина лінгвістичних досліджень, присвячених вивченню і опису сучасного медичного дискурсу як комунікації між лікарем і пацієнтом, систематизації і узагальненню закономірностей цього лінгвістичного, соціального і культурного явища [1; 4 та ін.].

Актуальність дослідження визначається тим, що воно знаходиться в межах сучасних філологічних досліджень, спрямованих на встановлення особливостей спілкування в різних сферах життя, одним з яких є сучасний німецький медичний дискурс (СНМД), побудований на взаєморозумінні і дружній співпраці між лікарем і пацієнтом.

Матеріалом дослідження слугували сучасні телесеріали на медичну тематику, напр. „*Die Stadtklinik*” та ін., з яких обрано 500 дискурсивних актів учасників СНМД.

Мета дослідження загалом полягає у конструюванні концептопростору СНМД – множини концептів, які закономірно відтворюються у досліджуваній дискурсивній практиці, створюючи її каркас. Метою цього етапу є визначення співвідношення, регулярних пар попередньо встановлених [3, с. 165] значущих концептів СНМД, що засвідчують певні когнітивні зчеплення. Реалізація загальної мети передбачала такі **завдання**: 1) категоризувати всі вербалізатори концептів у СНМД; 2) встановити статистично значущі концепти-автохтони; 3) визначити найчастотніші зв'язки автохтонів СНМД та проінтерпретувати їх. Виконанню останнього завдання присвячена ця стаття.

Категоризація вербалізаторів концептів дозволила виявити у межах СНМД множину з 3183 концептів, які сформували 16

семантичних доменів. Статистичну значущість продемонстрували «лікарські дії», «діагноз, поранення, стан пацієнта», «професійна діяльність», «людська діяльність» та, в їхніх межах – 23 концепти, які вважаємо автохтонами – дискурсотвірними концептами СНМД.

Шляхом логіко-семантичного аналізу ми виділили 4 типи міжконцептуальних відношень [2, с. 172], а саме: **координації** GEFÜHL↔KARRIERE (*Gefühlesindmirauchnichtfremd, HerrGrodek. Aber darum geht es hier nicht. Wissen Sie eigentlich, dass Sie damit ihre ganze Karriere aufs Spiel setzen*)), **субординації (підпорядкування, імплікації)** PATIENT⇔HOFFNUNG (*Es ist nicht meine Art den Patienten falsche Hoffnungen zu machen*); ARZT⇔GESETZ (*–Ich weiß, ich als Arzt trage die Verantwortung.–Herr Grodek, Sie haben gegen das Gesetz verstoßen*)), **слідування** (KRANKHEIT → LÖSUNG (*Ich weiß es nicht. Ich glaube, das kann man erst sagen, wenn man diese Krankheit selbst hat. Niemand vom Pflegepersonal weiß was die richtige Lösung ist*); **каузації**TUMOR⇒NACHRICHT(*Ja, leider nicht einzige schlechte Nachricht heute. Frau Nelles wurde ein Tumor in der Brust entdeckt und Herr Grodek ignoriert das einfach*).

Дослідження дозволяє стверджувати, що сучасний німецький лікар усвідомлює складність своєї професії, необхідність непохитного дотримання закону, важливість подання пацієнтові надії на реабілітацію та вибору підходящого рішення. Лікар усвідомлює, що може зробити гарну кар'єру, відключивши свої почуття. Пацієнт, як правило, довіряє лікарю, проте часто очікує поганих звісток.

Список літератури

1. Бейлінсон Л.С. Характеристики медико-педагогического дискурса (на материалогopedических рекомендаций): автореф. дисс. канд. филол. наук Волгоград, 2001. 19 с.
 2. Осовська І.М. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс: ментальний і вербальний ресурс Чернівці: РОДОВІД, 2013. 304 с.
 3. Сяйлева Є. Концептопростір сучасного німецькомовного медичного дискурсу– Чернівці: ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2019. С. 165–166.
- Шаніна О.С. Комунікативний аспект у медичному дискурсі// *Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб.наук.праць*. Вип. 33 / Г.Ф. Семенюк (гол. ред.) та ін. – Ч. 1. К.:Твімінтер, 2009. С. 734 – 742

Крістіна Татарчук

Науковий керівник – Соловйова О. В.

**Дериваційний потенціал давньоанглійських
прикметників
на матеріалі поеми «Беовульф»**

Наше дослідження деривації в давньоанглійській мові має на меті розв'язання проблеми поглибленого вивчення словотвору як засобу поповнення лексичного складу мови. Збагачення словникового запасу прикметників у давньоанглійському періоді здійснювалось за допомогою розвиненої системи афіксів. Як результат, суфікси і префікси стали допоміжними елементами у продуктивному словотворенні. Кожен афікс при додаванні до основи прикметника вносив зміни до його значення, або ж іменники та інші частини мови набували властивостей атрибута за допомогою словотвірного форманта [2].

Афікси розрізняються за розташуванням у слові та власне за їх функцією. За місцем морфемі афікси поділяють на префіксальні (префікс) та постфіксальні (постфікс (суфікс та закінчення)). Виділяють словотворчі та словозмінні афікси. При першому утворюються нові слова, словозмінні ж показують відношення прикметника до іншого слова [4]. Прикметники в давньоанглійській мові утворюються, як уже зазначалось, відіншихчастинмови за допомогою суфіксів: наприклад, суфікс *-cund* при додаванні до іменника змінював його на прикметник: *sāwol* (душа) + *-cund* → *sāwolcund* (духовний), а також результатом конструкціїдієслово + суфікс є прикметник: *wacian*(проснутися) + *-or* → *wacor* (пильний). Варто зазначити, що найпродуктивнішою конструкцією суфіксального творення прикметників у цьому періоді є «іменник + суфікс».

У нашому дослідженні вдалося констатувати, що найбільш успішний засіб деривації прикметника в давньоанглійському періоді – суфіксація.

У словотворенні прикметників ми знаходимо суфікси, такі як *-iz*, *-isc*, *-ede*, *-sum*, *-en*, а також багато інших. Наприклад, суфікс *-uma* використовувався у найвищому ступені порівняння: *for* (ранній) – *forma* (найбільш ранній); суфікс *-or*

формував прикметники з дієслова: *sliþan* (ковзати) - *sliþor* (слизький).

Nolde eorla hleo ænige þinga, þone swealtmcsutan cwicne forlætan... Прикметник *cwicne* набув такої форми внаслідок додавання морфеми: *cris* (живий) + *ne* (закінчення для чоловічого роду, знахідного відмінка)[3].

До префіксів, які ми досліджуємо в нашій роботі, належать *utan-*, *un-*, *reġn-* та інші. Серед префіксів за частотою використання виділяється префікс *un-*, який при додаванні до прикметника надавав йому негативного значення: *un-* + *dēadlīc* (смертний) - *undēadlīc* (безсмертний); *un-* + *scyldig* (винний) - *unscyldig* (невинний).

Як наочний приклад можна навести таке речення з поеми «Беовульф»: *Forðam secgum wearð, ylða bearnum, undyrne sið...* Давньоанглійській прикметник *undyrne* (неприхований) утворився за такою схемою: *un* - (не) + *dyrne* (прихований) [3]. У нашому дослідженні ми відзначили певні відмінності між давньоанглійською мовою та сучасною англійською. Серед цих відмінностей і правила написання дериватів, і граматичні особливості. Так, наприклад, варто відзначити випадки, коли афіксацію супроводжувала зміна кореневого звука: *lengþu* (довжина) – *long* (довгий).

Багатогранність дериваційного потенціалу давньоанглійських прикметників пов'язана з тим, що вони мали п'ять граматичних категорій, а при відмінюванні розрізняли сильну і слабку відміни. В той час, коли у іменників були чотири відмінки, до прикметників застосовувався і п'ятий – інструментальний. Він слугував як атрибут для іменника у давальному відмінку, виражаючи інструментальне значення [1].

У тезах узагальнені особливості дослідження дериваційного потенціалу давньоанглійських прикметників на основі твору «Беовульф».

Список літератури

1. Антрушина Г. Б., Афанасьєва О. В., Морозова Н. Н. Лексикологія англійського язика / Г. Б. Антрушина, О. В. Афанасьєва, Н. Н. Морозова. – М. : Дрофа, 1999. – 288 с.
2. Верба Л. Г. Історія англійської мови. — Вінниця: Нова книга, 2004. — 304 р.
3. Arnold, Thomas.—Beowulf. A heroic poem of the eighth century. With English translation. Prose. London, 1876.
4. Marchand H. Word-building in the English language / H. Marchand. – Cambridge : Cambridge University Press, 1980. – 293 p.

Роль метафори у художньому дискурсі

Метафора є невід’ємною частиною нашої мови. Її можна знайти не лише в художніх текстах, але й в будь-якому іншому тексті (в науковому, публіцистичному тощо). Метафори допомагають виразити внутрішній стан людини, а також мовну картину світу; вони важливі для закріплення, стабілізації її раціональної поведінки. Емоції є найважливішими компонентами розуму, мислення і мовної свідомості сучасної людини.

Метафора виникає як наслідок глибинних особливостей людського мислення, коли без неї обійтися неможливо. Це робить її потужним, точніше універсальним способом мислення та пізнання світу.

Вітчизняні і зарубіжні лінгвісти вивчали і продовжують вивчати метафору. Але до теперішнього часу в лінгвістичному розумінні метафори між вченими існують розбіжності. Сучасні лінгвісти, зокрема А. П. Чудінов, М. Блек, М. Геспер, М. Н. Дудченко займалися визначенням лінгвістичних понять і процесів, що обумовлюють виникнення і функціонування метафори в мові. До них відносяться: основне значення слова, загальний семантичний елемент, що є результатом семантичної двоплановості метафоричного значення.

Мета цієї статті – дослідження основних характеристик метафори як одиниці художнього дискурсу.

М. Джонсон у своїй книзі «Body in the Mind» вказує на те, що метафора це навіть не фігура мовлення, а фігура мислення. Якщо нова метафора стає частиною поняттєвої системи, то вона частково змінює цю систему [2]. Це Джонсон та Лакофф продемонстрували на прикладі метафори «ЧАС – ГРОШІ». Автори вказують на те, що ми відносимось до часу, як до цінної речі, до обмеженого ресурсу і навіть, як до грошей. Тим самим, ми розуміємо, що час може бути потратеним, зекономленим чи розумно вкладеним [2].

Здебільшого метафори у художніх творах посилюють переконливі властивості тексту, оскільки при їх реалізації ефективно спрацьовують психолінгвістичні механізми. Вони не тільки виконують функцію ідентифікації, але й уможливають досягнення бажаного емоційного впливу [3, с. 9].

Варто зазначити також, що метафора як мовна і мовленнєва одиниця виконує декілька різних функцій, залежно від яких вона може розглядатись як стилістичний прийом, як спосіб образного вираження змісту, як спосіб пізнання та номінації нових понять та як спосіб мислення. Хоча в мовознавчому та стилістичному аспекті метафора цікавить більше як мовленнєве явище, вона насправді існує і в мисленні, і в мові. Метафоричне мислення породжує метафору в мовленні, використовуючи вже існуючі мовні засоби, та створює нові мовні засоби, які по суті стають метафорами в мові [1, с. 2].

Отже, метафора відіграє важливу роль у мові та мовленні. Вона породжує синонімію та полісемію, розвиває системи термінології та емоційно-експресивної лексики, створює нові лексичні та фразеологічні конструкції. Особливо широкоживаною метафора є у художньому дискурсі, оскільки надає творам більшої емоційності, виразності та креативності.

Список літератури

1. Гаврилук А.П. Метафора, її природа та роль у мові та мовленні: Вісник КНЛУ, Випуск 2, 2013
2. ЛакоффДж., Джонсон М.Метафори, которимимы живем [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.metaphor.nsu.ru/lacoff_2.htm
3. Маслова В. А. Лингвокультурология: Москва, Академия, 2001, 183 с.

**«Verba dicendi» у складі німецькомовних
фразеологічних одиниць**

Об'єктом дослідження обрано німецькомовні фразеологічні одиниці (далі ФО), компонентами яких є дієслова на позначення мовленнєвої діяльності („verba dicendi“).

Актуальність обраної теми пов'язана з недостатньою вивченістю особливостей використання цієї групи дієслів у складі німецькомовних ФО.

Матеріал дослідження (103 ФО; 11 дієслів) відібрано методом суцільної вибірки із «Німецько-українського фразеологічного словника» В. І. Гавриця та О. П. Пророченко [3] [4], «Немецко-русского фразеологического словаря» Л. Е. Біновича та М. М. Гришина [1] [2] та з німецького словника «Duden – Redewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik» [5].

Середня частота використання окремого дієслова на позначення мовленнєвої діяльності у складі німецьких ФО дорівнює 9.

Високочастотними є дієслова «sagen» (25 ФО, наприклад: wasdunichtsagst), «sprechen» (24 ФО, наприклад: durchj-sMundsprechen), «fragen» (11 ФО, наприклад: erfragnichtviel danach), «reden» (10 ФО, наприклад: redenwieaufgezogen).

Зібраний фразеологічний матеріал систематизовано за допомогою структурно-семантичної класифікації фразеологізмів І. І. Чернишової. За граматичною структурою серед фразеологічних одиниць зафіксовано 62 ФО (60%), що належать до словосполучень (nachRacheschreien – репетувати до крику), та 41 ФО (40%), що належать до предикативних сполучень і речень (sie flüsternmiteinander – вони перешіптуються). За способом утворення серед проаналізованих фразеологізмів найбільш частотними виявилися утворення за моделлю (60 %) (redenwieaufgezogen – говорити без перестанку), менш

вживаними були фразеологізми, утворені шляхом одиничного поєднання компонентів (20%) (von der Leberweg sprechen – говорити напряду) та утворені серійним шляхом одиниці (20%) (daswillschonwassagen – це вже щось означає; dashatnichts zusagen – це нічого не означає).

За силою семантичного зв'язку між компонентами серед запропонованих фразеологічних одиниць виділені такі групи: фразеологічні єдності (60%) (etwas ins Leben rufen – створити щось), фразеологічні сполучення (30%) (sie kommen wie gerufen – «про вовка промовка») та фразеологічні вислови (10%) (sich (Dat.) nicht zuraten wissen – бути безпорадним).

Отже, дослідивши фразеологічні одиниці, у складі яких використовуються дієслова мовлення, можна стверджувати, що найбільш частотними за граматичною структурою є фразеологізми-словосполучення, за способом утворення – ФО, утворені за моделлю, та за значенням – фразеологічні єдності. Найбільш вживаними у складі ФО є дієслова «sagen» та «sprechen».

Список літератури

1. Бинович Л. Э., Гришин Н. Н. *Немецко-русский фразеологический словарь*. Издательство: Русский язык, 1975 г., 656 стр.
2. Бинович, Л.Э.: *Немецко-русский фразеологический словарь*, 1956 г.; М.: иностранных и национальных словарей .
3. Гаврись В. І. *Німецько-український фразеологічний словник* / В. І. Гаврись, О. П. Пророченко. – К. : Рад. школа, 1981. Т. 1: 416 с.
4. Гаврись В. І. *Німецько-український фразеологічний словник* / В. І. Гаврись, О. П. Пророченко. – К. : Рад. школа, 1981. Т. 2: 382 с.
5. Der Duden, Bd.11, Duden Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten – von Günther Drosdowki (Bearbeitung), Werner Scholze-Stubenrecht (Bearbeitung), 11. November 2011 .

Відтворення мовленнєвої експресивності у перекладі рекламних слоганів

Слоган є центральним компонентом сучасного рекламного тексту, поєднанням однієї чи декількох коротких, емоційно заряджених фраз, що використовуються рекламодавцем для створення позитивного відношення споживача до предмету реклами.

До його основних функцій відносять: атрактивність (здатність привернути увагу), меморізація (запам'ятовування PR-інформації) і інформативність (О.Кривоносов) [2]. та віщування, нагадування, позиціонування, утримання клієнтів, лояльних до рекламної марки [3].

Головне завдання реклами – залучення покупців і клієнтів, і для його вирішення необхідно надавати інтенсивний концентрований вплив на реципієнта [1]. З цією метою широко використовуються різні засоби виразності на всіх мовних рівнях. На лексичному це метафора, порівняння, алегорія, різні види повторів, гра слів; на фонетичному – асонанс, алітерація, інтонування (використовується на радіо і телебаченні); на синтаксичному – паралелізм, еліпсис і ін.

Найбільш часто в заголовку та основній частині використовуються поєднання *buy this, discover that, try some today, do not forget, treat yourself*. Подібні вирази і ще дієслова *ask, get, see, call, feel, taste, watch, smell, find, listen, drive, let, look, drink, do, start, enjoy* вживаються в формі імперативу. Слід зазначити, що подібні закони діють і для українських рекламних текстів: використовуються дієслова зі схожим семантичним наповненням і в тій же граматичній формі – в наказовому способі.

При перекладі англійської реклами необхідно враховувати й використання особистих займенників для побудови особливої комунікативної моделі. Автори вживають

слова «we, our», коли мова йде про рекламодавця, за допомогою «you, youг» звертаються до потенційного клієнта, а словами «they, their» позначають можливих конкурентів.

В англомовній рекламі найбільш споживані прикметники: *natural, sensual, innocent, passionate, romantic, mysterious*. Тоді як в українській мові – *новий, новинка, перший, найкращий, революційний, непростий, незвичайний, незвичайний*, на відміну від звичайних і ін. На справжність торгової марки вказують слова *genuine, authentic і original*, її унікальність показують визначення *самий, єдиний, унікальний, супер, понад* і багато інших. Так, автори заявляють, що їх товар чи послуга – єдині в своєму роді.

Отже, слоган – основний компонент рекламного тексту і переклад рекламних слоганів вимагає від перекладача не лише знання граматичної та лексичної структури мови, а й культури країни, на мову якої здійснюється переклад. Оскільки рекламні слогани містять в собі значну кількість екстралінгвістичних компонентів, то їх можливо адекватно зрозуміти за умов їх гармонійного поєднання.

Список літератури

1. Денисенко О.Є. Реалізація перекладацьких трансформацій під час перекладу рекламних слоганів URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/NM/issue/view/147>
2. Добровольська Д. М. Відтворення мовної гри в англо-українському перекладі рекламних слоганів / Д. М. Добровольська // Одеська лінгвістична школа інтеграція підходів: [колективна монографія]; за заг. ред. Т. Ю. Ковалевської. Одеса : ПолиПринт, 2016. С. 309-315.
3. Добровольська Д. М. Рекламний слоган як мікротекст: відтворення стилістичних прийомів і фігур у перекладі / Д. М. Добровольська // Наукові записки Національного університету «Острозька Академія» : [збірн. наук. праць]. Серія Філологічна. 2016. Вип. 63. С. 69-72.

Тетяна Унгурян-Катасонова
Науковий керівник – доц. Павлович Т.І.

Концепт та його структура

Термін «концепт» явно калькує латинське слово «conceptus» у значенні «зачаття», «запліднення». В українській та західноєвропейських мовах дотепер зберігається сема «зародковість» у значенні «завершеність», а також уявлення про певну «початковість», конкретизацію того, що додаткове чи набуте в межах побутового чи наукового розуміння. Тому є підстави вважати, що концепти, подібно до зародків, започатковуються в поняттях [1].

На думку сучасних дослідників, концепт глобальний. Його глобальність пояснюється активною динамічною роллю в процесі мислення людини. Цілісно функціонуючи в мовленні, він повністю актуалізується в сполученні з іншими концептами й відштовхується від них.

Концепт «пора року» актуалізується прикметником «sunburned» [2], що означає «sunburned skin has become red and sore by being in the strong heat of the sun for too long, or is very suntanned» [3] і репрезентує концептуальну ознаку стану шкіри.

У сучасних когнітивних дослідженнях широко представлений лінгвістичний підхід до дослідження концептів як певної інформаційної цілісності.

Ядром концепту є чуттєво-наочний образ. Він формується на основі особистісного досвіду й тому гранично конкретний. Образ, що є основою для концепту, виконує для нього функції кодування. Він може виявлятися під час психолінгвістичного експерименту, і при цьому, якщо така реакція на образ повторюється багаторазово, то вона відображає усталену сполучуваність, що впорядковує концептуальне утворення.

Навколо ядра групуються базові пласти, в яких ознаки

розміщуються за напрямом від менш до більш абстрактних. Хоча кількість і зміст цих пластів можуть помітно відрізнятись залежно від індивіда в межах однієї мовної спільноти, проте в них переважають загальнонаціональні змістові ознаки, що лежать в основі взаєморозуміння в процесі спілкування.

На периферії розміщується «інтерпретаційне поле концепту», яке охоплює оцінки й трактування різних ознак концепту носіями однієї мови. Ці оцінки відображаються, наприклад, у використанні прислів'їв і приказок, афоризмів та крилатих виразів у процесі комунікації, а також в інших висловлюваннях, що відображають інтерпретацію окремих концептуальних ознак

Список літератури

1. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура / Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. С. 3–11.
2. Английская поэзия URL:
<http://eng-poetry.ru/PoemE.php?PoemId=7365>.
3. Cambridge Dictionary URL:
<https://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/sunburned>.

Діана Фочук

Науковий керівник – проф. Колесник О. С.

Засоби вербалізації соціокультурних стереотипів у дискурсі блогів TED-talks

Стереотип є когнітивним феноменом та продуктом колективної свідомості. Процес стереотипізації перебуває у тісній взаємодії із концептуалізацією (виокремлення одиничних ознак об'єкта пізнання), категоризацією (узагальнення) та вербалізацією (експлікування змісту стереотипу через комунікативні смисли у мовленні).

Уперше термін «стереотип» осмислив У. Ліппман у праці «Суспільна думка» 1922 р. У ній він визначає стереотип як «прийнятий в історичній спільноті зразок сприйняття, фільтрації, інтерпретації інформації, що виявляється в процесі розпізнавання та пізнання навколишнього світу й базується на попередньому соціальному досвіді індивіда» [1].

Будь-який невербальний чи вербальний обмін інформацією здатен породжувати мовні стереотипи. Якщо розглядати такий обмін інформацією з точки зору лінгвістичних дисциплін, то його втілення у практиці спілкування нині узагальнюють поняттям «дискурс» [2]. І. С. Шевченко інтерпретує поняття «дискурс» із когнітивного ракурсу як «...багатоаспектну когнітивно-комунікативно-мовну систему-гештальт, яка визначається сукупністю трьох аспектів: конструюванням смислів, формуванням ідей та переконань (когнітивний аспект), взаємодією комунікантів у певних соціально-культурних контекстах / ситуаціях (соціально-прагматичний аспект) і використанням знаків, вербальних і паравербальних (мовний аспект)» [3]. Відповідно, дискурс TED-talks – це середовище для вербальної маніфестації соціокультурних стереотипів, що слугує матеріалом даного дослідження. Його також називаємо «ідеаційним дискурсом» або «дискурсом ідеації» на основі методологічного визначення дискурсу за І. С. Шевченко [3].

Метою дослідження є розкриття особливостей засобів вербалізації стереотипів у дискусивному просторі TED-talks. Серед них номінативні одиниці такі як непохідні слова *a gay*, деривати *a feminist*, *a color-blind*, словосполучення *a queer parent*, *a global citizen*, речення тощо, що вивчатимуться методом структурного, компонентного та дискурс-аналізу. Окрім цього, у роботі буде розглянуто засоби вербалізації стереотипів з позицій лінгвопрагматики, лінгвосеміотики та лінгвостилістики, а також маніпулятивні тактики та стратегії мовленнєвого впливу. **Актуальність** дослідження зумовлена важливістю розкриття мовної свідомості та комунікативної поведінки її користувачів, чий мовленнєві дії здатні конструювати соціально-інтеракційні структури, реалізуючи в такий спосіб, стратегічні цілі.

Отже, розглядаємо стереотипізацію як когнітивне та соціальне явище, а її вербалізацію – як стратегію впливу на учасників ідеаційного дискусивного простору TED-talks. Специфіка обраного виду дискурсу віддзеркалена в особливостях тактико-стратегічного аранжування мовно-мовленнєвої поведінки відповідних суб'єктів дискусивної діяльності (мовних особистостей) [4].

Список літератури

1. Липпман, У. (2004) *Общественное мнение*. Москва: Институт Фонда “Общественное мнение”. 384 с.
2. Грушевицкая, Т. та Попков В. (2002) *Основы межкультурной коммуникации* [Електронний ресурс] Москва: Учебник для вузов под ред. А. П. Садохина. 352 с. Режим доступу на: <http://www.countries.ru/library/intercult/mkk.htm> [Дата останнього звернення 8 лютого 2020].
3. Шевченко, И. (2016) Эволюционные механизмы когнитивной семантики. *Когниция, Коммуникация, Дискурс* . Междунар. электронный сб. науч. ст. № 13. сс. 131–141. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkd_2016_13_9 [Дата звернення 5 лютого 2020].
4. Фролова, И. (2009) *Стратегия конфронтации в англоговномом дискурсе*. Монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 344 с.

Структурна класифікація складних іменників-номінацій людини в американському газетному дискурсі

Словоскладання є найстарішим із способів словотвору, що зберіг продуктивність в англійській мові на сучасному етапі її розвитку. Словоскладання – це утворення слів за допомогою складання слів або їх основ. Слова, утворені за допомогою цього способу словотвору, називаються складними. Складні іменники – це такі іменники, які складаються з двох або більше основ, що утворюють одне слово з єдиним значенням.

Словоскладання є одним із трьох найпродуктивніших способів словотворення в англійській мові (поряд із деривацією та конверсією). Зокрема, за підрахунками, проведеними Ю. А. Зацним, більшість словотворчих неологізмів в англійській мові утворена саме шляхом словоскладання [1, с. 13].

Мета роботи полягає у тому, щоб дослідити структуру англійських складних іменників як засобу номінації людини в газетному дискурсі. Об'єктом дослідження є складні іменники-номінації людини в сучасному американському газетному дискурсі.

Матеріалом дослідження слугувало 65 статей з однієї з найвідоміших американських газет “USA Today”, з яких було виокремлено 294 складні іменники-номінації людини.

В основу дослідження лягла класифікація А.Е. Левицького, який запропонував 6 моделей творення складних іменників: 1) основа іменника плюс основа іменника; 2) основа прикметника плюс основа іменника; 3) основа дієслова плюс основа іменника, і навпаки; 4) основа займенника плюс основа іменника; 5) основа числівника плюс основа іменника; 6) основа прийменника плюс основа дієслова [3, с. 98]. У газетному дискурсі серед номінацій людини знайдено лише складні іменники, які утворюються за першими двома моделями:

- основа іменника плюс основа іменника, наприклад: *marathon runner, hermit dad, businesswoman* [4].

- основа прикметника плюс основа іменника, наприклад: *nobleman, cleaninglady, dentalhygienist* [4].

Крім того, до цієї класифікації доцільно додати ще одну модель, а саме “ іменник + прийменник + іменник ”, наприклад: *editor-in-chief, daughter-in-law* [4].

Кількісний аналіз показав, що майже всі складні іменники-номінації людини належать до першої категорії (239 слововживань) і лише кільком з них притаманні моделі ‘іменник + прийменник + іменник’ (39 слововживань) і ‘прикметник+іменник’ (16 слововживань).

Орфографічний аналіз складних іменників-номінацій людини в газетному дискурсі дозволив виділити такі основні типи[2, с. 201]:

- Відкриті складні слова (open compound words): *football player, leading lady, police officer, marathon winner, interior designer*[4].

- Закриті складні слова (closed compound words): *policeman, boyfriend, girlfriend, businessman, fisherman*[4].

- Складні слова, які пишуться через дефіс (hyphenated compound words): *mother-in-law, father-in-law*[4].

Кількісний аналіз цих типів засвідчив, що відкритих складних іменників найбільше серед опрацьованих прикладів (186 слововживань).

Перспективою подальших досліджень вважаємо порівняння вживання складних іменників у кількох англomовних газетних виданнях.

Список літератури

1. Зацний Ю. А. Розмовна лексика і фразеологія : англо-український словник . Вінниця Нова Книга, 2010. 224 с.
2. Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка с упражнениями и ключами: учебник. Москва Юнвес, 2002. 718 с.
3. Левицький А. Е., Шелудько А. В. Функціональний аспект неактивних типів словотворення: українсько-англійські та англо-українські паралелі. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: ОНУ, 2010. № 2. С. 149-157.
4. USATODAY: Latest World and US News: веб-сайт. URL: <https://www.usatoday.com/> (дата звернення: 22.01.2020).

Використання проектного навчання в розвитку комунікативної компетентності учнів 5-6 класів

Проектне навчання стало одним із найперспективніших складових освітнього процесу, адже створює необхідні умови для творчого розвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції. Самостійне здобуття знань, їх систематизація, визначення проблеми і прийняття рішень відбувається саме через проектну діяльність. Проектна діяльність вимагає критичного мислення, взаємодії та різних форм комунікації, що сприяє розвитку навичок мислення високого рівня [1].

Основними принципами покладеними в основу процесу формування комунікативної компетентності учнів через проектну діяльність є цілеспрямованість, суб'єктивність, варіативність, індивідуальний підхід до кожного учня, диференціація та творча активність [2, с. 12–13].

Початковим етапом проектного навчання є визначення конкретного досліджуваного питання та плану, в якому вчитель враховує лінгвістичні та професійні навички, які учні повинні розвинути, інформаційні ресурси та чітку, зорієнтовану на результат мету. Подальшим завданням вчителя також є забезпечення учнів вибором, створення розкладу та забезпечення професійним супроводом [3]. Останніми кроками у досягненні мети розвитку комунікативної компетентності є розширення аудиторії слухачів, що буде, водночас, викликом для учнів та заохоченням до подальшої праці.

Невід'ємними компонентами проектної діяльності є непроста відповідальна проблема або питання, тривале дослідження, автентичність, свобода думки і вибору учня, осмислення, ревізія та публічний продукт у результаті [1].

Будучи ефективним методом, проектне навчання учнів може припускати виклики і для вчителя, адже вимагає ретельної

багаторівневої підготовки, пошуку дослідницьких методів, надання необхідного супроводу та результативності.

Найпоширенішою класифікацією проектів є їх поділ на творчі, інформаційні, дослідницькі та соціально-значущі проекти [4, с. 33]. Окрім цього, проекти можуть бути класифіковані, як індивідуальні та групові.

На кінець 5-го та 6-го класу учні повинні вміти описувати, розповідати, характеризувати, порівнювати; аргументувати свій вибір, точку зору; запитувати та надавати інформацію; пропонувати, приймати, відхиляти пропозицію; висловлювати свої враження, почуття та емоції [5, с. 25–26]. Кожна перелічена мета може бути досягнута шляхом запровадження проектного навчання, у разі якщо методи та етапи роботи визначені раціонально.

Отже, комунікативна компетентність відіграє провідну роль у вивченні іноземної мови. Тоді, проектне навчання вважається найефективнішим способом її досягнення, оскільки вимагає залучення навичок мислення високого рівня, що сприяє кращому запам'ятовуванню.

Список літератури

1. Buck Institute for Education: PBLWORKS URL: <https://www.pblworks.org/what-is-pbl> (дата звернення: 9.02.2020)
2. Курилова С.Ю. Формирование коммуникативной компетентности старших школьников в учебной проектной деятельности : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.01. Владикавказ, 2011, 12 – 13 с.
3. Sepulveda J. Introduction: Project-based Learning. стаття URL: https://learn.canvas.net/courses/1123/pages/introduction-project-based-learning?module_item_id=160193 (дата звернення: 9.02.2020)
4. Каленський А.А., Базелок О.В., Гуменний О.Д. Проектні технології навчання у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. Київ, 2017. 33 с.
5. Оновлена програма 2017 року з іноземної мови затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. URL: <https://www.schoollife.org.ua/onovlena-programa-2017-roku-z-inozemnoyi-movy/> (дата звернення: 9.02.2020)

Наталія Циган

Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

**Явище комунікативної невдачі на матеріалі
англомовних мемів**

Комунікативна лінгвістика розвивається шаленими темпами, оскільки двадцять перше століття ознаменувалось часом посиленого вивчення комунікативного аспекту мови. Це і не дивно, адже саме комунікація є ключовим фактором у побудові стосунків між людьми, включаючи усі сфери життя, як робочі, навчальні, так і особисті. Саме тому питання «комунікативної невдачі» являє собою особливу цікавість як явище, коли мета комунікативного акту не досягається.

Досить часто вчені з комунікативної лінгвістики вивчають процес створення «ідеального мовця» та «ідеального слухача», адже в першу чергу під дослідження підпадають чинники, які сприяють успішному проведенню комунікації, збалансованій жестикуляції та правильності трактування мовленнєвих одиниць. Проте у процесі реального спілкування завжди присутня мовна асиметрія, а отже проміжною метою комунікативного акту є подолання цієї асиметрії заради досягнення головної мети – порозуміння між комунікантами та досягнення цілей їхнього спілкування. Тому вивчення периферійних типів комунікацій, таких як комунікативна невдача, є вкрай важливим.

Різні науковці, які досліджують це питання, а саме Б.Ю. Городецький, Є.А. Земська, А.А. Лосева та інші, мають своє розуміння комунікативної невдачі та по-різному формулюють визначення цього поняття. За словами Б.Ю. Городецького, І.Г. Сабурова та І.М. Кобозєва, які дають найбільш ширше визначення цього поняття, комунікативна невдача – це «збій у спілкуванні, при якому певні відрізки мовлення не виконують свого призначення. Інакше кажучи, ті чи інші їх елементи як інструкції по перетворенню оточення не реалізуються» [1, с. 67].

Проаналізувавши визначення різних учених, можемо сформулювати власне: комунікативна невдача – це

недосягнення початкової мети комунікації, що може призвести до погіршення стосунків між мовцями, а також спричиняти комічний ефект.

Причини виникнення комунікативної невдачі можуть бути абсолютно різними: як суто технічними, так і розбіжностями в розумових здібностях та культурних поглядах комунікантів. Як приклад пропоную розглянути такий мем:

Gravity: "You guys always act like you're better than me"

Electromagnetism. Weak nuclear force, strong nuclear force are on the high ropes.

Людина, не обізнана у фізиці, не зможе зрозуміти зміст цього мему, оскільки відповіддю на запитання є один із законів метафізики.

Саме зв'язок комунікативної невдачі з елементом гумору пов'язує її з таким явищем, як мем. Мем – це «одиниця культурної інформації, поширювана від однієї людини до іншої за допомогою імітації, навчання тощо» [2]. Саме поняття мем та його зміст були вперше згадані та розроблені Річардом Докінзом в книзі «Егоїстичний ген» 1976 року. Згідно з думками Докінза, мем - це «основна одиниця культурної передачі чи ініціації» [3].

Актуальність даної наукової роботи досить висока. За допомогою мемів з прикладами «комунікативних невдач» можна мотивувати учнів до вивчення того чи іншого матеріалу. Меми здатні ставати предметом дискусій. Вони можуть змусити думати та ставати каталізатором обговорення, пошуку рішень тієї чи іншої проблеми. Саме таке поєднання комунікативної невдачі та мемів є цінним для комунікативного аспекту мови.

Отже, меми є яскравим прикладом для розкриття суті явища комунікативної невдачі. Обидва поняття досить сучасними, оскільки виникли зовсім недавно, що наявно ілюструє новизну даного дослідження.

Список літератури

1. Городецкий Б. Ю. К типологии коммуникативных неудач / Б. Ю. Городецкий, / И. М. Кобозева, И. Г. Сабурова // Диалоговое взаимодействие и представление знаний. – Новосибирск, 1985. – С. 67-68.
2. Мем [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Мем>.
3. Dawkins, Richard, *The Selfish Gene* (Oxford University Press, USA; 3rd edition, April 24, 2006, ISBN 0-19-929114-4), p. 19

Комунікативні стратегії і тактики в сучасному англомовному політичному дискурсі

Живучи в соціумі, людина не може обходитися без спілкування. Саме тому велика кількість лінгвістів займається дослідженням комунікації вже не один десяток років. В сучасній науковій та методичній літературі, пов'язаній з комунікативними технологіями, дуже часто можемо знайти терміни комунікативна стратегія і тактика.

Кожній комунікативній ситуації відповідає своя стратегія. Термін “стратегія” зародився ще у стародавній Греції і використовувався у військовій сфері (грец. Stratos — військо і ago — веду). У теорії мовної комунікації під стратегією мовленнєвого спілкування розуміють сукупність запланованих заздалегідь і реалізованих в ході комунікативного акту теоретичних підходів, які направлені на досягнення певної комунікативної мети (Є. Ключев) [4]. Комунікативна стратегія в свою чергу реалізується через певні тактики, які виконують роль засобів функціонування стратегій в певній комунікативній ситуації. Комунікативна тактика (грец. gaMike — мистецтво шиккування військ) — це сукупність практичних підходів в процесі комунікативної взаємодії, які дозволяють досягнути поставлених цілей в конкретних мовленнєвих ситуаціях [2].

У лінгвістиці проблема комунікативних стратегій і тактик досліджена досить добре, проте різні підходи призвели до неоднозначного розуміння даних феноменів. У рамках когнітивних досліджень стратегія інтерпретується як певні когнітивні операції, пов'язані зі сприйняттям дискурсу, тобто стратегії розуміння і інтерпретації сенсу [3]. Наше дослідження фокусується на політичний дискурс, отже, воно ґрунтується на класифікації комунікативних стратегій і тактик в сучасному англомовному політичному дискурсі. Попередні дослідження показують, що аргументативна стратегія в політичному дискурсі часто реалізується за допомогою тактики контрастного аналізу,

тактики перспективи, тактики обґрунтованих оцінок і тактики ілюстрування.

Завданням агітаційної стратегії є вплив на вчинки слухачів, щоб спонукати їх до вчинення певної дії. В агітаційній стратегії використовуються тактики обіцянки і заклику. Особливу роль в політичному дискурсі відіграє стратегія формування емоційного настрою адресата. Для формування емоційного настрою використовуються такі тактики: єднання, звернення до емоцій адресата, увага до ціннісних орієнтирів [1].

Практичне застосування комунікативних стратегій і тактик часто зустрічається в політичному дискурсі Бориса Джонсона: *“Under Putin, Russia has reverted to patterns of history. The usual compound of arrogance and insecurity has been adapted to use modern techniques and follow up new possibilities”* (Стаття Don't sack Boris Johnson over his Russia and World Cup comments). У наведеному уривку ми не бачимо відкритих звинувачень в сторону президента РФ та Росії в цілому, однак інформація подається в негативному ключі. Для автора цих слів Росія є уособленням високомірності та невпевності, що вказує на те, що Б. Джонсон використовує тактику безособового звинувачення в межах стратегії дискредитації.

Список літератури

1. Білова А. Д. Лінгвістичні аспекти аргументації: Лінгвістика. Теорія комунікації. Англійська мова / А. Д. Білова. – 2-ге вид. – К.: Логос, 2003. – 304 с.
2. Петлюченко Н. В. Харизматика: мовноособистість і дискурс: монографія / Н. В. Петлюченко. – Одеса: Астропринт, 2009. – 464 с.
3. Веретенкина Л. Ю. Стратегия, тактика и приемы манипулирования / Л. Ю. Веретенкина // Лингвокультурологические проблемы толерантности: Тезисы докладов научной конференции (Екатеринбург. 24-26 октября 2001 г.). – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2001. – С. 177-179.
4. Клюев Е. В. Речевая коммуникация / Е. В. Клюев — М.: Рипол Классик, 2002. — 320 с.

Репрезентація “Ukraine” в сучасному англомовному публіцистичному дискурсі в лінгвальному аспекті

Сучасна лінгвістика займається дослідженням чималої кількості складних лінгвістичних понять, що надають інформацію про уявлення та знання індивіда про світ, який його оточує, в різних мовознавчих напрямках. Та найбільш суперечливим і складним залишається питання актуалізації лінгвістичних понять, їх лексичної сполучуваності в публіцистичному дискурсі.

Згідно з Лінгвістичним енциклопедичним словником, “дискурс – це мова, розглянута як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаємодії людей і механізмах їх свідомості (когнітивних процесах)” [2, с. 136].

Перша і, можливо, головна особливість публіцистичного дискурсу - те, що саме йому належить домінантна роль у сучасному світі, адже суб'єкту даного напрямку приписується найбільш еластична соціальна роль (виражати, тією чи іншою мірою, інтереси соціуму) [3, с. 11].

Метою дослідження є вивчення та аналіз правосторонньої та лівосторонньої лексичної сполучуваності лексеми “Ukraine” в сучасному англомовному публіцистичному дискурсі в лінгвальному аспекті.

Матеріалом для аналізу слугували вибірки сучасних англомовних статей, з яких випливає, що в сучасній англійській мові набір засобів вираження лексеми “Ukraine” сильно відрізняється за своєю лівосторонньою та правосторонньою сполучуваністю.

Під лексичною сполучуваністю (у вузькому сенсі) розуміють здатність слова сполучуватись з окремими словами (сполучуваність на рівні одного слова) [1, с. 29].

Сучасний імідж України у сприйнятті світової громадськості трактується по-різному. Виходячи з цього, на нашу думку, назрілою потребою є осмислення сприйняття подій в Україні

зарубіжними ЗМІ, які з простого передавача відомостей перетворилися на інструмент впливу.

Що стосується лівосторонньої сполучуваності лексеми “Ukraine”, найпоширенішими виявились такі словосполучення: “фінансова допомога” (“**financial support**”), “корупція” (“**corruption**”), “революція” (“**revolution**”), “війна” (“**war**”), “солдат” (“**soldier**”), “зрада” (“**treason**”), “заробітна плата” (“**salary**”), “медіа” (“**media**”), “прибуток” (“**profit**”), а також “гроші” (“**money**”).

Аналіз правосторонньої сполучуваності досліджуваної лексеми виявив такі слова: “торгівля” (“**trade**”), “бюджет” (“**budget**”) “податок ” (“**tax**”), “господарство” (“**household**”), “віра” (“**belief**”), “правосуддя” (“**justice**”), “Майдан” (“**Maidan**”), “депутат” (“**delegate**”).

Найпоширенішими типовими іменниками, які фіксуються рівноцінно, як і в лівосторонній, так і в правосторонній сполучуваності лексеми “Ukraine” є: “криза” (“*Ukraine's once powerful refining industry has fallen into a deep crisis...*”), “економіка” (“*...remains committed to supporting Ukrainian statehood, democracy and a competitive market economy...*”), “реформа” (“*General environment of reform – war, security threats and domestic challenges*”) та “політика” (“*However, politicians play a negative role as well...*”).

Таким чином, розроблена методика вивчення лексеми “Ukraine” може застосовуватися для аналізу особливостей засобів репрезентації ознак інших лексичних сполучуваностей.

Список літератури

1. Кочерган М.П. Слово і контекст (Лексична сполучуваність і значення слова). Львів: Вицашкола, 1980. 183 с.

2. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Яреца. – 2-е изд., дополненное – М.: Большая Российская Энциклопедия, 2002. 709 с.

3. Новохачева Н. Ю. Стилистический прием литературной аллюзии в газетно-публицистическом дискурсе конца XX – начала XXI веков / Н. Ю. Новохачева. Ставрополь, 2005. 31 с.

Вікторія Чорна

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Фразеологічні одиниці у художньому тексті та особливості їхнього перекладу

Мета роботи порівняти англійські фразеологічні одиниці із їхнім українським перекладом у художньому тексті; визначити найбільш поширений метод перекладу фразеологічних одиниць. Фразеологія – розділ мовознавства, в якому вивчаються лексично неподільні поєднання слів. Фразеологією називають також сукупність властивих мові усталених зворотів і висловів. Досліджується тісний зв'язок фразеології із іншими лінгвістичними науками, такими як лексикологія та стилістика. Більше того, англійська мова має фразеологічні одиниці, що вживаються в активному і в пасивному станах, що певною мірою впливає на їхній переклад українською мовою [2].

Фразеологічні одиниці – це стійкі сполучення слів з ускладненою семантикою, що не утворюють на основі структурно-семантичних моделей змінних сполучень[1]. Через безліч своїх функцій та різним рівнем семантичної неподільності, фразеологічні одиниці поділяються на фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення [3]. При дослідженні вдалось знайти приклади різних видів семантичних одиниць відповідно до їхнього рівня умотивованості: фразеологічні єдності: *bitbybit* – мало-помалу, *a blacksheep* – паршива вівця, *angelicpatience* – ангельське терпіння; фразеологічні сполучення – *a balmyvoice* – медовий голосок, *bakingweather* – спека, *Augeanstable* – авгієві стайні; фразеологічні зрощення – *aftermeatcomesmustard* – дорога ложка до обіду, *allalesandskittles* – безтурботне життя, *a battleofthebooks* – учений диспут.

Як правило, при перекладі фразеологічних одиниць з англійської мови на українську важливо не залишати між співвідносними фразеологічними одиницями розходжень відносно змісту, метафоричності та емоційно-експресивного фарбування для збереження художньої цінності літературного твору[5].

Одним із способів перекладу фразеологічних одиниць є переклад англomовного матеріалу за допомогою фразеологічних еквівалентів, який. Іншим різновидом перекладу фразеологічних одиниць є переклад за допомогою неповного (часткового) еквіваленту та відносного фразеологічного еквіваленту або фразеологічного аналогу – це міжмовні фразеологічні відповідники, які є однаковими за змістом, стилістичною характеристикою, але відрізняються лексичним наповненням і граматичною структурою[4].

До фразеологічного можна умовно віднести й переклад за допомогою індивідуальних еквівалентів. Не знаходячи у мові друготвору повної відповідності, ми змушені вдаватися до словотворчості, оформляючи в дусі перекладної одиниці новий, свій фразеологізм, що максимально відповідає «природньому». Для збереження образності оригіналу при перекладі фразеологізму, який немає ні аналогу, ні еквіваленту в рідній мові, використовуємо дослівну передачу образу в іноземній фразеології. Поряд з цим, велика кількість фразеологізмів містить в собі власні назви, власні імена, вони є зрозумілими лише англійцям і потребують додаткового пояснення перекладача[5].

Отже, дослідження показало, що однією з помилок перекладу фразеологічних одиниць є сприйняття фразеологізму у мові першотвору як вільного словосполучення із самостійним, прямим значенням слів-компонентів, що входять до його складу.

Список літератури

1. Авксентьев Л.Г. Фразеологична одиниця як предмет фразеології та її основні ознаки// Мовознавство. 1979. №5. С. 13–17..
2. Баран Я.А. Основні питання загальної та німецької фразеології. Львів: Наукова думка, 1980. 263 с.
3. Виноградов В. В. Избранные труды. Лексикология и лексикография. М., 1977. С. 140-161
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.
5. Шляхова В. В. Навчання перекладу фразеологізмів // Актуальні проблеми менталінгвістики. —Черкаси, 2001. – Ч.1. – С. 194–197.

Яна Чукур
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

**Типологія прецедентних феноменів у газетному
заголовку**

Двадцять перше століття – це період міжнародних комунікацій, економічних, культурних і наукових контактів країн. Проте для ефективного спілкування необхідні не тільки знання мов, а й фонові знання, до яких належать і прецедентні феномени (далі ПФ), без розуміння яких комунікація малоефективна [2, с. 114].

Сьогодні ПФ часто вживають у газетних заголовках (далі ГЗ), які, як відомо, мають великий вплив на читачів. Саме тому дана тема є актуальною і потребує подальшого дослідження.

Мета роботи полягає у дослідженні класифікації ПФ у ГЗ. Поставлена мета передбачала розв'язання таких завдань: проаналізувати заголовки на наявність у них прецедентних імен (далі ПІ); порівняти вживання феноменів у британських та американських ГЗ.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше у ГЗ за 2015-2019 рр. досліджено ПІ, що належать до таких типів: „Біблія” (біблійні постаті), „Міфологія” (міфічні боги, персонажі), „Література” (імена письменників та літературних героїв).

Для дослідження ми використали описовий метод, щоб виділити і класифікувати феномени, виокремлені нами з культурологічного словника *The New Dictionary of Cultural Literacy* [3]; порівняльний метод використано для порівняння вживання ПІ у британських та американських газетних заголовках, а також для зіставлення вищезгаданих типів феноменів; для обрахунку відповідних даних використано метод кількісних розрахунків. Для дослідження ГЗ ми використовували дані з *Questia Online Library* [4].

ПІ – це загальновідомі власні імена, які ми використовуємо не тільки для позначення людей, – вони можуть виступати символом певних рис, подій, бути своєрідним культурним

знаком, оскільки пов'язані з певним прецедентним текстом чи ситуацією [1, с. 200].

Прикладом ПІ, що належить до групи „Література”, може бути “*Macbeth*”, що апелює до деспотичного короля, тирана (дане ім'я згадується в одній з найвідоміших трагедій Вільяма Шекспіра „Макбет”). Цей ПФ використовується у ГЗ *Shakespeare Twitter Is Wrong: Trump Isn't Macbeth and America Isn't Sinking* (*Examiner (Washington, D.C.)*, 22/01/19).

Ще один приклад – це ПІ “*Aphrodite*” (Афродіта або Венера – Богиня краси та кохання, Богиня Родючості, весни та життя), що було використано у заголовку *Are You an Aphrodite?* (*The Journal (Newcastle, England)*, 2/08/05).

Прикладом, що належить до групи „Біблія”, може бути “*Solomon*” (згадується у Біблії як розумний та могутній цар стародавньої держави Ізраїлю) у *The Wisdom of Solomon* (*Evening Chronicle (Newcastle, England)*, 22/04/15).

Отже, ПФ є частиною комунікації, це національні стереотипи, що створюють певну систему цінностей, а з прикладів зрозуміло, що їх використовують як і для залучення уваги читача, так і для вираження ставлення автора. Перспективу дослідження вбачаємо у перекладі ПІ у різних дискурсах.

Список літератури

1. Сахарук І. В. Типологія прецедентних феноменів у сучасному українському дискурсі. *Лінгвістичні студії*. 2011. Вип. 23. С. 197–203.
2. Чрділелі Т. В. Прецедентні феномени як проблема міжкультурної комунікації. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Сер. Філологія*. 2012. Вип. 25. С. 114–120.
3. Hirsch E. D., Kett J. F., Trefil J. *The New Dictionary of Cultural Literacy : What Every American Needs to Know*. 3rd ed. New York: Houghton Mifflin Company, 2005. 648 p.
4. *Questia Online Library*. URL: <http://www.questia.com> (Last accessed: 12.02.2020).

Марія Шапурко

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н.Г.

Концепт як об'єкт лінгвістичного дослідження

Концепт є центральним поняттям в лінгвістиці. Людина мислить концептами, комбінуючи їх та утворюючи нові в процесі мислення. Всі знання людей про об'єктивну реальність відображаються у вигляді концептів. Зважаючи на те, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики чимраз актуальнішим стає вивчення таких моделей репрезентацій знань, як «концептуальна картина світу», «мовна картина світу» та «концепт», найбільш суперечливі погляди науковців зосереджені на центральному понятті лінгвокультурології – «концепт».

Метою цієї розвідки є аналіз та визначення найбільш релевантних сучасних лінгвістичних підходів до визначення поняття "концепт". Знання людей про об'єктивну дійсність організовано у вигляді концептів, абстрактних ментальних структур, що відображають різні сфери діяльності людини. Дослідники відзначають, що концепт, як категорія, яка є однією з найважливіших для цілої низки гуманітарних наук, характеризується своєю неоднорідністю. Незалежно від типів концептів, всі вони є структурними ланками, будівельним матеріалом концептосфери певної мови[4, с.33].

У сучасних наукових працях існує багато дефініцій цього терміна, адже він є ключовим аспектом при дослідженні мовної картини світу. С. Воркачов визначає «концепт» як «термін, який поєднує лексикографічну і енциклопедичну інформацію, «найближче» та «найвіддаленіше» значення слова, знання про світ і про суб'єкт, який його пізнає». Науковець розглядає концепт з двох різних точок зору: те, за допомогою чого людина пізнає світ, а також концепт як єдина правильна квінтесенція значення слова[1].

Наразі всі мовознавчі підходи до розуміння поняття "концепт" зводяться зазвичай до лінгвокогнітивного та лінгвокультурологічного тлумачення цього явища. Так, наприклад, під концептом, як поняттям лінгвокогнітивного явища, слід розуміти "одиницю ментальних або психічних

ресурсів нашої свідомості і тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини; оперативну змістовну одиницю пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи мови і всієї картини світу, відображеної в людській психіці" [1, с. 90]. А з точки зору лінгвокультурологічного підходу концепт, наприклад, культурний, визначається базовою одиницею культури, є її концентратом [1, с.116].

На думку В. А. Маслової, "концептосфера – це сукупність концептів, з яких, як з музичного полотна, складається світогляд носія мови" [4, с. 34]. Концептосферу можна описати як польову структуру, у якій є "ядро (когнітивно-пропозиційна структура важливого концепту), приядерна зона (лексичні репрезентації) та периферія (асоціативно-образні репрезентації)" [4, с. 35].

Підсумовуючи, аналіз теоретичних джерел показує, що утверджені в мовознавстві підходи до тлумачення понять "концепт" та "концептосфера" уможливають розгляд закономірностей та особливостей кореляції мови, свідомості та культури. Також з'являється можливість розширити рамки змістовного аналізу мовних явищ. Таким чином, дефініцій поняття "концепт" в науковій літературі багато, проте при всій різноманітності варіантів тлумачення "концепт" одноставно визнається одиницею ментального простору.

Список літератури

1. Бабушкин, А. П. Типыконцептов в лексико фразиологической сематике языка, Воронеж : Изд.-во Воронеж. гос. ун-та, 1996. 104 с.
2. Воркачев С. Г. Методологические основания лингвоконцептологии :Аспекты метакоммуникативной деятельности: теоретическая и прикладная лингвистика [Электронный ресурс] // Межвузовский сборник научных трудов. – Воронеж, 2002. – Вып. 3. – С. 79 – 95. Режим доступа к сборнику : <http://tpl1999.narod.ru/WEBTPL2002/CONTENTSTPL2002.HTM>.
3. Карасик, В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс, Гнозис, 2004. – 389 с.
 4. Маслова, В.А. Введение в когнитивную лингвистику [Текст]: учеб. пособие, – 2-е изд., испр. Москва: Флинта: Наука, 2006. 296 с.

**Вираження категорії аспектуальності
в сучасній німецькій мові**

У зв'язку зі зростаючою увагою мовознавців до мови і, отже, до виявлення значень і способів вираження у висловлюванні характеру протікання дії, проблема аспектуальності отримала останнім часом новий виток актуальності. Під аспектуальністю розуміється, як правило, «семантичний категоріальний» характер протікання і розподілу дії у часі» [1].

Мета нашого дослідження – розкриття практично-теоретичних особливостей вираження аспектуальності в сучасній німецькій мові, а також розкриття особливостей вживання в межах аспектуальної характеристики пасивних конструкцій у сучасних німецькомовних наукових текстах.

Короткий огляд досліджень, присвячених такому фрагменту аспектуальності німецьких дієслів, як граничність / неграничність показує, що деякі питання залишаються спірними (зокрема, ідентифікація граничності дієслова), що є передумовою для подальших досліджень.

Розподіл дієслів на граничні і неграничні - важлива характеристикою для функціонально-семантичної категорії аспектуальності. Стосовно системи німецького дієслова ця опозиція інтерпретується як динаміка/статика дієслівної дії в часі. При цьому поняття статичності (відсутність тривалості) містить в собі уявлення про дію, перебіг якої обмежена в часі - «*zeitlich begrenzt*». Поняття динамічності (тривалості) - навпаки, передбачає дію, перебіг якої не обмежена в часі, - «*ohne Begrenzung seiner Dauer*» [3, с. 14].

Матеріалом для дослідження послужила наукова і науково-популярна література з лінгвістики, історії, біології, економіки, фізики та хімії. В ході дослідження були проаналізовані дієслова, отримані методом суцільної вибірки з журналів, збірників, а також монографій, що дозволило нам встановити сучасні аспектуальні тенденції відповідної часової форми.

У ході аналізу встановлено, що презенс пасиву в наукових і публіцистичних текстах тяжіє до вираження часової не локалізованості. Дія характеризується найвищим рівнем абстракції, є довготривалою і не пов'язана з моментом мовлення.

Пасивні конструкції у часовій формі претерітума майже завжди виражають завершеність дії, що в прагматичному плані часто використовується для точної передачі фактів. Представлений приклад наочно демонструє це явище: «*Diese Vereinsgründung wurde von Sudermann anlässlich einer Protestversammlung im Festsaal des Berliner Rathauses am 25. März der Öffentlichkeit bekannt gegeben.*»

Основним аспектуальним значенням перфекта пасиву є вираження завершеності дії, що складає 93,3% від усіх досліджуваних пасивних конструкцій у часовій формі перфекта.

Футурум досить рідко зустрічається, як в активі, так і в пасиві. Виходячи з аналізу отриманих прикладів у часовій формі футурум пасиву, ми можемо припустити, що в його семантику входить вказівка на майбутню завершеність дії.

Отже, підсумовуючи, можна констатувати, що частота вживання часових форм з предикатом в минулому, теперішньому та майбутньому часах у пасивних конструкціях значно відрізняється від їх вживання в активному стані.

Список літератури

1. Бондарко А. В. Принципы функциональной грамматики и вопросы аспектологии. Москва: Изд-во ЛКИ, 2007. 208 с.
2. Бохиева Т. В. Прагматические свойства пассивных конструкций в современном немецком языке – *Актуальные проблемы социогуманитарного знания*: Сборник научных трудов. Выпуск XX. — М.: Прометей, 2003. — С.23-27.
3. Naase Christoph. Kognitive Repräsentation von Temporalität im Englischen und im Deutschen. Dissertation zur Erlangung des akademischen Grades Doctor Philosophiae (Dr. Phil.), vorgelegt an der Philosophischen Fakultät der Technischen Universität Chemnitz, 2002. 290 S.

Марина Швець
Науковий керівник – доц. Павлович Т.І.

Мовне вираження антропоморфізації рослин та тварин у сучасних англомовних мультфільмах

Антропоморфізація є важливою особливістю міфологічного мислення, що виникає внаслідок перенесення на природні об'єкти людських властивостей, приписування їм людиноподібного вигляду. Антропоморфізмом описується вигляди чи форми, що характеризують уподібнення будь-чого, що не є людиною, до людини або перенесення її фізичних та інтелектуальних властивостей на істот, речі та явища навколишнього світу [2,с.42].

Відповідно виявлено те, що до антропоморфізації належить як зовнішнє уподібнення до людини - в пропорціях, формі, рисах зовнішності та атрибутах, так і за мотиваціями, намірами чи емоціями. Вагомою мірою антропоморфізація проявляється у сучасній художній творчості, повсякденному житті та науці як наслідок антропоцентризму. Антропоморфізація була ґрунтом для стародавньої поезії і народної творчості в цілому. Риси антропоморфізму проявляються в образному мисленні, мистецтві й літературі, наприклад в байках, в казках, мультфільмах де часто різним тваринам, рослинам і речам риписуються людські властивості [2,с.46].

У сучасності антропоморфізм, передусім, проявляється в художній творчості. Наприклад, коли тварини поводяться як люди і на рівних взаємодіють з людьми, або їм надається людиноподібний вигляд, людський спосіб життя. Поєднання антропоморфізму та зооморфізму виражається в субкультурі фурі [2,с.43].

Приклади мовного вираження антропоморфізації з використання мовних засобів: **ПРИРОДНИЙ ОБ'ЄКТ – ЛЮДИНА – ТВАРИНА**: *Deetakesonearm. Dum takes the other and ALICE, THE TWEEDLEDUMS, THE DODO, WHITE RABBIT and DORMOUSE staff off (Alice In Wonderland)*. В даному фрагменті іменник *DORMOUSE* актуалізується додавання префікса *DOR-*,

що приписує денотату *MOUSE* таку ознаку, як “сонлива людина”. РОСЛИНА – ЛЮДИНА : *THE HUMAN-FACED FLOWERS gossip about Alice as they pass (Alice In Wonderland)*.

У прикладі “рослинна метафора” втілюється прикметником-атрибутом *human-faced*, що надає денотату *flowers* людської вигляду, уподібнюючи його людському обличчю.

Актуальність цього дослідження полягає у вивченні та дослідженні концепту антропоморфізації «тварина-людина» та «рослина-людина» за допомогою мовних засобів.

Головним завданням даного дослідження є розкриття концепту антропоморфізації у сучасних англомовних мультфільмах із використанням мовних засобів. Адже мовні реконструкції свідчать, що антропоморфізм був панівним принципом пізнання і пояснення незрозумілих явищ природи і закономірностей світобудови на ранніх етапах розвитку суспільства (йде гроза, небо хмуриється, листя шепоче і т.д.) [1, с.496].

У тезах розкрито визначення слова «антропоморфізація», викладено завдання дослідження та його актуальність, наведено декілька прикладів антропоморфізації виражених за допомогою мовних засобів.

Список літератури

1. Бабенко Л.Г. Лингвистический анализ художественного текста / Л.Г. Бабенко, Ю.В. Казарин. – М. : Флинта, Наука, 2005.
2. Антропоморфізм // Українська мала енциклопедія : 16 кн.: у 8 т. / проф. Є. Онацький. Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині. - Буенос-Айрес, 1957.
3. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. - Київ : ВЦ «Академія», 2007.
4. Крысин Л. П. Антропоморфизм // Толковый словарь иностранных слов. - М.: Эксмо, 2008.

Типи письмових завдань у підручнику «Англійська мова (11-й рік навчання, рівень стандарту)»

М. А. Нерсисян та А. О Піроженко

Мета роботи – проаналізувати типи письмових вправ у підручнику М. А. Нерсисян та А. О Піроженко [1] на основі вимог, прописаних у програмі складання ЗНО з англійської мови [2]. Під час проходження педагогічної практики у процесі ознайомлення з навчальними матеріалами, ми виявили, що аналізований підручник містить 31 письмове завдання у секції *Writing*, деякі з яких відповідають програмі ЗНО, а також такі, що не включені до неї.

До першої групи належать:

- лист другу (8 прикладів)
- твір (4 приклади) (*opinion essay, for and against essay*):
- написання листівки (1 завдання):
- написати повідомлення на задану тему (3 завдання):
- лист-скарга (1 приклад):
- офіційний лист

До другої групи належать такі завдання:

- написання списку порад (2 приклади);
- провести дослідження і заповнити таблицю (1 приклад);
- написання реклами (2 приклади);
- написання біографії відомої людини (2 завдання);
- придумати закінчення роману (1 завдання);
- порівняти картинки (1 завдання);
- складання питань та відповідей на них (1 завдання);
- повідомлення веб-квест, що базується на необхідності використання електронних ресурсів (1 приклад);
- складання брошури (3 приклади);
- підготовка письмової презентації (1 завдання);

Підсумуємо отримані результати за допомогою таблиці (кольором виділені типи завдань, які не відповідають програмі ЗНО з англійської мови):

**Типи письмових завдань у підручнику «Англійська мова»
М. А. Нерсисян та А. О Піроженко**

Тип завдання	Кількість	Відсотки
research	2	6,5%
letter to a friend	8	26%
advice list	2	6,5%
opinion essay	4	13%
job advert	2	6,5%
biography	1	3,2%
compare the pictures	1	3,2%
report	3	10%
writing questions	1	3,2%
overview	1	3,2%
leaflet	3	10%
letter of complaint	1	3,2%
formal letter	1	3,2%
presentation	1	3,2%
Всього	31	100%

Як бачимо, лише 5 з 14 наведених у підручнику типів завдань відповідають програмі, тоді як більшість (9 завдань) не включені до неї. Найбільше письмових завдань присвячені написанню листа другу (26%) мабуть через його частотність серед письмових завдань на ЗНО минулих років. 13% присвячені написанню твору. Лише десята частина письмових завдань (10%) відведена під написання повідомлення. Завдання по написанню офіційного листа та листа-скарги поодинокі. Отже, вважаємо, що замість письмових завдань не включених до переліку, затвердженого програмою ЗНО, авторам варто було б звернути більше уваги (решту 45%) на тренування написання офіційних листів та творів.

Список літератури

1. Нерсисян М.А., Піроженко А.О. Англійська мова (11-й рік навчання, рівень стандарту) : підруч. для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Ірпінь : Видавництво «Перун», 2019. 192 с.
2. Програма ЗНО з англійської мови. URL: <http://testportal.gov.ua/progen/> (дата звернення 11.01. 2020).

Мілена Шлей

Науковий керівник – доц. Смірнова М.Р.

Мова соціальних мереж. Франкомовний

блогерський сленг: лексикограматичний аналіз

Поява Інтернету сильно вплинула на розвиток світу. Створена з метою дослідницьких проєктів, підвищення ступеня інформаційної безпеки, надійної системи передачі даних, з часом ця віртуальна мережа стає доступною усім користувачам задля передачі інформації, спілкування з будь-якої точки планети. На сьогодні створено безмежну кількість сайтів, сторінок, соціальних мереж, відеохостингів, платформ. Особливої уваги заслуговують мережеві журнали (блоги), які сильно розвинулися та еволюціонували у своїх видах, класифікаціях, різновидах. Блог позначає інтерактивну особисту сторінку. Це веб-сайт, на якому користувач публікує все, що бажає: свої думки, свої ідеї, свої фотографії [2]. Блогінг – це діяльність "ведення блогу". Розрізняють блоги: 1) за автором (авторами): особистий (авторський, персональний), «Примарний» блог, колективний або соціальний блог, корпоративний блог; 2) за особливостями змісту: контентний блог, мікроблог, моніторинговий блог, цитатний блог, сплог або спам-блог; 3) за наявністю мультимедіа: текстовий блог, фотоблог, музичний блог, подкаст і блогкастинг, відеоблог [1 ст. 11].

На відеохостингу Youtube, другий за відвідуваністю сайт у світі, за час його існування з'явилося безліч видів та типів відео, найпопулярніші з яких: 1) ігрові відеоролики; 2) влоги; 3) блоги про красу, моду, фітнес; 4) скетчі; 5) відео про оцінку продукту; 6) haul відео; 7) меми/теги; 8) анбоксинг; 9) пранки; 10) навчальні відеозаписи або «How-to» [3].

Наше дослідження присвячене блогерському сленгу. Матеріалом дослідження слугували відео найпопулярніших франкомовних блогерів, з найбільшою кількістю підписників, або з найбільшою кількістю переглядів. Загалом проаналізовано 3 основні напрямки: геймінг, влоги гумористичного характеру, лайфстайл влоги або влоги про красу. Було переглянуто більше 100 відео.

Проведене дослідження дає змогу розпізнати нові слова, зрозуміти їхнє значення і пізнати інтереси дітей, підлітків і старших осіб, які дивляться ці відео.

Є безліч прикладів сленгових слів: *blogueur/blogueuse*, *bloguer*, *blogging*, *mème*, *youtubeur/youtubeuse*, *vidéos gaming*, *gameplay*, *gamer*, *sketch*, *feedback*, *vidéo* «haul», *tag*, *vidéos* «unboxing». Таким чином можна узагальнити, що слова *blogueur/blogueuse*, *bloguer*, *blogging(m)* відносяться до всіх типів відео; терміни *mème (m)*, *sketch(m)* стосуються відео гумористичного характеру; *gamer (m)*, *gameplay(m)* мають відношення до ігрових відеороликів. Слово *blog* англійського походження, яке знаходиться в процесі «офранцуження». Окрім цього, Квебекський офіс французької мови пропонує ще варіанти *blogue (m)*, *carnetWeb (m)* і *cybercarnet (m)*. *Blogueur/blogueuse*, *youtubeur/youtubeuse* теж англійського походження, але в свою чергу були офранцужені і узгоджуються в роді і числі. Слово *gamer(m)* теж походить від англійського слова *game* (гра), але відповідний автентичний термін французькою мовою не був знайдений, втім можна його узгоджувати в роді і числі, наприклад *gameuse*. Використання слова *gamer* найчастіше зустрічається в чоловічому роді однини, випадки використання в жіночому роді поодинокі. У вищенаведених прикладах ми бачимо «офранцуження» за допомогою суфіксів у чоловічому роді *eur/er* та жіночому роді *euse*. Отже, можна дійти висновку, що в більшості випадків блогерський сленг збагачується англійськими запозиченнями, які поступово асимілюються французькою мовою.

Список літератури

1. Чекмишев О.В., Ярошенко Л.А. Основи якісного блогерства // Асоціація «Спільний простір», Комітет «Рівність можливостей» / Навчальний посібник. – К.: 2014, ФОП А.М.Рудницька, с. 48 J
2. Bouvrand E. Les Blogs et les Jeunes EmilieBouvrand – URL: http://pedagopsy.eu/blogs_jeune.html.(дата звернення 17.01.2020)
3. Les 13 types de vidéos YouTube les plus populaires // Bacheliers en Marketing. – 2018. – URL: <https://www.haute-ecole-marketing.be/2018/02/types-vidéos-youtube-populaires/>

Формування граматичної компетентності за допомогою пісень на уроках англійської мови учнів початкової школи

Комунікативна компетентність проявляється в усіх життєвих сферах. Від ступеня її сформованості залежить здатність людини адекватно орієнтуватися в різних соціальних ситуаціях. Комунікативна компетентність – це реально сформовані особистісні якості та мінімальний досвід діяльності [3]. Однією з її складових є граматична компетентність, яка проявляється у здатності людини граматично коректно висловлюватися в усній та письмовій формі, а також із легкістю усвідомлювати граматичний зміст мовлення інших.

Формування граматичної компетентності в початковій школі відбувається через непряме подання граматичного матеріалу в контексті, який легко запам'ятати. З метою формування граматичної компетентності учнів початкової школи на уроках англійської мови граматичний матеріал пропонується подавати через автентичні пісні, вірші або ж короткі рими [1].

Час концентрації уваги в учнів віком від 5 до 10 років обмежений, тому для розвитку граматичної компетентності рекомендовано змінювати типи завдань та види діяльності протягом уроку, поєднувати вивчення нового матеріалу з фізичною активністю. Зважаючи на такі особливості, найбільш дієвим методом для викладання іноземної мови визначено TPR (TotalPhysicalResponse) method, який і забезпечує навчання через дію.

Для того, щоб досягти бажаного результату, уроки мають бути чітко спланованими; цілі та навчальні результати учнів сформульовані, а мовні вправи подані у послідовності від найпростішої до найскладнішої. План уроку також має бути гнучким, містити одну або ж дві вправи на випадок додаткового відпрацювання цільового граматичного матеріалу.

Метою дослідження є визначення ефективності використання пісень у молодшій школі, для забезпечення вищого рівня граматичної компетенції учнів початкових класів.

Уводячи пісню в план уроку, необхідно звернути увагу на те, чи вона відповідає критеріям: коротка з повторами та одразу вловимою римою, ритмічна, легка для відтворення та запам'ятовування, акцентує увагу на цільовому граматичному матеріалі, формує цілісну картину подій в уяві та не суперечить культурним розумінням і переконанням [2].

У нашому дослідженні дотримано алгоритм введення пісні у хід уроку. Спершу вчитель роздає слова пісні учням та вмикає аудіозапис, що нерідко супроводжується і відеокліпом. Ключовим моментом є наголошення на цільових граматичних структурах та їх комбінаціях. Для підвищення ефективності, учнів заохочено до відтворення рухів, описаних у пісні, грою з гучністю виконання у необхідний момент (таким чином акцентуючи на цільових граматичних одиницях) та інше. Заключним етапом є відтворення пісні усім класом, у міні-групах чи командах, що можна варіювати з метою урізноманітнення уроків.

Отже, формування граматичної іншомовної компетентності в молодшій школі повинно супроводжуватися різноманітними інтерактивними вправами, зміною активності та діяльності. Одним з найбільш дієвих способів підвищити рівень граматичної компетентності учнів початкової школи є використання пісень, що акцентують увагу на одиницях та структурах, представлених до вивчення.

Список літератури

1. Bertoliny G. Teaching English to Very Young Learners : 2012. 34 p.
2. Opal D. Introducing English to Young Children: Spoken Language: Sydney, 2013. 241 с.
3. Яцкович К. С. Формування комунікативної компетенції молодших школярів засобами театралізації казок англійською мовою. *Таврійський Вісник Освіти*. 2015. Вип. 49. С. 234-238.

Анастасія Юркайтес

Науковий керівник – доц. Лопатюк Н.І.

Функціонування сленгу в сучасній американській підлітковій літературі (на матеріалі романів Джона Гріна)

Сленг – це слова та вирази, які використовуються певною соціальною або професійною групою людей [4]. Сленг є розповсюдженим явищем у повсякденному житті, музиці, фільмах та літературі. З кожним днем сленг поширюється все чимраз більше і велика кількість фраз замінює певні слова, через що люди іноді не можуть знайти спільномову.

Мета цієї роботи – розглянути використання сленгу в сучасній літературі; з'ясувати значення слів, базуючись на контексті, та зафіксувати нові вирази. Джерелом матеріалу дослідження є роман «В пошуках Аляски» американського автора Джона Гріна.

Сленг вивчали такі дослідники, як Е.Патрідж, О.Ахманова, Ч.Фріз, І.Гальперін, С.Фермер, С.Флекснер. О.Ахманова визначає сленг як: 1) розмовний варіант професійної та соціальної мови; 2) елементи розмовного варіанта тієї чи іншої професійної або соціальної групи, які, проникаючи в літературну мову чи взагалі в мову людей, які не мають прямого відношення до певної групи осіб, набувають в цих мовах особливого емоційно-експресивного забарвлення [1]. І.Гальперін заперечує таке поняття, як сленг. Важає, що одне й те саме слово в різних словниках з позначкою «сленг» і «просторіччя» свідчить на користь літературної мови. Тому він не розглядає сленг як окрему самостійну категорію, при цьому пропонує використовувати термін «сленг» як синонім англійського слова «жаргон» [2]. Оскільки сленг не має точного визначення, ми в роботі дотримуємося думки Е.Патріджа, який наголошує: 1) сленг – це відносно стійкий для певного періоду, широко розповсюджений, стилістично знижений лексичний пласт – компонент експресивного просторіччя, що входить в літературну мову, вельми неоднорідний за своїми джерелами і

ступенем наближення до літературного стандарту; 2) лінгвісти не тільки трактують визначення сленгу по-різному, а також мають різне ставлення[5].

М. Кротовська виділяє молодіжний, професійний, комп'ютерний та аргосленг; усі вони мають свою певну характеристику та функції[3]. Сленг є «улюбленцем» серед підлітків, людей певної професійної діяльності та користувачів комп'ютерної техніки. Мета використання сленгу може бути різна: 1) для кращого пояснення почуттів в живому спілкуванні; 2) для відчуття справжніх емоцій головних героїв; 3) для зображення креативного гумору; 4) для чіткішої передачі головного повідомлення в професійних верствах.

Зауважимо, наприклад, що функція сленгу в поліцейському дискурсі позитивна, тому що він допомагає швидко зрозуміти певну інформацію. Так, слово «*misreg*» означає людину, яка зникла безвісти; «*DOA*» – жертву, яка вже була мертва до прибуття поліції; «*codeeight*» – надзвичайну ситуацію, коли поліція має негайно прибути з підкріпленням.

Отже, сленг – це вирази, які використовуються певною групою задля досягнення визначеної мети.

Список літератури

1. Ахманова, О. С. Словарь лингвистических терминов. Изд. 2-е, УРСС : Едиториал УРСС, 2004. 571 с.
2. Гальперин, И. Вопросы языкознания. Изд. 3-е, Москва: Академія Наук УССР. 161 с.
3. Кротовская М. А. Современные теории и методы обучения иностранным языкам. Сленг как часть разговорного английского: материалы межвуз. науч.-практ. конф. Москва, 2013. С. 58-67.
4. Розенталь Д., Теленкова М. Словарь-справочник лингвистических терминов. Москва: Российская энциклопедия, 1985. 300 с.
5. Partridge E. Slang Today and Yesterday. London: Routledge and Kegan Paul, 1979. 257 p.

**Прагматична парадигма дієслів дозволу та примусу
на матеріалі текстів художнього та публіцистичного
дискурсу**

Людина застосовує примус або дозвіл регулярно в буденній рутині. Вона стає причиною виконання дії і в мовленні це позначається за допомогою певних дієслів та синтаксичних сполук, які формуються за допомогою них. Дієслова примусу та дозволу в англійській мові називаються каузативами або каузативними дієсловами. Каузативні дієслова – найбільш універсальний спосіб вираження наказових відносин. Ці дієслова мають спонукальне значення, тобто суб'єкт не виконує дію сам, а спонукає когось до її виконання або змушує силою [2, с. 103].

Актуальність цієї роботи зумовлена соціальною і комунікативно-прагматичною значимістю самого явища примусу та дозволу, а також недостатністю спеціальних досліджень цього лінгвістичного явища на матеріалі англійської мови. **Мета** роботи полягає у встановленні механізмів функціонування категорії каузативу сучасній англійській мові через засоби її реалізації в каузативних конструкціях, у дієсловах із семою дозволу та примусу.

Для дослідження та аналізу обрано роман американської письменниці Елізабет Гілберт «Їсти, молитися, кохати» та добірка статей з електронного ресурсу газети “TheGuardian”. *Об'єктом* дослідження виступають дієслова дозволу та примусу в художньому та публіцистичному дискурсі, а *предметом* – їх структурно-семантичні особливості.

Основними дієсловами з каузативним значеннями в англійській мові є: make, get, have, let, cause, які надалі розглядаються в складі каузативних конструкцій [3, с. 68]. Такі конструкції можна визначити як словосполучення зі спонукальною семантикою, що мають кілька компонентів та утворюють складний додаток [1, с. 253].

Для позначення прохання або надання дозволу використовуються модальні дієслова *can, could, may, might*. У розмовній мові також часто використовуються дієслова *let, allow, permit*, де кожне з них має різний ступінь формальності. Проведений аналіз вказує на те, що до синтаксичних сполук з каузативними дієсловами або дієсловами дозволу в досліджуваному матеріалі належать каузативні конструкції з *make, have, get* в поєднанні з інфінітивом, дієприкметником, прикметником та герундієм. Найбільшою частотністю вживання відзначається конструкція *make + додаток + інфінітив без частки to (bare infinitive)*. Пояснити цей факт можна прагненням авторів до використання найбільш популярної каузативної конструкції, яка також неформальна за вживанням.

Отже, в англійській мові каузативи та дієслова дозволу слугують вираженням причини (сприяння) тому, щоб певна дія відбулася, також викликають певний стан або положення предмету або силою змушують до дії, для досягнення бажаного результату. Досліджувані конструкції не тільки розширюють змістовий план висловлювання, а й вказують на додаткові дані про ті чи інші об'єкти чи факти дійсності, сприяючи більш яскравому вираженню подій.

Список літератури

1. Бессонов Н. Ю. Особенности семантики глагола-связки как компонента каузативной конструкции. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. №2 С. 252-256
2. Єрмакова О. М., Залужна О. О. Базові типи каузативної ситуації в дієсловах каузативу правовою та протиправною дією в англійській мові. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2018. Том 1, № 10 С. 102-105
3. Ступак І. В. Визначення терміна «каузативність». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2014. №10 т.2 С. 68-70

Особливості перекладу комп'ютерної лексики

Останні десятиріччя характеризуються бурхливими темпами розвитку науко-технічного прогресу та інформаційних технологій зокрема. Сьогодні комп'ютери, мобільні телефони, планшети стали невід'ємною частиною нашого життя. Швидкий доступ до будь-якої інформації та обмін миттєвими повідомленнями на великі відстані стали для нас повсякденною рутиною. Одним з найголовніших наслідків цього процесу є посилення політичного, економічного та культурного обміну – глобалізації. Іншим наслідком є поява нових термінів, та фахової лексики. Для перекладу важливою проблемою є передача науково-технічних термінів з однієї мови на іншу. Всі перелічені вище факти зумовлюють актуальність даного дослідження.

Хоча проблема дискурсу є важливою, в сучасній лінгвістичній науці немає єдиного загальноприйнятого визначення терміну "дискурс". В нашій роботі ми будемо використовувати визначення Р. Барта: "дискурс – будь-який кінцевий відтинок мовлення, що є певною єдністю з погляду змісту, передається з вторинними комунікативними цілями та має відповідну до цих цілей внутрішню організацію, причому є пов'язаним з іншими культурними факторами, аніж ті, що відносяться власне до мови" [1, с. 443].

Оскільки комп'ютерні технології – нова галузь, яка розвивається високими темпами, її термінологія постійно змінюється. Наслідком цього є те, що комп'ютерна терміносистема та її переклад мають ряд характерних особливостей [2]:

1. Процес аналізу комп'ютерної лексики ускладнюється різноманітністю і неоднозначністю термінології (професіоналізми, жаргонізми, арготизми, сленгізми).

2. Комп'ютерна термінологія у своєму функціонуванні і словотворі підпорядкована законам української мови. Зокрема,

найпоширенішими способами словотворення у комп'ютерній лексиці є афіксальний, безафіксний, а також лексико-семантичний.

3. Для комп'ютерної лексики характерне застосування мовної гри і засобів мовної експресії.

4. Причини запозичення з англійської мови зумовлені розвитком комп'ютерних технологій в англійських країнах, а саме – у США.

Для перекладу комп'ютерної термінології використовують декілька шляхів перекладу:

- транс кодування;
- калькування;
- описовий переклад;
- еквівалентний переклад;

Утім слід зазначити, що комп'ютерна лексика є динамічним прошарком мови, який постійно удосконалюється, оскільки розробляється нове програмне забезпечення. Інформаційні технології заповнили весь простір людини. Вчені здійснюють спроби навіть удосконалити машинний переклад, втім замінити особистість перекладача техніка не зможе ніколи.

Багато одиниць загальноживаної лексики у фаховій мові комп'ютера стали термінами, які мають своє специфічне значення. Тому під час перекладу комп'ютерної лексики слід бути особливо обачним, перевіряти переклад на наявність фахової термінології, користуватися фаховими словниками, консультуватися з фахівцями у даній галузі.

Список літератури

1. Барт Р. Лингвистика текста // *Новое в зарубежной лингвистике*. Москва : Прогресс, 1978. Вып. VIII. С. 442–449.
2. Сімонов Д. М. Основні засоби відтворення комп'ютерних термінологічних одиниць URL: <https://naub.oa.edu.ua/2015/основні-засоби-відтворення>

Політкоректна лексика в ЗМІ

Мова – це досить динамічна одиниця. Її лексичний склад не залишається в одному вигляді, а постійно змінюється. Необхідно наголосити на тому, що зміни зазвичай дуже швидкі. І тому лексичний стан будь-якої мови потребує постійного дослідження. Зміни в будь-якій мові можуть виражатись у тому, що певні лексичні одиниці виходять із вжитку або стають маловживаними, у мові з'являються нові одиниці, які або замінюють ті, що вийшли із вжитку, або починають функціонувати поряд із ними тривалий або короткий час, а ще уже існуючі в мові одиниці можуть набувати нових значень, також існуючі в мові одиниці можуть видозмінюватись.

Політична коректність (частіше вживається політкоректність; від англ. Political correctness (politically corrector PC) – дослівно політична правильність) – термін, що описує стиль мовлення, ідеї, політику, поведінку, які мають мінімізувати образу расових, релігійних, культурних чи інших груп. Саме поняття політичної коректності доволі багатогранне та сприймається неоднозначно. Наприклад, мовознавець М. Г. Комлев в «Словнику іноземних слів» визначає політкоректність як гасло, що демонструє ліберальну спрямованість сучасної американської політики і більше стосується не змісту, а символічного образу, до якого прив'язується поняття. Відомий лінгвіст С. Г. Тер-Мінасова вважає, що політична коректність мови виражається в прагненні знайти нові способи мовного вираження замість тих, які зачіпають почуття і гідність індивіда, принижують його людські права звичайною мовною нетактовністю та/або прямотинітністю щодо расової й статевої приналежності, віку, статусу, стану здоров'я, зовнішнього.

Газети - це одне з головних джерел, з якого люди дізнаються про останні події, що надають їх через свою точку зору та через слова, фрази та вирази. В результаті цього мова є потужним інструментом, який глибоко впливає на розум читача. При зборі даних для аналізу найбільша увага була приділена

двом англійським газетам, які висвітлюють широкий спектр політичних орієнтацій та цільових аудиторій: The Daily Mail та The Guardian. Вибір впав на The Daily Mail через постійні напади з боку тих, хто представляє ліберальні погляди, і тому, є онлайн версія журналу, і в результаті він легко доступний читачам. Друга газета – The Guardian - важлива тому, що, по-перше, вона має один з найбільших щоденних тиражів серед англомовних газет, а по-друге, вона має інтернет-видання, що також робить її легкодоступною для читачів та для дослідження.

Усі види політично коректних одиниць можна класифікувати як расову, гендерну, соціальну та комерційну політкоректність. Расова політкоректність спрямована на усунення расової дискримінації та дискримінації через національність. До гендерної політкоректності належать гендерно нейтральні та гендерно марковані лексичні одиниці. Соціальна політкоректність евфемізує соціальні та побутові явища, а також фізичні та психічні якості людини. Комерційна здебільшого виконує елевативну функцію, тобто висвітлює все з позитивної точки зору та гіперболізує низькі чи середні стандарти.

Список літератури

1. Лощенова І. Ф. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу : Вісник. 2014.
2. Мацієвський Ю. А. Міжфункціоналізмом та нормативізмом: академічна політологія в Україні на початку XXI ст. Вісник «Людина і політика». 2004. 122 с.
3. Палажченко М. Ю. До питання про політичну коректність, справжньою і уявною, і політиці подвійних стандартів :Вісник МГУ. Серія 19.Лінгвістика і міжкультурнакомунікація. 2004. 87 с.
4. Словниковий склад англійської мови : веб-сайт. URL: <http://www.refine.org.ua/pageid-5646-2.html> (дата звернення: 30.01.2020)

Ірина Янчій
Науковий керівник – доц. Микитюк І.М.

Слова табу в англomовних фільмах та проблематика їх перекладу

Слова табу та евфемізми – лексичні засоби, без яких не обходиться жодна мова. Вважається, що слова табу є здебільшого етнографічним феноменом, що виник ще на ранніх етапах розвитку суспільства та пізніше перейшов до мовних систем. Доцільно зазначити, що табу – це, передусім, заборона, яка характеризується низкою культурних, морально-етичних, соціально-політичних та містично-забобонних чинників.

Термін „табу” ... уперше відзначив Дж. Кук (1771 р.). Сукупність табу, що накладалися старійшинами, вождями і жрецькими, охоплювала різні сторони життя людей і поширювалась на такі групи предметів і явищ: на людей (правителів, воїнів, жінок); спілкування, сексуальні і шлюбні відносини, форми поведінки, дії повсякденного життя (відкриття обличчя, вихід або вхід до житла); їжу і питво; тварин, рослин та інших предметів і символів цих предметів (зброю, амулети); відвідування певних місць; слова (заборона вимовляти імена деяких людей, небіжчиків, тварин, богів, духів); зображення людей, предметів природи (заборона зображувати людину в ісламській культурі) та багато інших. Вважалося, що порушення заборон карається надприродними силами (у вигляді хвороби, смерті чи інших нещасть) і застосуванням різноманітних соціальних санкцій з боку роду (племені) чи їх старійшин, вождів [1].

В словнику знаходимо таке визначення для поняття евфемізм: «евфемізми - слова або вирази, які в певних умовах слугують для заміни таких значень, які можуть здатися мовцю небажаними, не цілком ввічливими, занадто різкими, непристойними, грубими або безтактними; слова і вирази, які замінюють табуйовані слова ... » [2]

Евфемія є досить розповсюдженим явищем, адже «за допомогою евфемізмів уникається комунікативний дискомфорт.

Як евфемізм можуть бути використані синонім-запозичення; багатозначне слово, одне зі значень якого збігається зі значенням табуйованого слова; описовий вислів; слово, яке є хвалебною характеристикою для небезпечного явища або зневажливою для цінної речі; узагальнювальне поняття; займенники тощо» [3].

Вживання слів табу та евфемізмів можна легко простежити в усіх соціальних та культурних аспектах, адже вони невід'ємно пов'язані з такою частиною нашого життя як комунікація. Так само не складно знайти випадки вживання слів табу та евфемізмів в сучасному англomовному кінематографі. Високий рівень розвитку суспільства сприяє появі нової лексики, і часто це слова з негативним забарвленням, які в не в найкращому світлі відображають певні культурні та соціальні моменти. Нам неодноразово доводилося спостерігати з екранів, як герої фільмів з легкістю обговорюють все, що завгодно, часто не стримуючись у висловлюваннях та не звертаючи увагу на порушення моральних та соціально-етичних норм. Саме тому важливо звертати увагу на правильність та доцільність перекладу іншомовних фільмів та особливої лексики, яка в них вживається, оскільки кінематограф став невід'ємною частиною життя сучасних людей, має значний вплив на сьогоденне суспільство загалом і на окремих індивідів зокрема.

Список літератури

1. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики / Житомир : Вид-во ЖДУ ім.І. Франка, 2014. - 354 с.
2. Вильданова Г. А. Эвфемия и принцип вежливости в современноманглийском языке: гендерный аспект / Г. А. Вильданова - Directmedia, 2015. 6-8 с.
3. Олексенко В. П. Мовні засоби евфемізації в сучасній українській прозі / В. П. Олексенко // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. - 2012. - № 1. - 328-334 с.

ЗМІСТ

Апетрі А. Особливості перекладу французького казкового дискурсу українською мовою.....	3
Баланда М. The ways of establishing a friendly environment in English classes for secondary school (8-9 grades).....	5
Балдис О. Лексична сполучуваність дієслів мовлення з іменниками у творах Г.Грасса.....	7
Банар А. Особливості вживання обставинних детермінантів в сучасній німецькій літературі.....	9
Басараба Б. Розвиток умінь діалогічного мовлення на уроці англійської мови в учнів середньої школи.....	11
Берестюк Д. Особливості молодіжного сленгу в сучасній англійській мові.....	13
Берназюк О. Сучасні підручники з німецької мови в жанровому аспекті.....	15
Білокопита А. Фоносемантичні особливості рекламного дискурсу.....	17
Блискун А. Стереотипізація опозиції свій/чужий у фразеологізмах французької мови.....	19
Богайчук Ю. Використання перекладацьких трансформацій у романі Гарлана Кобена “Твоя перша остання брехня”.....	21
Божеску І. Концептуальність метафори в творчості братів Галлахерів.....	23
Божинська А. Навчання німецької мови дітей дошкільного віку.....	25
Бойку В. Вираження концепту “емоція” в сучасному англійському дискурсі (на матеріалі жіночих романів 21 століття).....	27
Боровська М. Гра як засіб інтенсифікації навчання іноземної мови учнів молодшого шкільного віку.....	29
Буграк М. Навчання граматики учнів 8-9 класів: індуктивний та дедуктивний підходи.....	31
Бузинська Д. Інформаційні технології у професійній діяльності вчителя по вивченню іноземної мови.....	33
Вакуленко К. Методика викладання лінгвокраїнознавства.....	35
Варга А. Особливості перекладу наукових термінів на матеріал роману Дена Брауна «Точка обману».....	37
Венгерська Р. Функціонування дієслів мовлення у сучасному художньому дискурсі (на прикладі роману К. Ішігуро «Залишок дня»).....	39
Виклюк А. Засоби створення напруги в романах американських письменників Дена Брауна та Стівена Кінга.....	41

Вірстюк І. Особливості здійснення письмового перекладу в Україні та Німеччини.....	43
Вітвіцька Н. Лексико-граматичні особливості мовлення детектива: гендерний аспект.....	45
Вовк Д. Функціонування стилістичних засобів в англійській мові на матеріалі <i>TED talks</i>	47
Войт А. Навчальна гра як засіб формування іншомовних комунікативних умінь учнів початкової школи.....	49
Гайко Ю. Лексико-граматичні особливості перекладу рекламного тексту про їжу.....	51
Галан А. Формування лінгвістичної компетенції учнів на матеріалі граматичної категорії роду.....	53
Галичанська О. Функціонування дієслів мовлення у сучасному мовленні Британії.....	55
Гамаль Ю. Психологічні та вікові особливості навчання іноземної мови молодших школярів.....	57
Гардежук Л. Особливості індивідуального стилю автора та його відтворення у перекладі.....	59
Гладиш Д. Англійські скорочення у соціальних мережах: функціональний і семантичний аспекти.....	61
Гнатенко М. Лексико-семантичні типи складених слів у сучасній французькій мові.....	63
Голіней Т. Проблема класифікації та дефініції неологізмів.....	65
Гончарюк Я. Комунікативний підхід у перекладі.....	67
Гойда О. Проблеми перекладу художніх текстів, які виникають у перекладачів – початківців.....	69
Горин Л. Сучасні типи медіазасобів у контексті викладання іноземної мови.....	71
Грабар І. Передача почуттів у романі Данієли Стіл «A good woman».....	73
Грицунік Ю. Інтернаціональна лексика як спосіб міжкультурного виховання.....	75
Гришук Д. Лексичні засоби вираження емоції СТРАХ в романі «Воно» Стівена Кінга в оригіналі та в перекладі на українську мову.....	77
Губанова Д. Дефініційний аналіз лексеми «ART» (на прикладі книги Дж. Кемерон «Шлях Митця»).....	79
Гуменюк Н. Флоронімний символ як компонент фразеологічних одиниць французької мови.....	81
Гулько Ю. Використання освітньо-технологічної платформи Edmodo засіб для розвитку граматичної компетентності учнів	

старших класів.....	83
Гуцуляк М. Використання проектних технологій для формування комунікативної компетентності студентів англійських відділень закладів вищої освіти.....	85
Гуцуляк М. Особливості перекладу англійських термінів юридичного дискурсу українською мовою.....	87
Данилюк Е. Неологізми в німецькій мові ХХІ столітті: тематичний і словотвірний аспекти.....	89
Данилюк М. Англomовний рекламний текст як відображення національної картини світу та особливості його перекладу.....	91
Данишенко І. Метод проектів як педагогічна технологія.....	93
Дем'янів Ю. Засоби вираження темпоральності в англomовному художньому тексті (на матеріалі романів В.С. Моєма).....	95
Дідичук М. Проблема співвідношення використання L1 та L2 на уроках англійської мови учнів середніх класів.....	97
Дінова Т. Міжмовні контакти в творах Ольги Кобилянської.....	99
Діордійчук Л. Структурно-семантичні особливості фразеологізмів з елементом порівняння в англійській та українській мовах.....	101
Довбуш Н. Особливості інституційного дискурсу (на матеріалі офіційних указів Д.Трампа).....	103
Драганова Н. Специфіка перекладу роману Г. Бьоля “Де ти був, Адаме?”.....	105
Душкевич А. Розвиток діалогічного мовлення учнів 5-6 класів.....	107
Дячок Т. Лінгвальні особливості англomовних рекламних текстів.....	109
Загайко К. Особливості розвитку діалогічного мовлення у молодших школярів на уроках англійської мови.....	111
Загороднюк М. Роль граматичних трансформацій під час перекладу.....	113
Задорожна А. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності перекладу.....	115
Іванюк О. Типи пісенного матеріалу на уроках англійської мови в молодшій школі.....	117
Ілащук М. Стереотипізація образу жінки в англійській та українській картинах світу та її відображення при перекладі.....	119
Казимір Я. Ономастика у скопусі сучасних лінгвістичних досліджень.....	121
Капуш Л. Переклад фразеологізмів англійської мови з оцінним компонентом української мови.....	123

Капушак М. Особливості синтагматичного зв'язку прикметника з іменником у французькій мові.....	125
Кирстюк С. Використання епітету в пісенному дискурсі британської групи "Queen".....	127
Кифлюк Т. Способи подолання внутрішньомовної і міжмовної інтерференції в учнів старших класів ЗОШ.....	129
Кінащук Т. Фразеологічні одиниці як засіб атракції англомовного газетного заголовка.....	131
Кінащук Я. Шляхи формування навичок 21-го століття у контексті вивчення англійської мови.....	133
Кіцелюк В. Повтор як засіб вираження експресивності у виступах президента США Дональда Трампа.....	135
Кобаски А. Кольороназви у французькій пісні II половини ХХ ст.....	137
Коваленко В. Специфіка перекладу паратексту сучасної французької п'єси.....	139
Ковальчук Д. Практичне застосування мобільного додатку Інстаграм, як засобу для покращення навичок слухання та заохочення студентів старшої школи до вивчення англійської мови.....	141
Ковтюк Е. Різномірні типи асимільованих англіцизмів у сучасній французькій мові.....	143
Колодрівська А. Німецько-українські міжмовні омоніми фаховій мові педагогіки.....	145
Коломієць М. Типи новітніх методик викладання на лекціях для студентів філологічних спеціальностей.....	147
Конопельнюк Л. Впровадження індивідуальних методів навчання іноземної мови.....	149
Космірак Т. Крилаті вислови Ф. Шіллера в сучасній німецькій мові.....	151
Косован А. Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій.....	153
Косоловська Я. Перекладацькі трансформації у романах Стівена Кінга (на прикладі роману «Сяйво»).....	155
Костіна М. Роль інтернаціональних слів в опануванні елементів іноземної мови.....	157
Кривко А. Семантичні поля у романі Дж.Р.Р. Толкіна «The Lord of the Rings».....	159
Кубишкіна К. Мовні інтерференції в німецькій та українській мовах на території Буковини на початку ХХ століття.....	161
Кудіна Ю. Дослідження концепту «Вбивця» у сучасному американському художньому дискурсі.....	163

Кузьмич І. Навчання перекладу на уроках англійської мови учнів старших класів.....	165
Куришева М. Соціокультурна компетентність як невід’ємна складова викладання іноземної мови.....	167
Куті К. Етимологія та поняттєвий складник концепту PAIN.....	169
Кучеряну З. Про лінгвокультурну специфіку прізвиськ.....	171
Лагутіна В. Використання неологізмів в сучасній українській та англійській мовах та їх переклад.....	173
Лактіна Н. Категорія апроксимації та її вираження в сучасній англійській мові.....	175
Лецишин І. Етапи формування іншомовної лексичної компетенції.....	177
Лукинюк Ю. Формування комунікативної компетентності учнів початкової школи за допомогою проектної роботи.....	179
Лукова Ю. Теоретичні засади компаративних фразеологізмів сучасної англійської мови та їх прагматичний потенціал.....	181
Мазурак О. Переклад інфінітивного звороту з прийменником <i>for</i>	183
Маковійчук М. Класифікація метафори як стилістичного засобу.....	185
Маланчук Ю. Засоби експресивності в англомовних публіцистичних текстах.....	187
Малейка А. Динаміка розвитку термінів німецької фахової мови психології.....	189
Мартинішин І. Функціонування синонімів у британському ліричному дискурсі.....	191
Мацалковська В. Особливості використання автентичної літератури на уроках з іноземної мови у середній школі.....	193
Мельник І. Міфологічний концептсупергероя (на матеріалі циклу повістей Р. Р. Ріордана "Percy Jackson and the Olympians").....	195
Мельник Л. Лексичні, синтаксичні та стилістичні характеристики перекладу роману Г. Бьолля «Груповий портрет з дамою» (H. Böll, «Gruppenbild mit Dame»).....	197
Мельник О. Вербалізація концепту «PRIDE» (на матеріалі роману Р. Олдінгтона «Смерть героя»).....	199
Мельник Р. Еліпс, як засіб увиразнення газетного заголовка.....	201
Мельничук Х. Стилiстичні засоби створення комічного ефекту в романі «Варта! Варта!» Террі Пратчетта.....	203
Мельничук Ю. Особливості вивчення іноземної мови учнями молодшого шкільного віку.....	205

Митрик М-К. Особливості повторів у пісенних текстах представника незалежної британської сцени 2000-х років Arctic Monkeys.....	207
Мицкан М. Прислів'я та приказки у сучасній англійській мові та їх еквіваленти в українській мові.....	209
Міхай С. Особливості лексико-семантичних трансформацій.....	211
Молдован В. Основні продуктивні шляхи утворення англійських кулінарних лексем.....	213
Навольська О. Принципи семантичного аналізу мови.....	215
Назарко В. Звертання в інавгураційних промовах президентів США як компонент мовного портрету американця.....	217
Никифорчук М. Функціональне навантаження алюзивних газетних заголовків.....	219
Оленяк Л. Експресивний синтаксис у творах Джоан Роулінг.....	221
Воробець (Ореховська) А. Використання автентичних англомовних відеоматеріалів для формування лексичної компетентності учнів середніх класів.....	223
Орлова Р. Особливості використання окличних речень у творах С. Малларме.....	225
Осадчук Т. Онімний простір української прози в перекладі Роми Франко.....	227
Павлюк А. Особливості перекладу німецькомовної поезії (на прикладі збірки поезій Зельми Меербаум-Айзінгер „Я тугою огорнута“ у перекладі Петра Рихла).....	229
Павлюк К. Методи та підходи для навчання англійської учнів з особливими потребами – дислексія.....	231
Падурару А. Методика використання ігрових технологій у процесі формування лексичної компетентності в учнів ЗЗСО.....	233
Пилипів М. Етикет, мовленнєвий етикет та етикетизації мовлення.....	235
Пинтюк Є. Принципи укладання німецько-українського термінологічного словника архітектури і будівництва.....	237
Пишко А. Діловий текст як об'єкт перекладацької діяльності.....	239
Півторяк Т. Вербалізація емотивної акцентуації на матеріалі роману-антиутопії Рея Бредбері «451° по Фаренгейту».....	241
Пньовська В. Розвиток фонетичної компетентності на уроках англійської мови.....	243
Погорна М. Інверсія в оригіналі та перекладі художнього твору.....	245
Прилуцька К. Вербалізація концепту YOUTH та його відтворення в українською перекладі американських авторів.....	247
Прокопенко М. Специфіка маніпулятивної комунікації масмедійного дискурсу засобами масової інформації.....	249

Пук М. Аналіз матеріалів для розвитку навичок читання у підручнику «Англійська мова (6-й рік навчання)» О. Д. Карп'юк.....	251
Ріхтер Ю. Медичні тексти в сучасні англійські мові: лінгвальний синтез.....	253
Ровенчук М. Лексико-граматичні та стилістичні особливості англомовних рекламних слоганів у перекладі.....	255
Романюк О. Лексичні та стилістичні особливості архаїзмів на матеріалі творів Вільяма Шекспіра та Оскара Уальда.....	257
Румянцева К. Англійські фразеологізми на позначення емоційного стану людини та способи їх відтворення українською мовою.....	259
Сарабеева І. Лінгвостилістичні особливості текстів англомовного пісенного дискурсу США та Канади ХХІ століття.....	261
Сидоренко О. Вербалізація концепту «person» та його передача у перекладі (на матеріалі творів Чарльза Діккенса).....	263
Сікорська Д. Функціональні особливості англійських прислів'їв та приказок.....	265
Скричевська О. Використання та переклад метафор у художньому творі (на матеріалі романів Р. Бредбері).....	267
Слободян А. Специфіка перекладу німецькомовної історичної прози (на прикладі збірки творів „ГАЛИЧИНА. З великої війни” у перекладі А. Паславської та В. Кам'яця).....	269
Сопіль В. Особливості перекладу французьких інструкцій українською мовою.....	271
Сорочан О. Англомовні медіа-реалії у перекладі.....	273
Стойка М. Використання різних видів наочності у процесі формування іншомовної граматичної компетентності в учнів початкової школи.....	275
Стратулат М-К. Про граматичні різновиди безособових речень у французькій граматиці.....	277
Струк В. Використання пісень для розвитку комунікативної компетенції учнів ЗОШ на заняттях з німецької мови.....	279
Сяйлева Є. Взаємозв'язки концептів у сучасному німецькомовному медичному дискурсі.....	281
Татарчук К. Дериваційний потенціал давньоанглійських прикметників на матеріалі поеми «Беовульф».....	283
Тихоліз В. Роль метафори у художньому дискурсі.....	285
Трубчак О. «Verba dicendi» у складі німецькомовних фразеологічних одиниць.....	287
Туркевич Ю. Відтворення мовленнєвої експресивності у перекладі рекламних слоганів.....	289

Унгурян-Катасонова Т. Концепт та його структура.....	291
Фочук Д. Засоби вербалізації соціокультурних стереотипів у дискурсі блогів TED-talks.....	293
Халай І. Структурна класифікація складних іменників-номінацій людини в американському газетному дискурсі.....	295
Цибуляк А. Використання проектного навчання у розвитку комунікативної компетентності учнів 5-6 класів.....	297
Циган Н. Явище комунікативної невдачі на матеріалі англомовних мемів.....	299
Цюпин Б. Комунікативні стратегії і тактики в сучасному англомовному політичному дискурсі.....	301
Чоборяк О. Репрезентація “Ukraine” в сучасному англомовному публіцистичному дискурсі в лінгвальному аспекті.....	303
Чорна В. Фразеологічні одиниці у художньому тексті та особливості їхнього перекладу.....	305
Чукур Я. Типологія прецедентних феноменів у газетному заголовку.....	307
Шапурок М. Концепт як об’єкт лінгвістичного дослідження.....	309
Шарагова О. Вираження категорії аспектуальності в сучасній німецькій мові.....	311
Швець М. Мовне вираження антропоморфізації рослин та тварин у сучасних англомовних мультфільмах.....	313
Шемчук Д. Типи письмових завдань у підручнику «Англійська мова (11-й рік навчання, рівень стандарт М. А. Нерсисян та А.О. Піроженко).....	315
Шлей М. Мова соціальних мереж. Франкомовний блогерський сленг: лексикограматичний аналіз.....	317
Щеснюк Л. Формування граматичної компетентності за допомогою пісень на уроках англійської мови учнів початкової школи.....	319
Юркайтес А. Функціонування сленгу в сучасній американській підлітковій літературі (на матеріалі романів Джона Гріна).....	321
Якимчук В. Прагматична парадигма дієслів дозволу та примусу на матеріалі текстів художнього та публіцистичного дискурсу.....	323
Якимчук Є. Особливості перекладу комп’ютерної лексики.....	325
Янчак К. Політкоректна лексика в ЗМІ.....	327
Янчій І. Слова табу в англомовних фільмах та проблематика їх перекладу.....	329